

EUROOPAN KESKUSPANKKI

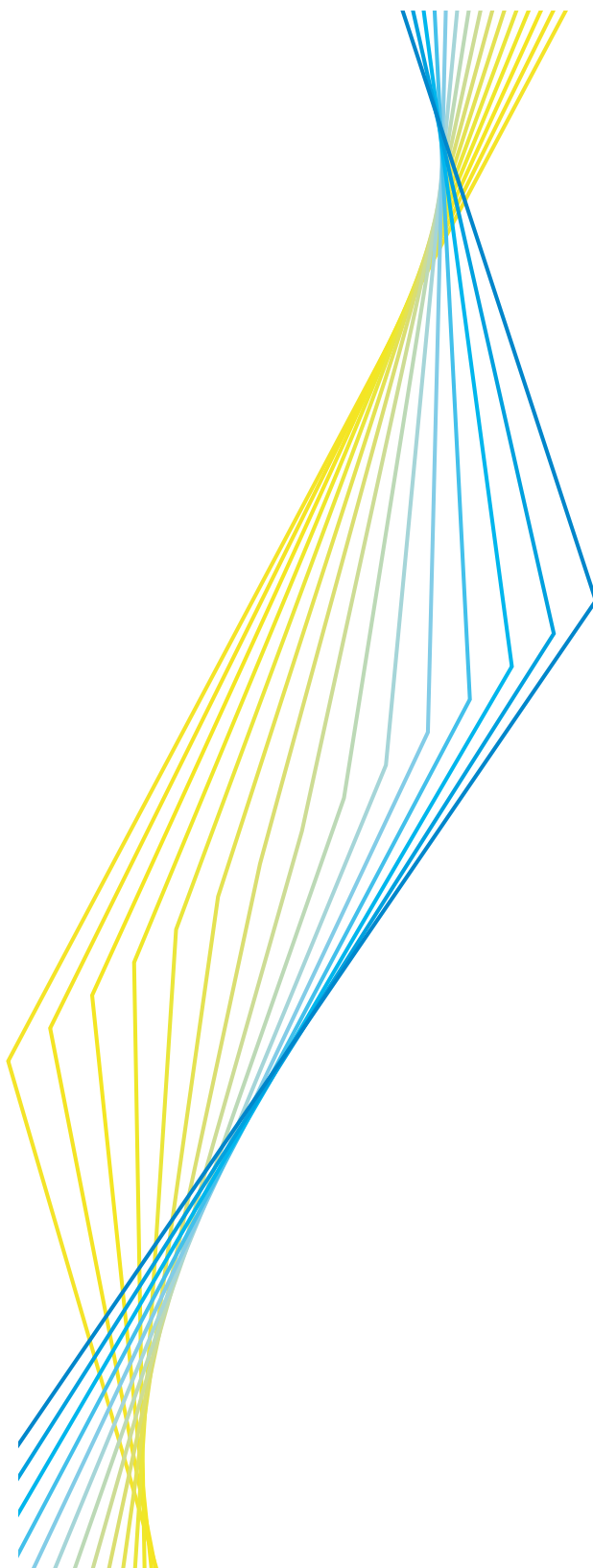
ECB EZB EKT BCE EKP

KUUKAUSIKATSAUS

Marraskuu 2000

EUROOPAN KESKUSPANKKI

KUUKAUSIKATSAUS

Marraskuu 2000

© Euroopan keskuspankki, 2000

Käyntiosoite	Kaiserstrasse 29 D-60311 Frankfurt am Main Germany
Postiosoite	Postfach 16 03 19 D-60066 Frankfurt am Main Germany
Puhelinnumero	+49 69 1344 0
Internet	http://www.ecb.int
Faksi	+49 69 1344 6000
Teleksi	411 144 ecb d

Kuukausikatsauksen laatimisesta vastaa EKP:n johtokunta. Kuukausikatsaus on pääkirjoitusta lukuun ottamatta käännetty Suomen Pankissa, joka myös huolehtii katsauksen julkaisemisesta.

Kuukausikatsauksen voi tilata Suomen Pankista osoitteesta Suomen Pankki, osoiterekisteri, PL 160, 00101 HELSINKI; puh. (09) 1831, faksi (09) 174 872; sähköposti: publications@bof.fi.

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

*Tämän numeron tilastot perustuvat 31.10.2000 käytettävissä olleisiin tietoihin.
ISSN 1561-0322*

Sisällys

Pääkirjoitus	5
Euroalueen talouskehitys	7
Rahatalous ja rahoitusmarkkinat	7
Hintakehitys	18
Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat	25
Valuuttakurssit ja maksutase	30
Kehikot:	
1 Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.10.2000 päätyneenä pitoajanjaksona	13
2 Mitä voimme oppia 1970-luvun ja 1980-luvun alun öljykriiseistä	21
3 Valuutan ”tasapainoarvon” keskeiset tekijät	31
EKP:n rahapolitiikan strategian kaksi pilaria	37
Elektronisen rahan käyttöönoton vaikutuksia	49
Euroalueen tilastot	1*
Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet	71*
Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja	75*

Lyhenteet

Maat

BE	Belgia
DK	Tanska
DE	Saksa
GR	Kreikka
ES	Espanja
FR	Ranska
IE	Irlanti
IT	Italia
LU	Luxemburg
NL	Alankomaat
AT	Itävalta
PT	Portugali
FI	Suomi
SE	Ruotsi
UK	Iso-Britannia
JP	Japani
US	Yhdysvallat

Muut

BIS	Kansainvälinen järjestelypankki
BKT	bruttokansantuote
BPM4	IMF:n maksutasekäsikirja (4. laitos)
BPM5	IMF:n maksutasekäsikirja (5. laitos)
cif	kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina
ECU	Euroopan valuuttayksikkö
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
EKT 95	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä 1995
EMI	Euroopan rahapoliittinen instituutti
EU	Euroopan unioni
EUR	euro
fob	vapaasti laivassa
ILO	Kansainvälinen työjärjestö
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
KHI	kuluttajahintaindeksi
repo	takaisinostosopimukseen perustuva käänteisoperaatio
SITC Rev. 3	Kansainvälinen ulkomaankaupan tavaranimikkeistö (3. tarkistettu laitos)
YKHI	yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Euroopan yhteisön käytännön mukaisesti EU-maiden nimet ovat aakkosjärjestyksessä kunkin maan omakielisen nimen mukaan (eivät suomennoksen mukaan).

Pääkirjoitus

Lokakuun 19. päivänä ja marraskuun 2. päivänä 2000 pitämässään kokouksissa EKP:n neuvosto päätti, että eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %. Myös maksuvalmiusluoton korko ja talletuskorko pidettiin ennallaan 5,75 ja 3,75 prosentissa.

Nämä päätökset perustuivat seuraaviin näkökohtiin. EKP:n rahapolitiikan strategian ensimmäisen pilarin osalta voidaan todeta, että M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo heinä-syyskuussa 2000 oli 5,4 % eli sama kuin elokuussa päättyneellä kolmen kuukauden jaksolla. Vaikka M3:n kasvuvauhti onkin edelleen ollut 4½ prosentin viitearvoaan nopeampaa, se on viime kuukausina osoittanut tasaantumisen merkkejä. Esimerkiksi M3:n vuositasolle korotettu ja kausivaihteluista puhdistettu kuuden kuukauden kasvuvauhti oli syyskuussa 3,6 %. M3:n kasvuvauhdin tasaantuminen johtui etupäässä M1:n kasvuvauhdin hidastumisesta ja heijasti EKP:n marraskuusta 1999 lähtien toteuttamien koronnostojen vaikutusta. Toinen huomionarvoinen seikka ensimmäiseen pilariin liittyviä tietoja arvioitaessa on se, että yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen määrän vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi syyskuussa 10,8 prosenttiin. Tähän kuitenkin vaikutti jonkin verran se, että yritykset hankkivat rahoitusta kolmannen sukupolven matkapuhelinverkkojen (UMTS) toimilupien maksamiseksi. Rahalaitossektorin euroalueelle myöntämien luottojen kokonaismäärän kasvuvauhti pysyi syyskuussa joksikin ennallaan.

Toisen pilarin osalta voidaan todeta, että eräänä keskeisenä keskipitkän aikavälin hintavakauteen vaikuttavana tekijänä ovat euroalueen talouden kasvunäkymät. Niihin vaikuttaa olennaisesti muun muassa maailmantalouden kasvun kehitys. BKT:n määrän kasvun hidastumisen Yhdysvalloissa vuoden 2000 kolmannella neljänneksellä voidaan katsoa olevan ensimmäinen merkki kasvun hallitusta hidastumisesta kestävämmälle tasolle, mikä on sopusoinnussa tällä hetkellä käytettävissä olevien ennusteiden kanssa. Pitkään korkeana pysyneet öljyn hinta on lisännyt viimeaikaisten kasvusuuntausten kestävyteen liittyvää epävarmuutta yleisemminkin. Jos kuitenkin nykytilannetta verrataan aikaisempiin ajanjaksoihin, joille myös on ollut tyypillistä voimakas ja pitkittynyt öljyn

hinnan nousu, maailmantalous on tällä hetkellä aiempaa vähemmän riippuvainen öljystä ja kasvaneita inflaatiopaineita on yhä kyetty hillitsemään. Tämän ansiosta öljyn hinnasta aiheutuvien, luottamusta heikentävien vaikutusten ei pitäisi olla pitkäaikaisia. Tämän puolestaan tulisi edesauttaa sitä, että öljyn hinnan vaikutus talouskasvuun keskipitkällä aikavälillä jää vähäiseksi. Kaiken kaikkiaan maailmantalouden kasvunäkymät ja niiden vaikutukset euroalueella ovat edelleen suotuisat.

Myös muut seikat viittaavat siihen, että euroalueen kasvunäkymät ovat myönteiset. Euroalueen BKT:n määrä on kasvanut nopeasti neljänä perättäisenä vuosineljänneksenä, myös vuoden 2000 toisella neljänneksellä. Työllisyyden nopea kasvu on tukenut erityisesti yksityistä kulutusta. Jotkin vuoden 2000 kolmannella neljännekselle ulottuvat tai sen kokonaan kattavat kuukausi-indikaattorit viittaavat BKT:n määrän kasvuvauhdin mahdolliseen tasaantumiseen. Etenkin teollisuustuotannon kasvuvauhti näyttää hidastuneen jonkin verran. Tähän ovat viittaneet myös jotkin kyselytiedot kuten luottamusindikaattoreista saadut tiedot, joiden mukaan teollisuustuotannon kasvuvauhti on tasaantunut jonkin verran, vaikka onkin edelleen pysynyt nopeana. Kaiken kaikkiaan käytettävissä olevat tiedot, mukaan lukien yksityisten ja julkisten tutkimuslaitosten ennusteet, ovat kuitenkin edelleen sopusoinnussa odotusten kanssa, joiden mukaan BKT:n määrä kasvaa voimakkaasti tulevalla ajanjaksolla.

Euroalueen joukkolainamarkkinoiden kehitys tukee niin ikään tätä näkemystä. Viime viikkoina joukkolainojen tuotot eivät ole juurikaan muuttuneet. Joukkolainojen tuotoissa näkyvät edelleen markkinoiden odotukset siitä, että keskipitkällä aikavälillä talouskasvu jatkuu voimakkaana ja kulluttajahintainflaation kehitys on sopusoinnussa EKP:n hintavakauden määritelmän kanssa.

Euroalueen talouden perustekijöiden vahvan kehityksen tulisi heijastua yhä enenevästi myös valuuttakursseissa. Valuuttakursseiden kehitys on ollut ristiriidassa talouden perustekijöiden kanssa jo pitkään, mistä aiheutuu riskejä maailmantaloudelle. Lisäksi euron kurssin jatkuva aliarvostus suhteessa muihin päävaluuttoihin aiheuttaa tuontihintojen nousupaineita euroalueella. Näistä syis-

tä EKP teki marraskuun alussa tukioistoja valuuttamarkkinoilla. Valuuttakurssien kehitystä seurataan edelleen tarkasti.

Kuluttajahintainflaation osalta voidaan todeta, että vuotuinen YKHI-inflaatio kiihtyi syyskuussa 2,8 prosenttiin oltuaan elokuussa 2,3 %. Pääosin energian hintojen kehityksestä johtunut hintaindeksin nousu oli odotettavissa jo EKP:n päätätessä nostaa korkoja 5.10.2000. Nousuun vaikutti myös YKHIn muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuisen muutosvauhdin kiihtyminen syyskuussa 0,8 prosenttiin elokuun 0,6 prosentista, mikä heijasti kallistuneiden tuottajahintojen vaikutusta tuotantoprosessin alkupäässä. Yhdessä jalostettujen elintarvikkeiden hintojen vuotuisen muutosvauhdin hienoisen nopeutumisen kanssa tämä johti siihen, että ilman kausielintarvikkeita ja energiaa lasketun YKHIn vuotuinen nousuvauhti kiihtyi syyskuussa 1,4 prosenttiin elokuun 1,3 prosentista.

Inflaatio saattaa pysyä kahta prosenttia nopeampana pitempään kuin vain muutama kuukausi sitten odotettiin. Tämä johtuu energian hintakehityksestä ja euron kurssin aiemmasta heikentymisestä. Keskipitkän aikavälin hintavakauden tukemiseksi on tärkeää, että talouden toimijat ovat selvillä tämänhetkisen hintakehityksen luonteesta. Erityisesti on huomattava, että hintojen nykyisiä nousupaineita voidaan hillitä tehokkaimmin, mikäli talouden toimijat ymmärtävät niiden todellisen luonteen eli tunnistavat ne ulkoisista tekijöistä johtuviksi hintojen kertaluonteisiksi tai tilapäisiksi nousuiksi. Mikäli öljyn hinta markkinoiden odotusten mukaisesti lakkaa nousemasta, öljyn aiemman hinnannousun vaikutukset poistuvat vähitellen vuotuisesta inflaatiovahdista.

Talouden toimijoiden odotusten euroalueen talousnäkymistä pitäisi tällä hetkellä perustua lähinnä kahteen seikkaan. Ensinnäkin EKP:n neu-

vosto on sitoutunut ylläpitämään hintavakautta keskipitkällä aikavälillä. Rahapolitiikka ei tule mukautumaan inflaatiopaineisiin euroalueella.

Toiseksi euroalueen maat kestävät nykyään öljyn hinnan jyrkän nousun vaikutuksia paljon paremmin kuin 1970-luvulla. Tätä näkemystä tukee se, että euroalue ei enää ole yhtä riippuvainen öljystä kuin aiemmin ja että euroalueen maiden makrotaloudellinen kehitys on nykyisin aiempaa vakaampaa. Lisäksi monet työ- ja hyödykemarkkinoiden jäykkyydet, jotka 1970- ja 1980-luvuilla vaikuttivat useiden nykyisin euroalueeseen kuuluvien maiden talouskehitykseen, ovat poistuneet. Näin ollen euroalueen talousnäkyymiin voidaan edelleenkin suhtautua luottavaisesti.

Suotuisia talousnäkyymiä tukemaan tarvitaan kuitenkin vastuullista finanssipolitiikkaa, ja samasta syystä työmarkkinaosapuolten on suhtauduttava oikealla tavalla öljyn hinnan nousuun. On ensiarvoisen tärkeää, että finanssipolitiikkaa ei kevennetä ja että julkisen talouden tervehdyttämisessä edistytään. Myös palkkaratkaisujen jatkuminen maltillisina on tärkeää, jotta työttömyyttä voidaan vähentää edelleen ja jotta hintavakauden näkymät voidaan säilyttää suotuisina. Yhtä merkittävää on myös tehostaa rakennemuutoksia, jotta BKT:n määrän ja työllisyyden nykyistä nopeaa kasvuvauhtia voidaan ylläpitää ilman, että siitä aiheutuisi inflaatiopaineita.

EKP:n Kuukausikatsauksen tässä numerossa on vakioartikkelin lisäksi kaksi muuta artikkelia. Niistä ensimmäisessä käsitellään ja arvioidaan EKP:n rahapolitiikan strategian kahta pilaria ja keskeisiä perusteita tällaisen strategian valinnalle. Toisessa artikkelissa tarkastellaan elektronisen rahan kehitystä ja sen vaikutuksia rahapolitiikkaan, maksujärjestelmien yleisvalvontaan sekä rahoituksen välittäjien vakauden valvontaan.

Euroalueen talouskehitys

I Rahatalous ja rahoitusmarkkinat

EKP:n neuvoston rahapoliittiset päätökset

EKP:n neuvosto päätti 19.10. ja 2.11.2000 pitämässään kokouksissa, että korkotarjousten alaraja on perusrahoitusoperaatioissa edelleen 4,75 %. Perusrahoitusoperaatiot toteutettiin vaihtuvakorkoisina huutokauppoina. Talletuskorko on niin ikään edelleen 3,75 % ja maksuvalmiusluoton korko 5,75 % (ks. kuvio 1).

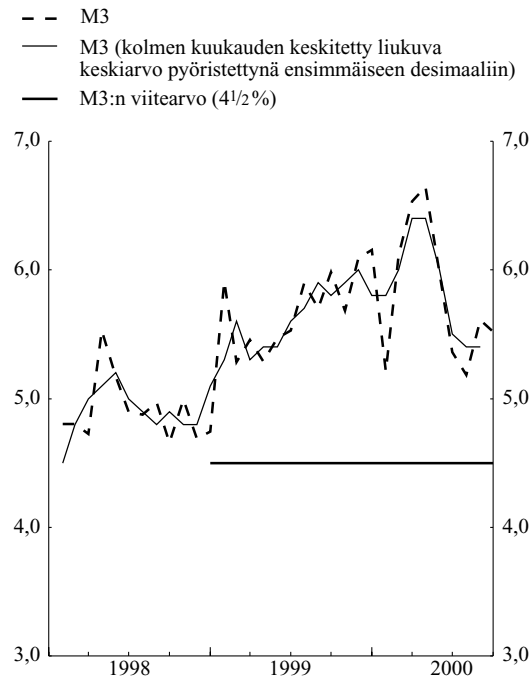
M3:n kasvu hidastunut viime kuukausina

Syyskuussa 2000 lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuinen kasvuvauhti hidastui hieman eli 5,5 prosenttiin elokuun 5,6 prosentista (ks. kuvio 2). M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo heinäkuusta syyskuuhun 2000 oli 5,4 % eli sama kuin kesä-elokuussa. Kesä-elokuun tarkistamaton keskiarvo oli ollut 5,3 %. M3:n vuotuisen kasvun lievä hidastuminen syyskuussa 2000 ilmensi sitä, että kausivaihtelusta puhdis-

Kuvio 2.

M3:n kasvu ja viitearvo

(vuotuinen prosenttimuutos)

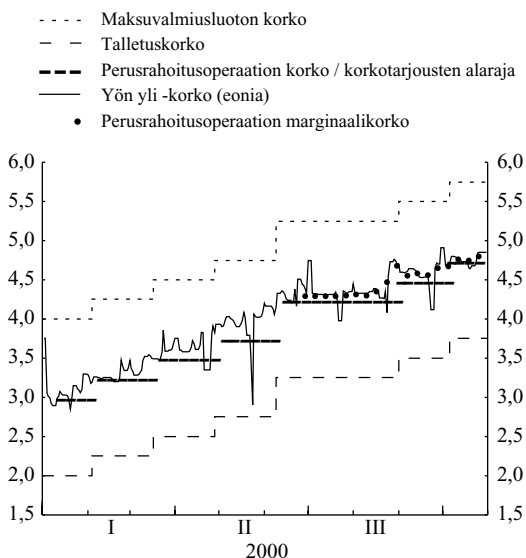

Lähde: EKP.

Kuvio 1.

EKP:n korot ja rahamarkkinakorot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähteet: EKP ja Reuters.

tettu kuukausitason kasvu oli vain 12 miljardia euroa eli 0,2 % (ks. taulukko 1). Tämä johtunee ainakin osittain Saksan matkapuhelintoimilupien huutokaupasta: varat, joita kerättiin etukäteen toimilupien maksamiseksi ja jotka saattoivat kasvattaa M3-aggregaattia elokuussa, siirrettiin Saksan valtiolle syyskuun alussa, eivätkä ne siis näy enää M3:ssa.

M3:n kasvu on selvästi hidastunut kahden viime vuosineljänneksen aikana. Kausivaihtelusta puhdistettuna ja vuositason korotettuna M3:n kuuden kuukauden kasvuvauhti hidastui 3,6 prosenttiin ajanjaksona, joka päättyi syyskuussa 2000. Vastaava kasvuvauhti oli elokuussa päättyneen kuuden kuukauden ajanjakson aikana ollut 4,9 % ja kesäkuussa päättyneen ajanjakson aikana 5,3 %. M3:n kasvuvauhti hidastui lähinnä siksi, että sen likvideimpien, M1:een luettavien erien kasvu heikkeni. Tämä puolestaan johtui mitä todennäköisimmin euroalueen lyhyiden korkojen noususta, joka on jatkunut syksystä 1999 lähtien.

Taulukko I.

M3 ja sen pääerät

(kuukauden lopun määrät ja kausivaihtelusta puhdistetut kuukausimuutokset)

	Syyskuu 2000	Heinäkuu 2000		Elokuu 2000		Syyskuu 2000		Heinä-syyskuu 2000	
	Määrä	Muutos		Muutos		Muutos		Muutos keskimäärin	
	Mrd. euroa	Mrd. euroa	%	Mrd. euroa	%	Mrd. euroa	%	Mrd. euroa	%
M3	4 955,0	29,0	0,6	29,0	0,6	12,4	0,2	23,5	0,5
Liikkeessä oleva raha ja yön yli -talletukset (= M1)	1 994,4	12,8	0,6	16,1	0,8	-1,9	-0,1	9,0	0,5
Muut lyhytaikaiset talletukset (= M2 – M1)	2 171,1	5,0	0,2	10,7	0,5	11,5	0,5	9,1	0,4
Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit (= M3 – M2)	789,5	11,2	1,5	2,2	0,3	2,8	0,4	5,4	0,7

Lähde: EKP.

Huom. Pyörästysten vuoksi miljardeina euroina ilmoitettujen M3:n erien yhteismäärä ei välttämättä täsmää M3:n kokonaismäärän kanssa.

M3:n pääeristä (ks. kuvio 3) liikkeessä olevan rahan vuotuinen kasvuvauhti pysyi entisellään eli 3,5 prosentissa syyskuussa 2000. Sen sijaan yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui elokuun 7,9 prosentista syyskuun 7,2 prosenttiin. M1:n vuotuinen kasvuvauhti heikkeni tämän vuoksi elokuun 7,1 prosentista syyskuun 6,6 prosenttiin.

Muiden lyhytaikaisten talletusten vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi elokuun 1,7 prosentista syyskuun 2,4 prosenttiin. Tämä johtui siitä, että enintään kahden vuoden määräaikaistalletusten kysyntä oli vilkasta. Niiden vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi syyskuussa 12,2 prosenttiin, kun se oli elokuussa ollut 9,7 %. Sitä vastoin irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten vuotuinen supistumisvauhti nopeutui elokuun 3,7 prosentista syyskuun 4,2 prosenttiin. Syynä näiden talletusten erisuuntaiseen kehitykseen on se, että enintään kahden vuoden määräaikaistalletusten korot ovat nousseet pitkälti markkinakorkojen mukana syksystä 1999 lähtien, kun sen sijaan irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten korot ovat nousseet varsin maltillisesti (ks. kuvio 5). Väliaggregaatti M2:n vuotuinen kasvu pysyi lähes ennallaan eli 4,3 prosentissa syyskuussa 2000, kun se oli elokuussa ollut 4,2 %.

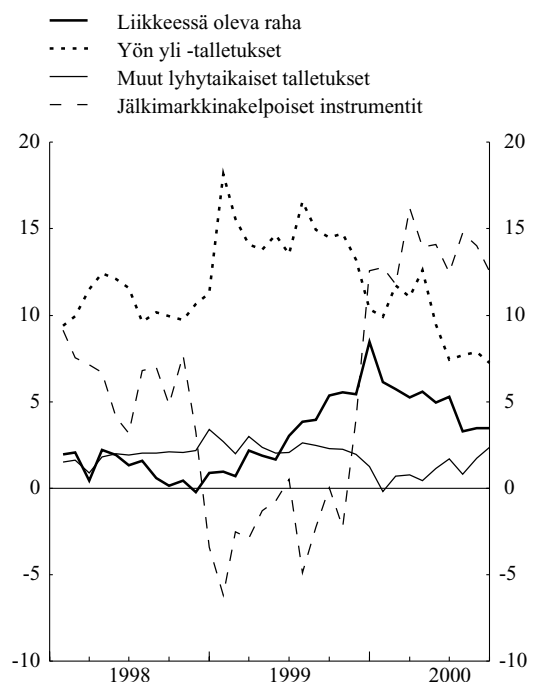
M3:een sisältyvien jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien vuotuinen kasvuvauhti hidastui edel-

leen ja oli syyskuussa 12,5 %, kun se oli elokuussa ollut 14,0 %. Tämä johtui yksinomaan siitä, että rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuk-

Kuvio 3.

M3:n erät

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

sien ja rahamarkkinapaperien vuotuinen kasvuvauhti hidastui elokuun 19,0 prosentista syyskuun 15,6 prosenttiin. Viime kuukausina on ollut nähtävissä merkkejä jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien kysynnän pienenemisestä, vaikka vuotuinen kasvuvauhti onkin edelleen nopeaa lyhyiden korkojen nousun ja tuottokäyrän loiveneamisen ansiosta. Arvioitaessa M3:n tämän erän kysyntää on kuitenkin muistettava, että jälkimarkkinakelpoisiin instrumentteihin sisältyy euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemia rahamarkkinapapereita, jotka ovat euroalueen ulkopuolisten hallussa ja jotka olisi periaatteessa jätettävä M3:n ulkopuolelle.

Luotonanto vakaassa kasvussa

M3:n vastaeriin kuuluvien rahalaitosten pitkäaikaisen velkojen vuotuinen kasvuvauhti oli syyskuussa 7,3 %, kun se elokuussa oli ollut 7,4 %. Näistä veloista irtisanomisajaltaan yli kolmen kuukauden talletusten vuotuinen kasvuvauhti nopeutui edelleen, mutta yli kahden vuoden määräaikaistalletusten ja yli kahden vuoden pituisten velkapaperien vuotuinen kasvuvauhti hidastui. Oman pääoman ja varausten vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi edelleen voimakkaasti.

Rahalaitosten hallussa olevien valtiontalletusten vuotuinen muutosvauhti nopeutui syyskuussa

merkittävästi eli 10,7 prosenttiin, kun se oli elokuussa ollut 1,8 %. Tärkein syy tähän oli, että Saksan valtiolle maksettiin matkapuhelintoimiluvista syyskuussa.

Rahalaitossektorin konsolidoidun taseen vastaavaa -puolella euroalueella oleville myönnettyjen luottojen kokonaismäärän vuotuinen kasvuvauhti oli 6,9 % syyskuussa 2000, kun se oli elokuussa ollut 7,0 %. Vaikka aggregaatti kokonaisuudessaan ei juuri muuttunut, kehitys eri sektoreilla oli epätasaista, mikä johtui matkapuhelinten toimilupien myynnistä Saksassa. Julkisyhteisöille myönnettyjen luottojen vuotuinen muutosvauhti hidastui edelleen (syyskuussa -4,5 % ja elokuussa -2,5 %), mutta yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi elokuun 10,1 prosentista 10,8 prosenttiin.

Julkisyhteisöille myönnettyjen luottojen kasvuvauhti hidastui edelleen, koska sekä rahalaitosten hallussa olevat julkisen talouden velkapaperit että lainat vähenivät aiempaa enemmän. Yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi 9,8 prosenttiin syyskuussa 2000, kun se oli elokuussa ollut 9,5 %. Rahalaitosten hallussa olevien yksityisen sektorin liikkeeseen laskemien arvopaperien vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi myös edelleen: osakkeiden kasvuvauhti nopeutui 20,7 prosenttiin ja muiden arvopaperien 17,7 prosenttiin.

Taulukko 2.

M3 ja sen vastaerät

(kuukauden lopun kantatiedot ja 12 kuukauden virtatiedot, mrd. euroa)

	Kantatiedot	12 kk:n virtatiedot					
		2000 Syyskuu	2000 Huhtikuu	2000 Toukokuu	2000 Kesäkuu	2000 Heinäkuu	2000 Elokuu
1 Luotot yksityiselle sektorille	6 647,0	650,3	648,4	583,7	582,6	601,6	643,4
2 Luotot julkisyhteisöille	1 931,7	14,3	-14,6	-21,5	-25,5	-49,1	-90,3
3 Ulkomaiset saamiset, netto	251,9	-205,7	-179,8	-110,2	-132,7	-95,3	-132,4
4 Pitkäaikaiset velat	3 783,4	246,8	256,2	239,0	246,3	257,9	256,1
5 Muut vastaerät (nettovelat)	92,2	-90,8	-76,8	-34,6	-62,0	-59,1	-90,7
M3 (=1 + 2 + 3 - 4 - 5)	4 955,0	303,4	275,1	247,9	240,5	258,8	255,8

Lähde: EKP.

Huom. Pyöritysten vuoksi M3:n vastaerien yhteismäärä ei välttämättä täsmää M3:n kokonaismäärän kanssa.

Euroalueen rahalaitossektorin ulkomaiset netto-saamiset supistuivat 22 miljardia euroa syyskuussa 2000. Rahalaitossektorin ulkomaiset netto-saamiset vähenivät 132 miljardia euroa syyskuuhun 2000 ulottuneena 12 kuukauden jaksona. Sen sijaan elokuuhun 2000 ulottuneena 12 kuukauden jaksona ne olivat vähentyneet 95 miljardia euroa (ks. taulukko 2).

Yksityisen sektorin velkapaperien liikkeeseenlasku edelleen vilkasta elokuussa

Euroalueella sijaitsevat liikkeeseenlaskijat laskivat velkapapereita nettomääräisesti liikkeeseen hieman enemmän elokuussa 2000 kuin elokuussa 1999. Määrä oli myös hieman suurempi kuin edellisten 12 kuukauden keskiarvo (ks. kuvio 4). Näiden velkapaperien kannan vuotuinen kasvu-

vauhti nopeutui elokuussa 2000 jonkin verran eli 8,4 prosenttiin heinäkuun 8,3 prosentista: lyhytaikaisten velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti hidastui 2,1 prosenttiyksikköä (14,6 prosenttiin) ja pitkäaikaisten velkapaperien vuotuinen kasvuvauhti nopeutui 0,4 prosenttiyksikköä (7,8 prosenttiin).

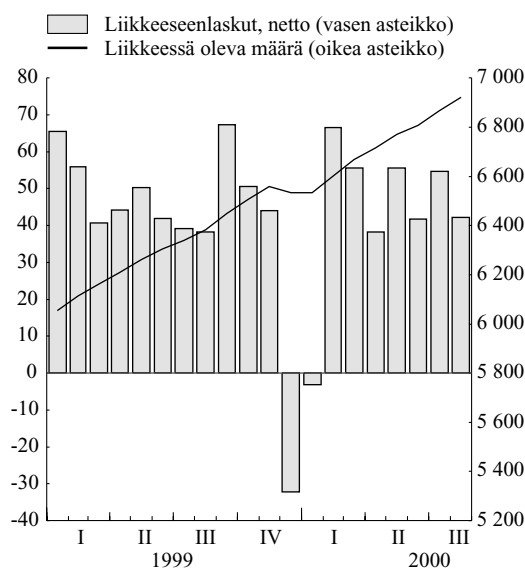
Velkapaperien erittely valuutoittain osoittaa, että euromääräisten velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti oli elokuussa 7,1 %, eli lähes sama kuin heinäkuussa. Sen sijaan muiden velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti nopeutui merkittävästi heinäkuun 23,8 prosentista elokuun 26,2 prosenttiin. Kun otetaan huomioon velkapaperien kokonaisuus, on muiden kuin euromääräisten velkapaperien osuus edelleen verrattain pieni (8 %).

Velkapaperien erittely sektoreittain puolestaan osoittaa, että yksityinen sektori laski nettomääräisesti edelleen runsaasti velkapapereita liikkeeseen elokuussa 2000. Rahalaitosten liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti oli elokuussa 11 % ja muiden rahoituslaitosten 23,1 %, eli molemmat pysyivät suunnilleen samoina kuin heinäkuussa. Yrityssektorin liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi elokuussa 17,4 prosenttiin, kun se oli heinäkuussa ollut 16,2 %. Kasvuvauhti nopeutui osittain siksi, että televiestintäyritykset rahoittivat tuolloin matkapuhelintoimilupia.

Julkisella sektorilla velkapapereita laskettiin sitä vastoin liikkeeseen edelleen vähän. Valtionhallintosektorin liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti hidastui elokuussa hieman eli 2,8 prosenttiin, kun se oli heinäkuussa ollut 2,9 %. Muiden julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi kuitenkin heinäkuun 4,9 prosentista 6,0 prosenttiin elokuussa 2000.

Kuvio 4.
Euroalueella olevien liikkeeseen lasketut velkapaperit

(mrd. euroa)

Lähde: EKP.

Huom. Nettoliikkeeseenlaskut eroavat kantojen muutoksista arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun ja muiden tarkistusten vuoksi.

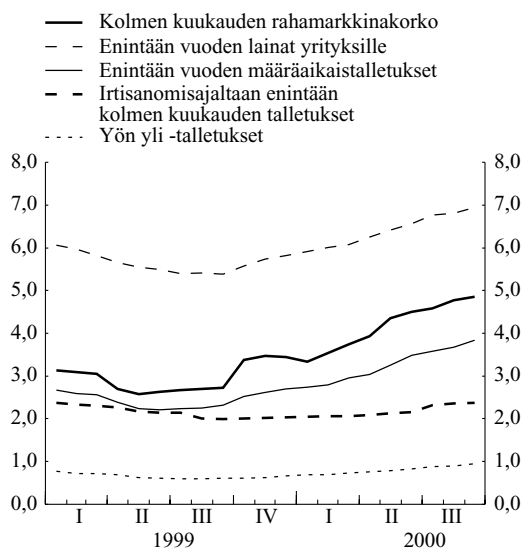
Pankkien lyhyet korot nousivat ja pitkät vakiintuivat syyskuussa

Pankkien lyhyet korot nousivat euroalueella edelleen syyskuussa 2000 (ks. kuvio 5). Tämä johtui viime kuukausien rahamarkkinakorkojen noususta, joista osa liittyi EKP:n korkojen nostoon 31.8.2000. Irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten korot nousivat elokuusta syyskuuhun 3 peruspistettä ja enintään vuoden määräaikaistalletusten korot 17 peruspistettä. Enintään vuoden määräaikaistalletusten ja yrityksille myönnettyjen lainojen keskiporot ovat nousseet noin 155 peruspistettä elokuusta 1999, jolloin rahamarkkinakorot alkoivat nousta. Sitä vastoin irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten ja yön yli -talletusten keskiporot ovat nousseet samana ajanjaksona vain noin 35 peruspistettä. Lyhyet pankkikorot ovat siten muuttuneet vähemmän kuin kolmen kuukauden rahamarkkinakorot, joiden keskiarvo nousi elokuun 1999 ja syyskuun 2000 välisenä aikana 216 peruspistettä.

Kuvio 5.

Pankkien lyhyet korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

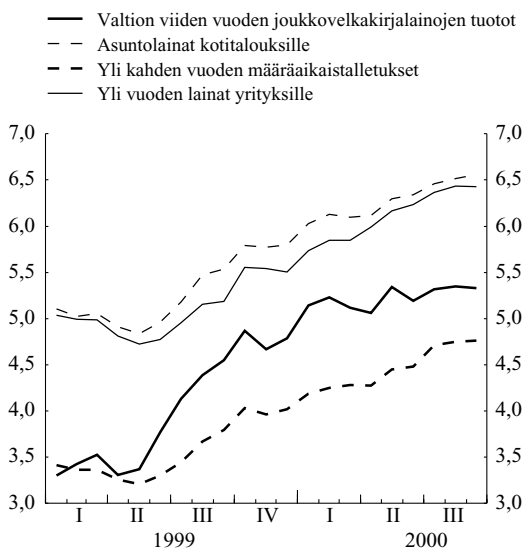

Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maittaiset tiedot ja Reuters.

Kuvio 6.

Pankkien pitkät korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maittaiset tiedot ja Reuters.

Pankkien pitkät korot pysyivät syyskuussa 2000 kutakuinkin ennallaan valtion joukkovelkakirjalainojen tuottojen pysyttyä sitä edeltävinä kuukausina suurelta osin vakaina (ks. kuvio 6). Toukokuun 1999 (jolloin valtion joukkolainojen tuotot alkoivat kasvaa) ja syyskuun 2000 välisenä aikana yli kahden vuoden määräaikaistalletusten keskiporko nousi 156 peruspistettä ja yrityksille myönnettyjen yli vuoden pituisten lainojen ja kotitalouksille myönnettyjen asuntolainojen keskiporko hiukan yli 170 peruspistettä. Samana ajanjaksona valtion viiden vuoden joukkolainojen keskimääräinen tuotto kasvoi 196 peruspistettä.

Rahamarkkinakorot nousivat hieman lokakuussa 2000

Koko rahamarkkinoiden tuottokäyrä siirtyi ylöspäin lokakuussa 2000 (ks. kuvio 7). Vaikka käyrä

pysyi jonkin verran nousevana, se loiveni edelleen hiukan. Vuoden 2000 lopussa ja vuoden 2001 alkupuoliskolla erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdettu kolmen kuukauden euriborkorko nousi jonkin verran lokakuussa, mutta nousu jäi syyskuusta laskua pienemmäksi.

Eoniakorkona laskettu yön yli -korko nousi noin 10 peruspistettä EKP:n neuvoston päätettyä 5.10. nostaa EKP:n korkoja 25 peruspistettä. Tämä viittaa siihen, että koronnostoa oli jonkin verran odotettu markkinoilla. Eoniakorko pysyi 23.10. päättyneen varantojen pitoajanjakson loppuajan melko lähellä eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten uutta alarajaa, joka on 4,75 %. Pitoajanjakson loppupuolella eoniakorko oli jonkin verran korkotarjousten alarajaa alempi (ks. kehikko 1). Uuden varantojen pitoajanjakson alettua 24.10. eoniakorko vaihteli 4,85 prosentin molemmin puolin, paitsi 31.10., jolloin se tilapäisesti nousi 4,97 prosenttiin kuunvaihteen vaikutuksesta.

Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioissa, joiden maksut suoritettiin 11.10. ja 18.10., marginaali- ja keskikorot olivat vain hiukan korkotarjousten uutta 4,75 prosentin alarajaa korkeammat. Kahdessa seuraavassa operaatioissa korot nousivat hieman: operaatioissa, jonka maksut suoritettiin 25.10., marginaalikorko oli 4,80 % ja keskikorko 4,82 %, ja operaatioissa, jonka maksut suoritettiin 1.11., marginaalikorko oli 4,84 % ja keskikorko 4,85 %.

Eurojärjestelmän pitempiä aikaisessa rahoitusoperaatioissa, jonka maksut suoritettiin 26.10., marginaalikorko oli 5,06 % ja keskikorko 5,07 %. Marginaalikorko oli 4 ja keskikorko 3 peruspistettä alempi kuin kolmen kuukauden euriborkorko operaation toteutusajankohtana.

Yhden ja kolmen kuukauden euriborkorot nousivat lokakuussa. Lokakuun viimeisenä päivänä yhden kuukauden euriborkorko oli 4,96 % eli 17 peruspistettä korkeampi kuin syyskuun lopussa ja kolmen kuukauden euriborkorko 5,14 % eli 14 peruspistettä korkeampi kuin syyskuun lopussa. Kuuden ja 12 kuukauden euriborkorkojen kehitys oli samansuuntaista: 31.10. kuuden kuukauden korko oli 5,20 % ja 12 kuukauden korko 5,29 %. Rahamarkkinoiden tuottokäyrän jyrkkyys

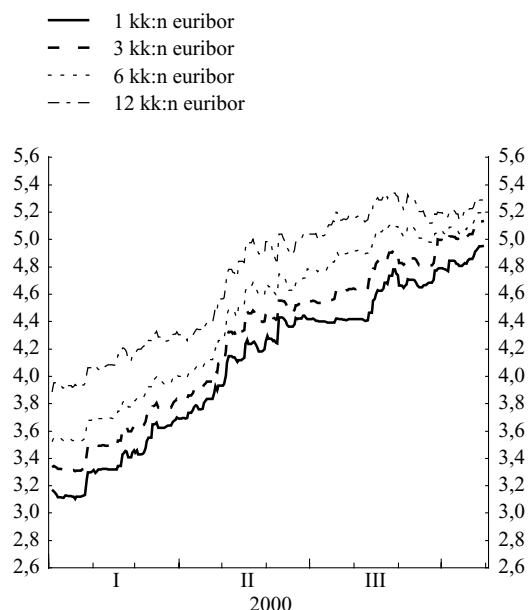
loiveni syyskuun ja lokakuun lopun välisenä aikana hiukan eli noin 35 peruspisteeseen, kun sitä mitataan 12 kuukauden ja 1 kuukauden euriborkorkojen välisenä erona.

Loppuvuoden 2000 ja vuoden 2001 alkupuoliskon aikana erääntyvistä futuurisopimuksista johdettu kolmen kuukauden euriborkorko nousi hieman syyskuun lopun ja lokakuun lopun välisenä aikana. Lokakuun viimeisenä päivänä joulukuussa 2000 erääntyvistä futuurisopimuksista johdettu kolmen kuukauden euriborkorko oli 5,22 % (7 peruspistettä korkeampi kuin syyskuun lopussa), maaliskuussa 2001 erääntyvistä sopimuksista johdettu vastaava korko 5,22 % (8 peruspistettä korkeampi kuin syyskuun lopussa) ja kesäkuussa 2001 erääntyvistä sopimuksista johdettu vastaava korko 5,20 % (5 peruspistettä korkeampi kuin syyskuun lopussa). Vuoden 2000 lopussa ja vuoden 2001 alkupuoliskolla erääntyvien futuurisopimusten korot olivat kuitenkin alhaisemmat kuin heinä-elokuussa 2000.

Kuvio 7.

Euroalueen lyhyet korot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Kehikko I.

Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.10.2000 päättyneenä pitoajanjaksona

Likviditeetin jakaminen rahapoliittisissa operaatioissa

Pitoajanjaksona 24.9.–23.10.2000 eurojärjestelmä toteutti neljä perusrahoitusoperaatiota ja yhden pitempiaikaisen rahoitusoperaation.

Perusrahoitusoperaatiot toteutettiin vaihtuvakorkoisina huutokauppoina, joissa korkotarjouksilla oli alaraja. Kahdessa ensimmäisessä operaatiossa korkotarjousten alaraja oli 4,50 % ja kahdessa seuraavassa 4,75 %. Jaetun likviditeetin määrä vaihteli 76 miljardista eurosta 99 miljardiin euroon. Tarjousten määrän suhde jaetun likviditeetin määrään vaihteli 1,16:sta 1,96:een ja oli keskimäärin 1,64. Marginaalikorko oli ensimmäisessä perusrahoitusoperaatiossa 4,65 %, toisessa 4,67 %, kolmannessa 4,76 % ja neljännessä 4,75 %. Kahdessa ensimmäisessä operaatiossa painotettu keskikorko oli kummassakin 4,68 %. Kolmannessa operaatiossa painotettu keskikorko oli 4,78 % ja neljännessä 4,76 %. Huutokauppoihin osallistuneita vastapuolia oli 517:stä 659:ään.

Eurojärjestelmä toteutti pitempiaikaisen rahoitusoperaation 27.9.2000 vaihtuvakorkoisena huutokauppana, jossa jaettavan likviditeetin määräksi oli ilmoitettu 15 miljardia euroa. Operaatioon osallistui 225 vastapuolta, ja tehtyjen tarjousten kokonaismäärä oli 34,0 miljardia euroa. Operaation marginaalikorko oli 4,84 % ja painotettu keskikorko kaksi peruspistettä korkeampi eli 4,86 %.

Pitoajanjakson alussa eoniakorko vaihteli 4,70 prosentin molemmin puolin kuvastaen markkinoiden odotuksia EKP:n keskeisten korkojen nostosta. EKP:n neuvoston päätettyä 5.10.2000 nostaa EKP:n keskeisiä korkoja 25 peruspistettä eoniakorko nousi 10 peruspistettä noin 4,80 prosenttiin. Pitoajanjakson loppupuolella eoniakorko aleni asteittain, mikä johtui mahdollisesti rahamarkkinoilla vallitsevasta näkemyksestä, että likviditeettiä oli runsaasti. Eoniakorko oli 19.10. alimmillaan eli 4,64 %. Pitoajanjakson lopussa eoniakorko oli 4,72 %.

Maksuvalmiusjärjestelmän käyttö

Edelliseen pitoajanjaksoon verrattuna maksuvalmiusluoton keskimääräinen päivittäinen käyttö kasvoi 0,3 miljardista eurosta 0,5 miljardiin euroon, kun taas talletusmahdollisuuden keskimääräinen käyttö pysyi samansuuruisena ja oli 0,2 miljardia euroa.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät

(mrd. euroa)

Päivittäinen keskiarvo pitoajanjaksona 24.9.–23.10.2000

	Likviditeettiä lisäävät	Likviditeettiä vähentävät	Netto- vaikutus
(a) Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot	222,6	0,2	+ 222,4
Perusrahoitusoperaatiot	176,5	-	+ 176,5
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	45,7	-	+ 45,7
Maksuvalmiusjärjestelmä	0,5	0,2	+ 0,2
Muut operaatiot	0,0	0,0	0,0
(b) Muut pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät	396,3	504,3	- 108,0
Liikkeessä olevat setelit	-	354,5	- 354,5
Valtion talletukset eurojärjestelmässä	-	47,4	- 47,4
Ulkomaiset saamiset (ml. kulta), netto	396,3	-	+ 396,3
Muut tekijät, netto	-	102,5	- 102,5
(c) Luottolaitosten talletukset eurojärjestelmän sekkileillä (a) + (b)			114,4
(d) Varantovelvoite			113,6

Lähde: EKP.

Pyöristysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

Muut kuin rahapolitiikkaan liittyvät likviditeettiin vaikuttavat tekijät

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavien riippumattomien tekijöiden (eli muiden kuin rahapolitiikkaan liittyvien tekijöiden) likviditeettiä sitova nettovaikutus (oheisen taulukon kohta b) oli keskimäärin 108,0 miljardia euroa, mikä on 3,0 miljardia euroa vähemmän kuin edellisenä pitoajanjaksona. Muutos johtui lähinnä siitä, että valtioiden nettotalletukset eurojärjestelmässä vähenivät 9,2 miljardia euroa. Muiden riippumattomien tekijöiden vastakkaiset muutokset tosin tasoittivat osittain tätä vaikutusta. Riippumattomien tekijöiden päivittäinen vaikutus vaihteli 98,1 miljardista eurosta 116,6 miljardiin euroon.

Tämän pitoajanjakson aikana toteutettujen perusrahoitusoperaatioiden likviditeetin jakoa koskevissa päätöksissä otettiin huomioon, miten valuuttainterventio, joka toteutettiin yhteisesti 22.9. ja jonka maksut suoritettiin 26.9., vaikutti likviditeettitilanteeseen.

Julkistetut arviot riippumattomiin tekijöihin perustuvista keskimääräisistä likviditeettitarpeista vaihtelivat 112,7 miljardista eurosta 100,6 miljardiin euroon. Arvioiden ja toteutuneiden lukujen erot vaihtelivat 0,8 miljardista eurosta -2,9 miljardiin euroon.

Vastapuolten talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä

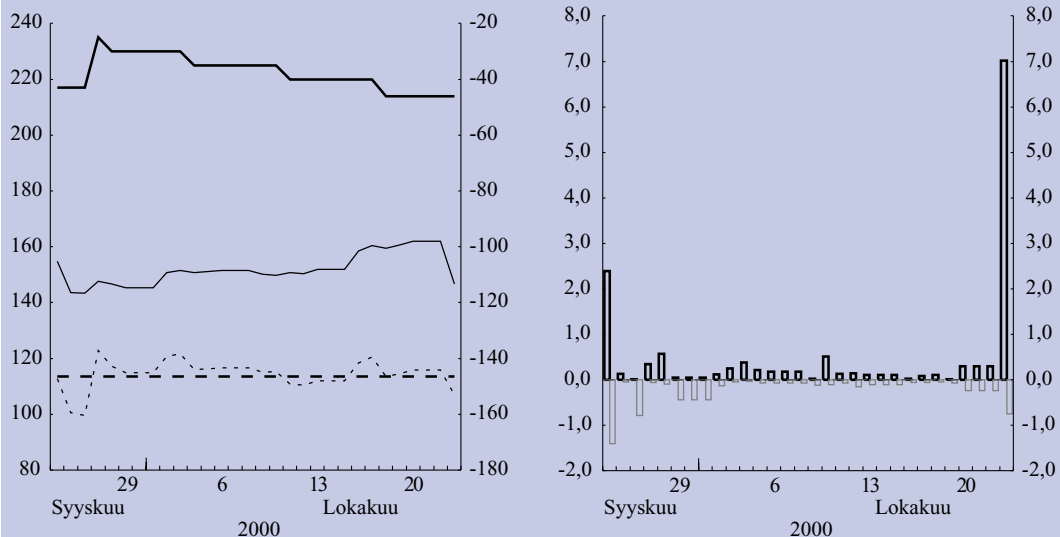
Sekkitilitalletukset olivat keskimäärin 114,4 miljardia euroa ja varantovelvoitteet 113,6 miljardia euroa. Näiden välinen ero oli 0,8 miljardia euroa eli 0,1 miljardia euroa suurempi kuin edellisenä pitoajanjaksona. Eron suurentuminen johtui siitä, että varantovelvoitteet ylittävien talletusten määrä kasvoi 0,5 miljardista eurosta 0,6 miljardiin euroon. Kuten edellisenäkin pitoajanjaksona, sekkitilitalletuksista 0,2 miljardia euroa oli sellaisia talletuksia, jotka eivät liity varantovelvoitteen täyttämiseen.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät 23.10.2000 päättyneenä pitoajanjaksona

(mrd. euroa, päivähavainnot)

- Rahapoliittisilla operaatioilla tarjottu likviditeetti (vasen asteikko)
- - Varantovelvoite (vasen asteikko)
- - - Päivittäiset talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä (vasen asteikko)
- Muut pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät (oikea asteikko)

- Maksuvalmiusluotot
- Maksuvalmiusjärjestelmän talletukset

Lähde: EKP.

Pitkien joukkolainojen tuotot pysyivät vakaina lokakuussa

Euroalueen joukkolainamarkkinoilla pitkät korot pysyivät lokakuussa edelleen jokseenkin vakaina. Kymmenen vuoden joukkolainojen tuotto oli 31.10. noin 5,4 % eli kutakuinkin samaa luokkaa kuin syyskuun lopussa. Koska Yhdysvaltojen vastaavien joukkolainojen tuotot samanaikaisesti pienenivät, kaventui ero Yhdysvaltojen kymmenen vuoden joukkolainojen tuottojen ja euroalueen vastaavien tuottojen välillä 6 peruspisteen verran. Ero oli 31.10. noin 38 peruspistettä (ks. kuvio 8).

Yhdysvaltojen valtion kymmenen vuoden joukkolainojen tuotot, jotka syyskuun alusta olivat keskeytyksettä kasvaneet, alkoivat lokakuun alusta jälleen pienentyä. Näiden joukkolainojen tuotto oli 31.10. noin 5,8 % eli 7 peruspistettä vähemmän kuin syyskuun lopussa. Tuottojen pienenemiseen oli kaksi pääasiallista syytä. Ensinnäkin markkinaosapuolet jossakin määrin pitivät valtion joukkolainoja turvallisenä vaihtoehtona sen jälkeen, kun Yhdysvaltojen osakemarkkinoilla ja muillakin keskeisillä osakemarkkinoilla kurssit olivat laskeneet selvästi ja volatiliteetti oli kasvanut. Toisena syynä tuottojen pienenemiseen olivat vahvistuneet odotukset talouskasvun hidastumisesta Yhdysvalloissa.

Japanissa pitkien joukkolainojen tuotot pysyivät vakaina lokakuussa 2000. Syyskuun lopun ja lokakuun lopun välisenä aikana valtion kymmenen vuoden joukkolainojen tuotot vaihtelivat erittäin vähän, 31.10. ne olivat noin 1,8 %.

Euroalueen kymmenen vuoden joukkolainojen tuotot vaihtelivat edelleen vain vähän lokakuussa 2000. Vaikka tuotot pysyivät kaiken kaikkiaan vakaina, niihin kohdistui kuitenkin joitakin keskenään vastakkaisia vaikutuksia. Ensinnäkin euroalueen kymmenen vuoden joukkolainojen tuottoihin vaikutti se, että Yhdysvaltojen vastaavien joukkolainojen tuotto pieneni. Toiseksi euroalueen joukkolainojen tuottoihin kohdistui nousupaineita. Ne johtuivat sekä euron heikkenemisestä Yhdysvaltain dollariin nähden että markkinaodotusten muuttumisesta sen jälkeen, kun oli julkaistu tietoja, joiden mukaan euroalueen inflaatio oli kesällä 2000 ollut hieman odotettua nopeampi.

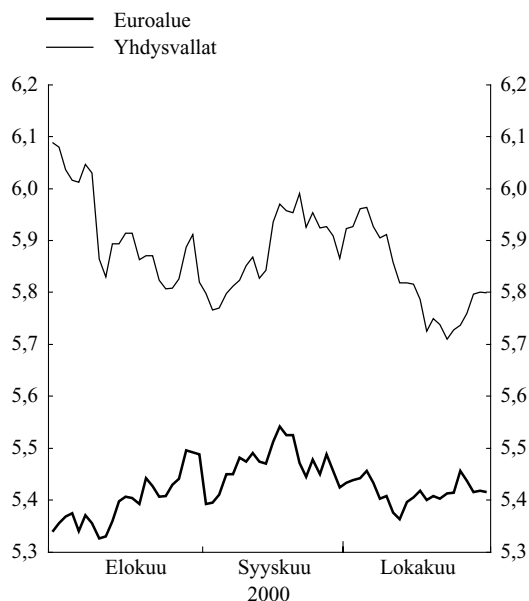
Euroalueen tuottokäyrän jyrkkyys – euroalueen kymmenen vuoden joukkolainojen tuottojen ja kolmen kuukauden euriborkoron erona mitattuna – loiveni edelleen lokakuun aikana, mikä johtui lähinnä rahamarkkinakorkojen noususta. Syyskuun lopun ja lokakuun 31. päivän välisenä aikana korkoero pieneni 15 peruspisteen verran 28 peruspisteeseen. Euroalueen implisiittinen yön yli-termiinikorkokäyrä ei juuri muuttunut lokakuussa (ks. kuvio 9).

Ranskan valtion indeksisidonnaisten kymmenen vuoden joukkolainojen reaalityttö pieneni 11

Kuvio 8.

Valtion pitkien lainojen tuotot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

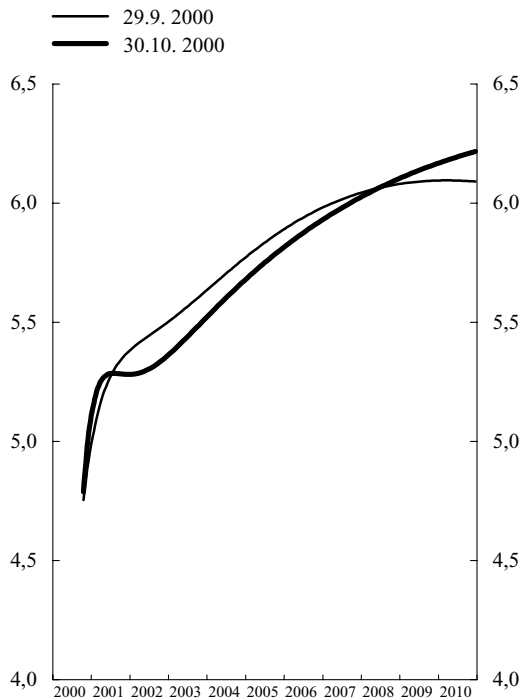
Lähde: Reuters.

Huom. Pitkillä valtion lainoilla tarkoitetaan 10 vuoden joukkovelkakirjalainoja tai maturiteetiltaan lähimpiä vastaavia lainoja.

Kuvio 9.

Korkojen aikarakenteesta johdetut euroalueen yön yli -korkojen odotukset

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: EKP:n arvio. Korkojen aikarakenteesta johdettu termi-nikorkokäyrä kuvaa markkinoiden odotuksia lyhyiden korkojen tulevasta kehityksestä. Käyrien laskentamenetelmää selostettiin tammikuun 1999 Kuukausikatsauksen sivulla 26. Estimoinnissa käytetyt tiedot on johdettu koronvaihotosopimuksista.

peruspisteen verran syyskuun lopusta lokakuun 31. päivään, jolloin se oli noin 3,6 %. Reaalituoton pieneneminen lokakuussa johtuu ainakin osittain teknisistä tekijöistä. Ranskan valtion kymmenen vuoden nimelliskorkoisten ja indeksisidonnaisten joukkolainojen eron perusteella laskettu ns. tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti kiihtyi tänä ajanjaksona 14 peruspisteen verran. Indeksisidonnaisten joukkolainojen tuottojen muutoksia on kuitenkin aina tulkittava hyvin varoen, koska niihin sisältyy ajankohdasta riippuen eri suuruisia riskipreemioita ja muitakin tulkintaa häiritseviä tekijöitä.

Osakkeiden hintojen vaihtelu lisääntyi edelleen lokakuussa 2000

Lokakuussa 2000 osakkeiden hinnat keskeisillä osakemarkkinoilla vaihtelivat suhteellisen paljon

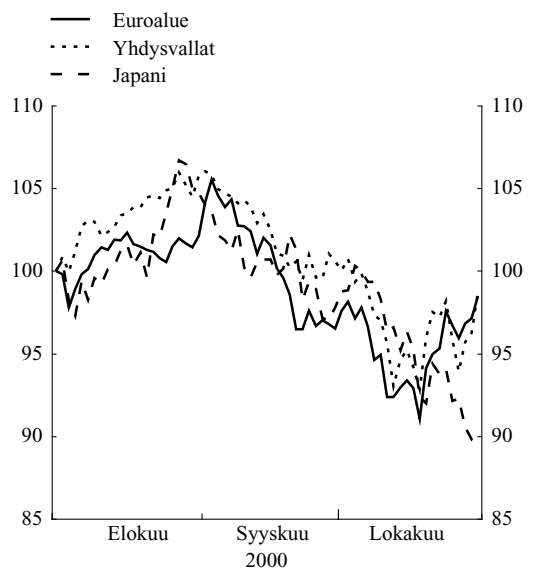
ja niiden implisiittinen volatilitteetti kasvoi, joten kehitys jatkoi jo syyskuussa alkanutta suuntausta. Euroalueella osakkeiden hinnat Dow Jones Euro Stoxx -indeksin mukaan mitattuna nousivat 2 % syyskuun lopun ja lokakuun 31. päivän välisenä aikana. Yhdysvalloissa osakkeiden hinnat Standard and Poor's 500 -indeksin mukaan mitattuna laskivat samana ajanjaksona lähes 1 prosentin verran, kun taas Japanissa osakkeiden hinnat Nikkei 225 -indeksin mukaan mitattuna laskivat miltei 7 % (ks. kuvio 10). Euroalueen, Yhdysvaltojen ja Japanin osakemarkkinoiden implisiittinen volatilitteetti kasvoi lokakuussa, mutta pysyi huhtikuun 2000 huipputasoa pienempänä.

Yhdysvalloissa osakkeiden hinnat vaihtelivat suhteellisen paljon lokakuussa ja olivat yleisesti ottaen laskussa. Näin ollen Standard and Poor's 500 -indeksi oli 31.10.2000 lähes 3 % alhaisempi kuin vuoden 1999 lopussa. Osakkeiden hintojen lasku lokakuussa näytti johtuvan pääasiassa yhdysvaltalaisen yritysten suhteellisen heikoista tuloksista vuoden 2000 kolmannella neljänneksellä.

Kuvio 10.

Osakeindeksit

(1.8.2000 = 100, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Dow Jones Euro Stoxx (laaja) euroalueen osalta. Standard and Poor's 500 Yhdysvaltojen ja Nikkei 225 Japanin osalta.

Tämä puolestaan johtunee suurelta osin öljyn hinnan noususta ja Yhdysvaltain dollarin aiempaa vahvemmasta efektiivisestä vaihtokurssista. Yhdysvaltojen osakemarkkinoiden implisiittinen volatiliteetti kasvoi vuositasolla syyskuun lopun 19 prosentista lokakuun 31. päivän 21 prosenttiin lähinnä yhdysvaltalaisen tietotekniikkayritysten osakemarkkinakehityksen vuoksi. Etenkin monien tällaisten yritysten osakkeita sisältävän Nasdaq 100 -indeksin volatiliteetti kasvoi vuositasolla syyskuun lopun 43 prosentista lokakuun 31. päivän 53 prosenttiin, kun osakkeiden hinnat vaihtelivat huomattavasti Nasdaq-pörssissä. Nasdaq 100 -indeksin implisiittinen volatiliteetti pysyi kuitenkin pienempänä kuin huhtikuun 2000 huipputaso.

Japanissa osakkeiden hinnat olivat Nikkei 225 -indeksin mukaan mitattuna laskeneet 7 % syyskuun lopusta lokakuun 31. päivään, jolloin ne olivat 22 % alhaisemmat kuin vuoden 1999 lopussa. Hintojen laskuun vaikuttivat Japanissa nopeasti yleistyneet konkurssit, joita tekivät erityisesti rahoitusalan yritykset.

Euroalueella osakkeiden hinnat Dow Jones Euro Stoxx -indeksin mukaan mitattuna nousivat 2 % syyskuun lopusta lokakuun 31. päivään, jolloin ne olivat 1 prosentin korkeammat kuin vuoden 1999 lopussa. Kansainvälisten osakemarkkinoiden vaihdellessa kohdistui euroalueen osakkeiden hintoihin lokakuussa erilaisia, keskenään vastakkaisia vaikutuksia. Lokakuun alkupuolella osakkeiden hintoihin kohdistui jonkin verran laskupaineita lähinnä siksi, että markkinaosapuolten mielestä oli epävarmaa, pysyykö talouskasvu euroalueella ja maailmantaloudessa jatkossakin suhteellisen nopeana. Näitä laskupaineita tasoitti se, että lokakuun jälkipuoliskolla euroalueen televiestintäyritysten osakkeet hyötyivät eräistä markkinaosapuolten ennakoarvioita myönteisemmistä tulostiedoista. Dow Jones Euro Stoxx 50 -indeksin implisiittinen volatiliteetti kasvoi vuositasolla syyskuun lopun 22 prosentista lokakuun 31. päivän 24 prosenttiin. Tämä on selvästi pienempi kuin vuotuinen huippu eli huhtikuun 17. päivänä saavutettu 32 prosentin volatiliteetti.

2 Hintakehitys

YKHI-inflaatio nopeutui 2,8 prosenttiin syyskuussa lähinnä energian hinnan vuoksi

Euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) vuotuinen nousuvauhti nopeutui 2,8 prosenttiin syyskuussa 2000, kun se oli elokuussa ollut 2,3 % (ks. taulukko 3). Ilman energiaa ja kausielintarvikkeita lasketun YKHIn nousuvauhti oli syyskuussa 1,4 %, kun se oli elokuussa ollut 1,3 %.

YKHI-inflaation kiihtyminen vuoden 2000 elokuusta syyskuuhun johtui lähinnä energiaerän hintojen vuotuisen nousuvauhdin kiihtymisestä 16 prosenttiin syyskuussa. Nousuvauhti oli 3,7 prosenttiyksikköä nopeampi kuin elokuussa (ks. kuvio 11). Tähän oli syynä euron dollarikurssin heikentyminen edelleen sekä öljyn maailman-

markkinahinnan kallistuminen. Öljyn hinta nousikin elokuun 33,6 eurosta barreilta 37,4 euroon barreilta syyskuussa. Kun otetaan huomioon öljyn hinnan ja euron valuuttakurssin viimeaikainen kehitys, energian hinnan vaikutuksen kokonaisinflaatioon ei voitane odottaa pienenevän merkittävästi lokakuussa 2000. Etenkin öljyn hinta pysyi lokakuussa korkeana, se oli keskimäärin 36,8 euroa barreilta, eikä energian hinnan kehitys vertailuajankohtana lokakuussa 1999 myöskään vaikuta siihen voimakkaan negatiivisesti. Kehikossa 2 analysoidaan ja arvioidaan 1970-luvun ja 1980-luvun alun öljykriiseistä vedettävissä olevia johtopäätöksiä.

Toisin kuin energian hinta, joka kiihdytti kokonaisinflaatiota, jalostamattomien elintarvikkeiden hinnat eivät vaikuttaneet kokonaisinflaation kiihtymiseen elo-syyskuussa. Vuositasolla jalostamat-

Taulukko 3.

Euroalueen hinta- ja kustannuskehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1997	1998	1999	1999 IV	2000 I	2000 II	2000 III	2000 Touko	2000 Kesä	2000 Heinä	2000 Elo	2000 Syys	2000 Loka
Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi (YKHI) ja sen erät													
Kokonaisindeksi	1,6	1,1	1,1	1,5	2,0	2,1	2,5	1,9	2,4	2,4	2,3	2,8	.
<i>josta:</i>													
Tavarat	1,2	0,6	0,8	1,5	2,3	2,4	3,1	2,3	2,8	2,9	2,8	3,5	.
Elintarvikkeet	1,4	1,6	0,5	0,4	0,4	0,9	1,9	0,8	1,2	1,6	2,0	2,1	.
Jalostetut elintarvikkeet	1,4	1,4	0,9	0,9	1,0	1,0	1,2	1,0	1,0	1,0	1,1	1,3	.
Jalostamattomat elintarvikkeet	1,4	1,9	0,0	-0,3	-0,3	0,8	3,1	0,6	1,5	2,6	3,4	3,4	.
Teollisuustuotteet	1,0	0,1	1,0	2,1	3,4	3,2	3,6	3,1	3,7	3,5	3,2	4,2	.
Muut teollisuustuotteet kuin energia	0,5	0,9	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,8	.
Energia	2,8	-2,6	2,2	7,8	13,6	12,5	14,0	12,2	14,7	13,7	12,3	16,0	.
Palvelut	2,4	2,0	1,5	1,4	1,6	1,7	1,8	1,6	1,7	1,7	1,8	1,8	.
Muut hinta- ja kustannusindikaattorit													
Teollisuuden tuottajahinnat ¹⁾	1,1	-0,7	-0,4	2,1	4,3	5,2	.	5,3	5,6	5,6	5,6	.	.
Yksikkötyökustannukset ²⁾	0,7	0,2	1,2	0,3	0,5	0,5	.	-	-	-	-	-	-
Työn tuottavuus ²⁾	1,6	1,2	0,7	1,4	1,7	1,2	.	-	-	-	-	-	-
Työvoimakustannukset/työntekijä ²⁾	2,3	1,4	1,9	1,7	2,3	1,8	.	-	-	-	-	-	-
Työvoimakustannukset/tunti ³⁾	2,5	1,8	2,2	2,4	3,6	3,7	.	-	-	-	-	-	-
Öljyn hinta (euroa/barreli) ⁴⁾	17,1	12,0	17,1	23,0	27,1	29,1	33,9	30,4	31,5	30,6	33,6	37,4	36,8
Raaka-aineiden hinnat ⁵⁾	12,9	-12,5	-3,1	14,0	19,9	18,3	18,0	22,8	12,9	14,3	18,3	21,4	22,7

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot, International Petroleum Exchange, HWWA – Institut für Wirtschaftsforschung (Hampuri) ja EKP:n laskelmat.

1) Ei sisällä rakentamista.

2) Koko kansantalous.

3) Koko kansantalous (paitsi maatalous, julkishallinto, koulutus, terveydenhoito ja muut palvelut).

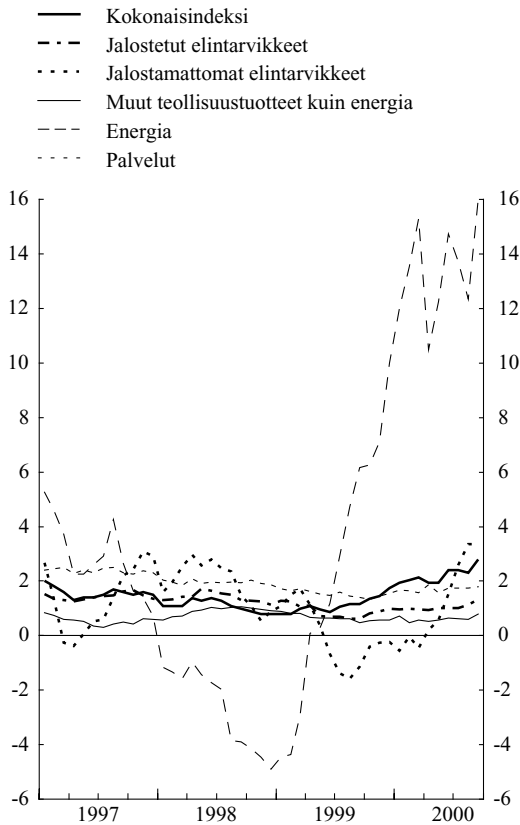
4) Brent Blend -laatu (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen). Hinnat ecuina joulukuuhun 1998 asti.

5) Ei sisällä energian hintoja. Hinnat euroina; joulukuuhun 1998 asti ecuina.

Kuvio 11.

Euroalueen YKHI-inflaatio eriteltynä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

tomien elintarvikkeiden hinnat nousivat 3,4 % syyskuussa 2000, eli nousuvauhti pysyi muuttumattomana elokuusta. Syyskuuta edeltävinä kuukausina jalostamattomien elintarvikkeiden hinnat vaikuttivat kokonaisinflaatioon kuitenkin merkittävästi aiempaa enemmän.

Myös jalostettujen elintarvikkeiden ja muiden teollisuustuotteiden kuin energian hinnat vaikuttivat inflaation viimeaikaiseen kiihtymiseen, mutta huomattavasti vähemmän

Jalostettujen elintarvikkeiden ja muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vaikutus YKHI:n kokonaisindeksiin elo-syyskuussa oli lievästi positiivinen. Muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuinen nousuvauhti kiihtyi 0,8 prosenttiin, eli se nopeutui 0,2 prosenttiyksikköä elokuusta. Nousuvauhdin kiihty-

minen oli osittain odotettua, koska tuottajahintojen kallistumisen tuotantoprosessin aikaisemmissa vaiheissa odotettiin välittyvän teollisuustuotteiden hintoihin. Tämän erän muutosvauhti on kaiken kaikkiaan kuitenkin pysynyt melko vaiheena. Jalostettujen elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti nopeutui 1,3 prosenttiin syyskuussa 2000, kun se oli elokuussa ollut 1,1 %. Palveluiden hintojen vuotuinen nousuvauhti syyskuussa 2000 pysyi muuttumattomana ja oli 1,8 %.

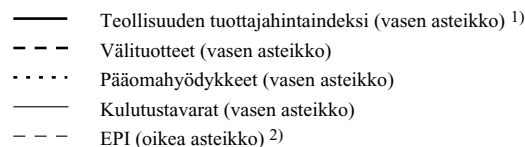
Tuottajahinnat nousivat edelleen voimakkaasti elokuussa 2000

Tuoreimmat euroalueen tuottajahintoja koskevat tiedot ovat elokuulta 2000, jolloin tuottajahintojen vuotuinen muutosvauhti oli 5,6 % eli sama kuin kahtena aikaisempina kuukautena. Kun

Kuvio 12.

Tuottajahinnat ja tehdasteollisuuden tuotantopanosten hinnat euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja Reuters.

1) Vuotuinen prosenttimuutos; ei sisällä rakentamista.

2) Eurozone Price Index, euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksi, jonka tiedot perustuvat ostopäälliköille tehtävään kyselyyn. Indeksiluku, joka on yli 50, viittaa tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintojen nousuun, ja 50:tä pienempi indeksiluku hintojen laskuun.

arvioidaan tuottajahintojen kehitystä elokuun 2000 jälkeen, öljyn euroina lasketun hinnan huomattava kallistuminen on syyskuussa todennäköisesti aiheuttanut lisää paineita euroalueen tuottajahintaindeksin (Producer Price Index, PPI) nousuvauhdin nopeutumiselle. Paineita on lisännyt myös muiden raaka-aineiden kuin öljyn euroina laskettujen hintojen kallistuminen, joka on johtunut euron kurssin heikkenemisestä (jos valuuttakurssin vaikutusta ei oteta huomioon, muiden raaka-aineiden kuin öljyn hintoihin on kohdistunut laskupaineita suurimman osan vuotta 2000). Odotukset euroalueen tuottajahintaindeksin nousuvauhdin nopeutumiseen kohdistuvista paineista vastaavat myös euroalueen teollisuuden tuotantopanosten hintaindeksin (Eurozone Price Index, EPI) viimeaikaista kehitystä. Syyskuussa 2000 EPI nousi 75,9:ään, ja näin ollen se edelleen viittaa siihen, että koko teollisuuden tuottajahintoihin kohdistuu nousupaineita euroalueella (ks. kuvio 12).

Tuntia kohti lasketut työvoimakustannukset nousivat hieman vuoden 2000 toisella neljänneksellä

Tuoreimpien tietojen mukaan tuntia kohti laskettujen työvoimakustannusten nousu kiihtyi

vuoden 2000 ensimmäisellä puoliskolla vuodesta 1999. Vuoden 2000 toisella neljänneksellä tuntia kohti laskettujen työvoimakustannusten vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan nopeutuneen 3,7 prosenttiin eli kasvuvauhti on ollut 0,1 prosenttiyksikköä nopeampaa kuin edellisellä neljänneksellä. Tämä kehitys oli hieman ristiriidassa sen kanssa, että työvoimakustannusten kasvuvauhdin odotettiin hidastuvan vuoden 2000 toisella neljänneksellä ensimmäisestä neljänneksestä siksi, että useissa euroalueen maissa tiettyjen kertaluonteisten maksujen vaikutus lakkaisi. Tuntia kohti laskettujen työvoimakustannusten nousun jatkumiseen tämän vuoden alkupuoliskolla vaikutti merkittävästi viikoittaisen työtuntimäärän supistaminen Ranskassa.

Tuntia kohti laskettujen työvoimakustannusten nousuvauhdista jonkin verran poiketen työntekijää kohti laskettujen palkkakustannusten nousuvauhti oli vaimeampaa ja hidastui 1,8 prosenttiin vuoden 2000 toisella neljänneksellä (kun se oli ensimmäisellä neljänneksellä ollut 2,3 %). Vaikka työn tuottavuuden kasvuvauhti hidastui 0,5 prosenttiyksikköä 1,2 prosenttiin vuoden 2000 toisella neljänneksellä, vuotuinen yksikkötyökustannusten kasvuvauhti (joka perustuu työntekijää kohti laskettuihin palkkakustannuksiin) pysyi vaimeana ja oli 0,5 %.

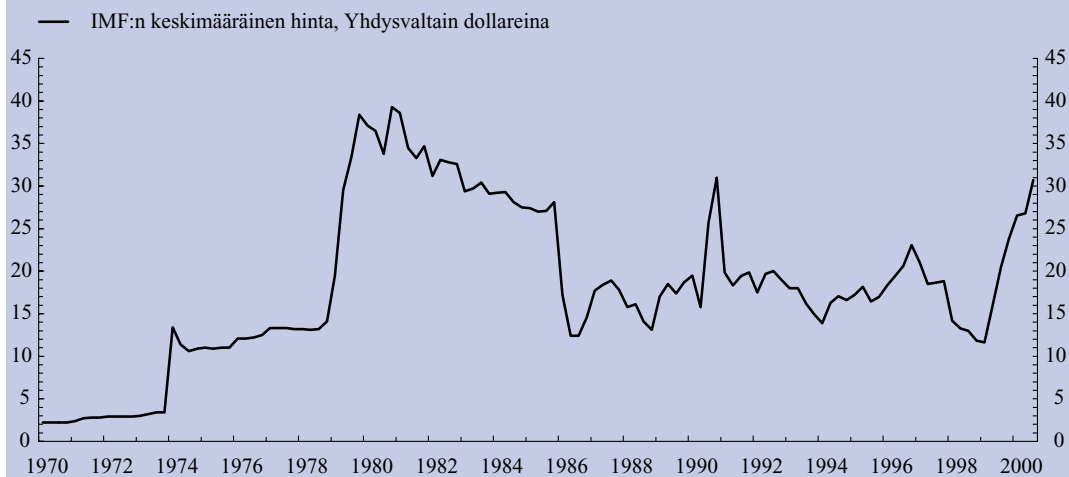
Kehikko 2.

Mitä voimme oppia 1970-luvun ja 1980-luvun alun öljykriiseistä

Tammikuun 1999 alusta lähtien eli vähän yli puoleksatoista vuodessa raakaöljyn hinta Yhdysvaltain dollareina on reilusti kolminkertaistunut (ks. kuvio A). Koska myös 1970-luvulla öljyn hinnan nousut olivat jokseenkin yhtä suuria, pyritään tässä kehikossa selvittämään, mitä voimme oppia aiemmista öljykriiseistä. Vaikka euroalueen yhteenlaskettuja tietoja 1970- ja 1980-luvuilta on tulkittava varauksin, keskitytään tässä kehikossa vertailusyistä lähinnä siihen, miten nykyisen euroalueen muodostavat 11 maata reagoivat öljyn hinnan rajuihin nousuihin.

Kuvio A. Öljyn hinnan kehitys

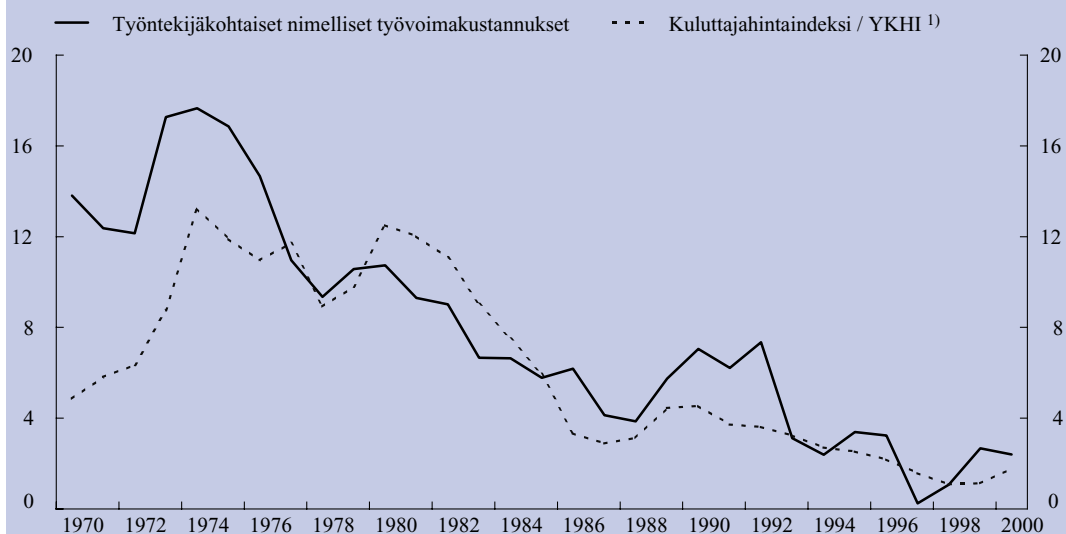
(hinta barrelilta; neljännesvuosihavaintoja)

Lähde: IMF.

Kuvio B. Palkka- ja hintakehitys euroalueen 11 maassa

(vuotuinen prosenttimuutos, vuosihavaintoja)

Lähde: Euroopan komissio.

Huom.: Työntekijäkohtaiset nimelliset työvoimakustannukset vuosina 1999 ja 2000 sekä YKHI vuonna 2000 perustuvat Euroopan komission kevään 2000 arvioon/ennusteeseen.

1) YKHI-aikasarja alkaa vuodesta 1990.

Ensimmäinen öljykriisi

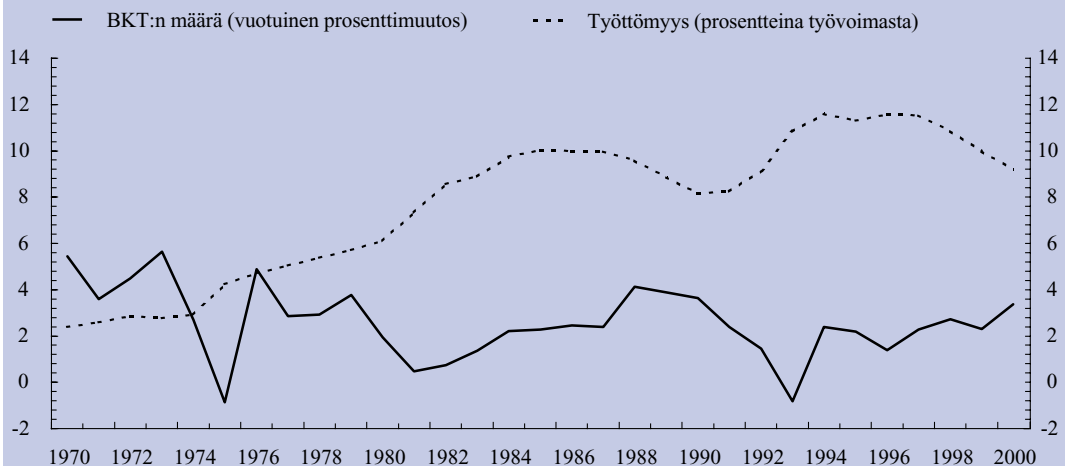
Vuodesta 1974 vuoteen 1978 raakaöljy maksoi Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) laskeman raakaöljyn keskihintaa kuvaavan aikasarjan mukaan noin 10–15 Yhdysvaltain dollaria barrelilta. Raakaöljyn hinta oli siten noussut keskimäärin noin viisinkertaiseksi vuoden 1971 tammikuusta vuoden 1973 syyskuuhun ulottuvan ajanjakson hinnasta.

Ensimmäistä öljykriisiä seuranneena ajanjaksona kuluttajahintaindeksin (KHI) vuotuinen muutosvauhti – euroalueen 11 maan keskiarvona laskettuna – kiihtyi vuonna 1972 tilastoidusta 6,3 prosentista 8,7 prosenttiin vuonna 1973 ja 13,2 prosenttiin vuonna 1974. Tämän jälkeen inflaatiiovauhti hidastui vain vähitellen ja pysyi nopeana koko 1970-luvun (ks. kuvio B). Euroalueen kaikissa 11 maassa kuluttajahintainflaatio nopeutui, mutta nopeutuminen vaihteli huomattavasti näiden 11 maan välillä.

Öljyn hinnan noususta 1970-luvun alkupuolella aiheutui voimakkaita inflaatiopaineita, koska talous oli jo ylikuumentunut ja kuluttajahintainflaatio sekä palkkojen nousu olivat kiihtyneet. Ensimmäisen öljykriisin alkaessa vuonna 1973 euroalueen 11 maan BKT:n määrä ensinnäkin kasvoi 5,7 %, kun kasvuvauhti oli keskimäärin ollut 4,5 % vuosina 1970–1972 (ks. kuvio C). Toiseksi palkat nousivat erittäin nopeasti, sillä työntekijäkohtaisten työvoimakustannusten vuotuinen nousuvauhti oli 12,2 % vuonna 1972 ja kiihtyi 17,3 prosenttiin vuonna 1973 (ks. kuvio B). Lisäksi öljyn hinnan nousun jälkeisissä palkkaneuvotteluissa pyrittiin kompensoimaan öljyn hinnan noususta johtuvia käytettävissä olevien tulojen menetyksiä. Vuonna 1974 nimellispalkkojen vuotuinen nousuvauhti pysyi erittäin nopeana eli 17,7 prosentissa ja hidastui vain verkalleen sen jälkeen. Euroalueen 11 maan reaali-palkat nousivat keskimäärin 4,2 % vuosina 1974 ja 1975.

Kuvio C. BKT:n määrän kasvu ja työttömyys euroalueen 11 maassa

(vuosihavaintoja)

Lähde: Euroopan komissio.

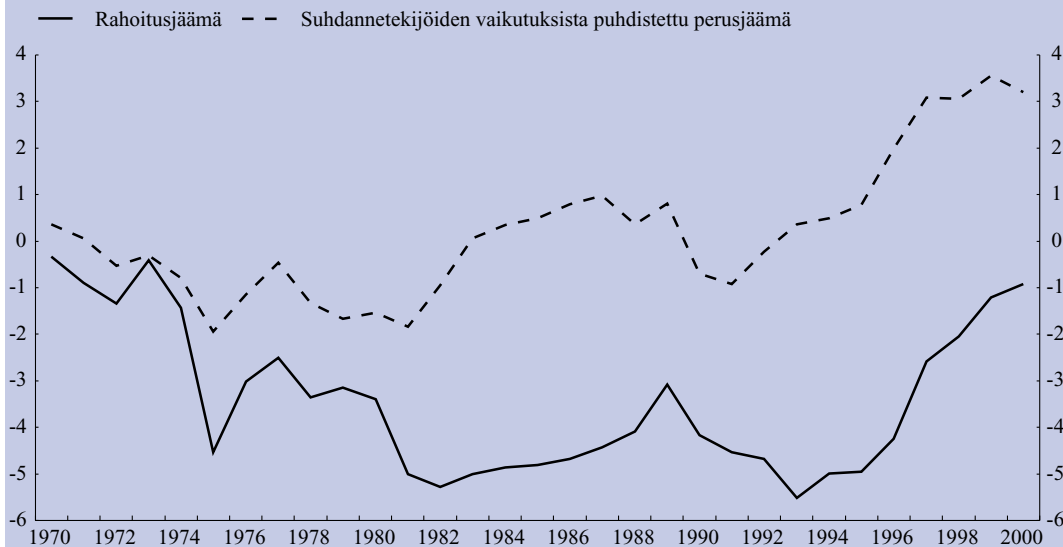
Huom.: Vuosia 1999 ja 2000 koskevat tiedot perustuvat Euroopan komission kevään 2000 arvioon/ennusteeseen.

Koska kuluttajahinnat ja palkat nousivat näin nopeasti, olivat finanssi- ja rahapoliittiset toimet, joilla tilanteeseen reagoitiin, puutteellisia useimmissa nykyisen euroalueen muodostavissa maissa.

Finanssipoliitikassa pyrittiin ensinnäkin budjettipoliittisin keinoin vaimentamaan öljyn hinnan nousun negatiivisia tulovaikutuksia. Tämä johti euroalueen 11 maan julkisen talouden keskimääräisen alijäämän huomattavaan syvenemiseen; lähes tasapainoinen rahoitusasema vuonna 1973 muuttui yli 4 prosentin alijäämäksi (BKT:hen suhteutettuna) vuonna 1975. Vaikka talous alkoi kasvaa supistuttuaan vuonna 1974 ja euroalueen 11 maan BKT:n määrä kasvoi keskimäärin 3,6 prosentin vuosivauhtia vuosina 1976–1978, julkisen talouden alijäämät pysyivät mittavina. Tämä johtui siitä, että korkomenojen kasvu mitätöi osittain niiden finanssipoliittisten toimien vaikutukset, joilla julkisen talouden tasapainottomuuksia pyrittiin vähentämään (ks. kuvio D).

Kuvio D. Julkisen talouden rahoitusjäämät euroalueen 11 maassa ilman Luxemburgia

(prosentteina BKT:stä)

Lähde: Euroopan komissio.

Huom.: Tiedot vuodesta 1995 alkaen ovat EKT 95:n mukaisia. Vuosia 1999 ja 2000 koskevat tiedot perustuvat Euroopan komission kevään 2000 arvioon/ennusteeseen.

Koska öljyn hinta nousi jyrkästi vuoden 1973 loppua kohden samalla, kun inflaatiopaineet kasvoivat, olivat voimakkaat rahapoliittiset toimet tarpeen. Siitä huolimatta, että lyhyet nimelliskorot nousivat hieman vuonna 1973 (ks. kuvio E), rahapoliittiset toimet olivat riittämättömiä inflaation pitämiseksi kurissa. Vaikka rahapolitiikalla reagoitiin tilanteeseen eri maissa varsin eri tavoin, voidaan todeta, että ”ex post -reaalikorot” muuttuivat keskimäärin negatiivisiksi vuoden 1974 toisella neljänneksellä ja pysyivät sellaisina seuraavien 16 neljänneksen ajan.

Toinen öljykriisi

IMF:n laskema öljyn keskihinta barrelilta ylitti ensimmäistä kertaa 30 Yhdysvaltain dollaria vuoden 1979 puolivälissä ja pysyi tällä tasolla vuoden 1983 alkupuolelle saakka noustuaan välillä noin 40 Yhdysvaltain dollariin vuoden 1981 alussa. Näin ollen IMF:n laskema öljyn keskihinta Yhdysvaltain dollareina oli vuosina 1979–1983 lähes yli kolme kertaa korkeampi kuin vuosina 1974–1978.

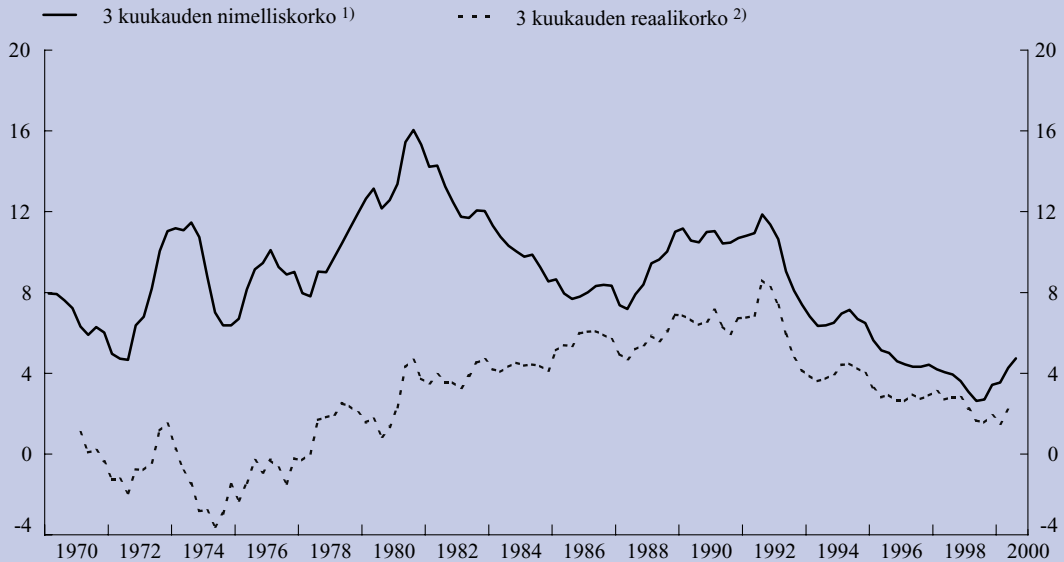
Kun maailmantaloutta jo koettelivat uudet öljyn hinnan nousut 1970-luvun lopulla, vuosikymmenen alkupuolen talouspoliittisten virheiden takia euroalueen 11 maan työttömyysaste oli noussut vuonna 1973 tilastoidusta 2,8 prosentista 5,7 prosenttiin vuonna 1979 ja inflaatio oli yhä nopea. Öljyn hinnan rajun nousun jälkeen euroalueen 11 maan keskimääräinen kuluttajahintainflaatio kiihtyi 2,7 prosenttiyksikköä vuodesta 1979 vuoteen 1980 ja oli keskimäärin 12,5 % vuonna 1980. Inflaatio pysyi yli 10 prosentissa vuosina 1981–1982, mutta se hidastui huomattavasti myöhemmin vuosina päinvastoin kuin aiemman öljykriisin yhteydessä.

Miksi inflaatiokehitys oli toisen öljykriisin jälkeen suotuisampaa kuin ensimmäisen öljykriisin jälkeen, joihin osittain siitä, että suuren työttömyyden vuoksi työntekijäkohtaisten nimellisten työvoimakustannusten vuotuinen nousuvauhti pysyi miltei ennallaan vuodesta 1979 vuoteen 1980. Reaalipalkat itse asiassa laskivat keskimäärin 1,1 % vuodesta 1979 vuoteen 1981.

Sen jälkeen kun julkisen talouden alijäämät olivat alkaneet kasvaa 1970-luvun puolivälissä, niiden osuus BKT:stä oli suurimmillaan eli yli 5 % vuonna 1982. Joissakin euroalueen maissa julkisen talouden alijäämät olivat tätäkin suuremmat ja johtivat julkisen velan erittäin huomattavaan kasvuun, josta jotkin maat yhä kärsivät.

Kuvio E. Lyhyet reaali- ja nimelliskorot euroalueen 11 maassa

(vuotuinen korko, neljännesvuosihavaintoja)

Lähde: EKP.

1) Kansalliset pankkien väliset 3 kk:n korot tai, jos sellaisia ei ole ollut saatavissa, muut lyhyet rahamarkkinakorot. Tammikuusta 1999 alkaen 3 kk:n euriborkorko.

2) Defloitu euroalueen 11 maan YKHI- tai kuluttajahintainflaatiövauhdilla.

Eri maat erosivat merkittävästi siinä, miten ne rahapolitiikallaan aluksi pyrkivät vastaamaan toiseen öljykriisiin. Keskimäärin lyhyet nimelliskorot nousivat vuonna 1980, mutta ”ex post -reaalikorot” laskivat hieman vuonna 1980. Ainoastaan keskimääräisten nimelliskorkojen (ja reaalikorkojen) myöhempi vakaa nousu hidasti osaltaan kuluttajahintainflaatiota koko 1980-luvun ja sen jälkeen. Tarve hillitä inflaatio-odotuksia ja palauttaa hintavakaus 1970-luvun alun kokemusten jälkeen osoittautui kuitenkin kalliiksi kasvun ja työllisyyden kannalta, ja BKT:n määrän kasvu pysyi erittäin vaimeana 1980-luvun puoliväliin saakka.

Mitä euroalueella voidaan oppia menneestä

Vaikka öljyn hinta onkin noussut tuntuvasti helmikuusta 1999 lähtien, tätä nousua ennen öljyn hinta oli yli kahteen vuosikymmeneen alimmillaan vuoden 1999 helmikuussa. Yhdysvaltain dollarin määräinen öljyn hinta on tällä hetkellä alempi kuin 1980-luvun alkupuolen huippuhinnat.

Euroalueen edellytykset kestää öljykriisi ja välttää aiempien öljykriisien vaikutusten toistuminen ovat nykyisin selvästi aikaisempaa paremmat. Öljyn tuonnin osuus BKT:stä on ensinnäkin supistunut tuntuvasti sitten 1970-luvun. Toiseksi 1970-luvun alkupuolella öljyn hinta nousi oloissa, jotka olivat otolliset inflaation kiihtymiselle. Euroalueen rahapolitiikassa on sitä vastoin sitouduttu takaamaan hintavakauden säilyminen ja finanssipolitiikkaa velvoittavat vakaus- ja kasvusopimuksen määräykset. Kolmanneksi jotkin 1990-luvulla toteutetut hyödyke- ja työmarkkinoiden muutokset, jotka ovat osittain olleet mahdollisia hintavakauden ansiosta, ovat vahvistaneet euroalueen talouden kykyä kestää tällaisia sokkeja entistä paremmin. (1970-luvulla ja 1980-luvun alkupuolella palkkojen sitominen indeksiin oli yleistä useissa nykyisen euroalueen muodostavissa maissa, mikä edisti osaltaan sitä, että palkat reagoivat automaattisesti ulkoisiin sokkeihin. Tämä puolestaan johti rahapolitiikan kannalta vaikeaan tilanteeseen.)

Menneet virheet on kuitenkin hyvä pitää mielessä. Euroalue kokonaisuudessaan ei voi välttyä menetyksiltä, jotka johtuvat öljyn hinnan nousuun liittyvästä ulkomaankaupan vaihtosuhteen heikkenemisestä. Ei olisi myöskään hyödyllistä kiistellä siitä, miten nämä menetykset on taloudessa tasattava. Se vain lisää riskiä

kasvun hidastumisesta ja riskiä siitä, että öljyn hinnan tämänhetkinen nousu siirtyy tulevaan inflaatioon. Näin ollen nykytilanteessa on tarpeen jatkaa sellaista palkkalinjaa, joka on sopusoinnussa hintavakauden ylläpitämisen kanssa. Tämä on erittäin tärkeää, koska työttömyystilanne on yhä vaikea. Lisäksi finanssipoliitikassa tulisi välttää pyrkimyksiä vastata öljyn hinnan nousuun toimenpiteillä, jotka heikentäisivät julkisen talouden rahoitusasemaa. Finanssipoliitikassa on pidettävä kiinni vuodelle 2000 ja sen jälkeiselle ajalle asetetuista yleisistä budjettitavoitteista. Nykytilanteessa talouden elvyttäminen suhdanteita myötäilevin keinoin johtaisi ongelmiin. Julkisen talouden rahoitusasema ei vielä ole aivan tasapainoinen tai ylijäämäinen, ja julkiset velat ovat suuret. Finanssipoliitikassa olisi tässä vaiheessa asianmukaisinta pyrkiä hillitsemään inflaatio-odotuksia, koska ne saattaisivat vaikuttaa haitallisesti keskipitkän aikavälin inflaationäkymiin.

Kun öljyn hinnan nousun aiheuttamaan sokkiin reagoidaan tarkoituksenmukaisin finanssipoliittisin keinoin ja kun palkkakehitys pysyy suotuisana, edistää tämä merkittävästi koko euroalueen talousnäköymien vahvistumista ja helpottaa hintavakauden ylläpitämiseen tähtäävän rahapolitiikan harjoittamista. Tällainen hintasokki merkitsee sinänsä kertaluonteista hintatason muuttumista. Edellyttäen, että palkkakehitys pysyy mallillisena ja että finanssipoliitikassa pyritään jatkamaan julkisen talouden tervehdyttämistä, viimeaikaisen öljyn hinnan nousun ei odoteta johtavan pitkäaikaisiin poikkeamiin hintavakaudesta eikä euroalueen tuotannon kasvun menetyksiin tulevina vuosina.

3 Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat

Tilastot vahvistivat BKT:n määrän kasvaneen voimakkaasti toisella neljänneksellä

Eurostatin toisen arvion mukaan euroalueen BKT:n määrä kasvoi toisella neljänneksellä 0,9 % edellisestä neljänneksestä. Toinen arvio vahvisti siten Eurostatin ensimmäisen arvion (ks. taulukko 4). BKT:n määrän neljännesvuosikasvu on ollut voimakasta eli 0,9 % neljänä peräkkäisenä neljänneksenä. Sen sijaan BKT:n määrän arvioitiin vuoden 2000 toisella neljänneksellä kasvaneen 3,7 % edellisen vuoden toisesta neljänneksestä (Eurostatin ensimmäinen arvio oli 3,8 %). Ensimmäisellä vuosipuoliskolla BKT:n määrä kasvoi keskimäärin 3,6 % edellisen vuoden ensimmäisestä puoliskosta. Tämä tukee eri ennusteissa esitettyä näkemystä, että euroalueen BKT:n määrä todennäköisesti kasvaa selvästi yli 3 % tänä vuonna.

Toisessa arvioissa BKT:n erien kasvuvaikutuksia vuoden 2000 toisella neljänneksellä tarkistettiin hieman. Suurin muutos eli 0,2 % BKT:stä aiheutui

siitä, että varastojen muutosten vaikutus BKT:n määrän kasvuun oli (0,2 %) aiemmin arvioitua pienempi ja nettoviennin kasvuvaikutus oli (0,2 %) aiemmin arvioitua suurempi. Yksityisen kulutuksen neljännesvuosikasvu jatkui vahvana, 0,9 prosentissa, mikä tuki edelleen BKT:n voimakasta kasvua toisella neljänneksellä. Yksityinen kulutus on vuoden 1998 alusta lähtien ollut yksi merkittävimpiä BKT:n kasvuun vaikuttavia tekijöitä. Investoinnit kasvoivat vuoden 2000 toisella neljänneksellä 0,5 % edellisestä neljänneksestä, kun taas julkinen kulutus pysyi muuttumattomana. Varastojen muutosten kasvuvaikutus toisella neljänneksellä oli 0,3 prosenttiyksikköä. Voimakkaan kotimaisen kysynnän myötä tuonti (sisältää euroalueen sisäisen kaupan) kasvoi 3,3 % edellisestä neljänneksestä, mikä on tuonnin nopein neljännesvuosikasvu vuoden 1998 ensimmäisen neljänneksen jälkeen. Viennin nopea kasvu tasoitti tuonnin voimakkaan kasvun vaikutuksia. Vienti kasvoi 3,1 % edellisestä neljänneksestä, jolloin se oli kasvanut 2,6 %. Nettoviennin vaikutus BKT:n määrän kasvuun on arvioitu olevan toisella neljänneksellä nolla.

Taulukko 4.

BKT:n määrän kasvu euroalueella

(prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	Vuosimuutos ¹⁾									Neljännesvuosimuutos ²⁾				
	1997	1998	1999	1999	1999	1999	2000	2000	2000	1999	1999	1999	2000	2000
				II	III	IV	I	II		II	III	IV	I	II
Bruttokansantuotteen määrä	2,3	2,7	2,4	2,1	2,5	3,2	3,4	3,7		0,5	0,9	0,9	0,9	0,9
<i>josta:</i>														
Kotimainen kysyntä	1,7	3,4	2,9	3,0	2,9	2,9	2,7	3,1		0,5	0,5	0,9	0,7	0,9
Yksityinen kulutus	1,5	2,9	2,7	2,7	2,6	2,6	2,4	3,0		0,3	0,7	0,6	0,8	0,9
Julkinen kulutus	1,0	1,1	1,4	1,4	1,5	1,5	1,7	1,4		0,3	0,3	0,4	0,6	0,0
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	2,2	4,9	5,3	5,6	5,8	5,6	5,7	4,8		1,4	1,9	0,3	1,9	0,5
Varastojen muutos ^{3), 4)}	0,1	0,4	0,0	-0,1	-0,2	-0,1	-0,3	0,0		-0,1	-0,3	0,4	-0,3	0,3
Nettovienti ³⁾	0,6	-0,6	-0,4	-0,8	-0,3	0,4	0,8	0,7		0,1	0,4	0,0	0,2	0,0
Vienti ⁵⁾	10,4	7,1	4,5	2,2	5,7	9,7	12,3	12,8		2,7	3,7	2,8	2,6	3,1
Tuonti ⁵⁾	9,0	9,6	6,1	4,8	7,0	9,0	10,5	11,3		2,6	2,6	2,9	2,0	3,3

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Vuosimuutos: prosenttimuutos edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

2) Neljännesvuosimuutos: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

3) Vaikutus BKT:n määrän kasvuun, prosenttiyksikköä.

4) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

5) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Euroalueen sisäisen kaupan tietoja ei ole poistettu kansallisen tilinpidon tuonti- ja vientiluvuista. Tästä syystä nämä tiedot ja maksutasetiedot eivät ole täysin verrannollisia.

Lisänäyttöä teollisuustuotannon kasvuvauhdin tasoittumisesta

Teollisuustuotanto vaikutti BKT:n määrän voimakkaaseen kasvuun vuoden 2000 ensimmäisellä puoliskolla. Tämän jälkeen teollisuustuotanto on

kasvanut edelleen, joskin aiempaa hitaammin. Kolmen kuukauden jaksone kesäkuusta elokuuhun 2000 teollisuustuotanto (rakentamista lukuun ottamatta) kasvoi 0,4 % edellisestä kolmen kuukauden jaksosta (maalis-toukokuu 2000), kun se kolmen kuukauden jaksone toukokuusta heinä-

Taulukko 5.

Euroalueen teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1998	1999	2000			2000			2000			2000		
			Kesä	Heinä	Elo	Kesä	Heinä	Elo	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	
														Kuukausimuutos
Koko teollisuus														
pl. rakentaminen	4,2	1,8	3,8	5,3	6,2	-0,5	0,4	0,1	1,6	1,9	1,6	1,1	0,4	
Tehdasteollisuus	4,7	1,8	4,1	5,6	6,8	-1,6	1,3	1,6	1,8	2,0	1,8	1,3	1,0	
<i>pääaloittain:</i>														
Väli tuotteet	3,9	2,2	4,2	4,9	6,2	-2,0	0,9	0,3	1,6	2,0	1,4	1,0	0,0	
Pääomahyödykkeet	6,5	1,4	6,0	7,5	10,4	-0,2	0,6	1,6	2,7	2,9	2,5	2,0	1,7	
Kulutustavarat	5,3	2,8	4,3	6,8	9,0	-1,9	2,0	2,6	2,5	2,7	2,4	1,7	1,6	
Kestävät	5,9	3,0	4,8	7,6	11,1	-2,3	2,2	3,0	3,0	2,8	2,3	1,6	1,6	
Ei-kestävät	2,0	1,6	1,5	1,7	1,0	0,5	0,2	0,2	-0,1	1,7	3,0	2,1	1,4	

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Vuotuiset prosenttimuutokset on laskettu käyttämällä työpäivien määrällä korjattuja tietoja.

Prosenttimuutokset edellisestä kuukaudesta ja kolmen kuukauden keskitetyt liukuvat keskiarvot, joita verrataan vastaavaan kolmea kuukautta aiempaan keskiarvoon, on laskettu käyttämällä tietoja, jotka on puhdistettu kausivaihtelusta ja korjattu työpäivien lukumäärällä.

Taulukko 6.

Euroalueen yrityksiä ja kuluttajia koskevat EU:n suhdannekyselyt

(kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1997	1998	1999	1999	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
				IV	I	II	III	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys
Talouden luottamusindeksi ¹⁾	2,4	2,9	-0,1	1,0	1,0	0,2	-0,4	0,0	0,0	-0,1	0,1	-0,1	-1,0
Kuluttajien luottamusindikaattori ²⁾	-4	6	9	10	11	11	10	11	12	10	11	12	8
Teollisuuden luottamusindikaattori ²⁾	3	6	0	6	10	13	13	12	12	15	14	13	13
Rakentamisen luottamusindikaattori ²⁾	-12	2	14	18	21	23	23	23	22	24	23	26	20
Vähittäiskaupan luottamusindikaattori ²⁾	-4	2	0	-2	5	8	3	2	9	12	2	2	4
Kapasiteetin käyttöaste, % ³⁾	81,4	82,9	82,0	82,5	83,4	83,8	.	83,7	-	-	83,8	-	-

Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

1) Prosenttimuutos edellisestä kaudesta.

2) Saldoluvut prosentteina. Esitetyt tiedot on laskettu poikkeamina tammikuusta 1985 alkaen lasketusta keskiarvosta.

3) Tiedot on koottu kunkin vuoden tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Esitetyt neljännesvuosittaiset luvut ovat kahden peräkkäisen kyselyn eli kyseisen neljänneksen alussa ja seuraavan neljänneksen alussa tehdyn kyselyn keskiarvoja. Vuositiedot ovat neljännesvuosihavaintojen keskiarvoja.

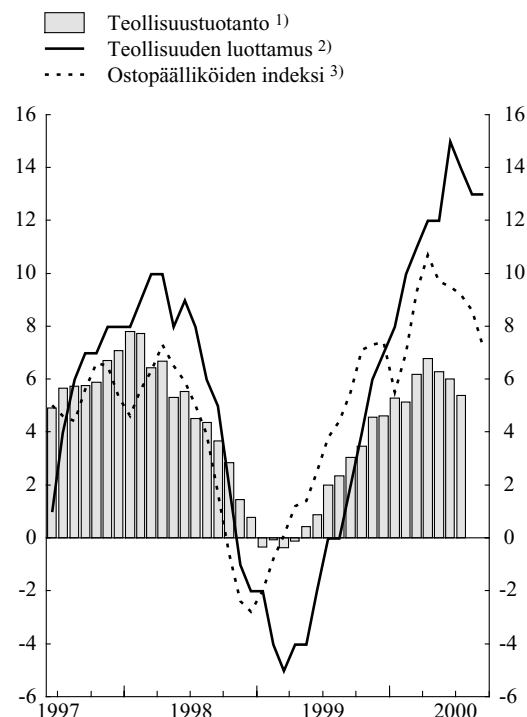
kuuhun 2000 oli kasvanut 1,1 % (ks. taulukko 5). Teollisuustuotanto kasvoi nopeasti kuluvan vuoden ensimmäisellä puoliskolla, joten sen vuotuisen kasvuvauhti elokuussa 2000 oli nopea eli 6,2 %. Kolmen kuukauden jaksolla kesäkuusta elokuuhun 2000 tehdasteollisuuden tuotanto kasvoi 1 % edellisestä kolmen kuukauden jaksosta. Kuten aiempina kuukausina nopeimmin kasvoivat pääomahyödykkeiden tuotanto, jonka kasvuvauhdin kolmen kuukauden liukuva keskiarvo oli 1,7 %, ja kestävien kulutustavaroiden tuotanto, jonka kasvuvauhdin kolmen kuukauden liukuva keskiarvo oli 1,6 %. Molempien sektorien tuotanto oli elokuussa 2000 yli 10 % suurempi kuin edellisen vuoden elokuussa. Kolmen kuukauden jaksolla kesäkuusta elokuuhun 2000 eikestävien kulutustavaroiden tuotanto kasvoi 1,4 % edellisestä kolmen kuukauden jaksosta. Välituotteiden tuotanto pysyi tänä ajanjaksona muuttumattomana.

Eri kyselytutkimukset antavat osin ristiriitaista tietoa teollisuustuotannon kasvunäkymistä, mutta historiallisesti katsoen kyselyihin perustuvat indikaattorit viittaavat nopeaan kasvuun. Tämä vahvistaa tehdasteollisuuden tuotantotilastoista tehtyä päätelmää, että teollisuuden tuotannon kasvuvauhti on voinut tasoittua kuluvan vuoden kolmannella neljänneksellä, vaikka onkin yhä nopea. Yrityksiä ja kuluttajia koskevien Euroopan komission suhdannekyselyjen mukaan euroalueen tehdasteollisuuden ja rakentamisen luot-

Kuvio 13.

Teollisuustuotanto, teollisuuden luottamus ja ostopäälliköiden indeksi euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat, yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt, Reuters ja EKP:n laskelmat.

1) Tehdasteollisuus; kolmen kuukauden liukuvien keskiarvojen vuotuisia prosenttimuutoksia; työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.

2) Saldoluvut prosentteina; poikkeamat keskiarvosta tammikuusta 1985 lähtien.

3) PMI = Purchasing Managers' Index; poikkeamat 50:stä; positiiviset arvot viittaavat taloudellisen toimeliaisuuden lisääntymiseen.

tamus ei muuttunut vuoden 2000 kolmannella neljänneksellä edellisestä neljänneksestä (ks. taulukko 6). Euroalueen tehdasteollisuuden luottamus oli syyskuussa 2000 laskenut vain hieman kesäkuun ennätyslukemista. Kyselyiden tilauskantoja ja tuotanto-odotuksia koskevat osuudet ovat pysyneet viime kuukausina suurin piirtein yhtä suurina kuin aiemminkin, mikä viittaa teollisuustuotannon kasvunäkymien pysyneen suotuisina. Rakentamisen luottamus laski syyskuussa 2000 elokuun ennätyslukemista, mutta pysyi selvästi historiallisen keskiarvon yläpuolella.

Kun verrataan yrityksiä ja kuluttajia koskevien Euroopan komission suhdannekyselyistä saatavaan teollisuuden luottamusindikaattoriin, euroalueen tehdasteollisuuden ostopäälliköiden indeksi (Purchasing Managers' Index, PMI) laski kuluvan vuoden kolmannella neljänneksellä. Kolmannen neljänneksen indeksiluku oli 58,3, kun se toisella neljänneksellä oli ollut 60,0. Indeksi pysyi kuitenkin selvästi korkeampana kuin sen viitearvo 50, joka vastaa nollakasvua (ks. kuvio 13).

Kuluttajien luottamus heikentyi syyskuussa, mutta oli edelleen vahva

Lokakuun 2000 Kuukausikatsauksessa esitettyjen odotusten mukaisesti ja yrityksiä ja kuluttajia koskevien Euroopan komission suhdannekyselyiden perusteella kuluttajien luottamus heikkeni jyrkästi syyskuussa. Tämä voi johtua öljyn hinnan noususta ja siihen liittyneistä levottomuuksista euroalueella syyskuun alussa. Kyselyiden tuloksiin vaikutti pääasiassa se, että kotitalouksien näkemykset tulevasta yleisestä talouskehityksestä olivat aiempia kielteisempiä. Kuluttajien luottamus oli syyskuussa 2000 kuitenkin selvästi historiallista keskiarvoa vahvempi ja kolmannella neljänneksellä se oli lähellä ennätyslukemia. Voimakkaan talouskasvun ja työmarkkinoiden viime kuukausina jatkuneen kohenemisen voi odottaa tukevan kulutuskysyntää vuoden 2000 jälkipuoliskolla.

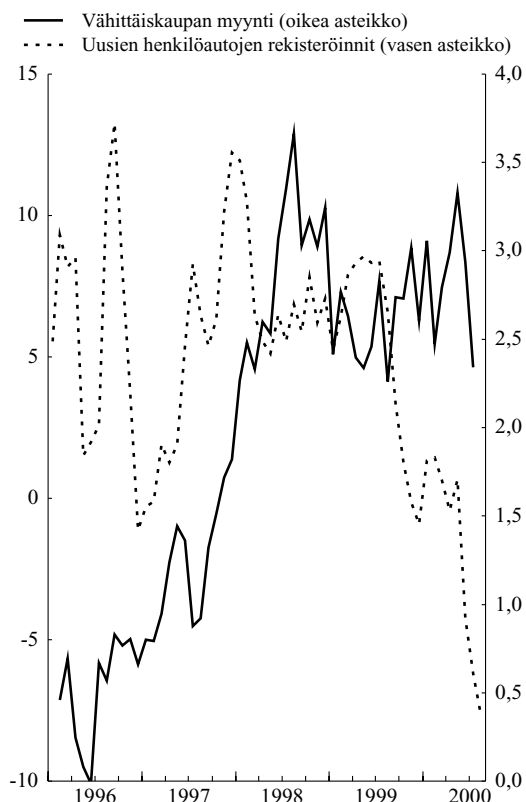
Vielä on liian aikaista arvioida, onko luottamuksen heikkeneminen syyskuussa 2000 vaikuttanut kulutuskysyntään. Kolmen kuukauden jaksolla heinäkuusta syyskuuhun 2000 uusien henkilöautojen rekisteröinnit vähenivät 5,8 % edellisestä

kolmen kuukauden jaksosta ja 7,1 % vastaavasta kolmen kuukauden jaksosta edellisvuonna, koska rekisteröinnit vähenivät huomattavasti heinäkuussa (ks. kuvio 14). Uusien henkilöautojen rekisteröinnit vähenivät syyskuussa 2000 hieman edellisen vuoden syyskuusta. Rekisteröinteihin vaikuttavia tekijöitä ei kuitenkaan voida yksilöidä, joten rekisteröinneistä saadaan vain rajallisesti tietoa kulutuskysynnän kokonaiskehityksestä. Kolmen kuukauden jaksolla kesäkuusta elokuuhun 2000 vähittäiskaupan myynti kasvoi 2,3 % vastaavasta ajanjaksosta edellisvuonna. Kasvuvauhti oli siten hitaampi kuin toisella neljänneksellä, mutta vastasi vuosien 1998 ja 1999 keskimääräistä kasvuvauhtia.

Kuvio 14.

Uusien henkilöautojen rekisteröinnit ja vähittäiskaupan myynti euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja, kausivaihtelusta puhdistetut tiedot)

Lähteet: Eurostat ja ACEA/A.A.A. (European Automobile Manufacturers' Association, Bryssel).

Käytettävissä olevat tiedot vahvistavat, että talouskasvu pysyi vakaana ja nopeana vuoden 1999 jälkipuoliskolla ja vuoden 2000 alkupuoliskolla. Joidenkin indikaattorien mukaan talouskasvu on voinut hidastua viime kuukausina, mutta indikaattorit myös vastaavat odotuksia siitä, että talouskasvu jatkuu voimakkaana, joskin jonkin verran aiempaa hitaampana.

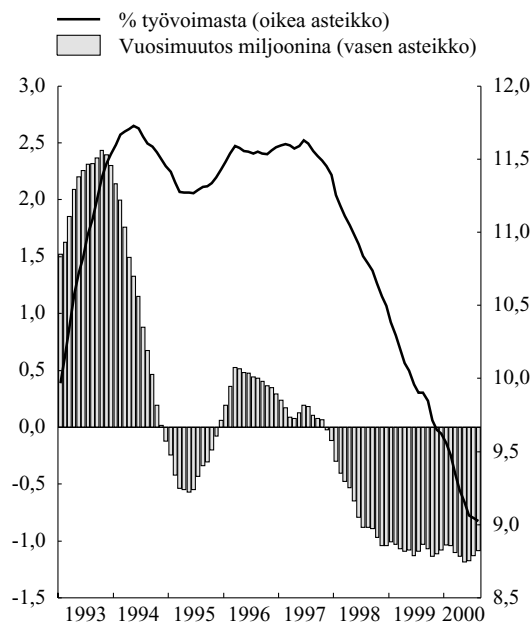
Työttömyysaste pysyi ennallaan elokuussa 2000

Kuten lokakuun 2000 Kuukausikatsauksessa todettiin, elokuussa 2000 euroalueen standardoitu työttömyysaste oli 9,0 %, joten se oli pysynyt ennallaan heinäkuuhun verrattuna (ks. kuvio 15). Työttömyysaste pysyi ennallaan myös viime vuoden elokuussa, joten työttömyyden odotetaan edelleen vähenevän jatkuvan talouskasvun ja suotuisten työllisyysodotusten myötä. Heinä-elokuussa 2000 työttömyysaste oli alhaisin sitten kesäkuun 1992. Työttömien määrä oli elokuussa 2000 laskenut 1,1 miljoonalla edellisvuoden elokuusta. Kymmeneen vuoteen työttömien määrä on vain harvoin pienentynyt vuositasolla yhtä paljon.

Ikäryhmittäinen tarkastelu osoittaa yli 25-vuotiaiden työttömyysasteen olleen vuoden 2000 elokuussa 7,9 % eli pysyneen samana kuin heinäkuussa (ks. taulukko 7). Nuorten (alle 25-vuotiaiden) työttömyysaste nousi hieman eli 17,5 prosenttiin elokuussa 2000, kun se heinäkuussa oli ollut 17,4 %.

Kuvio 15. Euroalueen työttömyys

(kuukausihavaintoja, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: Eurostat.

Työllisyyden kasvu jatkunut vahvana vuoden 2000 toisella neljänneksellä

Työllisyyden kasvu on jatkunut vahvana, mikä käy yksiin työttömyyden vähenemisen kanssa vuoden 2000 toisella neljänneksellä. Euroalueen työllisyyden kasvuvauhdin arvioidaan neljännesvu-

Taulukko 7.

Euroalueen työttömyys

(% työvoimasta, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1997	1998	1999	1999	1999	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
				III	IV	I	II	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo
Yhteensä	11,6	10,9	10,0	9,9	9,7	9,5	9,2	9,4	9,2	9,2	9,1	9,0	9,0
Alle 25-vuotiaat ¹⁾	23,2	21,3	19,1	18,9	18,2	18,0	17,5	17,9	17,7	17,5	17,3	17,4	17,5
25-vuotiaat ja sitä vanhemmat ²⁾	9,9	9,4	8,7	8,6	8,5	8,3	8,0	8,2	8,1	8,0	8,0	7,9	7,9

Lähde: Eurostat.

Huom. ILO:n suositusten mukaan.

1) Vuonna 1999 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 23,3 %.

2) Vuonna 1999 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 76,7 %.

Taulukko 8.

Työllisyyden kasvu euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1998	1999	1999	1999	2000	2000	1999	1999	2000	2000	2000	2000	2000
			III	IV	I	II	III	IV	I	II	Huhti	Touko	Kesä
	Neljännesvuosimuutokset ¹⁾												
Koko kansantalous ²⁾	1,6	1,8	1,8	1,8	1,8	2,1	0,5	0,4	0,6	0,6	-	-	-
Koko teollisuus													
pl. rakentaminen	0,2	-0,7	-1,0	-0,7	-0,4	-0,1	-0,2	0,0	0,1	0,1	-0,2	-0,1	0,1
Tehdasteollisuus	0,5	-0,5	-0,8	-0,5	-0,1	0,4	-0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3	0,6

Lähteet: Kansalliset tiedot ja Eurostat (Short-term Business Statistics).

1) Neljännesvuosimuutokset: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

2) Ei sisällä Belgian ja Irlannin tietoja.

sitasolla olleen 0,6 % toisella neljänneksellä, joten se on pysynyt samana kuin edellisellä neljänneksellä (ks. taulukko 8). Vuositasolla työllisyys lisääntyi toisella neljänneksellä 2,1 %, eli kasvuvauhti oli huomattavasti nopeampi kuin sekä vuoden 1999 keskimääräinen että edellisen neljänneksen vuotuinen kasvuvauhti. Sekä edelliseen neljännekseen että vuotta aiempaan verrattuna työllisyys kasvoi nopeammin kuin koskaan 1990-luvulla, ja pääasiassa sen vuoksi, että talouskasvu on vahvistunut.

Kaikki merkittävimmät sektorit vaikuttivat työllisyyden kasvuun vuoden 2000 toisella neljänneksellä, mutta niiden vaikutukset vaihtelivat. Ilman rakentamista laskettu teollisuuden työllisyys kasvoi neljännesvuositasolla 0,1 %, mikä vahvisti edellisellä neljänneksellä havaitun tilanteen kohentu-

misen. Kasvuun on vaikuttanut eniten tehdasteollisuuden työllisyys, joka on neljännesvuositasolla kohentunut 0,2 % toisella neljänneksellä. Rakennusalan työllisyyden kasvun odotetaan jatkuneen toisella neljänneksellä verrattain voimakkaana, ja suotuisia ovat myös yrityksiä ja kuluttajia koskeviin Euroopan komission suhdannekyselyihin perustuvat kasvuodotukset. Talouden kaikkien toimialojen työllisyyskehityksen perusteella vaikuttaa siltä, että palvelusektorin työllisyys on kasvanut tuntuvasti vuoden 2000 toisella neljänneksellä. Tämä kehitys vastaa yrityksiä ja kuluttajia koskevien Euroopan komission suhdannekyselyjen mukaisia vähittäiskaupan odotuksia elokuuhun 2000 ulottuvalla ajanjaksolla sekä ostopäälliköiden kyselyn mukaisia palvelusektoria koskevia odotuksia syyskuuhun 2000 ulottuvalla ajanjaksolla.

4 Valuuttakurssit ja maksutase

Lokakuun alun rauhallisen jakson jälkeen euron kurssi laski valuuttamarkkinoilla

Lokakuun 2000 alkupuolella valuuttamarkkinat olivat suhteellisen rauhalliset. Kun poliittinen jännitys kasvoi Lähi-idässä, euroon kohdistui kuitenkin jälleen laskupaineita, mutta kuukauden loppua kohti paineet hellittivät. Euron kurssimuutosten – jotka eivät edelleenkään ole sopusoinnussa talouden perustekijöiden kanssa (katso

kehikko 3) – mahdolliset vaikutukset aiheuttavat yhä huolta maailmantaloudessa.

Euron dollarikurssi vaihteli lokakuun alkupuoliskolla 0,86:sta ja 0,89:ään. Mainittuna ajanjaksona julkistettiin Yhdysvaltain teollisuuden tilauskantaa ja työmarkkinoita koskevia myönteisiä tietoja. Vähemmän huomiota kiinnitettiin siihen, että useat suuret yhdysvaltalaiset yritykset antoivat samoihin aikoihin tulosvaroituksia, jotka tukivat

Kehikko 3.

Valuutan ”tasapainoarvon” keskeiset tekijät

Etenkin kahden viime vuoden aikana valuuttamarkkinoiden kehitykselle on ollut tyypillistä se, että Yhdysvaltain dollarin ja Japanin jenin nimelliset efektiiviset valuuttakurssit ovat yleisesti ottaen vahvistuneet ja euron vastaava kurssi puolestaan heikentynyt huomattavasti. Valuuttakurssien erisuuntaisesta kehityksestä on tullut huolenaihe, joka näkyy Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) ja G7-maiden antamissa lausunnoissa valuuttakurssikehitykseen sisältyvistä riskeistä maailmantaloudelle. EKP on moneen otteeseen todennut, että sen mielestä euron nykyinen valuuttakurssi ei ole sopuinnussa talouden perustekijöiden kanssa. Tätä EKP:n näkemystä tukevat kansainvälisten järjestöjen, keskuspankkien ja akateemisten taloustieteilijöiden empiiriset tutkimukset valuuttakurssin määräytymisestä pitkällä aikavälillä.

Soveltavan taloustieteen alalla on vakiintunut ja laaja-alainen, erilaisiin teoreettisiin ja empiirisiin käsitteisiin perustuva kirjallisuus valuutan pitkän (tai keskipitkän) aikavälin ”tasapainoarvon” määrittelemisestä. Tutkittaessa sitä, onko valuuttakurssikehitys ollut talouden perustekijöiden mukaista, yksi mahdollinen lähtökohta on ostovoimapariteettiteoria, jonka mukaan valuuttakurssin kehitys seuraa pitkällä aikavälillä eroa maiden inflaatiovauhtien välillä. Ostovoimapariteettiteorialla on kuitenkin tunnetusti puutteita: 1) siihen perustuvat tulokset ovat hyvin herkkiä sen suhteen, miten tutkimuksessa käytetty ajanjakso valitaan, ja 2) valuuttakurssi sopeutuu inflaatioeroihin perustuvalla tasapainouralleen erittäin hitaasti, joten teorian perusteella ei voida selittää valuuttakurssin kohtuullisen pitkäaikaisiakaan poikkeamia tasapainostaan.

Näiden rajoitusten takia valtaosassa viimeaikaisista valuutan tasapainokursseja koskevista tutkimuksista on käytetty makrotaloudellisen tasapainon lähestymistapaa. Siinä katsotaan, että valuuttakurssin keskipitkän aikavälin kehitykseen vaikuttaa useita reaalityalouden muuttujia, joita kutsutaan perustekijöiksi eli ”fundamenteiksi”. Yksi koulukunta soveltaa ”fundamentaalisesta tasapainovaluuttakurssin (fundamental equilibrium exchange rate, FEER) lähestymistapaa”. Siinä tasapainovaluuttakurssi määritellään kurssitasoksi, jonka valitessa kansantalous on tasapainossa sekä sisäisesti että ulkoisesti.¹ Kansantalouden sanotaan olevan sisäisesti tasapainossa, jos sen tuotannon määrä vastaa täystyöllisyyttä (eli potentiaalista tuotantoa) ja hintavaukautta. Ulkoinen tasapaino vallitsee, kun vaihtotaseen kehitys on kestäväällä uralla, mikä heijastuu myös nettöpääomanliikkeissä. Fundamentaalisesta tasapainovaluuttakurssin lähestymistavassa, joka on melko normatiivinen, valuuttakurssin tasapainoarvo vaihtelee ajan mittaan talouden perustekijöissä tapahtuvien muutosten mukaan ja arvon vaihtelut ovat tyypillisesti hitaita ja asteittaisia.

Toinen koulukunta ei laske valuuttakurssin pitkän (tai keskipitkän) aikavälin kehitysuraa yhtä normatiivisesti. Tämän koulukunnan tutkimuksissa valuuttakurssien käyttäytymistä selitetään tiettyjen talouden muuttujien avulla (”käyttäytymiseen perustuva tasapainovaluuttakurssin lähestymistapa” [behavioural equilibrium exchange rate, BEER]).² Lähestymistavassa oletetaan, että reaalisesta valuuttakurssin pitkän (tai keskipitkän) aikavälin kehitys johtuu pääasiassa eri tuotannonalojen tuottavuuden eroista maiden välillä sekä ulkomaisten saamisten kannasta. Tilastotietojen niukkuuden takia estimoinneissa käytetään ajoittain ulkomaisten saamisten tilalla julkisen talouden muuttujia, esimerkiksi julkisen kulutuksen suhdetta BKT:hen. Reaalisia valuuttakursseja selittävinä tekijöinä käytetään lisäksi muuttujia, jotka kuvaavat ulkomaankaupan vaihtosuhteen kohdistuvia sokkeja, sekä eroja reaalkoroissa (kattamattoman korkopariteetin periaatteen mukaan). Fundamentaalisesta tasapainovaluuttakurssista poiketen tässä lähestymistavassa tasapainovaluuttakurssin laskemiseksi käytetään talouden perustekijöiden samanaikaista kehitystä, mutta joissakin tutkimuksissa ne-

¹ Ks. R. L. Driver ja S. Wren-Lewis (1999), *Real Exchange Rates for the Year 2000*, Institute for International Economics; D. Borowski ja C. Couharde (1999), *Compétitivité et taux de change d'équilibre de long terme*, CAE: Architecture financière internationale, Rapport du Conseil D'Analyse Economique, 18, s. 197–204.

² Ks. Alberola et al. (1999), *Global Equilibrium Exchange Rates: Euro, Dollar, “Ins”, “Ours”, and Other Major Currencies in a Panel Cointegration Framework*, IMF Working Paper No. 99/175; J. Hansen ja W. Roeger (2000), *Estimation of Real Equilibrium Exchange Rates*, European Commission Economic Paper No. 144; J. Clostermann ja B. Schnatz (2000), *The determinants of the euro-dollar exchange rate*, Discussion Paper 2/00, Economic Research Group of the Deutsche Bundesbank; R. MacDonald (2000), *Concepts to Calculate Equilibrium Exchange Rates: An Overview*, Discussion Paper 3/00, Economic Research Group of the Deutsche Bundesbank.

kin on eritelty vielä pysyviin ja tilapäisiin tekijöihin. Kaikissa näissä tutkimuksissa tasapainovaluuttakurssia arvioidaan sen perusteella, millainen kotimaan eli esimerkiksi euroalueen talouden perustekijöiden kehitys on ollut tärkeimpiin kilpailijamaihin nähden. Kuten edellä mainittiin, valuutan ”oikeellisen” arvon laskemiseksi on muitakin lähestymistapoja, kuten esimerkiksi ”luonnollinen reaalin valuuttakurssi” (natural real exchange rate, NATREX) tai täysin spesifioidut makrotaloudelliset mallit. Näitä lähestymistapoja ei ole kuitenkaan otettu mukaan tähän tarkasteluun lähinnä siksi, että viime aikoina ei ole julkaistu tutkimuksia, joissa näitä lähestymistapoja olisi sovellettu euron kurssikehitykseen.

Kaiken kaikkiaan kaikki tasapainovaluuttakurssia koskevat tutkimukset, jotka perustuvat makrotalouden tasapainon lähestymistapaan (ks. alaviitteet 1 ja 2), viittaavat siihen, että talouden perustekijöiden kehityksen huomioon ottaen euro on huomattavasti aliarvostettu. Estimaatteja, joiden katsotaan edustavan euron tasapainovaluuttakurssia pitkällä tai keskipitkällä aikavälillä, on tulkittava hyvin varovaisesti, sillä niihin liittyy paljon epävarmuutta, minkä lisäksi eri tutkimuksissa on saatu tuloksiksi erilaisia tasapainovaluuttakursseja. Tästä huolimatta ei tällä hetkellä ole juurikaan epäilystä siitä, etteikö euro olisi merkittävästi aliarvioitu. Tutkimustulokset korostavat G7-maiden huolestuneisuutta viimeaikaisen valuuttakurssikehityksen mahdollisista vaikutuksista maailmantaloudelle.

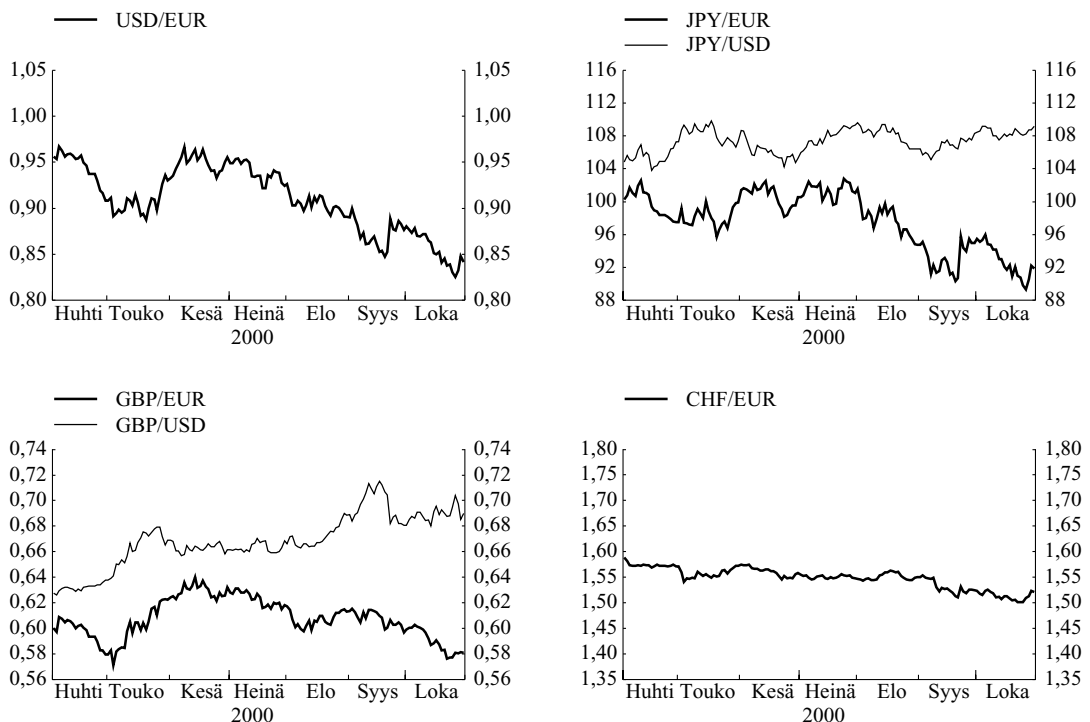
näkemyistä Yhdysvaltain talouskasvun mahdollisesta hidastumisesta keskipitkällä aikavälillä. Kun kokonaiskysyntä osoitti merkkejä hidastumisesta, Yhdysvaltojen keskuspankki päätti 3. lokakuu-

ta pitämässään kokouksessa jättää federal funds -tavoitekorkonsa ennalleen 6,5 prosenttiin. Se viestitti kuitenkin, että riskit inflaatiopaineiden lisääntymiseen tulevaisuudessa ovat edelleen ole-

Kuvio 16.

Valuuttakurssikehitys

(pävähavaintoja)

Lähde: EKP.

massa. Kuukauden jälkipuoliskolla ja varsinkin jännyksen lisääntyä Lähi-idässä euron kurssi las- ki dollariin nähden ja oli 26. lokakuuta 0,82. Euro vahvistui jonkin verran, kun Yhdysvalloissa julkis- tettiin vuoden 2000 kolmannen neljänneksen odotettua heikommat kasvuluvut. Euron dollari- kurssi oli 31. lokakuuta 0,84 eli lähes 4½ % al- haisempi kuin kuukauden alussa ja noin 16½ % alhaisempi kuin vuoden alussa (ks. kuvio 16).

Japanin jeniin nähden euron kurssi säilyi kuta- kuinkin vakaana lokakuun alkupuoliskolla, jolloin se oli noin 95 jeniä. Kuukauden jälkipuoliskolla euro kuitenkin heikkeni myös suhteessa jeniin. Jeni vahvistui edelleen, kun Japanin talous osoitti merkkejä asteittaisesta elpymisestä. Uudet tie- dot viittasivat kuitenkin siihen, että kulutus py- syisi yhä heikkona. Lisäksi ilmoitettiin konkurs- sien määrän lisääntyneen Japanissa jyrkästi ja kes- kisuuren japanilaisen henkivakuutusyhtiön jou- tuneen maksukyvyttömäksi. Euron jenikurssi oli 31. lokakuuta 91,9 eli yli 3½ % alhaisempi kuin kuukauden alussa ja 10½ % alhaisempi kuin vuo- den alussa.

Euro pysyi lähes koko lokakuun alkupuoliskon vakaana myös Englannin puntaan nähden. Eng- lannin pankin rahapolitiikan komitea päätti 5. lo- kakuuta pitämässään kokouksessa pitää repoko- ron ennallaan 6,0 prosentissa. Lokakuun puoli- väliä kohti punta kuitenkin vahvistui jonkin ver- ran. Myös öljyn hinnan nousu on mahdollisesti tukenut puntaa, koska Iso-Britannia on öljyn net- toviejä. Euron puntakurssi oli 31. lokakuuta 0,58 eli 7 % alhaisempi kuin vuoden alussa.

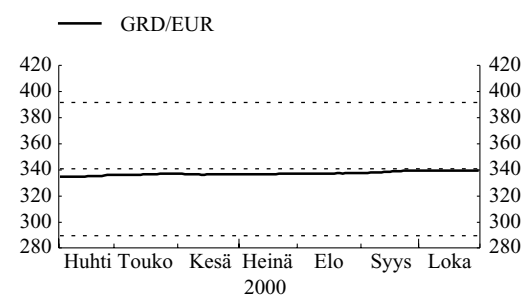
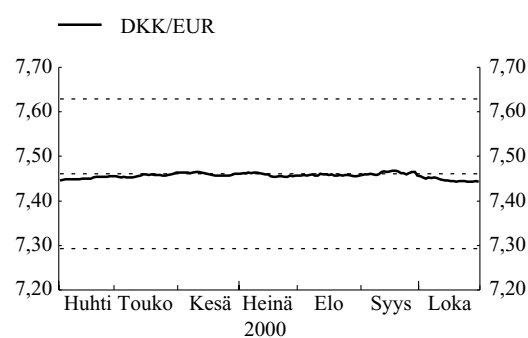
ERM II:een kuuluvista valuutoista Tanskan kruu- nu pysyi suhteellisen vakaana. Tanskan keskus- pankki toimi aktiivisesti rahapolitiikan ohjauskor- koja käyttämällä ja tuki näin maan sitoutumista siihen, että se pitää valuuttansa valuuttakurssi- mekanismin kapean vaihteluvälin sisällä. Lokakuun alussa se nosti diskonttokorkoa EKP:n julkistet- tua korkopäätöksensä ja lasi maksuvalmiusluo- ton korkoa kaikkiaan 20 peruspistettä samassa kuussa. Euron kurssi Tanskan kruunuun nähden oli 31. lokakuuta 7,44 eli lähellä kruunun euro- keskuskurssia. Kreikan drakma pysyi hyvin vaka- ana ja oli myös lähellä eurokeskuskurssiaan. Eu- ron drakmakurssi oli 31. lokakuuta 339,7 (ks. kuvio 17).

Euro heikkeni lokakuussa edelleen suhteessa Sveitsin frangiin. Euron kurssi Sveitsin frangeissa oli 23. lokakuuta 1,50, mutta vahvistui myöhem- min ja oli 31. lokakuuta 1,52. Ruotsin kruunuun nähden euro vahvistui lokakuun alkupuoliskolla sen jälkeen, kun Ruotsin keskuspankki oli päättänyt pitää korot ennallaan. Myöhemmin euron kurssi kuitenkin lasi edellisen kuukauden tasolle.

Euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi vai- teli lokakuun alkupuoliskolla melko vähän. Kuu- kauden jälkipuoliskolla se kuitenkin lasi, mikä johtui sen heikkenemisestä euroalueen tärkeim- pien kauppakumppanien valuuttoihin nähden. Euron kurssi oli 31. lokakuuta lähes 3 % alhai- sempi kuin kuukauden alussa ja 10 % alhaisempi kuin vuoden alussa. Muutokset kuluttajahintain- deksillä, tuottajahintaindeksillä ja tehdasteollisuus- den yksikkötyökustannuksilla deflatoiduissa efek- tiivisissä valuuttakurssi-indeksissä olivat pitkäl- ti samansuuntaisia kuin nimellisen valuuttakurs- si.

Kuvio 17.
Valuuttakurssikehitys ERM II:ssa

(päivähavaintoja)

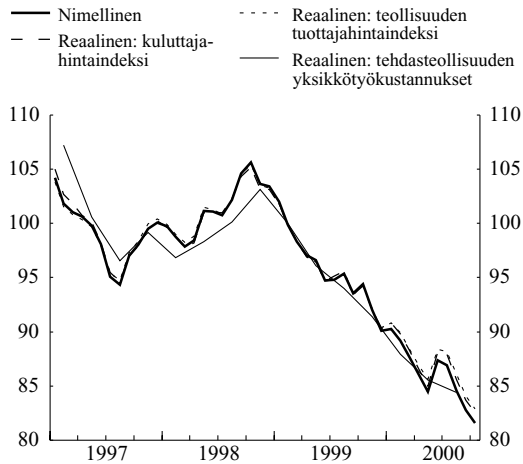
Lähde: EKP.

Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat keskuskurssia (DKK 7,46 ja GRD 340,75 [17.1.2000 alkaen]) ja vaihteluväliä (DKK ±2,25 % ja GRD ±15 %).

Kuvio 18.

Nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit¹⁾

(kuukausittaisia / neljännesvuosittaisia keskiarvoja, 1999/1 = 100)

Lähde: EKP.

1) Tiedot perustuvat EKP:n laskelmiin (ks. huhtikuun 2000 Kuukausikatsauksen artikkeli). Nouseva käyrä merkitsee euron vahvistumista. Tuoreimmat havainnot ovat loka-kuulta 2000 ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannusten osalta vuoden 2000 kolmannelta neljännekseltä.

si-indeksin muutokset ja indeksiarvot pysyivät pitkän aikavälin keskiarvoja huomattavasti alhaisempina (ks. kuvio 18).

Vaihtotase oli elokuussa edelleen alijäämäinen

Elokuussa 2000 euroalueen vaihtotase oli 2,2 miljardia euroa alijäämäinen, kun alijäämä vuotta aikaisemmin oli ollut 1,8 miljardia euroa. Eniten tähän vaikutti se, että tuotannontekijäkorvausten taseen ja tulonsiirtojen taseen alijäämät kasvoivat vähän, ja vaikka palvelutase kohentui, koheneminen oli niin vähäistä, ettei se sanottavasti tasoittanut alijäämää. Tavarakaupan tase pysyi ennallaan. Vuoden 2000 kahdeksan ensimmäisen kuukauden kumulatiivinen vaihtotaseen alijäämä

oli 18,9 miljardia euroa, kun vuoden 1999 vastaavien kuukausien tarkistettu ylijäämä oli 3,9 miljardia euroa (ks. jäljempänä). Ylijäämän kääntyminen alijäämäksi johtuu lähinnä tavarakaupan ylijäämän supistumisesta (57,6 miljardista eurosta 37,0 miljardiin euroon). Lisäksi tulonsiirtojen taseen alijäämä kasvoi 4,2 miljardia euroa. Palvelutaseen ja tuotannontekijäkorvausten taseen alijäämät sen sijaan pienenivät hieman (ks. taulukko 9).

Tavarakaupan taseen ylijäämä supistui tammi-elo-kuussa vuoden 1999 vastaavan ajan ylijäämään verrattuna siksi, että tuonnin arvo kasvoi voimakkaammin kuin viennin arvo, joka sekin kasvoi merkittävästi. Aiempien kuukausien tavoin pääsyy tähän oli tuontihintojen kallistuminen – aiempaa heikomman euron ja korkeamman öljyn hinnan vuoksi – ja nopea talouskasvu euroalueella.

Osakesijoituksina pääomaa vietiin ja tuotiin elokuussa yhtä paljon

Suoriin sijoituksiin ja arvopaperisijoituksiin liittyvä pääoman nettovienti oli elokuussa 2000 yhteensä 30,4 miljardia euroa. Suoriin sijoituksiin liittyvät pääomanliikkeet olivat elokuussa 45,7 miljardia euroa vientivoittoiset, kun euroalueelta ulkomaille tehdyt suorat sijoitukset olivat 53,7 miljardia euroa ja ulkomailta euroalueelle tehdyt suorat sijoitukset 8,0 miljardia euroa. Nettomääräisesti pääomaa vietiin suorina sijoituksina ulkomaille enemmän kuin arvopaperisijoituksina tuotiin. Arvopaperisijoituksina pääomaa tuotiin nettomääräisesti 15,3 miljardia euroa, ja netto-tuonti koostui yksinomaan joukkolainoista ja muista velkapapereista. Toisin kuin aiempina kuukausina osakesijoituksiin liittyvät pääomanliikkeet olivat elokuussa tasapainossa, mikä johtui osaksi siitä, että jotkin ulkomaille tehdyt suorat sijoitukset rahoitettiin osakejärjestelyin, jotka kirjattiin maksutaseeseen osakesijoituksina tehtynä pääoman tuontina.

Vaikka suoriin sijoituksiin ja arvopaperisijoituksiin liittyvä pääoman nettovienti oli huomattavaa elokuussa, se supistui vuoden 2000 kahdeksan ensimmäisen kuukauden aikana 58,6 miljardiin euroon eli alle puoleen vuoden 1999 vastaavan ajanjakson nettoviennistä, joka oli ollut 125,1

Taulukko 9.

Euroalueen maksutase

(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)

	1999 Tammi-elokuu	1999 Elokuu	2000 Tammi-elokuu	2000 Kesäkuu	2000 Heinäkuu	2000 Elokuu
Vaihtotase	3,9	-1,8	-18,9	-0,6	-2,2	-2,2
Tulot	865,5	100,6	1 000,2	133,9	132,2	120,8
Menot	861,5	102,4	1 019,1	134,5	134,4	123,0
Tavarat	57,6	4,6	37,0	5,9	8,4	4,6
Vienti	516,6	60,4	619,6	82,0	83,9	75,5
Tuonti	459,1	55,7	582,6	76,1	75,5	70,9
Palvelut	-6,5	-0,7	-5,9	0,2	0,6	0,3
Vienti	157,5	20,8	173,5	23,5	24,8	23,4
Tuonti	164,0	21,5	179,4	23,2	24,2	23,1
Tuotannontekijäkorvaukset	-21,2	-0,8	-19,9	-1,5	-5,7	-1,6
Tulonsiirrot	-25,9	-5,0	-30,1	-5,3	-5,5	-5,6
Pääomansiirrot	7,5	0,6	5,7	0,2	0,5	0,1
Rahoitustase	35,3	15,8	48,0	-16,2	7,0	-3,9
Suorat sijoitukset	-74,0	-9,2	72,8	-10,6	-11,3	-45,7
Ulkomailla	-135,3	-13,6	-198,8	-22,1	-9,9	-53,7
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	-77,8	-11,8	-154,4	-22,2	-21,2	-55,3
Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat	-57,5	-1,8	-44,4	0,2	11,3	1,6
Euroalueelle	61,2	4,4	271,6	11,5	-1,5	8,0
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	30,3	3,3	223,3	2,7	9,2	3,6
Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat	30,9	1,1	48,3	8,8	-10,7	4,4
Arvopaperisijoitukset	-51,1	3,1	-131,4	55,8	-5,9	15,3
Osakkeet	-38,4	-9,1	-239,0	28,8	-14,5	-0,0
Saamiset	-89,4	-14,3	-210,9	-18,2	-22,2	-17,5
Velat	51,0	5,3	-28,1	47,0	7,7	17,5
Velkapaperit	-12,7	12,2	107,6	27,0	8,6	15,3
Saamiset	-117,3	-9,9	-80,6	-10,9	-8,6	-4,2
Velat	104,6	22,1	188,2	38,0	17,2	19,4
Lisätieto: Suorat sijoitukset (netto) ja arvopaperisijoitukset yhdistettynä	-125,1	-6,1	-58,6	45,3	-17,3	-30,4
Johdannaiset	6,9	3,0	3,5	2,3	-3,2	-0,6
Muut sijoitukset	143,4	18,6	100,0	-66,1	28,0	25,9
Valuuttavaranto	10,1	0,4	3,1	2,3	-0,5	1,2
Virheelliset ja tunnistamattomat erät	-46,7	-14,6	-34,8	16,5	-5,3	6,1

Lähde: EKP.

Huom. Pyöritysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää. Rahoitustaseessa positiivinen luku osoittaa pääoman tuontia ja negatiivinen luku sen vientiä. Valuuttavarannossa negatiivinen luku osoittaa valuuttavarannon lisäystä ja positiivinen luku sen vähennystä. Yksityiskohtaiset tilastot esitetään tämän Kuukausikatsauksen tilasto-osan taulukoissa 8.1–8.7.

miljardia euroa. Tammi-elokuussa 2000 pääomaa tuotiin nettomääräisesti etenkin velkapapereina: niiden nettotuonti oli 107,6 miljardia euroa, kun vastaava nettovienti vuonna 1999 oli 12,7 miljar-

dia euroa. Lisäksi vuoden 1999 kahdeksan ensimmäisen kuukauden aikana suorina sijoituksina vietiin pääomaa nettomääräisesti 74,0 miljardia euroa, mutta vuoden 2000 vastaavana aikana

tämä nettovienti muuttuikin 72,8 miljardin euron nettotuonniksi, mikä liittyi lähinnä yhteen suureen kauppaan, jonka maksu vaikutti merkittävästi osakesijoituksina tehtyyn pääoman nettovientiin.

EKP:n vuosia 1997–1999 ja vuoden 2000 toista neljänestä koskevat tarkistettut tiedot

EKP on saamiensa uusien tietojen perusteella tarkistanut maksutasetilastojaan, jotka koskevat vuosia 1997–1999 ja vuoden 2000 toista neljänestä. Erityisesti on huomattava, että tavarakaup-

pan taseeseen on otettu mukaan yhdessä jäsenmaassa tehdyn, transitokaupan kirjaamista koskevan metodologisen muutoksen vaikutus. Tämä on suurin syy, jonka vuoksi tavarakaupan nettoyliäämä on tarkistettu siten, että se oli 9,1 miljardia ecua vuonna 1997, 9,5 miljardia ecua vuonna 1998 ja 16,1 miljardia euroa vuonna 1999. Kaiken kaikkiaan vuoden 1997 vaihtotaseen tarkistettu ylijäämä on 61,5 miljardia ecua ja vuoden 1998 tarkistettu ylijäämä 31,1 miljardia ecua (kun edellinen oli aiempien tietojen mukaan 76,2 miljardia ecua ja jälkimmäinen 43,3 miljardia ecua). Vuoden 1999 vaihtotase on nyt 5,8 miljardia euroa alijäämäinen, kun sen aiemmin ilmoitettiin olleen 22,8 miljardia euroa ylijäämäinen.

EKP:n rahapolitiikan strategian kaksi pilaria

EKP:n rahapolitiikan ensisijainen tavoite on pitää yllä hintavakautta euroalueella. Koska rahapoliittiset toimet välittyvät hintoihin vasta jonkin ajan kuluttua, EKP:n on toimittava ennakoivasti. Sen on jatkuvasti arvioitava taloudellisten sokkien luonnetta ja laajuutta ja niistä johtuvia, tulevaa hintavakautta uhkaavia riskejä. Näin ollen EKP:n strategiassa annetaan ensinnäkin rahan määrälle näkyvä asema (josta viestii rahan määrän kasvulle asetetun viitearvon ilmoittaminen) ja toiseksi siinä keskitytään analysoimaan monia muita talouskehitystä ja rahoitusmarkkinoiden tilaa kuvaavia indikaattoreita, jotta hintavakautta uhkaavia riskejä voidaan arvioida laajasti. Näitä kahta osatekijää kutsutaan EKP:n rahapolitiikan strategian kahdeksi pilariksi. Nämä pilarit muodostavat kehon, jonka avulla rahapolitiikan kannalta keskeisiä tietoja voidaan analysoida ja esittää tarkoituksenmukaisesti hintavakautta edistävällä tavalla.

Kahden pilarin malli eroaa jossakin suhteessa muiden keskuspankkien strategioista. Niinpä ei olekaan yllättävää, että EKP:n rahapolitiikan strategian ilmoittaminen ja selittäminen (ks. tammikuun 1999 Kuukausikatsauksen artikkeli ”Vakauteen tähtäävä eurojärjestelmän rahapolitiikan strategia”) johtivat paitsi laajaan keskusteluun myös joihinkin väärinymmärryksiin EKP:n rahapolitiikan toimintakehikosta. Tämän keskustelun ja niiden kokemusten valossa, joita EKP:n strategian soveltamisesta käytäntöön on saatu, tässä artikkelissa kuvataan ja tarkastellaan strategian kahta pilaria ja niiden käyttöönottoon keskeisesti vaikuttaneita syitä.

Koska talouden rakenteeseen ja rahapolitiikan välitysmekanismiin liittyy huomattavia epävarmuustekijöitä, keskuspankkien ei rahapolitiikkaa määriteltessään tulisi perustaa päätöksentekoaan yhteen ainoaan indikaattoriin, yhteen ainoaan malliin tai yksinkertaiseen rahapolitiikan sääntöön, vaan päätösten perustana olevaa tietoa on analysoitava monipuolisesti. Tavanomaisen talousteoreettisen ajattelun mukaisesti hintavakautta uhkaavia riskejä arvioidaan EKP:n strategiassa pääasiassa kahdesta näkökulmasta. Yhtäältä rahan määrälle annetaan keskeinen asema ja toisaalta käytetään monia muita inflaatioprosessia kuvaavia malleja, joissa painopiste on lähinnä kysynnän ja tarjonnan keskinäisessä vaikutuksessa ja hyödyke- ja työmarkkinoiden kustannuspaineissa. EKP:n strategian kahden pilarin edellyttämä monipuolinen lähestymistapa sopii hyvin yhteen sen kanssa, että keskuspankin toimintaympäristöön liittyvistä epävarmuustekijöistä ollaan tietoisia. Tämä lähestymistapa myös kannustaa vertailemaan keskenään rahataloudelliseen kehitykseen liittyviä analyysejä ja sellaisia analyysejä, jotka keskittyvät etupäässä muihin kuin rahatalouden kehitystä kuvaaviin indikaattoreihin. Lähestymistapa siis osaltaan lisää rahapoliittisen päätöksenteon luotettavuutta.

I Johdanto

Lokakuussa 1998 EKP:n neuvosto julkisti rahapoliittisen strategiansa (ks. kehikko I). Tärkeintä oli, että EKP määritteli tuolloin kvantitatiivisesti euroalueen rahapolitiikan ensisijaisen tavoitteen eli hintavakauden. Hintavakaus määriteltiin euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) alle 2 prosentin vuotuiseksi nousuksi. Korostettiin, että hintavakauden tavoitteeseen pyritään keskipitkällä aikavälillä. EKP vahvisti, että sille Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa annetun tehtävävaltuutuksen mukaisesti rahapoliittisessa päätöksenteossa keskitytään tämän ylivoimaisesti tärkeimmän tavoitteen saavuttamiseen.

Lisäksi EKP:n neuvosto ilmoitti, että sen strategiassa on hintavakautta uhkaavien riskien arvioinnin tukena kaksi analyysimuotoa.

Koska ensinnäkin katsottiin, että inflaatio on keskipitkällä aikavälillä pohjimmiltaan rahataloudellinen ilmiö, EKP antoi rahan määrälle näkyvän aseman ensisijaisen tavoitteensa saavuttamiseen tähtäävän rahapolitiikan virityksessä. Tästä rahan määrän näkyvästä asemasta, joka on strategian ensimmäinen pilari, viesti rahan määrän kasvulle asetetun kvantitatiivisen viitearvon ilmoittaminen. Ensimmäiseen pilariin sisältyy yksityiskohtainen analyysi rahan määrän kasvun

Kehikko I.

EKP:n rahapolitiikan strategia

EKP:n 13.10.1998 antamassa lehdistötiedotteessa ”Vakauteen tähtäävä EKPJ:n rahapolitiikan strategia” todettiin seuraavasti:

EKP:n neuvosto on 13. lokakuuta 1998 pitämässään kokouksessa sopinut EKPJ:n vakauteen tähtäävän rahapolitiikan strategian keskeisistä osatekijöistä. Näitä ovat yhteisen rahapolitiikan ensisijaisen tavoitteen, hintavakauden, kvantitatiivinen määrittely, rahan määrän näkyvä asema ja viite-arvon asettaminen raha-aggregaatin kasvulle sekä laaja tulevan hintakehityksen arviointi.

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti hintavakauden ylläpitäminen on EKPJ:n ensisijainen tavoite. Näin ollen EKPJ:n rahapolitiikan strategiassa keskitytään tiukasti tämän tavoitteen saavuttamiseen. Tähän liittyvänä EKP:n neuvosto on hyväksynyt seuraavan määritelmän: ”Hintavakaus tulee määritellä euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) alle 2 prosentin vuotuiseksi nousuksi”. Hintavakauden tavoitteeseen pyritään keskipitkällä aikavälillä. (...)

On tarpeen korostaa tämän määritelmän kolmea eri ominaisuutta: 1) YKHI on EKPJ:n hintavakauden määritelmään kaikkein parhaiten sopiva hintatason mittari. Se on ainoa hintaindeksi, joka on riittävän yhdenmukainen koko euroalueen laajuisesti kolmannen vaiheen alkaessa. 2) Keskittymällä ”euroalueen” YKHIin EKP:n neuvosto osoittaa selvästi, että se perustaa päätöksensä koko euroalueen raha- ja reaali talouden sekä rahoitusmarkkinoiden kehitykseen. Yhteinen rahapolitiikka perustuu koko euroalueen kattavaan näkökulmaan; se ei reagoi tiettyyn alueelliseen tai kansalliseen kehitykseen. 3) ”(...) alle 2 prosentin nousu” on erittäin hyvin sopusoinnussa useimpien euroalueen kansallisten keskuspankkien nykyään käyttämien määritelmien kanssa.

Lisäksi toteamus, että ”hintavakauteen pyritään keskipitkällä aikavälillä”, kuvastaa sitä, että rahapolitiikka tulee virittää eteenpäin katsovasti keskipitkän aikavälin kehitystä silmällä pitäen. Siinä otetaan myös huomioon se tosiseikka, että hintojen lyhyen aikavälin epävakautta ei voida rahapolitiikan avulla kontrolloida.

EKP:n neuvosto on sopinut hintavakauden ylläpitämiseksi käyttöön otettavasta rahapolitiikan strategiasta. Strategian kaksi keskeistä osatekijää ovat: 1) Rahan määrälle annetaan näkyvä asema. Tästä asemasta viestii ilmoitus laajan raha-aggregaatin kasvulle asetettavasta kvantitatiivisesta viitearvosta. (...) 2) Rahan määrän kasvua suhteessa viitearvoon tarkastelevan analyysin ohella tulevan hintakehityksen ja euroalueen hintavakauteen kohdistuvien riskien laajalla arvioinnilla on keskeinen asema EKPJ:n strategiassa. Tässä tehtävässä hyödynnetään suurta joukkoa talouskehitystä ja rahoitusmarkkinoiden tilaa kuvaavia muuttujia, jotka toimivat tulevan hintakehityksen indikaattoreina.

Tämä strategia korostaa EKP:n neuvoston vahvaa sitoutumista ensisijaiseen tavoitteeseensa, ja sillä pyritään edesauttamaan tämän EKP:n ylivoimaisesti tärkeimmän päämäärän saavuttamista. Näin myös varmistetaan EKPJ:n päätöksenteon avoimuus ja EKPJ:n tilivelvollisuus. Tämän strategian mukaisesti EKP:n neuvosto kertoo yleisölle yksityiskohtaisesti säännöllisin väliajoin arvionsa euroalueen raha- ja reaali talouden sekä rahoitusmarkkinoiden tilanteesta sekä kulloistenkin rahapolitiittisten päätöstensä perusteet.

mahdollisista viitearvopoikkeamista, ja sitä tukee ja täydentää raha-aggregaattien ja niiden erien ja vastaerien (erityisesti luottojen) informaatio-sisällön tarkastelu tulevan hintakehityksen kanalta.

Toiseksi, koska katsottiin, että rahapolitiittisissa päätöksissä oli olennaista ottaa huomioon myös muihin indikaattoreihin sisältyvä tärkeä informaatio, EKP ilmoitti rahan määrän kehityksen perinpohjaisen analyysin lisäksi arvioivansa laajasti

suurta joukkoa muita muuttujia (mukaan lukien kokonaistaloudelliset ennusteet) ja että tämä arviointi tukee osaltaan rahapoliittista päätök-

sentekoa. Tätä laajaa arviointia kutsutaan toiseksi pilariksi.

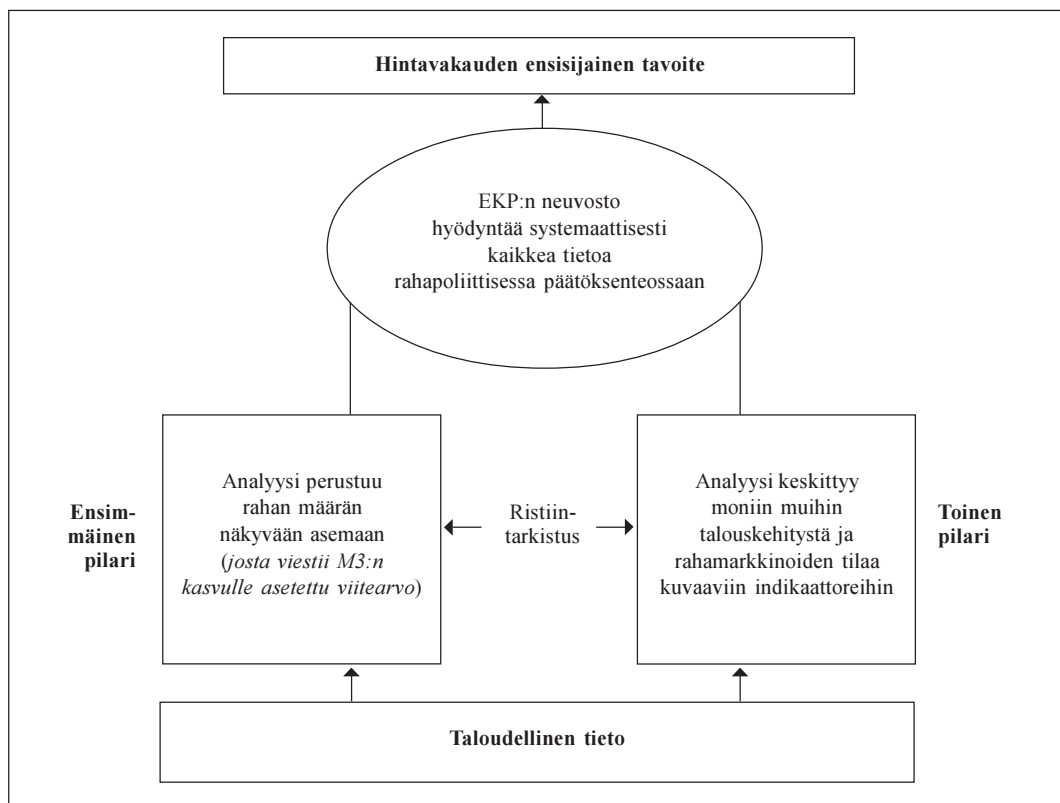
2 Strategian kaksi pilaria ja niiden asema strategiassa

EKP:n strategian kaksi pilaria sisältyvät laajempaan strategiakehiköön, joka esitetään kaavana oheisessa kuviossa. Kuvion kaksi pilaria muodostavat kehikon, jonka avulla rahapolitiikan päätöksentekijöiden käytössä olevaa suurta määrää taloudellista tietoa voidaan hallita, analysoida ja vertailla keskenään tavalla, joka auttaa EKP:n neuvostoa tekemään hintavakauden ylläpitämiseen tärkeitä rahapoliittisia päätöksiä ilmoittamansa määritelmän mukaisesti.

Ulkopuoliset ymmärtävät EKP:n strategian toisinaan väärin ja tulkitsevat sen niin, että EKP:n rahapolitiikalla on monta tavoitetta ja että sen kaksi pilaria ovat keskenään kilpailevia ja mahdollisesti ristiriitaisia tavoitteita. Tällaisessa tulkinnassa ei oteta huomioon, että EKP:n rahapolitiikan strategiassa on vain yksi ns. tavoite (virallisesti ns. ensisijainen tavoite): pitää yllä euroalueen hintavakautta. Strategian molemmat pilarit tulisi ymmärtää siten, että niiden avulla osal-

Kuvio.

EKP:n rahapolitiikan strategia

taan edistetään rahapoliittisten päätösten ohjaamiseksi tarvittavan analyysin tekoa tämän perimmäisen tavoitteen saavuttamiseksi. Strategian pilareita ei siis tulisi pitää erillisinä tavoitteina. Tämän vuoksi on alusta alkaen selkeästi todettu, että ensimmäinen pilari ei ole ns. rahan määrän kasvutavoite ja että toinen pilari ei ole ns. inflaatiotavoite. Strategian kaksi pilaria muodostavat siis kehikon, jonka avulla rahapolitiikan kannalta keskeisiä tietoja voidaan analysoida ja esittää tarkoituksenmukaisella tavalla hintavakauden ylläpitämiseen tähtäävien päätösten ohjaamiseksi.

Strategian kahden pilarin välinen ero on lähinnä ero niiden taloudellisten mallien tai lähestymistapojen välillä, joita käytetään inflaatioprosessin analysointiin. Ensimmäisen pilarin voidaan katsoa edustavan sellaista lähestymistapaa, jossa rahan määrälle annetaan näkyvä asema tulevan hintakehityksen arvioinnissa. Toisen pilarin mukaiseen lähestymistapaan sisältyy analyysejä monista eri tekijöistä sekä inflaatiomalleja, joiden painopiste on pääasiassa reaalityalouden muuttujissa, kuten kysynnän ja tarjonnan keskinäisessä vaikutuksessa hyödyke- ja työmarkkinoilla. Näin ollen strategia merkitsee käytännössä ensimmäisen pilarin kannalta keskittymistä rahatalouden indikaattoreihin ja toisen pilarin kannalta keskittymistä suhdanteita kuvaaviin ja etupäässä muihin kuin rahatalouden indikaattoreihin.

Kuten oheisesta kuviostakin ilmenee, strategia ei kuitenkaan merkitse sitä, että kahden pilarin mukaisiin analyyseihin käytettäviä tietoja käsiteltäisiin toisistaan erillään. Koska rahan kysyntä esimerkiksi riippuu hintakehityksestä, BKT:n määrästä ja koroista, on rahan määrän kehitystä aina analysoitava siten, että analyysissä otetaan huomioon myös muiden kuin rahatalouden muuttujien kehitys. Vastaavasti joidenkin rahatalouden muuttujien – kuten luottojen toimialakohtaisen kehityksen – analysointi voi olla avuksi arvioitaessa reaalityalouden kulutusta ja investointikysyntää. Näin ollen *molempien* pilarien mukaisilla analyyseillä pyritään tarkastelemaan käytävissä olevaa tietoa parhaalla mahdollisella tavalla. Tiettyjen muuttujien painotuserot kuvastavat näiden muuttujien asemaa kummankin pilarin mukaisessa analyysissä ja tulkinnessa ja ovat siten vain aste-eroja.

Ensimmäinen pilari

EKP otti huomioon muiden keskuspankkien kokemukset ja valitsi rahapolitiikan strategiansa ensimmäiseksi pilariksi rahan määrän näkyvän aseman, joka kuvastaa inflaatiota pohjimmiltaan rahataloudellisena ilmiönä keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Yksi kokonaistalouden selkeimmistä empiirisistä säännönmukaisuuksista on, että hintatason ja rahan määrän välillä on pitkäaikainen pysyvä suhde. Taloustieteilijät ovat laajalti yksimielisiä siitä, että inflaatio on rahataloudellinen ilmiö.

Päinvastoin kuin sellaisissa maissa, joiden rahataloudellinen kehitys on ollut jokseenkin epävakaa viime vuosikymmeninä, euroalueella on käytävissä olevien tietojen mukaan edelleenkin vakaa suhde laseiden raha-aggregaattien – erityisesti M3:n – ja hintakehityksen välillä sellaisina aikaväleinä, jotka ovat merkityksellisiä rahapolitiikan kannalta. Lisäksi M3 ja muut rahaja luottoaggregaatit näyttävät ennakoivan hyvin tulevaa hintakehitystä erityisesti keskipitkällä aikavälillä. Tämän perusteella voidaankin päätellä, että ensimmäisen pilarin mukainen analyysi antaa varsin hyödyllistä tietoa keskipitkän aikavälin kehityksestä.

Muihin vaihtoehtoihin tulevan hintakehityksen indikaattoreihin verrattuna rahan määrällä on lisäksi monia hyviä ominaisuuksia. Rahan määrää mitataan suhteellisesti tarkemmin kuin monia muita talousindikaattoreita, ja rahan määrää koskevat tiedot ovat yleensä nopeammin käytävissä kuin tiedot muista indikaattoreista.

Rahan määrän näkyvästä asemasta viestittiin ilmoittamalla lasean raha-aggregaatin M3:n viitearvo (ks. kehikko 2). Viitearvon ilmoittaminen merkitsee EKP:n neuvoston selkeää julkista sitoutumista siihen, että se analysoi ja selittää yksityiskohtaisesti rahataloudellista kehitystä ja sen vaikutuksia hintavakautta uhkaavien riskien kannalta. EKP:n pääjohtaja esittää tämän selvityksen säännöllisesti kuukausittain pitämässään lehdistötilaisuuden alustuspuheenvuorossa, ja se sisältyy myös Kuukausikatsauksen pääkirjoitukseen ja euroalueen talouskehitystä käsittelevään artikkeliin.

Kuten edellä todettiin, M3:n viitearvo ei ole kuitenkaan rahapolitiikan välitavoite. EKP ei pyri kontrolloimaan rahan määrän kasvua saavuttaakseen viitearvon tietyssä ajankohtana. Viitearvo on pikemminkin rahapolitiikan analyysiväline, jolla on tärkeä merkitys hintavakauteen kohdistuvia riskejä arvioitaessa.

Ensimmäisen pilarin mukaisessa analyysissä ei rajoituta yksinomaan M3:n kasvun viitearvopoikkeamien arviointiin, vaan siinä selvitetään myös M3:n erien ja vastaerien, erityisesti luottojen, kehitystä ja rahoituksen välittäjien taseisiin liittyviä muita keskeisiä näkökohtia. Tällaisen analyysin perusteella on mahdollisuus saada entistä parempi käsitys M3:n kehityksestä viitearvoon nähden ja myös kattava näkemys talouden likviditeettitilanteesta ja näiden tekijöiden vaikutuksista hintavakautta uhkaaviin riskeihin.

Rahan määrää ja luottojen kehitystä on erityisen tärkeää analysoida laajasti silloin, kun pyritään arvioimaan, missä määrin rahapoliittiset toimet vaikuttavat taloudessa ja millaiset ovat niiden mahdolliset vaikutukset tulevaan talouskehitykseen. Lisäksi tällainen analyysi saattaa auttaa arvioimaan rahoitusmarkkinoilla kenties esiintyviä kuplia ja niiden mahdollisia vaikutuksia. Historiallisesti tarkastellen rahoitusvaademarkkinoiden nousu- ja laskukaudet ovat liittyneet kiinteästi rahan määrän suuriin muutoksiin, erityisesti luottoagregaatissa, ja niiden vaikutukset talouteen saattavat riippua siitä, miten vahva rahoitussektori on taseeltaan. Myös tästä syystä raha- ja luottoagregaatien sekä rahoituksen välittäjien taseiden analysoinnilla on EKP:n strategiassa erityinen asema.

Kehikko 2.

Rahan määrän viitearvo

Joulukuussa 1998 EKP:n neuvosto ilmoitti rahan määrän kasvun ensimmäisen viitearvon, jonka mukaan lavean raha-agregaatin M3:n vuotuinen kasvuvauhti on 4½ %. Tämä viitearvo vahvistettiin joulukuussa 1999. Lisäksi ilmoitettiin, että viitearvo tarkistetaan vastedes vuosittain.

Viitearvo on rahapolitiikan väline, jonka avulla hintavakauden ylläpitämiseen tähtäviä rahapoliittisia päätöksiä voidaan määritellä ja selittää yleisölle. Tätä tarkoitusta varten viitearvon käsitteellä on kaksi keskeistä ominaisuutta. Viitearvon on ensinnäkin oltava sopusoinnussa hintavakauden kanssa ja edistettävä sen saavuttamista ja ylläpitämistä. Tämä merkitsee sitä, että viitearvon määrittämiseen käytettävän raha-agregaatin ja hintatason välillä tulee olla vakaa suhde keskipitkällä aikavälillä. Toiseksi rahan määrän kasvun huomattavat tai pitkäaikaiset poikkeamat viitearvosta olisivat normaalioloissa merkinä hintavakauteen kohdistuvista riskeistä. Tämä puolestaan tarkoittaa sitä, että viitearvon määrittämiseen käytettävällä raha-agregaatilla tulee olla tulevaa inflaatiota ennakoivan indikaattorin ominaisuuksia.

Viitearvon johtaminen perustui siihen, että rahan määrän, hintojen, reaalityöiden kehityksen ja rahan kiertonopeuden välillä vallitsee vakaa suhde. Viitearvoksi johdettiin 4½ % käyttämällä eurojärjestelmän määritelmää hintavakaudesta (euroalueen YKH:n alle 2 prosentin vuotuinen nousu) ja oletuksia reaalityöiden BKT:n trendikasvusta (2–2½ % vuodessa) ja M3:n kiertonopeuden kehityksestä (kiertonopeus hidastuu ½–1 % vuodessa). Käyttämällä viitearvon johtamisessa eurojärjestelmän määritelmää hintavakaudesta ja oletuksia reaalityöiden BKT:n trendikasvusta ja rahan määrän kiertonopeudesta korostetaan rahapolitiikan keskipitkän aikavälin virstytystä. Viitearvo tarkistetaan seuraavan kerran joulukuussa 2000.

Toinen pilari

Kuten edellä todettiin, inflaatio on viime kädessä rahataloudellinen ilmiö. Tästä huolimatta rahataloudellisen kehityksen tarkastelu ei voi olla ainoa tapa arvioida hintavakautta uhkaavia riskejä. Jotta EKP:n neuvosto voi tehdä tarkoitukseenmukaisia päätöksiä, sen on oltava monipuolisesti perillä vallitsevasta taloustilanteesta ja tietoinen hintavakautta uhkaavien taloudellisten häiriöiden erityisluonteesta ja laajuudesta. Hintavakautta uhkaavien riskien arvioimiseksi on esimerkiksi tärkeää tietää, johtuvatko sokit kysynnästä vai tarjonnasta, ovatko ne peräisin ulkomaisista vai kotimaisista lähteistä ja ovatko ne tilapäisiä vai pysyviä. Tätä tietoa ei saada pelkästään ensimmäisen pilarin mukaisesta analyysistä. Näin ollen EKP tarkastelee rahan määrän kehityksen analysoinnin lisäksi myös laajaa joukkoa muita talouskehitystä ja rahoitusmarkkinoiden tilaa kuvaavia indikaattoreita pyrkiessään arvioimaan laajasti euroalueen hintavakautta uhkaavia riskejä.

Toisen pilarin mukaisessa analyysissä painopiste on monien eri tekijöiden vaikutusten selvittämisessä, ja jotkin näistä tekijöistä saattavat vaikuttaa hintakehitykseen lyhyellä aikavälillä. Tällaisella lyhyen aikavälin kehityksellä on kuitenkin merkitystä rahapolitiikan kannalta, koska sen vaikutukset voivat muodostua pysyviksi ja siten vaarantaa hintavakauden näkymiä keskipitkällä aikavälillä. Toisen pilarin perusteella tarkasteltavat muut indikaattorit voivat myös suoraviivaisemmin viestiä hintavakauteen keskipitkällä aikavälillä kohdistuvista uhkista. Esimerkiksi työvoimapulan kasvu johtaa yleensä työvoimakustannusten nousupaineisiin, jotka saattavat vuo-

rostaan jonkin ajan kuluttua alkaa vähitellen ja melko pysyvästi vaikuttaa kuluttajahintoihin.

Suhdanteita kuvaavien tavanomaisten mallien tavoin toisen pilarin mukaisessa analyysissä keskitytään usein selvittämään, miten kysynnän ja tarjonnan väliset vuorovaikutussuhteet ja/tai kustannuspaineet vaikuttavat hyödyke-, palvelu- ja työmarkkinoiden hinnoitteluun. Niinpä EKP tarkasteleekin säännöllisesti kokonaistuotannon, kysynnän ja työmarkkinoiden, monien hinta- ja kustannusindikaattorien sekä euroalueen valuuttakurssin ja maksutaseen kehitystä (ks. myös huhtikuun 1999 Kuukausikatsauksen artikkeli ”Lyhyen aikavälin talousindikaattorien merkitys euroalueen hintakehityksen arvioinnissa” ja elokuun 2000 Kuukausikatsauksen artikkeli ”Katsaus euroalueen hinta- ja kustannusindikaattoreihin”).

Lisäksi rahoitusmarkkinoita kuvaavien indikaattorien ja rahoitusvaateiden hintojen kehitystä seurataan tarkasti. Rahoitusvaateiden hintojen muutokset voivat vaikuttaa hintakehitykseen tulo- ja varallisuusvaikutusten kautta. Rahoitusvaateiden hinnoista ja tuotoista voidaan myös johtaa tietoa rahoitusmarkkinoiden odotuksista ja odotetusta tulevasta hintakehityksestä (ks. toukokuun 2000 Kuukausikatsauksen artikkeli ”Korkojen ja korkojohdannaisten informaation sisältö rahapolitiikan kannalta”).

Toisen pilarin mukaisessa arvioinnissa niin euroalueella kuin sen ulkopuolellakin tuotetuilla perinteisiin malleihin ja talousasiantuntijoiden tietoon perustuvilla kokonaistaloudellisilla ennusteilla on myös tärkeä asema olemassa olevan tiedon kokoajina (ks. kehikko 3).

Kehikko 3.

Kokonaistaloudellisten ennusteiden merkitys rahapolitiikan strategian toisessa pilarissa

Toisin kuin talousennusteita laativat kansainväliset järjestöt ja muut ennustelaitokset, eurojärjestelmä ei tuota sellaisia talousennusteita, jotka olisivat ”parhaita ennustuksia” tulevasta talouskehityksestä. Sen sijaan se laatii tulevaa kehitystä koskevia projektioluonteisia ennusteita, joissa korkojen (ja valuuttakurssien) oletetaan pysyvän muuttumattomina. Tämä ero on syytä pitää mielessä, jotta saataisiin oikea kuva eurojärjestelmän ennusteiden merkityksestä EKP:n strategiassa.

Sekä eurojärjestelmässä laaditut kokonaistaloudelliset ennusteet että muiden laitosten talousennusteet kuuluvat EKP:n strategian toiseen pilariin, sillä ne perustuvat yleensä sellaisiin inflaatiokehitystä kuvaaviin malleihin, joissa rahan määrä ei ole keskeinen. Koska toiseen pilariin saattaa periaatteessa sisältyä hyvin monenlaisia talousindikaattoreita, näistä indikaattoreista saatavaa informaatiota on tarpeen järjestellä ja tiivistää, jotta hintavakautta uhkaavia riskejä olisi helpompi analysoida. Tässä suhteessa ennuste on hyödyllinen arviointiväline, sillä sen avulla pystytään järjestelemään suuret määrät tietoa ja arvioimaan tulevaa kehitystä johdonmukaisesti.

Eurojärjestelmässä laaditaan euroaluetta koskeva kokonaistaloudellinen ennuste kaksi kertaa vuodessa. Ennusteiden laatimiseen osallistuu asiantuntijoita sekä EKP:stä että euroalueen kansallisista keskuspankeista. Vaikka eurojärjestelmässä tuotetaan muitakin ennusteita, kokonaistaloudellisten ennusteiden laadintaan liittyy eniten vuorovaikutusta EKP:n ja kansallisten keskuspankkien asiantuntijoiden välillä.

Eurojärjestelmän kokonaistaloudellisen perusennusteen tarkoituksena on tuottaa yhtenäinen ja johdonmukainen arvio euroalueen talousnäkymistä lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä. Ennusteet laaditaan yhdistelemällä ekonometrisiin malleihin perustuvia ennusteita ja arvioita, jotka eivät perustu mihinkään malleihin. EKP:n ja kansallisten keskuspankkien asiantuntijat käyttävät ennusteita laatiessaan useita erilaisia ekonometrisiä malleja pelkästään kotimaan taloutta kuvaavista malleista koko euroalueen kattaviin rakenteellisiin makromalleihin. Näiden välineiden avulla pystytään tuottamaan yksityiskohtainen kokonaisrakenteen. Tämän rakenteen perusteella laadittavat lopulliset ennusteet pyritään saamaan sellaisiksi, että ne käyvät yksiin sekä aiempien kokemuksien että talousteorian kanssa ja ovat lisäksi kansantalouden tilinpidon käsitteiden mukaisia. Toinen keskeinen tekijä eurojärjestelmän ennusteissa ovat tuoreimpiin tilastoihin ja ennakoiviin indikaattoreihin perustuvat arviot. Tällaisia arvioita laativat talouden eri sektoreiden ja eri maiden talouskehityksen asiantuntijat, jotka tuntevat perusteellisesti sekä talouden viimeaikaisen kehityksen että sen institutionaaliset rakenteet.

Vaikka ennusteiden laatiminen edellyttää hyvinkin perusteellista työskentelyä, on tärkeä tietää, että ennusteisiin ei kuitenkaan voida sisällyttää kaikkea sitä analyysiä, jota tehdään strategian toisen pilarin mukaisessa tarkastelussa. Tämä johtuu siitä, että kokonaistaloudellisissa ennusteissa on väistämättä jonkin verran käsitteellisiä ongelmia ja käytännön rajoituksia, jotka on otettava huomioon, kun niiden tietosisältöä arvioidaan. Ensiksikin ennusteissa voi olla suuria eroja sen mukaan, millaista käsitteistöä tai tekniikkaa niitä laadittaessa on käytetty. Tästä syystä ei ole tarkoituksenmukaista luottaa vain yhteen ennusteeseen. Ennusteita on aina tarkistettava vertaamalla niitä muilla tekniikoilla saatuihin tietoihin ja/tai markkinoiden odotuksiin tulevasta talouskehityksestä. Toiseksi ennusteisiin sisältyy aina oletuksia ulkoisista muuttujista, joiden kehitys voi vaihdella ja olla vaikeasti ennustettavaa. Tällaisia muuttujia ovat esimerkiksi valuuttakurssit ja raaka-aineiden hinnat. Inflaatioennuste voi riippua olennaisesti siitä, millaiset oletukset näille muuttujille valitaan. Kuten tämän kehikon ensimmäisessä kappaleessa todettiin, ennusteisiin on myös sisällyttävä oletus rahapolitiikan kehityksestä. Keskuspankeissa rahapolitiikkaa koskevalle oletukselle on tyypillistä, että lyhyiden korkojen oletetaan pysyvän muuttumattomina. Tällöin ennuste toimii tarkoituksenmukaisesti arvioitaessa, millaisia hintavakautta uhkaavia riskejä voi syntyä, kun vallitsevat ohjaukset pysyvät muuttumattomina. Käytännössä muuttumattoman rahapolitiikan oletus voi usein johtaa ennusteen sisäiseen epä johdonmukaisuuteen, sillä tulevaisuuden katsovien sijoittajien, yritysten ja kuluttajien odotuksiin ja päätöksiin voi sisältyä toisenlaisia odotuksia tulevasta raha-

politiikan toimenpiteistä. Kolmanneksi yksityiskohtaisten ennusteiden laatiminen vie kauan aikaa. Ennusteita laaditaankin vain määräjain, eikä niihin siksi aina sisälly tuoreimpia tietoja. Neljänneksi ekonometriset mallit kuvaavat taloutta vain summittaisesti, sillä niissä ovat mukana vain keskeisimmät talouskehitystä ohjaavat vuorovaikutussuhteet. Mallit eivät siis sisällä kaikkea talouteen liittyvää tietoa. Riippumatta siitä, millaista tekniikkaa käytetään, ennusteisiin on aina tehtävä tarkistuksia asiantuntijoiden arvioiden ja käytännön kokemuksen perusteella. Tällaisten tarkistusten vaikutusta ei ole kuitenkaan välttämättä helppoa ilmaista selkeästi, mistä syystä tarkistukset saattavat vaikeuttaa ennusteen tulosten tulkitsemista. Tämän vuoksi ennusteiden pohjana olevien indikaattoreiden muutoksia on selostettava selkeästi.

Näistä kaikista syistä strategian toisen pilarin mukaisessa analyysissä ei tarkastella pelkästään eurojärjestelmän omia kokonaistaloudellisia ennusteita. Toisen pilarin mukaisessa tarkastelussa on mukana laaja joukko analyysejä, jotka ulottuvat viimeaikaista kehitystä kuvaavien indikaattorien seurannasta ja sektorikohtaisista ja rakenteellisista analyyseistä pienimittakaavaisiin ekonometrisiin malleihin, joissa on käytetty erilaisia rakenteita tai estimointimenetelmiä tai jotka keskittyvät tutkimaan informaatiota tietyiltä etäisyyksiltä. Tämän lisäksi ennusteita tarkistetaan aina vertaamalla niitä muualla tuotettuihin ennusteisiin ja rahamarkkinakoroista johdettuihin odotuksiin. Analyysien avulla rahapolitiikkakeskustelussa voidaan hyödyntää sellaistaakin tuoretta tietoa, jota ei voida helposti saada mukaan ennusteeseen. Analyysit myös tuovat esiin yksittäisten indikaattoreiden ja sektoreiden tiedot hintavakautta uhkaavista tekijöistä, ja niiden avulla voidaan muodostaa näkemys eri muuttujien kehityksen vaikutuksesta inflaationäkymiin.

On korostettava, että eurojärjestelmän kokonaistaloudelliset ennusteet perustuvat EKP:ssä ja keskuspankeissa toimivien asiantuntijoiden työhön. Ne eivät siis edusta EKP:n neuvoston näkemystä tai arviota. EKP:n neuvoston on itse tehtävä taloudellista tilannetta sekä hintavakautta uhkaavia tekijöitä koskeva arviointinsa, ja tässä arvioinnissa sen on käytettävä kaikkea saatavissa olevaa tietoa mukaan lukien etenkin strategian ensimmäiseen pilariin sisältyvästä analyysistä saatavat tiedot sekä myös muut tiedot kuin ne, jotka saadaan toiseen pilariin kuuluvasta eurojärjestelmän ennusteesta. Mikäli EKP julkistaa kokonaistaloudellisia ennusteita, on julkistettavissa tiedoissa kuvastuttava ennusteiden (rajallinen) merkitys rahapolitiikan päätöksentekoprosessissa.

3 Kahteen pilariin perustuvan strategian edut

Epävarmassa toimintaympäristössä tarvitaan luotettavaan analyysiin perustuvaa päätöksentekoa

Keskuspankkien toimintaympäristössä on huomattavan paljon epävarmuutta, ja tämä ilmenee monin tavoin. Epävarmuutta liittyy ensinnäkin siihen, että talouskehitystä voidaan ennustaa vain osittain. Tästä ovat osoituksena yksittäisten muuttujien häiriöt, joita ei voida ennustaa. Vielä enemmän epävarmuutta aiheuttaa luultavasti se, että käytettävissä olevia tietoja talouden toimijoiden käyttäytymisestä ja erityisesti talouden toimimisesta pystytään väistämättä mittaamaan, tul-

kitsemaan ja ymmärtämään vain epätäydellisesti. Rahapolitiikan strategia onnistuu tällaisessa ympäristössä vain, jos se johtaa päätöksiin, joissa vallitseva epävarmuus otetaan asianmukaisesti huomioon.

Koska rahapolitiikan ympärillä on huomattavasti epävarmuutta – jota EKP:n tapauksessa lisäävät euron käyttöönottoon mahdollisesti liittyvät käyttäytymis- ja institutionaaliset muutokset – ei olisi mielekästä tukeutua vain yhteen tiettyyn malliin, indikaattoriin tai ennusteeseen ja sulkea muita vaihtoehtoja pois. Tilastotietoja on lisäksi jatkuvasti tarkistettava ja analysoitava,

koska niissä voi olla epätarkkuuksia ja koska keskuspankkien käytettävissä olevat taloustilastot eivät välttämättä ole aina täysin luotettavia. Niinpä ei olisi järkevää, että keskuspankit käyttäisivät mekaanisesti joitakin yksinkertaisia rahapolitiikan sääntöjä, jotka kytkisivät koronmuutokset vain muutamien indikaattorien ja ennusteiden kehitykseen. Sen sijaan keskuspankkien olisi tarkistettava ja vertailtava eri indikaattorien antamia merkkejä ja arvioitava käytettävissään olevia tietoja ja toimenpiteidensä seurauksia useiden käyttökelpoisten taloutta kuvaavien mallien avulla. Rahapolitiikka, joka toimii kohtuullisen hyvin monien mahdollisten mallien perusteella ja monissa mahdollisissa olosuhteissa, on usein paras vaihtoehto keskipitkällä aikavälillä.

EKP:n strategia on ns. täyden informaation malli laajalla tavalla ymmärrettynä, eli se ei yksinomaan kata kaikkea asiaa koskevaa tietoa, vaan siinä otetaan huomioon myös näiden tietojen useita, mahdollisesti erilaisia tulkintoja. Niinpä EKP:n valitsema strategia perustuu rakenteeseen, joka vähentää rahapolitiikan virheiden riskejä, joita liiallinen tukeutuminen yhteen ainoaan indikaattoriin tai malliin aiheuttaa. Koska taloustilannetta tulkitaan EKP:n strategiassa monella tavalla, voidaan katsoa, että luotettavan rahapolitiikan valitseminen tämän ansiosta helpottuu epävarmassa toimintaympäristössä.

Inflaatioprosessia kuvaavia kilpailevia malleja

Talouteen liittyviä epävarmuustekijöitä ja puutteellista ymmärrystä taloudesta ilmentää se, että inflaatioprosessista on taloustieteellisessä kirjallisuudessa esitetty lukuisia malleja, jotka edustavat hyvin monenlaisia näkemyksiä rahatalouden rakenteesta ja rahapolitiikan välittymismekanismista. Monissa näistä malleista otetaan huomioon tärkeitä elementtejä todellisuudesta, mutta yksikään malli ei näytä pystyvän kuvaamaan todellisuutta kokonaisuudessaan. Niinpä kaikki yksittäiset mallit ovat väistämättä vajavaisia.

Koska käyttökelpoisia malleja on hyvin monta, tarvitaan yksinkertainen rakenne, jonka pohjalta rahapolitiikka voidaan analysoida. EKP on päättänyt rakentaa analyysinsä kahden perusele-

mentin eli pilarin varaan. EKP otti tässä huomioon, että on osoittautunut äärimmäisen vaikeaksi saada rahan keskeinen asema mukaan perinteisiin, muun muassa kokonaistaloudellisissa ennusteissa tavallisesti käytettäviin reaalityökalujen malleihin, vaikka yleisesti ollaankin yhtä mieltä siitä, että inflaatio on viime kädessä rahataloudellinen ilmiö. Näin ollen ensimmäisen pilarin voidaan katsoa edustavan niitä malleja, joissa rahan määrälle on annettu tärkeä asema hintatason määräytymisessä. Toiseen pilariin kuuluu useita vaihtoehtoisia inflaatiota kuvaavia malleja ja varsinkin sellaisia malleja, joissa korostetaan tarjonnan ja kysynnän tai kustannuspaineiden keskinäistä vaikutusta.

Kummankaan pilarin mukainen tarkastelu ei tietenkään yksistään riitä kokonaisvaltaiseksi lähestymistavaksi. Molempien pilareiden ja etenkin toisen pilarin mukaisessa tarkastelutavassa on useita malleja ja täsmennyksiä. Lisäksi mallit kehittyvät jatkuvasti, kun kehitellään uusia empiirisiä ja analyttisiä tarkasteluvälineitä.

Luonnollisesti saattaa syntyä tilanteita, joissa pilarien mukaiset tiedot antavat ristiriitaisia signaaleja rahapolitiikan päätöksentekoa varten. Tätä mahdollista jännitettä ei tulisi pitää strategian rajoitteena, vaan itse asiassa se muodostaa olennaisen osan kaikissa olosuhteissa toimivaa, kestävästä strategiasta tavalla, jota edellä selvitettiin. Vain perehtymällä tällaiseen molempien pilareiden avulla saatujen tietojen väliseen jännitteeseen voidaan päättää, miten rahapolitiikalla halutaan reagoida tilanteeseen. Yleensä jo se, että keskenään mahdollisesti ristiriitaisia signaaleja on tarpeen sovittaa yhteen, auttaa oivaltamaan asioiden välisiä yhteyksiä ja antaa lisäkimmoketta taloudellisen tilanteen entistä perusteellisempaan ymmärtämiseen.

Jompaankumpaan pilariin tukeutumisen aiheuttamat ongelmat

Rahapolitiikan päätösten taustalla oleva analyysi ei saa tukeutua yksinomaan ensimmäiseen pilariin kahdesta tärkeästä syystä. Ensinnäkin toisinaan voi rahan kiertonopeuden vaihtelujen vuoksi olla vaikeaa tulkita rahatalouden lyhyen aikavälin kehitystä ja saada esiin siihen sisältyviä hinta-

vakauden riskeihin liittyviä signaaleja. Raha-
aggregaatti M3:n sekä sen erien ja vastaerien sisäl-
tämien tietojen vääristymät voivat johtua erityis-
tekijöistä, kuten talletuksista saatujen korkotu-
lojen verotuksen muutoksista, säädösmuutoksista
jne. Rahoitusalan innovaatiot, etenkin jos ne
ovat odottamattomia, voivat myös vaikeuttaa
rahan määrän ennustekyvyn ymmärtämistä tu-
levan hintakehityksen kannalta.

Toinen syy on se, että tukeuduttaessa yksinomaan
ensimmäiseen pilariin on vaarana, että huomio-
ta ei kiinnitetä riittävästi keskipitkän aikavälin
hintavakautta uhkaaviin tekijöihin, joita liittyy
muiden muuttujien kuin rahan määrän kehityk-
seen. Esimerkiksi liian suuret nimellispalkkojen
tai muiden kustannusten nousut voivat vakiin-
tua ja jäädä pysyviksi, joten ne voivat vaikuttaa
hintatason keskipitkän aikavälin kehitykseen.
Rahan määrää koskevat tilastot eivät välttämät-
tä heti viestitä tällaisista hintavakautta uhkaavista
tekijöistä. Vaikka pitkään jatkuva inflaatio liittyy
viime kädessä rahan määrän aiempaa nopeam-
paan kasvuun, tämänkaltaiset hintavakautta
uhkaavat tekijät voidaan havaita nopeammin
analysoimalla palkka- ja kustannustilastoja ja ar-
vioimalla perusteellisesti työ- ja muiden markki-
noiden kehitystä.

Tukeutuminen yksinomaan toiseen pilariin olisi
yhtä epämieliekästä. Koska toisen pilarin mukai-
sessa tarkastelussa keskitytään lyhyen aikavälin
hintakehitystä kuvaaviin indikaattoreihin, on vaa-
rana, että lyhyen aikavälin painotus siirtyisi raha-
politiikkaan, jolloin se olisi ristiriidassa keskipit-
kän aikavälin linjauksen kanssa.

Tätä tulkintaa ei muuta se, että toiseen pilariin
kuuluvat myös ennusteet, jotka kattavat yli vuo-
den pituisen ajanjakson. Perinteisiin kokonais-
taloudellisiin ennusteisiin liittyy aina huomatta-
van paljon epävarmuutta, ja tämä epävarmuus
on sitä suurempi, mitä pitemmästä ennustejak-
sosta on kyse. Tämän vuoksi tukeutuminen ai-
noastaan tällaisiin toiseen pilariin kuuluviin en-
nusteisiin aiheuttaa vaikeuksia keskipitkän aika-
välin rahapolitiikan kannalta.

Nojautuminen yksinomaan toiseen pilariin ei ole
perusteltua myöskään siksi, että inflaatio on pe-
rimmältään rahataloudellinen ilmiö, kuten mo-

nissa tutkimuksissa on osoitettu. Voidaan myös
katsoa, että toisen pilarin mukaisessa analyysis-
sä havaitut keskipitkän aikavälin hintavakautta
uhkaavat tekijät eivät ole kovin tärkeitä rahapo-
litiikan päätöksenteon kannalta, jos samaan ai-
kaan ensimmäisen pilarin mukainen analyysi viit-
taa siihen, että näihin inflaatiopaineisiin ei mu-
kauduta nopeuttamalla rahan määrän kasvua.
Ensimmäisen pilarin mukaisella analyysillä pyri-
tään takaamaan ja osoittamaan, että EKP on si-
toutunut analysoimaan rahan määrän kasvua
perusteellisesti.

Kahden pilarin mukaisen analysointitavan yhdistäminen yhdeksi analyttiseksi menetelmäksi ja siihen liittyvät ongelmat

Sen lisäksi, että analyysin olisi edellä selvitetyistä
systä aina perustuttava molempien pilarien mu-
kaiseen tarkasteluun, pitäisi olla myös ilmeistä,
ettei käytännössä ole tarkoituksenmukaista yh-
distää näitä kahta analysointitapaa yhdeksi ana-
lyttiseksi menetelmäksi ja noudattaa selkeyden
periaatetta. Käytännössä rahapolitiikan päätök-
senteko on liian monimutkaista ja keskuspank-
kien toimintaympäristö liian epävarmaa, jotta
voitaisiin tukeutua vain yhteen malliin tai mene-
telmään.

Vaikka vakauteen tähtäävien keskuspankkien si-
säiset menettelyt eivät siksi ratkaisevasti eroai-
sikaan toisistaan tässä asiassa, on keskuspank-
kien strategioissa eroja siinä, miten rahapoliti-
kan päätösten perustana oleva analyysi esitetään
julkisuudessa. Jonkin verran joudutaan tinkimään
sekä yksinkertaisuuden että avoimuuden tavoit-
teista. Yksinkertainen esittämistapa voi ensi al-
kuun helpottaa rahapolitiikan ymmärtämistä,
mutta se ei anna totuudenmukaista kuvaa siitä,
kuinka monimutkaista analysointi keskuspankeis-
sa pakostakin on.

EKP:n kahden pilarin rakenteen avulla on saavu-
tettu tasapaino toisaalta selkeyden ja yksinker-
taisuuden vaatimusten välillä ja toisaalta avoimu-
uden ja totuudenmukaisuuden välillä. Kahden pi-
larin rakenne on osoitus siitä, että keskuspank-
kien on järjestettävä monenlaisten tietojen sekä
mallien ja arviointivälineiden esittäminen selkeällä

ja johdonmukaisella tavalla. Samalla EKP:n strategian kaksi pilaria ovat osoitus siitä, että EKP:ssä käytetään monenlaisia analysointitapoja ja tarkistetaan analyysien tulokset. Näin saadaan yleisarvio, johon hintavakauteen tähtäävä rahapolitiikan päätöksenteko perustuu.

Rahapoliittisten päätösten esittämisessä käytettävä kahden pilarin rakenne vastaa tarkoin

EKP:ssä käytettävää rakennetta, jonka mukaisesti rahapoliittisten päätösten taustalla oleva analysointi organisoidaan. Jos avoimuutta arvioidaan sillä perusteella, miten hyvin rahapoliittisista päätöksistä julkisuudessa annettavat selitykset vastaavat todellisia sisäisiä päätöksentekomenettelyjä, on EKP:n rahapolitiikan julkistamista pidettävä yhtenä avoimimmista maailmassa.

4 Yhteenveto

Yhteisen rahapolitiikan ensisijainen tavoite on säilyttää hintavakaus euroalueella. Kaikki EKP:n rahapoliittisen strategian eri osa-alueet palvelevat tämän ensisijaisen tavoitteen saavuttamista.

EKP:n strategiassa on keskeistä, että EKP on ilmoittanut sen ensisijaiselle tavoitteelle eli hintavakaudelle kvantitatiivisen määritelmän. Näin menetellen EKP antaa selkeän mittarin, jonka avulla rahapolitiikan onnistumista voidaan arvioida julkisuudessa. Pilarit ovat välineitä, jotka helpottavat ensisijaisen tavoitteen saavuttamista – ne eivät ole itsenäisiä tavoitteita, joilla olisi itseisarvo. Ne muodostavat rakenteen, jonka avulla organisoidaan monenlaiset, laajat analyysit rahapoliittista päätöksentekoa varten.

Koska rahapolitiikan välityksessä on viiveitä, keskuspankkien on suuntauduttava rahapolitiikassa tulevaisuuteen ja valittava keskipitkän aikavälin linjaus. EKP:n toimintaympäristössä on myös huomattavia epävarmuustekijöitä, jotka liittyvät muun muassa käytettävissä olevien talousindikaattorien luotettavuuteen, euroalueen talouden rakenteeseen ja yhteisen rahapolitiikan välitysmekanismiin. Nämä epävarmuustekijät on otettava huomioon rahapolitiikan päätöksenteossa.

Rahapolitiikan kannalta yhteen ainoaan indikaattoriin tai analyysimenetelmään tukeutuminen merkitsisi liian suurta riskiä. Hyvin suunnitellulla rahapolitiikalla on pystyttävä säilyttämään hinta-

vakaus, vaikka taloutta tulkitaankin monin eri tavoin. Kun käytetään eri indikaattoreita ja analyttisiä malleja eikä tukeuduta vain yhteen, väistämättä epätäydelliseen malliin, virheiden mahdollisuus rahapolitiikassa pienenee.

EKP:n valitseman strategian rakenne mahdollistaa tällaisen monipuolisen tarkastelutavan. Koska niin sanotun ensimmäisen pilarin mukaisesti rahalle on annettu merkittävä asema EKP:n strategiassa, rahan määrän kehitystä analysoidaan perusteellisesti. Huomioon otetaan, että inflaatio on viime kädessä rahataloudellinen ilmiö. Strategian toisen pilarin mukainen lähestymistapa takaa, että muut analysointitavat, kuten tarjonnan ja kysynnän tai kustannuspaineiden keskinäisten vaikutusten tutkiminen, otetaan myös mukaan rahapolitiikan suunnitteluun. Tällä tavalla lyhyen aikavälin kehitys ja hintavakauteen kohdistuvat riskit otetaan myös huomioon, mikä on tärkeää siksi, että lyhyen aikavälin hintakehitys voi vaikuttaa keskipitkän aikavälin hintakehitykseen. Kahdesta pilarista rakentuvan strategian etuna on, että yhdellä menetelmällä tuotettavat tiedot ja analyysit tulevat aina tarkistetuiksi toisella menetelmällä tuotettujen tietojen ja analyysien avulla. Tämä periaate ei ohjaa ainoastaan sisäistä analyysiä, vaan myös ulkoista viestintää, mikä korostaa EKP:n päätöksenteon avoimuutta.

Tammikuusta 1999 lähtien saadut kokemukset EKP:n rahapolitiikan strategian käytöstä ovat osoittaneet, kuinka nämä elementit ovat ohjan-

neet yhteisen rahapolitiikan toteuttamista. Tämän lähes kahden vuoden aikana EKP:n on etenkin selostaessaan rahapoliittisia päätöksiään julkisuudessa aina täytynyt a) perustella, miten päätös on edistänyt hintavakauden säilyttämisen mahdollisuuksia, b) selvittää rahan määrän kasvun merkitys päätöstä tehtäessä, c) selvittää muiden indikaattorien ja ennusteiden merkitys päätöstä tehtäessä ja d) antaa selvitys (kun mahdollisia eroja on tullut esiin) kahden pilarin mukaisesta tarkastelusta saaduista erilaisista signaaleista ja selittää, miten nämä on sovitettu yhteen lopullisessa päätöksessä. Se, että EKP joutuu käsittelemään näitä kysymyksiä jatkuvasti ja että painopiste on selvästi ensisijaisessa tavoitteessa, merkitsee EKP:n päätöksille tiukkaa ohjenuoraa, jonka ansiosta on myös vältetty yksinkertaisten,

oppikirjanomaisten rahapolitiikan sääntöjen mekaaninen soveltaminen.

Tapa, jolla EKP:n strategiaa selostetaan julkisuudessa, näyttää monimutkaisemmalta kuin jotkin vaihtoehtoiset tavat. Tämä monimutkaisuus ilmentää kuitenkin ympäristöä, jossa rahapoliittiset päätökset on tehty. Lisäksi EKP on valinnut uuden ja siksi entuudestaan heikosti tunnetun strategian, joka eroaa muiden keskuspankkien ennen yhteistä rahapolitiikkaa harjoittamasta politiikasta. Näin ollen uusi strategia on vaatinut oppimis- ja tutustumisaikaa. Merkkejä EKP:n strategian aiempaa paremmasta ymmärtämisestä on jo nähty. Tämän artikkelin tarkoituksena on osaltaan vahvistaa tätä prosessia.

Elektronisen rahan käyttöönoton vaikutuksia

Elektronista rahaa on käytetty euroalueella toistaiseksi vähän, mutta siitä voi tulla houkutteleva maksuväline. Tässä artikkelissa tarkastellaan elektronisen rahan kehitystä ja sen vaikutuksia rahapolitiikkaan, maksujärjestelmien yleisvalvontaan ja rahoituksen välittäjien vakauden valvontaan. Erityisesti käsitellään juuri hyväksyttyjä Euroopan parlamentin ja EU:n neuvoston antamia direktiivejä elektronisesta rahasta.

Elektronisen rahan kehityksen ei pitäisi vaikuttaa EKP:n kykyyn saavuttaa ensisijainen tavoitteensa, joka on hintavakauden säilyttäminen. Maksujärjestelmien yleisvalvonnassa EKP keskittyy erityisesti elektronisen rahan järjestelmien tekniseen turvallisuuteen ja eri järjestelmien yhteensopivuuteen euroalueella. Nykyiset, äskettäin muotoillut vakauden valvonnan sääntely ja valvonta riittävät edistämään elektronisen rahan liikkeenlaskijoiden riskitietoisuutta.

I Mitä on elektroninen raha?

Määritelmä

Elektroninen raha on maksuväline, jossa rahallinen arvo tallennetaan elektronisesti asiakkaan hallussa olevaan tekniseen laitteeseen. Tallennetun rahan määrä muuttuu, kun laitteen haltija käyttää laitetta osto- tai myyntitapahtumissa tai kun siihen tallennetaan tai siitä vähennetään rahaa.

Elektronisella rahalla suoritettujen tapahtumien erityispiirteenä on se, ettei niissä välttämättä käytetä pankkitiliä. Tämä on elektronisen rahan ja tiliperusteisten maksuvälineiden (access products) välinen periaatteellinen ero. Tiliperusteisilla maksuvälineillä, kuten pankkikorteilla, tehdyt maksut suoritetaan pankkitilien välisinä siirtoina.

Elektroninen raha on määritelty tarkemmin kehikossa I. Kehikossa olevissa määritelmissä otetaan huomioon, että sellaisia yhteen käyttötarkoitukseen kehitettyjä elektronisia maksuvälineitä, jotka ainoastaan ne liikkeeseen laskenut taho hyväksyy, ei luokitella elektroniseksi rahaksi. Tällaisia yhteen käyttötarkoitukseen kehitettyjä maksuvälineitä ovat ennakkomaksut tavaroista tai palveluista, jotka toimitetaan myöhemmin sopimuksen mukaan. Yhteen käyttötarkoitukseen kehitettyjä elektronisia maksuvälineitä ovat esimerkiksi ennakkoon maksetut puhelinkortit, joilla voi maksaa ainoastaan sen televiestintäoperaattorin verkossa suoritettuja puheluita, joka on laskenut nämä puhelinkortit liikkeeseen.

EKP:n ehdottamissa määritelmissä ja direktiivissä N:o 2000/46/EY esitetyissä määritelmissä ote-

Kehikko I.

Elektronisen rahan määritelmää

EKP:n elokuussa 1998 julkaisemassa elektronista rahaa koskevassa raportissa ”Report on electronic money” elektroninen raha määritellään tekniseen välineeseen elektronisesti tallennetuksi rahaksi, jota voidaan käyttää laajalti maksettaessa maksuja muille kuin välineen liikkeeseenlaskijalle. Elektronisella rahalla maksettaessa ei tarvitse käyttää pankkitilejä, vaan raha toimii ennakkoon maksettuna haltijainstrumenttina.

Elektronisen rahan oikeudellinen määritelmä esitetään sähköisen rahan liikkeeseenlaskijoiden liiketoiminnan aloittamista, harjoittamista ja toiminnan vakauden valvontaa koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin N:o 2000/46/EY artiklassa 1. Tämän määritelmän mukaan elektronisella rahalla tarkoitetaan rahallista arvoa, joka ilmenee liikkeeseenlaskijaan kohdistuvana saatavana, joka on i) tallennettu elektroniseen laitteeseen, ii) laskettu liikkeeseen varoja vastaan, joiden arvo on vähintään liikkeeseen laskettu rahallinen arvo, ja iii) jota voidaan käyttää maksuvälineenä maksettaessa maksuja muille kuin välineen liikkeeseenlaskijalle.

taan huomioon, että elektronisella rahalla tarkoitetaan maksuvälineitä, joita käytetään *laajalti* maksettaessa maksuja muille kuin välineen liikkeeseenlaskijalle. Näissä määritelmässä tehdään siten implisiittisesti ero *monikäyttöisen* elektronisen rahan ja *rajoitettuun käyttöön tarkoitettujen* elektronisten maksuvälineiden välillä. Monikäyttöisen elektronisen rahan maksuvoimaa voidaan käyttää laajalti, kun taas rajoitettuun käyttöön tarkoitettujen elektronisten maksuvälineiden kelpaavat ainoastaan tietyissä selkeästi osoitettuisissa ja sijainniltaan tarkasti määritellyissä myyntipisteissä. Tällaisia ovat esimerkiksi elektroniset maksuvälineet, jotka kelpaavat maksuksi ainoastaan julkisessa liikenteessä yhden kaupungin alueella, kun palveluntarjoajina on useampi kuin yksi yhtiö.

Direktiivissä N:o 2000/46/EY esitetyssä oikeudellisessa määritelmässä otetaan käyttöön liikkeeseenlaskijaan kohdistuvan saatavan käsite. Tämä selvittää *liikkeeseenlaskijan* käsitettä: liikkeeseenlaskija on yritys, joka on viime kädessä taloudellisesti vastuussa elektronisen rahan hallussapitäjille. Tämä selvitys on välttämätön, koska joissakin elektronisen rahan järjestelmissä rahan liikkeeseenlaskusta ja hallinnoinnista vastaavat eri laitokset.

Tekniset ominaisuudet

Elektroninen raha voidaan teknisesti jakaa tallennusmuodon mukaan *laitepohjaisiin ja ohjelmistopohjaisiin tuotteisiin*. Laitepohjaisessa elektronisessa rahassa ostovoima on tallennettu laitteeseen, jonka turvaominaisuudet perustuvat tekniikan tekijöihin, kuten muovikorttiin upotettuun mikrosiruun. Ohjelmistopohjainen elektroninen raha perustuu mikrotietokoneeseen asennettuun erityisohjelmaan, jonka avulla rahallinen arvo voidaan siirtää elektronisessa muodossa tietoliikenneverkkoa – kuten Internetiä – pitkin.

Laitepohjaisella elektronisella rahalla maksut voidaan maksaa paikan päällä sekä mahdollisesti myös televiestintäverkkojen välityksellä, esimer-

kiksi käyttämällä Internetiin kytkettyä mikrotietokonetta, johon on liitetty kortinlukulaite. Kun elektronista rahaa siirretään televiestintäverkossa, sitä kutsutaan *verkkorahaksi* (network money), riippumatta siitä, käytetäänkö laite- vai ohjelmistopohjaista elektronista rahaa.

Elektronisella rahalla on myös seuraavia erityispiirteitä. Ensiksikin saajan vastaanottamaa elektronista rahaa ei useimmissa tapauksissa voida nykyisellään käyttää uudestaan, vaan se on välitettävä liikkeeseenlaskijalle lunastettavaksi (elektronisen rahan suljettu kierto). Joissakin tapauksissa on kuitenkin otettu käyttöön elektronisen rahan uudelleenkäyttöä helpottavia ominaisuuksia (elektronisen rahan avoin kierto). Avoimessa kierrossa elektronista rahaa käytetään paljolti samalla tavoin kuin seteleitä ja kolikoita, joten vastaanotettua elektronista rahaa voidaan käyttää uudelleen ilman liikkeeseenlaskijan osallisuutta. Tällä hetkellä suljetun kierron järjestelmät ovat yleisempiä kuin avoimen kierron järjestelmät, mutta on mahdollista, että avoimesta järjestelmästä tulee suljettua suosittumpi. Tämä riippuu turvatekijöiden kehityksestä. Avoimeen kiertoon perustuvat elektronisen rahan järjestelmät voivat olla kustannustehokkaampia ja käyttäjäystävällisempiä kuin suljettuun kiertoon perustuvat järjestelmät.

Toiseksi elektronisen rahan tarjoama anonymiteetti vaihtelee täydellisestä anonyymiudesta käyttäjän henkilöllisyyden selviämiseen, ja se riippuu käytetyn järjestelmän teknisistä ominaisuuksista. Sitä vastoin tilinkäyttöoikeuden sisältäviä maksuvälineitä, kuten pankkikorttia, käytettäessä maksujen käsittely edellyttää tapahtuman molempien osapuolien henkilöllisyyden toteamista, koska osapuolien pankkitilejä pitää veloitaa ja hyvittää.

Kolmanneksi elektronisessa rahassa käytetään yleensä elektronista salakirjoitusta, kun seteleissä ja kolikoissa käytetään fyysisiä aitoustekijöitä. Elektronisella salakirjoituksella varmistetaan tiedon aitous, luottamuksellisuus ja oikeellisuus elektronisella rahalla suoritettavissa maksuissa.

2 Elektronisen rahan kehitys euroalueella

Elektroninen raha maksuvälineenä

Elektronisen rahan asema taloudessa perustuu sen käyttöön pienten maksujen maksamisessa. Tässä mielessä elektronista rahaa voidaan verrata seteleihin ja kolikkoihin, sekkeihin, pankkisiirtoihin tai luotto- ja pankkikortteihin. Jokaiseen pienten maksujen maksamiseen tarkoitettuun maksuvälineeseen liittyy erityispalveluja, jotka ovat erityisen houkuttelevia tietyille asiakkaille tai jotka soveltuvat erityisen hyvin tiettyjen maksujen maksamiseen. Tästä huolimatta niiden välillä on kilpailua. Esimerkiksi luotto- ja pankkikortit ovat kilpailleet sekkiä kanssa käyttöönotostaan lähtien. Pienten maksujen järjestelmien tarjoamien palveluiden laajuuden lisäksi maksuvälineiden kilpailukyky riippuu pääasiassa niiden käyttökustannuksista. Setelien, kolikoiden ja sekkiä käsittelykustannukset ovat merkittäviä. Luotto- ja pankkikorttien käsittelykustannukset muodostuvat pääasiassa pankkitilien kirjapitokustannuksista, kuten tilien tarkistuksesta ja tilisiirroista aiheutuvista kustannuksista.

Elektronista rahaa käytettäessä tapahtumakustannukset voivat olla pienemmät kuin seteleitä ja kolikoita käytettäessä. Kun esimerkiksi myyntiautomaatissa maksu suoritetaan elektronisella rahalla, kauppiaan ei tarvitse käsitellä automaattissa olevia seteleitä ja kolikoita eikä käyttää resursseja myyntiautomaatin fyysisen turvallisuuden varmistamiseen. Lisäksi tapahtumakustannukset voivat olla pienemmät kuin pankkikortteja käytettäessä, koska tiedonsiirron tarve maksun suorittamisessa on vähäisempi ja tapahtumia ei yleensä tarvitse varmentaa ajantasaisesti.

Elektronisen rahan käytön kehitys

Asiakkaiden ja kauppioiden päätös, käyttävätkö he elektronista rahaa maksuvälineenä vai eivät, vaikuttaa elektronisen rahan kehitykseen. Kauppiaan kannalta on hyödyllistä erottaa toisistaan maksuvälineiden käytöstä tietyssä myyntipisteessä aiheutuvat kiinteät kustannukset ja marginaalikustannukset. Elektronisessa rahassa kiinteitä kustannuksia ovat elektronisten rahakorttien ja ohjelmistojen tai erityisten maksupäätteiden

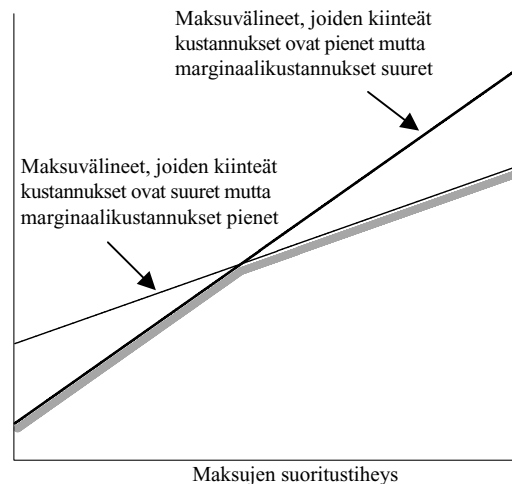
hankinta- ja ylläpitokustannukset. Marginaalikustannukset puolestaan liittyvät yksittäisen maksutapahtuman käsittelykustannuksiin, joita ovat erityisesti tietoliikennekustannukset. Jos elektronisen rahan järjestelmät perustuvat uuteen tekniikkaan tai uusiin standardeihin, jotka voivat olla verrattain kalliita niiden kehityksen alkuvaiheissa, kiinteät kustannukset ovat todennäköisesti suuret ainakin alkuvaiheessa. Elektronisen rahan käytön marginaalikustannukset voivat kuitenkin olla pienemmät kuin vaihtoehtoisten maksuvälineiden käytön marginaalikustannukset.

On odotettavissa, että elektronisen rahan pienten marginaalikustannusten vuoksi ne kauppiaat, joiden liiketoimintaan liittyy usein tehtäviä maksutapahtumia, suosivat elektronisen rahan käyttöä (ks. kuvio 1). Samalla ne asiakkaat, jotka suorittavat verrattain usein pieniä maksuja, kuten päivittäisiä lehtimaksuja tai kaupunkien julkisen liikenteen maksuja, saattavat pitää edullisena niiden maksamista elektronisella rahalla.

Kuvio 1.

Maksuvälineiden välinen kilpailu: kiinteiden ja marginaalikustannusten vertailu

Transaktiokustannukset yhteensä

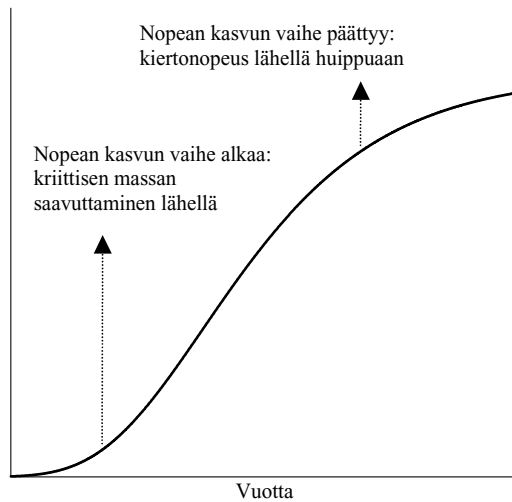

Huom. Paksu harmaa viiva osoittaa, kumman maksuvälineen transaktiokustannukset ovat pienemmät (pystyakseli) kaikilla maksujen suoritusiheyksillä (vaakasuora akseli).

Kuvio 2.

Elektronisen rahan käytön lisääntyminen ajan myötä

Elektronisella rahalla suoritetujen maksujen kokonaisarvo

Kiinteiden kustannusten vuoksi yleensä pyritään siihen, että käytössä on mahdollisimman vähän pienten maksujen suorittamiseen tarkoitettuja maksuvälineitä ja näistä käytetään yleisimmin hyväksytyjä. Tämä voi haitata vaihtoehtoisten maksuvälineiden kehitystä, ellei luoteta riittävästi siihen, että pitkällä aikavälillä kustannusten pieneminen korvaa muutoksesta aiheutuneet kustan-

nukset. Kun uusi maksuväline saavuttaa tietyn kriittisen massan, tapahtumakustannusten pienemisestä aiheutuvat säästöt kattavat uuden maksutekniikan käyttöönottokustannukset, koska pienempien kustannusten vuoksi käyttöönottokustannuksia vastaavat säästöt toteutuvat aiempaa lyhyemmässä ajassa ja suuremmalla maksutapahtumien määrällä. Sitten kun kriittinen massa on saavutettu, uusi maksuväline kehittyy aiempaa nopeammin. Kun kauppiat laajalti hyväksyvät elektronisen rahan käytön ja asiakkaat laajalti käyttävät elektronista rahaa, nämä tekijät vahvistavat toisiaan (ks. kuvio 2). Uudet tekniikat ovat useissa tapauksissa levinneet tällä tavoin; myös luotto- ja pankkikorttien käyttö on levinnyt viime vuosikymmeninä juuri näin.

Tähänastinen kehitys

Elektroninen raha on tähän asti kehittynyt hitaasti euroalueella ja muissa talouksissa. Tällä hetkellä on kehiteltävänä tai toiminnassa useita elektronisen rahan järjestelmiä. Järjestelmien markkinoinnissa ja kuluttajien hyväksynnässä on eroja, joten käytettävissä olevien elektronisten maksuvälineiden määrä vaihtelee suuresti maittain. Euroalueella ja Yhdysvalloissa elektronisella rahalla suoritetujen maksujen määrät ja arvot ovat kuitenkin pieniä (ks. taulukko 1).

Elektronisen rahan järjestelmät eivät nykyisin myöskään yleensä ole *yhteensopivia*. Yhteensopi-

Taulukko 1.

Elektronisen rahan käyttö euroalueen maissa ja Yhdysvalloissa

	Maksu- välineiden määrä (miljoonaa)	Maksu- välineiden määrä (% väestöstä)	Maksu- päätteiden määrä (tuhatta)	Päivittäisten maksujen määrä (tuhatta)	Päivittäisten maksujen arvo (tuhatta euroa)	Transaktion keskimää- räinen arvo (euroa)	Tarkastelujakso
Belgia	7,0 ²⁾	69 % ²⁾	64	149	563	3,8	Joulukuu 1999
Saksa	60,0 ³⁾	73 % ³⁾	60	58	197	3,4	Elokuu 1999
Ranska ⁴⁾	0,02	0,0 %	0	0,3	0,3	1,1	Marraskuu 1999
Espanja	8,1	20 %	131	6	16	2,2	Tammi-joulukuu 1999
Irlanti ⁵⁾	-	-	-	-	-	-	-
Italia	0,03 ²⁾	0,1 % ²⁾	4 ⁶⁾	1	3	2,7	Tammi-joulukuu 1999
Luxemburg	0,3	60 %	1	1,6	6	3,6	Joulukuu 1999
Alankomaat	20,0	128 %	150	-	-	7,5	Huhti-marraskuu 1999
Itävalta	4,8	60 %	30	6	32	5,3	Tammi-joulukuu 1999
Portugali	3,4 ⁷⁾	34 % ⁷⁾	59	14	17	1,2	Tammi-syyskuu 1999
Suomi	0,5	10 %	1	1	2	1,7	Tammi-joulukuu 1999
Yhdysvallat	0,1	0,0 %	1	-	-	-	Lokakuu 1997 - joulukuu 1998

Lähteet: BIS:n maksu- ja selvitysjärjestelmien komitean julkaisu "Survey of electronic money development", toukokuu 2000; kansalliset tiedot; Eurostat (väestömäärä).

1) Kaikki maksuvälineet, jopa sellaiset, joihin ei ole tallennettu mitään tietojen ilmoittamispäivään mennessä, ellei toisin mainita.

2) Ainoastaan ne maksuvälineet, joihin on tallennettu elektronista rahaa ainakin kerran joulukuun 1999 loppuun mennessä.

3) Pankkikorttien mikrosirut, joihin voidaan tallentaa elektronista rahaa mutta jotka eivät välttämättä ole käytössä.

4) Järjestelmät ovat kokeiluvaiheessa.

5) Syyskuussa 2000 oli toiminnassa ainoastaan kaksi kokeiluhanketta.

6) Tilanne 31.12.1998.

7) Syyskuuhun 1999 mennessä elektronista rahaa oli tallennettu noin 261 000 laitteeseen.

vuus tarkoittaa, että johonkin järjestelmään kuuluva maksuvälinettä voidaan käyttää muissa järjestelmissä, kuten ulkomaisissa elektronisen rahan järjestelmissä. Yhteensopimattomuus on tavallista innovaatioiden käyttöönoton alkuvaiheissa. Elektronisen rahan järjestelmien onnistuminen näyttäisi edellyttävän yhteensopivuutta.

Kehikossa 2 kuvataan, että EKP on aloittanut euroalueella liikkeessä olevaa euromääräistä elektronista rahaa koskevan tilastotiedon keruun

(ks. taulukko 2). Kun vuonna 1994 liikkeessä olevan elektronisen rahan määrä oli mitätön, on se viime vuosina kasvanut, ja kesäkuun 2000 lopussa se oli 140 miljoonaa euroa. Ohjelmistopohjaisen elektronisen rahan osuus tästä oli hyvin pieni. Kesäkuun 2000 lopussa elektronisen rahan osuus rahan kokonaismäärästä oli murtoosa: 0,04 % liikkeessä olevien setelien ja kolikoiden määrästä ja 0,003 % raha-aggregaatin M3:n määrästä. Siten käytännössä elektronisen rahan merkitys talouden analyysissä on tällä hetkellä varsin vähäinen.

Taulukko 2.

Euroalueella liikkeessä oleva euromääräinen elektroninen raha

(ajanjakson lopun kanta, miljoonaa euroa)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	Kesäkuu 2000
Laitepohjainen	0	2	9	75	116	135	140
Ohjelmistopohjainen	0	0	0	0	0	0	0

Lähde: EKP.

Kehikko 2.

Elektronisen rahan tilastointi EKP:n raha- ja pankkitilastoissa

EKP kerää tilastotietoja neuvoston asetuksen (EY) 2533/98 mukaisesti. Raha- ja pankkitilastotietojen keruusta EKP:n vaatimuksia vastaavalla tavalla säädetään asetuksessa EKP/1998/16. EKP:n raha- ja pankkitilastoissa otetaan huomioon euroalueella sijaitsevien rahalaitosten liikkeeseen laskema elektroninen raha. Asetuksen EKP/1998/16 mukaisesti euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskeman elektronisen rahan liikkeessä oleva määrä luokitellaan rahalaitosten tasetilastoissa talletuksiksi ja sisällytetään erittelemättä yön yli -talletuksiin. Euroalueella olevien muiden kuin rahalaitosten hallussa olevat yön yli -talletukset euroalueen rahalaitoksissa sisältyvät euroalueen raha-aggregaatteihin. Lisäksi kaikki yön yli -talletukset euroalueen rahalaitoksissa (talletuksen tekijän sijaintipaikasta riippumatta) sisältyvät eurojärjestelmän vähimmäisvarantovelvoitteen laskennassa käytettävään varantopohjaan. Näin ollen euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskema elektroninen raha otetaan kokonaisuudessaan huomioon sekä euroalueen raha-aggregaattien että varantovelvoitteen laskennassa.

Tällä hetkellä mikään säädös ei velvoita EKP:tä keräämään erikseen elektronista rahaa koskevia tietoja euroalueen rahalaitoksilta. Tästä huolimatta lähes kaikki euroalueen kansalliset keskuspankit ja euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit keräävät tietoja rahalaitosten liikkeeseen laskeman elektronisen rahan liikkeessä olevasta määrästä. Kansalliset keskuspankit antavat näiden tietojen pohjalta EKP:lle tietoja elektronisen rahan määrästä eriteltynä laitteistopohjaiseen ja ohjelmistopohjaiseen rahaan sekä euromääräiseen (ml. euron kansalliset ilmentymät) ja muiden valuuttojen määräiseen rahaan. Euroalueella sijaitsevat rahalaitokset ovat tosin toistaiseksi laskeneet liikkeeseen vain euromääräistä elektronista rahaa. Kansalliset keskuspankit keräävät tietoja niin usein kuin niitä on saatavissa, yleensä kuukausittain, ja toimittavat EKP:lle tietoja ainakin kaksi kertaa vuodessa. EKP aikoo julkaista nämä tiedot tästä lähtien säännöllisin väliajoin.

Euroalueella lähes kaikki elektroninen raha on rahalaitosten liikkeeseen laskemaa. Muutamissa euroalueen maissa elektronista rahaa ovat laskeneet liikkeeseen muutkin tahot kuin rahalaitokset, mutta kyseessä ovat hyvin pienet rahamäärät. EKP saa kansallisilta keskuspankeilta tietoja myös muiden kuin rahalaitosten liikkeeseen laskeman elektronisen rahan liikkeessä olevasta määrästä, mikäli liikkeeseenlasku on kansallisesti merkittävää ja mikäli nämä tiedot ovat saatavissa.

3 Elektroninen raha ja rahapolitiikka

Elektronisen rahan vaikutukset rahapolitiikkaan

Elektronisen rahan vaikutuksesta rahapolitiikkaan on keskusteltu laajalti siitä lähtien, kun teknisen kehityksen myötä elektronisen rahan laaja käyttö alkoi näyttää mahdolliselta. Jotkut tarkkailijat ennustivat heti, että rahapolitiikasta tulee tulevaisuudessa tehotonta. Jotkut tarkkailijat taas eivät olleet vakuuttuneita siitä, että elektroninen raha saavuttaisi milloinkaan käyttäjien suosiota, ja vaikka saavuttaisikin, ne arvioivat elektronisen rahan vaikuttavan rahapolitiikkaan vain vähän.

Elektronisen rahan merkitys rahapolitiikalle perustuu siihen, että elektroninen raha on läheinen substituutti seteleille ja kolikoille. Jos elektroninen raha kasvaisi korkoa, siitä saattaisi tulla myös houkutteleva vaihtoehto lyhytaikaisille pankkitalletuksille. Pitkällä aikavälillä kuluttajaintojen kehitys liittyy läheisesti rahan määrän kehitykseen. EKP:n rahapolitiikan ensisijainen tavoite on hintavakauden ylläpitäminen. Tähän tavoitteeseen liittyy elektronisen rahan kehityksen kolme erilaista näkökohtaa:

- On tärkeää turvata rahan asema *arvon mitta-*na transaktioissa. Yhteiskunnalle on huomattavaa, että raha toimii luotettavana välikappaleena.

tavaa hyötyä siitä, että sillä on vain yksi hyvin määritelty ja vakaa arvon mitta tai laskentayksikkö, jota voi käyttää transaktioissa huolimatta siitä, kuka sen on laskenut liikkeeseen tai minkä muotoisena.

- Elektronisen rahan laaja käyttöönotto saattaisi vaikuttaa rahapolitiikan instrumenttien tehokkuuteen. Tämä liittyy lähinnä keskuspankkien taseisiin kohdistuviin vaikutuksiin ja keskuspankkien kykyyn ohjata lyhyen aikavälin korkoja.
- Elektronisen rahan käyttöönotto saattaisi vaikuttaa EKP:n ensisijaisen tavoitteen eli hintavakauden kannalta merkittävien rahapolitiikan indikaattorien tietosisältöön.

Arvon mitan säilyttäminen

On olemassa riski, että elektroninen raha voi johtaa useiden arvon mittojen syntyyn taloudessa. Koska elektronisen rahan liikkeeseenlaskua koskevaa sääntelyä ei ole, elektronisen rahan liikkeeseenlaskijat saattaisivat tuntea kiusausta laskea liikkeeseen liian suuria määriä elektronista rahaa pyrkimyksensä hyötyä näiden varojen sijoittamisesta. Ajan myötä markkinoiden käsitykset liian riskialtista sijoitustoimintaa harjoittavien elektronisen rahan liikkeeseenlaskijoiden luottokelpoisuudesta voisivat ehkä muuttua, mikä saattaisi johtaa siihen, että elektronisen rahan instrumenteilla ryhdyttäisiin käymään kauppaa vaihtuvilla valuuttakursseilla. Tämä heikentäisi rahan asemaa yhtenä ainoana arvon mittana, jota käytetään yhteisenä nimittäjänä koko taloudessa.

Näihin ongelmiin voidaan puuttua asettamalla elektronisen rahan liikkeeseenlaskijoille pakollinen lunastettavuusvaatimus. Jos yksityisesti liikkeeseen lasketun elektronisen rahan on aina oltava lunastettavissa nimellisarvostaan keskuspankkirahalla, elektronisen rahan ja keskuspankkirahan välille syntyy tiivis sidos.

Kuinka keskuspankeilla pysyy kyky ohjata rahamarkkinakorkoja

Jos keskuspankkirahaa korvattaisiin laajalti yksityisesti liikkeeseen lasketulla elektronisella rahalla, keskuspankkien taseet voisivat supistua, mikä puolestaan saattaisi vaikuttaa rahapolitiikan toteuttamiseen. Keskuspankit ohjaavat rahamarkkinoiden korkoja yleensä asettamalla ehdot, joiden mukaan ne joko lisäävät tai vähentävät rahamarkkinoiden likviditeettiä (ks. artikkeli Eurojärjestelmän toimintakehikko: kuvaus ja ensimmäinen arviointi EKP:n Kuukausikatsauksessa toukokuussa 1999). Jotkut tarkkailijat ovat väittäneet, että elektroninen raha voisi heikentää keskuspankkien valtaa vaikuttaa hyvin lyhyisiin korkoihin. Heidän mielestään liikkeessä olevan käteisen rahan korvaaminen voisi supistaa keskuspankkien taseet niin pieniksi, ettei keskuspankeilla olisi enää mahdollisuutta ohjata rahamarkkinakorkoja.

Keskuspankkien taseiden mahdollinen supistuminen saattaisi myös aiheuttaa paineita keskuspankkien tuottojen vähenemiseen, koska signioragetulot vähentyisivät. Äärimmillään vaikutukset saattaisivat ulottua keskuspankkien itseenäiseen rahoitukseen. Tämä saattaisi viime kädessä asettaa kyseenalaiseksi keskuspankkien poliittisen riippumattomuuden etenkin, jos keskuspankkien riippumattomuutta ei tueta vahvasti perustuslaissa.

Säilyttääkseen mahdollisuutensa ohjata rahamarkkinakorkoja keskuspankit voisivat pyrkiä pitämään taseensa suurin piirtein ennallaan korvaamalla liikkeessä olevan rahan muunlaisilla veloilla. Yksi erityinen velkaerä keskuspankkien taseessa on vähimmäisvarannot, ja keskuspankit voisivatkin harkita vähimmäisvarantovelvoitteen asettamista elektronisen rahan liikkeeseenlaskijoille. Lisäksi keskuspankit voisivat itsekin laskea liikkeeseen elektronista rahaa.

Ei kuitenkaan pidä yliarvioida elektronisen rahan määrän nopean kasvun mahdollisia vaikutuksia lyhyiden rahamarkkinakorkojen ohjaamiseen. Markkinoilla pitäisi aina olla vahva luottamus keskuspankkirahaan siksi, että rahan on laskenut liikkeeseen tai sen takaa julkinen laitos.

Keskuspankkirahan voi siten odottaa säilyttävän kiinnostavuutensa riskittömänä maksuvälineenä yksityisten toimijoiden kesken. Niin kauan kuin markkinat viime kädessä hankkivat rahoitusta keskuspankilta edes jollakin tavalla, keskuspankeilla on edelleen kyky vaikuttaa rahamarkkina-korkoihin.

Rahapolitiikan strategian tehokkuuden säilyttäminen

Elektronisella rahalla voi myös olla vaikutusta niiden indikaattoreiden tietosisältöön, joita keskuspankit käyttävät arvioidakseen vallitsevaa talouskehitystä sekä siihen liittyviä hintavakautta uhkaavia riskejä. Tässä suhteessa EKP pystyy ottamaan huomioon liikkeessä olevan rahan mää-

rän mahdollisen lisääntymisen. EKP:n raha- ja pankkitilastoissa rahalaitosten liikkeeseen laske- ma elektroninen raha on osa raha-aggregaatte- ja, joita analysoidaan EKP:n rahapolitiikan stra- tegian ensimmäisessä pilarissa. Mikäli muut kuin rahalaitokset alkaisivat tulevaisuudessa laskea liik- keeseen elektronista rahaa, EKP:llä olisi mahdol- lisuus kerätä tilastoja myös näiltä liikkeeseenlas- kijoilta ja liittää ne osaksi analyysiään.

Elektronisen rahan nopea kehitys saattaisi vai- kuttaa eri raha-aggregaattieriin ja rahan kier- tonopeuteen. Jos esimerkiksi elektroninen raha osaltaan parantaisi talouden maksujärjestelmän tehokkuutta, se voisi lisätä raha-aggregaattien kiertonopeutta. Mikäli tällaiset vaikutukset to- teutuisivat, ne tulisi ottaa huomioon rahan mää- rän kehityksen analysoinnissa ja tulkinnassa.

4 Elektronisen rahan yleisvalvonta, valvonta ja Euroopan yhteisön sääntely

Eurojärjestelmä ja elektroninen raha

Liikkeessä olevan elektronisen rahan määrä on edelleen hyvin pieni, joten se ei juurikaan vaiku- ta rahapolitiikkaan. Elektronisen rahan käyttö voi kuitenkin kasvaa nopeasti, joten EKP katsoi ai- heelliseksi säännellä elektronisen rahan liikkee- seenlaskua. Tämän sääntelyn tarkoituksena on varmistaa, että rahapolitiikan tarpeet otetaan asianmukaisella tavalla huomioon.

Eurojärjestelmä seuraa tarkasti elektronisen ra- han kehitystä myös siksi, että yksi eurojärjestel- män perustehtävistä on edistää maksujärjestel- mien moitteetonta toimintaa ja osallistua toimi- valtaisten viranomaisten politiikan määrittelyyn, kun ne valvovat luottolaitosten toimintaa ja ra- hoitusjärjestelmän vakautta.

Elektronisen rahan käytön myötä pienten mak- sujien suorittamisen tehokkuutta voidaan paran-

taa. Tästä huolimatta on tärkeää, ettei elektroni- sen rahan kehitys vaaranna maksujärjestelmien moitteetonta toimintaa tai rahoitusjärjestelmän vakautta. Tehokkuutta voidaan lisäksi parantaa ainoastaan, mikäli elektroniseen rahaan liitetään riittävät turvatekijät varmistamaan suuren yleis- ön luottamus siihen. Toisin sanoen elektroni- nen raha on koettava turvalliseksi maksuväli- neeksi. Elektronisen rahan käyttöön liittyy usei- ta riskejä, erityisesti väärentäminen, suuret tek- niset häiriöt ja maksuviipeen (float) hyväksikäyttö. Viime kädessä suurin riski on se, että elektroni- sen rahan liikkeeseenlaskijan konkurssi voisi vai- kuttaa kielteisesti elektronisten rahojen ja mah- dollisesti myös muiden elektronisten maksuvä- lineiden uskottavuuteen.

Tämän vuoksi on varmistettava elektronisen rahan järjestelmien turvallisuus ja tehokkuus sekä elektronisen rahan liikkeeseenlaskijoiden vakavaraisuus. Elektronista rahaa koskevalla sään-

Kehikko 3.

Eurojärjestelmän kanta elektroniseen rahaan

Eurojärjestelmän kantaa elektroniseen rahaan selvitetään EKP:n elokuussa 1998 julkaisemassa raportissa ”Report on electronic money” ja täsmennetään virallisessa lausunnossa, jonka EKP antoi elektronista rahaa koskevasta yhteisön lainsäädäntöluonnoksesta.¹ Raportissa elektroniselle rahalle asetetaan seitsemän vähimmäisvaatimusta ja kaksi tavoittelemisen arvoista päämäärää, jotka perustuvat rahapolitiikkaan, maksujärjestelmiin ja valvontaan liittyviin näkökohtiin.

Vähimmäisvaatimukset ovat seuraavat:

- i) elektronisen rahan liikkeeseenlaskijoiden toiminnan vakautta on valvottava;
- ii) elektronisen rahan järjestelmiin liittyvien oikeudellisten järjestelyjen on oltava aukottomia ja avoimia;
- iii) elektronisen rahan järjestelmissä on ylläpidettävä riittäviä teknisiä sekä järjestelmän organisointiin ja menettelytapoihin liittyviä suoja-toimia turvallisuusuhkien estämiseksi, vähentämiseksi ja havaitsemiseksi, mukaan lukien erityisesti väärennösten uhka;
- iv) suojautuminen rikollista väärinkäyttöä vastaan on otettava huomioon elektronisen rahan järjestelmiä suunniteltaessa ja toimeenpantaessa;
- v) elektronisen rahan järjestelmien täytyy tarjota keskuspankille kaikki rahapolitiikan kannalta tarvittava tieto;
- vi) elektronisen rahan liikkeeseenlaskijat täytyy lain nojalla velvoittaa lunastamaan elektronista rahaa nimellisarvosta; ja
- vii) EKP:n on voitava asettaa varantovelvoitteita kaikille elektronisen rahan liikkeeseenlaskijoille.

Tavoittelemisen arvoiset päämäärät, jotka koskevat lähinnä maksujärjestelmien moitteetonta toimintaa, luottolaitosten toiminnan vakauden valvontaa ja rahoitusjärjestelmän vakautta, ovat seuraavat:

- i) elektronisen rahan järjestelmien yhteensopivuus; ja
- ii) tarvittavien takuu-, vakuutus- ja tappionjakamisjärjestelmien käyttöönotto.

¹ Euroopan keskuspankin lausunto, annettu 18 päivänä tammikuuta 1999, Euroopan unionin neuvoston pyynnöstä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artiklan 105 kohdan 4 ja Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön artiklan 4 kohdan a mukaisesti 1) komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi elektronisen rahan liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseenlaskimisen aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan vakauden valvonnasta ja 2) komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi, jolla muutetaan direktiiviä N:o 77/780/ETY luottolaitosten liikkeeseenlaskimisen aloittamiseen ja harjoittamiseen liittyvien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EKP/1999/1, julkaistu Euroopan yhteisöjen virallisen lehden numerossa OJ C 189, 6.7.1999, s. 7–10).

telyllä on myös varmistettava, että liikkeeseenlaskijoita kohdellaan tasapuolisesti ja että sillä edistetään rahoitusjärjestelmän vakautta, kun elektronisen rahan järjestelmät mahdollisesti laajenevat. Eurojärjestelmän elektronista rahaa koskevaa politiikkaa tarkastellaan yksityiskohtaisesti kehikossa 3.

Elektroninen raha ja maksujärjestelmien yleisvalvonta

Kehikossa 3 esitettyjä edellytyksiä ja tavoitteita voidaan muun muassa soveltaa elektronisen rahan järjestelmien yleisvalvontaan, kun siinä luodaan eurojärjestelmään kuuluvien keskuspankkien yh-

teistä linjaa. Maksujärjestelmien yleisvalvonnalla on kaksi tavoitetta eli järjestelmien moitteettoman toiminnan ja tehokkuuden edistäminen.

Elektronisen rahan järjestelmien valvonnassa EKP:n tehtäviin kuuluu myös järjestelmien teknisen turvallisuuden seuraaminen. Tekninen turvallisuus on tärkeää elektronisen rahan järjestelmien luotettavan toiminnan varmistamiseksi ja niiden suojaamiseksi väärinkäytöltä. Riittävä turvallisuus edistäisi järjestelmien yhteensopivuutta ja siten myös tehokkuutta. Eurojärjestelmä selvittää, miten elektronisen rahan järjestelmät suhtautuvat tekniseen turvallisuuteen, sekä tähän liittyviä markkina-aloitteita. Tämän selvityksen perusteella eurojärjestelmä arvioi elekt-

Kehikko 4.

Elektronisen rahan liikkeeseenlaskijoita koskevien uusien säännösten pääpiirteet

Elektronisen rahan liikkeeseenlaskijoita koskevat uudet säännökset määritellään kahdessa äskettäin annettussa direktiivissä: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi N:o 2000/46/EY sähköisen rahan liikkeeseenlaskijoiden liiketoiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan vakauden valvonnasta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi N:o 2000/28/EY luottolaitosten liiketoiminnan aloittamiseen ja harjoittamiseen liittyvän direktiivin N:o 2000/12/EY muuttamisesta.

Sähköisen rahan liikkeeseenlaskijoiden liiketoiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan vakauden valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin N:o 2000/46/EY mukaan elektronisen rahan liikkeeseenlaskijoita koskevien uusien säännösten pääpiirteet ovat seuraavat:

- i) *Harjoitettavan toiminnan rajoitukset.* Direktiivin artiklassa 1 rajoitetaan elektronisen rahan liikkeeseenlaskijoiden liiketoiminta elektronisen rahan liikkeeseen laskemiseen, siihen läheisesti liittyvien rahoitus- tai muiden palvelujen tarjoamiseen sekä muiden maksuvälineiden liikkeeseen laskemiseen ja hallinnointiin. Toimintaan ei saa sisältyä luoton myöntämistä missään muodossa. Elektronisen rahan liikkeeseenlaskijoiden liiketoimintaan voi kuulua myös tietojen tallentamista elektroniseen välineeseen muiden yritysten tai julkisten laitosten puolesta.
- ii) *Pankkidirektiivien soveltamisala.* Direktiivin artiklassa 2 säädetään, että jollei nimenomaisesti toisin määrätä, elektronisen rahan liikkeeseenlaskijoihin sovelletaan ainoastaan kahta EU-direktiiviä, nimittäin luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annettua direktiiviä N:o 2000/12/EY ja rahanpesua koskevaa direktiiviä N:o 91/308/ETY.
- iii) *Lunastettavuus.* Direktiivin artiklan 3 mukaan elektronisen rahan haltija voi elektronisen rahan voimassaoloaikana pyytää liikkeeseenlaskijaa lunastamaan sen nimellisarvosta metallirahoina ja seteleinä tai tilisiirtona ilman muita kuluja kuin ne, joita kyseisen toimen toteuttaminen ehdottomasti edellyttää. Lunastusehtojen on selkeästi käytävä ilmi liikkeeseenlaskijan ja haltijan välisestä sopimuksesta, jossa voidaan määrätä lunastukselle vähimmäismäärä. Määrä voi olla enintään 10 euroa.
- iv) *Alkupääomaa ja pysyviä omia varoja koskevat vaatimukset.* Elektronisten rahan liikkeeseenlaskijoiden alkupääoman ja pysyvien omien varojen on kummankin oltava vähintään miljoona euroa; pääomavaatimukset asetetaan kulloisenkin tilanteen mukaan (artikla 4).
- v) *Sijoituksia koskevat rajoitukset.* Direktiivin artiklassa 5 säädetään, että elektronisen rahan liikkeeseenlaskijoiden on sijoitettava määrä, joka vastaa vähintään niiden liikkeessä olevaan elektroniseen rahan liittyvän velan määrää, hyvin likvideihin instrumentteihin, joihin sovelletaan luottoriskipainotusta 0 % tai, määrälliset rajoitukset huomioon ottaen, 20 %.¹ Lisäksi elektronisen rahan liikkeeseenlaskijoiden johdannaisinstrumenttien käyttöä rajoitetaan. Johdannaisinstrumentteja voidaan käyttää ainoastaan markkinariskeiltä suojautumiseen. Jäsenvaltioiden tehtäväksi katsotaan asettaa rajat markkinariskeille, joita elektroniseen rahan liittyvästä toiminnasta voi syntyä.
- vi) *Toimivaltaisten viranomaisten vähintään kaksi kertaa vuodessa suorittamat tarkistukset, jotka kohdistuvat alkupääomaa ja pysyviä omia varoja koskeviin vaatimuksiin, sijoituksia koskeviin rajoituksiin ja markkinariskeihin* (artikla 6).
- vii) *Asianmukaiset ja riittävät hallinnon ja kirjanpidon menettelyt sekä riittävä sisäinen valvonta* (artikla 7).

¹ Sijoitukset instrumentteihin, joihin ei sovelleta luottoriskipainotusta 0 %, voivat olla korkeintaan 20 kertaa elektronisen rahan liikkeeseenlaskijan omia varoja vastaava määrä; tällaisia instrumentteja ovat esimerkiksi A-alueen luottolaitoksiin tehdyt avistatalletukset ja muut riittävän likvidit velkainstrumentit, jotka toimivaltaiset viranomaiset tunnustavat direktiivin N:o 93/6/ETY artiklan 2 kohdassa 12 tarkoitetuiksi vaatimukset täyttäviksi instrumenteiksi (eli instrumentit, joihin sovelletaan vakavaraisuussuhdetta koskevan direktiivin mukaista 20 prosentin luottoriskipainotusta, EU-maiden tai yhteisön ulkopuolisten maiden tunnustettujen sijoituspalveluyritysten liikkeeseen laskemat velkainstrumentit sekä velkainstrumentit, jotka on noteerattu ainakin yksillä säännellyillä markkinoilla EU:n alueella tai yhdessä yhteisön ulkopuolisessa tunnustetussa pörssissä edellyttäen, että ne ovat riittävän likvidejä ja että niiden liikkeeseenlaskijan maksujen laiminlyönnin mahdollisuutta koskeva riski on enintään saman suuruinen kuin sellaisilla instrumenteilla, joihin sovelletaan vakavaraisuussuhdetta koskevan direktiivin mukaista 20 prosentin luottoriskipainotusta).

viii) Elektronista rahaa koskevien direktiivien N:o 2000/46/EY ja N:o 2000/12/EY säännösten *sallittu soveltamatta jättäminen* (artikla 8). Kansalliset viranomaiset voivat sallia direktiivien säännösten soveltamatta jättämisen, jos elektroniseen tallennusvälineeseen tallennettavan elektronisen rahan enimmäismäärä on 150 euroa ja jos jokin seuraavista edellytyksistä täyttyy: (a) liikkeessä olevaan elektroniseen rahanan liittyvän velan kokonaismäärä ei yleensä ylitä viittä miljoonaa euroa eikä koskaan kuutta miljoonaa euroa; (b) elektronista rahaa vaihdetaan ainoastaan siinä konsernissa, johon elektronisen rahan liikkeeseenlaskija kuuluu; tai (c) elektroninen raha hyväksytään maksuvälineenä ainoastaan rajoitetulla alueella tai ainoastaan yrityksissä, joilla on läheinen rahoituksellinen tai liiketaloudellinen yhteys elektronisen rahan liikkeeseenlaskijaan esimerkiksi yhteisen markkinointi- tai jakelijärjestelmän kautta. Elektronisen rahan liikkeeseenlaskijat, joiden osalta direktiivit voidaan jättää soveltamatta, eivät voi hyötyä vastavuoroista tunnustamista koskevista EU-säännöksistä.

Direktiivissä todetaan, että säännöksiä direktiivin soveltamatta jättämisestä voi olla tarpeen tarkistaa tuonempana. Direktiiviä saatetaan myös muuttaa mm. liittämällä siihen säännöksiä elektronisen rahan haltijoiden suojaamiseksi esimerkiksi takuujärjestelmin. Direktiivissä säädetään, että komission on annettava Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus näistä seikoista sekä ehdotus tarvittavista muutoksista viimeistään 54 kuukauden kuluessa direktiivin julkaisupäivästä.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä N:o 2000/28/EY luottolaitosten liiketoiminnan aloittamiseen ja harjoittamiseen liittyvän direktiivin N:o 2000/12/EY muuttamisesta

- i) muutetaan luottolaitoksen määritelmää sisällyttämällä siihen elektronisen rahan liikkeeseenlaskijat, jolloin tämä säännös sekä EKPJ:n perussäännön artikla 19.1, jonka nojalla EKP:llä on oikeus asettaa jäsenvaltioihin sijoittautuneille ”luottolaitoksille” vähimmäisvarantovelvoite, ja edellä mainitun direktiivin N:o 2000/46/EY artikla 1, jossa rajoitetaan elektronisen rahan liikkeeseen lasku luottolaitoksiin, yhdessä merkitsevät, että EKP voi asettaa vähimmäisvarantovelvoitteen mille tahansa elektronisen rahan liikkeeseenlaskijalle; ja
- ii) säädetään, että lunastettavuusvaatimus koskee myös perinteisiä luottolaitoksia, jotka laskevat liikkeeseen elektronista rahaa.

ronisen rahan teknistä turvallisuutta koskevan yhteisen lähestymistavan mahdollisuutta ja toivottavuutta.

Maksujärjestelmien tehokkuuden edistämiseen on perinteisesti kuulunut mittakaavaetujen ja kilpailun tasapainottaminen. Tämä koskee myös elektronisen rahan järjestelmiä. Tavanomaista tasapainottamista on palveluntarjoajien välinen yhteistyö tarpeettomien päällekkäisten investointien välttämiseksi ja erityisesti yhteisten standardien avulla saavutettu yhteensopivuus. Riittävän laajalla yhteensopivuudella voidaan laajentaa asiakkaiden valintamahdollisuuksia, välttää tarpeettomia kustannuksia kauppiaille ja edistää kokonaistehokkuutta. Standardien yhteensopivuus ja sen mahdollistama yhteiskäyttö antavat asiakkaille ja kauppiaille paremmat mahdollisuudet vaihtaa palveluntarjoajia, mikä edistää kilpailua

Elektronisen rahan liikkeeseenlaskijoiden sääntely

EU:n jäsenvaltioiden nykyistä elektronista rahaa koskevaa lainsäädäntöä ja sääntelyä ei juurikaan ole yhdenmukaistettu. Äskettäin hyväksytyssä elektronista rahaa koskevassa yhteisön lainsäädännössä säädetään kattavasta ja yhdenmukaistetusta elektronisen rahan järjestelmien sääntelystä. Eurojärjestelmän näkemykset elektronisen rahan sääntelystä ovat miltei joka kohdassa yhdenmukaisia yhteisön lainsäädännön kanssa.

Yhteisön lainsäädännön mukaan elektronista rahaa saavat laskea liikkeeseen perinteiset luottolaitokset ja uudentyyppiset luottolaitokset eli elektronisen rahan liikkeeseenlaskijat, jotka ovat elektroniseen rahan erikoistuneita luottolaitoksia. Niiden liiketoiminnan luonne ja riskit ovat

johtaneet valvontaa koskevan sääntelyn laatimiseen. Luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun direktiivin säädöksiä soveltamalla elektronisen rahan liikkeeseenlaskijat voivat harjoittaa liiketoimintaansa koko EU:n alueella.

Kehikossa 4 tarkastellaan pääpiirteittäin elektronisen rahan liikkeeseenlaskijoiden valvontaa sellaisena kuin se elektronista rahaa koskevien direktiivien säännöksissä esitetään.

Elektronisen rahan liikkeeseenlaskijoiden valvontaa koskeva sääntely kattaa valtaosan niistä aiheista, joita EKP on tarkastellut erityisen tarkasti.

5 Päätelmät

Elektronisesta rahasta saattaa tulla tärkeä osa euroalueen rahoitusjärjestelmää. Elektronisen rahan kehityksen euroalueella sanelevat markkinavoimat, ja kehitykseen vaikuttavat elektronisen rahan ja nykyisten pieniin maksuihin käytettyjen maksuvälineiden välinen kilpailu sekä elektronisen rahan eri liikkeeseenlaskijoiden välinen kilpailu. Tämän vuoksi on vaikea ennakoida, kehitykö elektroninen raha tulevaisuudessa ja mikälaista kehitys on. EKP:n tilastot osoittavat, että elektronisen rahan käyttö euroalueella on toistaiseksi ollut vaimeaa. Muista maksuvälineistä saadun kokemuksen perusteella ei kuitenkaan voida sulkea pois sitä mahdollisuutta, että elektronisen rahan määrän kasvuvauhti tulee nopeutumaan sen jälkeen kun kriittinen massa on saavutettu.

Elektronisen rahan kehitys tuo esiin rahapolitiikkaan, maksujärjestelmien yleisvalvontaan sekä rahoituksen välittäjien vakauden valvontaan liittyviä asioita. Kaiken kaikkiaan Euroopan unionin tämänhetkinen sääntelyjärjestelmä takaa riittävät takeet noilla kolmella alueella. Jotta sääntelyjärjestelmä toimisi tehokkaasti, on tärkeää, että elektronista rahaa koskevilla direktiiveillä säädettyä mahdollisuutta olla soveltamatta niiden määräyksiä käytetään jäsenvaltioissa hyvin rajoitetusti.

Rahapolitiikan näkökulmasta elektronisen rahan lunastettavuusvaatimus on tärkeä, jotta voidaan

Direktiivissä N:o 2000/46/EY kuitenkin säädetään, että kansalliset viranomaiset voivat tietyin edellytyksin ja rajoituksin myöntää vapautuksia joistakin elektronisen rahan liikkeeseenlaskijoille asetetuista velvoitteista. EKP:n mielestä on tärkeää, että kansallisessa lainsäädännössä näitä vapautuksia sovellettaisiin varoen ja että niitä myönnettäisiin rajoitetusti. EKP:n mielestä olisi myös hyvä laatia markkinariskeille asetettavien rajojen yhdenmukaistamista koskevat vähimmäisvaatimukset. Tässä yhteydessä voisi olla tarkoituksenmukaista soveltaa sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävydestä annetun direktiivin N:o 93/6/ETY säädöksiä.

varmistaa, että elektronisen rahan kehitys ei vaaranna rahan asemaa arvon mittana. Koska raha on hintojen ilmaisemisessa käytettävä yhteinen arvon mitta, se mahdollistaa hinnanmuodostusjärjestelmän. Lisäksi EKP voi koota tilastoja elektronisesta rahasta ja asettaa varantovaatimuksia elektronisen rahan liikkeeseenlaskijoille. Kun tämä kaikki otetaan huomioon, EKP ei usko, että sen mahdollisuudet pyrkiä ensisijaiseen tavoitteeseensa eli hintavakauden ylläpitämiseen heikentyisivät elektronisen rahan kehityksen vuoksi.

Pankkitoiminnan vakauden valvonnan kannalta tärkein huomioon otettava seikka elektronisen rahan mahdollisessa kehityksessä on se, että hiltaintain laadittu sääntely- ja valvontajärjestelmä on riittävän tehokas edistämään elektronisen rahan liikkeeseenlaskijoiden varovaista suhtautumista riskeihin.

Kun elektronista rahaa koskevilla direktiiveillä on keskitytty sähköisen rahan *liikkeeseenlaskijoiden* vakavaraisuuteen, eurojärjestelmän maksujärjestelmien yleisvalvonnassa painotetaan elektronisen rahan *järjestelmien* tehokasta toimintaa. Eurojärjestelmässä kiinnitetään erityistä huomiota elektronisen rahan järjestelmien tekniseen turvallisuuteen sekä niiden yhteensopivuuteen euroalueella.

Euroalueen tilastot

Tilastot

	Yhteenveto euroalueen taloustilastoista	5*
1	Rahapolitiikkatilastot	
	1.1 Eurojärjestelmän konsolidoitu tase	6*
	1.2 EKP:n korot	8*
	1.3 Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät	8*
	1.4 Vähimmäisvarantotilastot	10*
	1.5 Pankkijärjestelmän likviditeettiasema	11*
2	Euroalueen rahatalous	
	2.1 Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase	12*
	2.2 Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)	13*
	2.3 Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)	14*
	2.4 Raha-aggregaatit	16*
	2.5 Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan	19*
	2.6 Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan	20*
	2.7 Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät	21*
	2.8 Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuuttoittain	22*
3	Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot	
	3.1 Rahamarkkinakorot	24*
	3.2 Valtion lainojen tuotot	25*
	3.3 Osakeindeksit	26*
	3.4 Pankkien luotto- ja talletuskorot	27*
	3.5 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan	28*
	3.6 Muut euomääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan	30*
4	YKHI ja euroalueen muut hinnat	
	4.1 Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi	36*
	4.2 Muut hinnat ja kustannukset	37*
5	Euroalueen reaalitalous	
	5.1 Kansantalouden tilinpito	38*
	5.2 Muita keskeisiä reaalitalouden tilastoja	40*
	5.3 Suhdanekyselyt	41*
	5.4 Työmarkkinat	42*
6	Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus	43*
7	Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa	
	7.1 Tulot, menot ja alijäämä / ylijäämä	44*
	7.2 Velka	45*
	7.3 Velan muutos	46*
8	Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)	
	8.1 Maksutase	47*
	8.2 Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot	48*
	8.3 Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset	49*
	8.4 Maksutase: suorat sijoitukset	50*
	8.5 Maksutase: arvopaperisijoitukset	51*
	8.6 Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto	52*
	8.7 Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto	54*

9	Euroalueen ulkomaankauppa	56*
10	Valuuttakurssit	60*
11	Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa	62*
12	Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella	
	12.1 Taloudellinen kehitys	63*
	12.2 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	64*
	Tekninen huomautus	65*
	Yleistä	67*

Taulukkomerkintöjen selityksiä

- ”.” Tiedot puuttuvat.
- ”-” Tiedot eivät ole vielä saatavissa.
- ”..” Nolla tai merkityksetön.
- ”miljardia” 10⁹
- ^(p) Ennakkotieto.
- kp. Kausivaihteluista puhdistettu.

Yhteenveto euroalueen talustilastoista

(vuotuinen prosentimuutos, ellei toisin mainita)

1. Rahatalouden kehitys ja korot

	M1 ¹⁾	M2 ¹⁾	M3 ¹⁾		Rahalaitosten lainat euroalueelle (pl. rahalaitokset ja julkisyhteisöt) ¹⁾	Yritysten ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat arvopaperit ¹⁾	3 kk:n korko (euribor, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot)	Valtion 10 vuoden lainojen tuotot, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot
				3 kk:n liukuva keskiarvo				
	1	2	3	4	5	6	7	8
1999	12,3	6,8	5,6	-	10,0	.	2,96	4,66
1999 II	11,8	6,5	5,4	-	9,9	.	2,63	4,26
1999 III	13,0	7,1	5,8	-	10,1	.	2,70	5,05
1999 IV	12,0	6,5	5,9	-	10,0	.	3,43	5,32
2000 I	10,0	4,8	5,9	-	9,2	23,0	3,55	5,61
2000 II	9,5	4,9	6,2	-	10,1	20,7	4,27	5,43
2000 III	6,9	4,1	5,4	-	9,4	.	4,74	5,44
2000 touko	8,7	4,6	6,0	6,0	10,2	22,1	4,35	5,52
2000 kesä	7,1	4,2	5,4	5,5	9,4	18,2	4,50	5,35
2000 heinä	6,9	3,7	5,2	5,4	9,1	18,6	4,58	5,45
2000 elo	7,1	4,2	5,6	5,4	9,5	19,7	4,78	5,40
2000 syys	6,6	4,3	5,5	.	9,8	.	4,85	5,47
2000 loka	5,04	5,42

2. Hintojen ja reaalitalouden kehitys

	YKHI	Teollisuuden tuottajahinnat	Työkustannukset tuntia kohden (koko taloudessa)	BKT:n määrä	Teollisuustuotanto (pl. rakentaminen)	Kapasiteetin käyttöaste teollisuudessa %	Työllisyys (koko taloudessa)	Työttömyys (% työvoimasta)
1999	1,1	-0,4	2,2	2,4	1,8	81,8	1,7	10,0
1999 II	1,0	-1,4	2,1	2,1	0,6	81,8	1,6	10,0
1999 III	1,1	0,1	2,3	2,5	2,4	81,6	1,7	9,9
1999 IV	1,5	2,1	2,4	3,2	4,1	81,9	1,7	9,7
2000 I	2,0	4,3	3,6	3,4	4,8	83,0	1,9	9,5
2000 II	2,1	5,2	3,7	3,7	6,0	83,7	2,1	9,2
2000 III	2,5	83,8	.	.
2000 touko	1,9	5,3	-	-	8,2	-	-	9,2
2000 kesä	2,4	5,6	-	-	3,8	-	-	9,1
2000 heinä	2,4	5,6	-	-	5,3	-	-	9,0
2000 elo	2,3	5,6	-	-	6,2	-	-	9,0
2000 syys	2,8	.	-	-	.	-	-	.
2000 loka	.	.	-	-	.	-	-	.

3. Maksutase, valuuttavaranto ja valuuttakurssi

(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

	Maksutase (nettovirrat)				Valuuttavaranto (ajanjakson lopun kanta)	Euron efektiivinen valuuttakurssi: laaja maaryhmä (1991/I = 100)		USD/euro
	Vaihtotase ja pääomansiirrot	Niistä: tavarat	Suorat sijoitukset	Arvopaperisijoitukset		Nimellinen	Reaalinen (KHI)	
1999	7,7	83,4	-120,6	-41,7	372,3	96,6	95,8	1,066
1999 II	8,1	22,6	-43,8	1,1	.	96,5	96,0	1,057
1999 III	-1,2	23,2	-12,2	21,7	.	95,5	94,6	1,049
1999 IV	-0,7	20,9	-46,6	-2,7	372,3	94,2	92,6	1,038
2000 I	-5,0	9,3	148,0	-192,6	385,4	91,1	89,5	0,986
2000 II	-4,3	14,7	-18,2	51,9	385,8	88,4	86,6	0,933
2000 III	408,1	87,3	85,2	0,905
2000 touko	0,5	4,4	-8,7	1,9	388,9	86,9	85,0	0,906
2000 kesä	-0,4	5,9	-10,6	55,8	385,8	89,9	88,1	0,949
2000 heinä	-1,7	8,4	-11,3	-5,9	391,4	89,4	87,6	0,940
2000 elo	-2,2	4,6	-45,7	15,3	402,6	87,0	85,0	0,904
2000 syys	408,1	85,3	83,1	0,872
2000 loka	84,4	82,0	0,855

Lähteet: EKP, Euroopan komissio (Eurostat ja talous- ja rahoitusasioista vastaava pääosasto) ja Reuters.

Lisätietoja tämän tilasto-osan vastaavissa taulukoissa.

1) Kuukausittaiset kasvuvauhdit ajanjakson lopussa, neljännesvuosittaiset ja vuosittaiset kasvuvauhdit ajanjakson keskiarvoja.

I Rahapolitiikkatilastot

Taulukko I.1

Eurojärjestelmän konsolidoitu tase

(miljoonaa euroa)

1. Vastaavaa

		Kulta ja kultasaamiset	Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta	Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	Euromääräiset luotot euroalueen rahoitussektorille	Perusrahoitusoperaatiot	Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	Käänteiset hienosäätöoperaatiot	
		1	2	3	4	5	6	7	8	
2000	kesä	2.	115 677	265 353	19 344	4 850	201 957	140 340	59 905	0
		9.	115 677	264 791	18 333	4 722	198 214	136 728	59 905	0
		16.	115 677	264 177	18 138	4 717	204 375	142 783	59 905	0
		23.	115 677	263 531	18 262	4 529	206 453	142 020	59 905	0
		30.	121 188	263 926	18 325	4 130	234 528	172 961	59 907	0
heinä		7.	120 911	262 183	18 311	4 299	218 320	157 001	59 907	0
		14.	120 911	261 515	18 115	4 425	217 434	157 002	59 907	0
		21.	120 911	262 887	17 539	4 020	212 425	152 004	59 907	0
		28.	120 911	264 105	16 676	3 776	226 277	170 999	54 911	0
elo		4.	120 911	263 524	16 329	3 708	218 337	163 001	54 911	0
		11.	120 911	262 539	15 693	4 065	211 125	156 002	54 911	0
		18.	120 911	264 354	15 066	4 442	220 131	165 002	54 911	0
		25.	120 911	263 684	15 254	4 214	222 715	166 999	54 911	0
syys		1.	120 911	263 927	15 735	4 392	231 172	180 999	49 999	0
		8.	120 911	265 579	14 347	4 094	226 322	176 001	49 999	0
		15.	120 911	264 117	15 566	4 211	221 510	171 002	49 999	0
		22.	120 911	262 962	14 775	3 904	219 766	167 000	49 999	0
	29.	124 948	281 673	16 566	4 017	230 305	185 002	44 998	0	
loka		6.	124 948	283 395	16 403	3 949	225 352	180 000	44 998	0
		13.	124 948	283 318	15 993	4 154	220 315	175 001	44 998	0
		20.	124 947	283 352	15 003	3 896	214 625	168 998	44 998	0
		27.	124 947	282 393	14 219	3 651	228 509	182 998	45 001	0

2. Vastattavaa

		Liikkeessä olevat setelit	Euromääräiset velat euroalueen rahoitussektorille	RTGS-tilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)	Talletusmahdollisuus	Määräaikais-talletukset	Käänteiset hienosäätöoperaatiot	Vakuuksien muutos-sijoitukseen liittyvät talletukset	Liikkeeseen lasketut sijoitus-todistukset	
		1	2	3	4	5	6	7	8	
2000	kesä	2.	355 498	114 669	114 637	25	0	0	7	6 265
		9.	357 130	109 696	109 665	25	0	0	6	6 265
		16.	354 702	116 117	116 072	33	0	0	12	6 265
		23.	353 587	109 841	108 429	1 400	0	0	12	6 265
		30.	355 726	120 417	120 316	91	0	0	10	6 265
heinä		7.	359 442	112 936	112 782	151	0	0	3	6 265
		14.	359 514	109 930	109 883	45	0	0	2	6 265
		21.	357 627	114 910	111 113	3 794	0	0	3	6 265
		28.	358 533	113 458	113 406	49	0	0	3	6 265
elo		4.	362 200	115 833	115 797	34	0	0	2	6 265
		11.	361 546	106 584	106 343	240	0	0	1	6 265
		18.	357 961	116 105	115 983	122	0	0	0	6 265
		25.	353 848	106 518	106 487	29	0	0	2	6 265
syys		1.	355 876	119 054	119 021	27	0	0	6	6 265
		8.	357 489	113 148	112 951	197	0	0	0	6 265
		15.	355 314	110 780	110 689	91	0	0	0	6 265
		22.	352 633	114 194	112 587	1 607	0	0	0	6 265
	29.	354 797	115 333	114 892	441	0	0	0	4 574	
loka		6.	357 485	116 723	116 645	67	0	0	11	4 574
		13.	355 766	112 074	111 962	110	0	0	2	4 574
		20.	352 508	116 184	115 944	238	0	0	2	4 574
		27.	352 108	121 748	121 687	61	0	0	0	4 574

Lähde: EKP.

Käänteiset rakenteelliset operaatiot	Maksuvalmiusluotot	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	Muut luotot	Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	Euromääräiset saamiset julkisyhteisöiltä	Muut saamiset	Yhteensä		
				13	14	15	16		
9	10	11	12	13	14	15	16		
0	330	81	1 301	25 030	59 026	83 657	774 894	2000 kesä	2.
0	163	56	1 362	25 163	59 026	84 056	769 982		9.
0	80	49	1 558	24 852	58 986	83 897	774 819		16.
0	3 050	53	1 425	25 171	58 986	84 159	776 768		23.
0	145	89	1 426	25 086	58 986	86 299	812 468		30.
0	362	86	964	25 149	58 986	85 321	793 480	heinä	7.
0	61	15	449	25 083	58 986	84 710	791 179		14.
0	156	9	349	25 310	58 986	84 613	786 691		21.
0	1	25	341	25 435	58 986	84 559	800 725		28.
0	62	24	339	25 382	58 986	84 909	792 086	elo	4.
0	48	17	147	25 487	58 986	84 972	783 778		11.
0	5	65	148	25 539	58 986	84 860	794 289		18.
0	614	45	146	25 474	58 986	85 730	796 968		25.
0	17	16	141	25 271	58 986	82 024	802 418	syys	1.
0	68	114	140	25 400	58 986	82 127	797 766		8.
0	166	90	253	25 324	58 986	82 158	792 783		15.
0	2 392	118	257	25 594	58 994	81 604	788 510		22.
0	29	141	135	25 623	58 867	84 311	826 310		29.
0	182	47	125	25 678	58 867	83 029	821 621	loka	6.
0	101	23	192	25 497	58 867	83 230	816 322		13.
0	297	27	305	25 639	58 867	83 467	809 796		20.
0	7	48	455	25 826	58 867	83 674	822 086		27.

Euro-määräiset velat muille euroalueella oleville	Euro-määräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Valuuttamääräiset velat euroalueelle	Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Myönnettyjen erityisnosto-oikeuksien vastaerä	Muut velat	Arvonmuutos-tilit	Pääoma ja rahastot	Yhteensä		
								17		
9	10	11	12	13	14	15	16	17		
40 153	7 242	842	14 362	6 763	56 112	118 007	54 981	774 894	2000 kesä	2.
39 480	7 842	817	13 204	6 763	55 664	118 007	55 114	769 982		9.
41 339	7 081	815	12 578	6 763	56 037	118 007	55 115	774 819		16.
50 836	7 131	819	12 281	6 763	56 123	118 007	55 115	776 768		23.
65 224	7 305	814	13 272	6 691	60 749	120 893	55 112	812 468		30.
53 038	7 353	821	11 701	6 691	59 208	120 895	55 130	793 480	heinä	7.
54 117	7 206	812	11 300	6 691	59 319	120 895	55 130	791 179		14.
45 923	7 364	812	11 181	6 691	59 892	120 895	55 131	786 691		21.
60 120	7 296	814	11 784	6 691	59 738	120 895	55 131	800 725		28.
45 761	7 149	840	11 199	6 691	60 121	120 895	55 132	792 086	elo	4.
48 055	7 299	841	10 108	6 691	60 361	120 895	55 133	783 778		11.
50 689	7 549	800	10 821	6 691	61 380	120 895	55 133	794 289		18.
65 464	8 120	800	10 727	6 691	62 506	120 895	55 134	796 968		25.
60 743	7 427	827	11 057	6 691	58 448	120 895	55 135	802 418	syys	1.
60 261	7 195	827	11 493	6 691	58 366	120 895	55 136	797 766		8.
58 973	7 460	827	11 244	6 692	59 196	120 895	55 137	792 783		15.
54 225	7 187	854	11 541	6 692	58 886	120 895	55 138	788 510		22.
58 097	9 167	927	11 667	7 077	65 376	144 156	55 139	826 310		29.
48 795	9 072	912	13 173	7 077	64 521	144 152	55 137	821 621	loka	6.
49 355	9 502	900	13 277	7 077	64 507	144 152	55 138	816 322		13.
41 782	9 429	896	12 734	7 077	65 320	144 152	55 140	809 796		20.
49 420	9 291	866	11 838	7 077	65 870	144 152	55 142	822 086		27.

Taulukko 1.2

EKP:n korot

(korke vuotuisina prosentteina, muutokset prosenttiyksikköinä)

Voimassa alkaen ¹⁾	Talletusmahdollisuus		Perusrahoitusoperaatiot			Maksuvalmiusluotto	
			Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat	Muutos	Korko	Muutos
	Kiinteä korko	Korkotarjousten alaraja	Korko	Korko			
	1	2	3	4	5	6	7
1999 tammi 1.	2,00	-	3,00	-	-	4,50	-
4. ²⁾	2,75	0,75	3,00	-	...	3,25	-1,25
22.	2,00	-0,75	3,00	-	...	4,50	1,25
huhti 9.	1,50	-0,50	2,50	-	-0,50	3,50	-1,00
marras 5.	2,00	0,50	3,00	-	0,50	4,00	0,50
2000 helmi 4.	2,25	0,25	3,25	-	0,25	4,25	0,25
maalis 17.	2,50	0,25	3,50	-	0,25	4,50	0,25
huhti 28.	2,75	0,25	3,75	-	0,25	4,75	0,25
kesä 9.	3,25	0,50	4,25	-	0,50	5,25	0,50
28. ³⁾	3,25	...	-	4,25	...	5,25	...
syys 1.	3,50	0,25	-	4,50	0,25	5,50	0,25
loka 6.	3,75	0,25	-	4,75	0,25	5,75	0,25

Lähde: EKP.

- Päiväys viittaa talletuskoroon ja maksuvalmiusluoton korkoon. Perusrahoitusoperaatioiden koron muutokset ovat voimassa ensimmäisestä päivästä lähtien seuranneesta operaatiosta alkaen, ellei toisin mainita.
- EKP ilmoitti 22.12.1998, että maksuvalmiusluoton koron ja talletuskoron välillä sovelletaan poikkeuksellisesti 4.–21.1.1999 kapeaa 50 peruspisteen korkoputkea. Tämän järjestelyn tarkoituksena oli helpottaa markkinaosapuolten sopeutumista uuteen regimiin.
- EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.

Taulukko 1.3

Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät¹⁾

(määrät miljoonaa euroa, korot vuotuisia korkoa)

1. Perusrahoitusoperaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää
			Kiinteäkorko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko	Painotettu keskikorko	
1	2	3	3	4	5	6	7
2000 touko 4.	4 624 944	64 000	3,75	-	-	-	13
10.	6 352 776	72 000	3,75	-	-	-	14
17.	6 574 441	66 000	3,75	-	-	-	14
24.	7 057 234	78 000	3,75	-	-	-	14
31.	7 127 001	62 000	3,75	-	-	-	15
kesä 7.	8 491 195	75 000	3,75	-	-	-	14
15.	3 544 808	68 000	4,25	-	-	-	13
21.	1 867 673	74 000	4,25	-	-	-	14
28. ²⁾	201 612	99 000	-	4,25	4,29	4,32	14
heinä 5.	171 848	58 000	-	4,25	4,29	4,30	14
12.	192 977	99 000	-	4,25	4,29	4,30	14
19.	160 519	53 000	-	4,25	4,29	4,30	14
26.	211 485	118 000	-	4,25	4,30	4,31	14
elo 2.	172 252	45 000	-	4,25	4,31	4,31	14
9.	199 922	111 000	-	4,25	4,30	4,31	14
16.	173 995	54 000	-	4,25	4,35	4,37	14
23.	218 102	113 000	-	4,25	4,47	4,50	14
30.	149 939	68 000	-	4,25	4,68	4,71	14
syys 6.	190 506	108 000	-	4,50	4,55	4,57	14
13.	158 302	63 000	-	4,50	4,58	4,59	14
20.	168 230	104 000	-	4,50	4,56	4,58	14
27.	159 098	81 000	-	4,50	4,65	4,68	14
loka 4.	174 302	99 000	-	4,50	4,67	4,68	14
11.	128 731	76 000	-	4,75	4,76	4,78	14
18.	107 602	93 000	-	4,75	4,75	4,76	14
25.	159 063	90 000	-	4,75	4,80	4,82	14
marras 1.	150 445	90 000	-	4,75	4,84	4,85	14

Lähde: EKP.

- Esitetyt summat voivat hieman poiketa taulukossa 1.1 (vastaavaa) esitetyistä (sarakeet 6–8) likviditeetin jaon yhteydessä suorittamattomien maksujen vuoksi.
- Ks. taulukon 1.2 alaviite 3. Marginaalikorko tarkoittaa alinta korkoa, jolla likviditeettiä jaettiin.

2. Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
			Kiinteäkorko	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6
1999 tammi 14.	79 846	15 000	-	3,13	-	42
14.	39 343	15 000	-	3,10	-	70
14.	46 152	15 000	-	3,08	-	105
helmi 25.	77 300	15 000	-	3,04	-	91
maalis 25.	53 659	15 000	-	2,96	2,97	98
huhti 29.	66 911	15 000	-	2,53	2,54	91
touko 27.	72 294	15 000	-	2,53	2,54	91
heinä 1.	76 284	15 000	-	2,63	2,64	91
29.	64 973	15 000	-	2,65	2,66	91
elo 26.	52 416	15 000	-	2,65	2,66	91
syys 30.	41 443	15 000	-	2,66	2,67	84
loka 28.	74 430	25 000	-	3,19	3,42	91
marras 25.	74 988	25 000	-	3,18	3,27	98
joulu 23.	91 088	25 000	-	3,26	3,29	98
2000 tammi 27.	87 052	20 000	-	3,28	3,30	91
maalis 2.	72 960	20 000	-	3,60	3,61	91
30.	74 929	20 000	-	3,78	3,80	91
huhti 27.	64 094	20 000	-	4,00	4,01	91
kesä 1.	64 317	20 000	-	4,40	4,42	91
29.	41 833	20 000	-	4,49	4,52	91
heinä 27.	40 799	15 000	-	4,59	4,60	91
elo 31.	35 417	15 000	-	4,84	4,87	91
syys 28.	34 043	15 000	-	4,84	4,86	92
loka 26.	43 085	15 000	-	5,06	5,07	91

3. Muut huutokauppoina toteutetut operaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Operaation tyyppi	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
				Kiinteäkorko	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6	7
2000 tammi 5.	Määräaikaistalletusten kerääminen	14 420	14 420	-	3,00	3,00	7
kesä 21.	Käänteisoperaatio	18 845	7 000	-	4,26	4,28	1

3) Ks. alaviite 2.

Taulukko 1.4

Vähimmäisvarantotilastot

1. Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantopohja^{1),2)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopussa)

Varantopohja	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoitetta			Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoitetta		
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Rahamarkkina- paperit	Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit
	1	2	3	4	5	6	7
1999 syys	8 969,1	4 912,7	120,6	170,0	1 166,5	537,2	2 062,1
loka	9 083,7	4 967,3	129,0	178,5	1 180,3	554,2	2 074,5
marras	9 295,2	5 079,6	135,9	202,9	1 193,3	562,6	2 121,0
joulu	9 187,4	5 123,4	113,5	169,3	1 204,9	503,5	2 072,8
2000 tammi	9 265,7	5 164,6	108,0	156,8	1 210,3	547,9	2 078,2
helmi	9 338,9	5 189,6	114,5	164,5	1 220,7	553,1	2 096,4
maalis	9 490,8	5 306,7	117,1	174,9	1 231,3	543,8	2 116,9
huhti	9 629,4	5 411,5	116,7	174,7	1 243,2	537,5	2 145,9
touko	9 641,5	5 390,3	118,4	188,4	1 241,3	541,4	2 161,7
kesä	9 539,4	5 316,9	120,4	184,7	1 250,6	506,7	2 160,1
heinä	9 590,1	5 348,0	119,8	192,3	1 258,0	489,9	2 182,2
elo	9 686,5	5 393,8	122,9	197,1	1 269,0	502,5	2 201,3
syys ³⁾	9 760,9	5 457,7	123,5	193,6	1 270,0	501,7	2 214,4

Lähde: EKP.

- 1) Luottolaitosten velkoja muille EKP:n vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille, EKP:lle tai kansallisille keskuspankeille ei sisällytetä varantopohjaan. Jos luottolaitos ei pysty osoittamaan liikkeeseen laskemiensa edellä mainittujen euroalueen laitosten hallussa olevien enintään kahden vuoden velkapaperien ja rahamarkkinapaperien määrää, se voi tehdä varantopohjaansa näistä veloista prosenttivähennyksen. Varantopohjaan sovellettava vähennys oli 10 % marraskuuhun 1999 saakka, sen jälkeen 30 %.
- 2) Pitoajanjakso alkavat kunkin kuukauden 24. päivänä ja päättyvät seuraavan kuukauden 23. päivänä. Varantovelvoite lasketaan edeltävän kuukauden lopun varantopohjan perusteella.

2. Varantojen pito¹⁾

(miljardia euroa, korko vuotuisena prosenttina)

Varantojen pitoajanjakso päättyy	Vaaditut varantotalletukset ²⁾	Toteutuneet varantotalletukset ³⁾	Varantovelvoitteen ylittävät talletukset ⁴⁾	Varantovaje ⁵⁾	Vähimmäisvarantojen korko, % ⁶⁾
	1	2	3	4	5
1999 marras	103,4	104,0	0,5	0,0	2,73
joulu	104,9	105,4	0,5	0,0	3,00
2000 tammi	107,7	108,5	0,8	0,0	3,00
helmi	107,5	107,9	0,4	0,0	3,12
maalis	108,0	108,4	0,5	0,0	3,27
huhti	108,7	109,5	0,8	0,0	3,50
touko	111,3	111,8	0,5	0,0	3,67
kesä	113,4	113,9	0,5	0,0	3,90
heinä	113,3	114,0	0,7	0,0	4,28
elo	111,8	112,3	0,5	0,0	4,32
syys	112,6	113,1	0,5	0,0	4,57
loka	113,7	114,2	0,5	0,0	4,69
marras ³⁾	114,9	-	-	-	-

Lähde: EKP.

- 1) Tässä taulukossa ilmoitetaan päättyneiden pitoajanjaksojen täydelliset tiedot ja nykyisen pitoajanjakson varantovelvoitteet.
- 2) Kunkin luottolaitoksen varantovelvoitteen määrä lasketaan varantopohjana olevista veloista niiden velvoiteprosenttien mukaan, joita sovelletaan kuhunkin velkaerään. Velat lasketaan kuukauden lopun tasetietojen mukaan. Jokainen luottolaitos saa tehdä 100 000 euron suuruisen kättäsummavähennyksen varantovelvoitteestaan. Euroalueen varantovelvoitteet lasketaan yhteen.
- 3) Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten yhteenlasketut keskimääräiset päivittäiset varantotalletukset varantotilillä pitoajanjakson aikana.
- 4) Keskimääräiset varantovelvoitteen ylittävät toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka ovat täyttäneet varantovelvoitteen.
- 5) Keskimääräiset varantovelvoitteen alittavat toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka eivät ole täyttäneet varantovelvoitetta.
- 6) EKP:n (kalenteripäivien määrällä painotettu) eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskimääräinen korko pitoajanjakson aikana (ks. taulukko 1.3).

Taulukko 1.5

Pankkijärjestelmän likviditeettiasema¹⁾

(miljardia euroa; jakson päivittäisten arvojen keskiarvoja)

Pitoajanjakso päättyy	Likviditeettiä lisäävät tekijät					Likviditeettiä vähentävät tekijät					Luotto- laitosten sekitilit ⁴⁾	Perusraha (keskus- pankki- rahat) ⁵⁾				
	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot					Talletus- mahdol- lisuus	Muut likvi- diteettiä vähentävät operaatiot ²⁾	Liikkeessä olevat setelit	Valtioiden tilit euro- järjestel- mässä	Muut tekijät (netto) ³⁾						
	Eurojär- jestelmä kulta- ja valuutta- saamiset (netto)	Perus- rahoitus- operaatiot	Pitempi- aikaiset- rahoitus- operaatiot	Maksu- valmius- luotto	Muut likvi- diteettiä lisäävät operaatiot ²⁾								1	2	3	4
1999 loka	349,7	143,0	45,0	0,3	0,0	0,6	0,0	342,5	45,4	45,9	103,5	446,7				
marras	351,8	140,5	53,7	0,3	0,0	0,4	0,0	343,1	51,5	47,3	104,2	447,6				
joulu	351,7	150,4	65,0	0,3	0,0	1,0	0,0	354,3	59,0	47,5	105,6	460,8				
2000 tammi	362,3	138,5	75,0	1,9	0,0	0,5	3,3	363,0	41,0	61,2	108,7	472,3				
helmi	367,8	130,9	70,5	0,1	0,0	0,2	0,0	347,6	49,2	64,2	108,1	455,9				
maalis	369,2	136,1	66,2	0,2	0,0	0,3	0,0	347,6	51,7	63,5	108,6	456,4				
huhti	377,1	136,7	61,0	0,2	0,0	0,9	0,0	349,7	45,6	69,1	109,7	460,3				
touko	378,8	142,6	60,0	0,4	0,0	2,3	0,0	353,8	41,9	71,8	112,0	468,2				
kesä	378,1	140,9	59,9	0,3	0,2	0,8	0,0	354,1	38,3	72,1	114,2	469,1				
heinä	380,8	157,9	59,9	0,4	0,0	0,5	0,0	357,0	50,4	76,8	114,2	471,7				
elo	382,0	163,1	55,4	0,1	0,0	0,3	0,0	359,2	48,8	80,0	112,4	471,9				
syys	381,6	173,1	51,1	0,3	0,0	0,2	0,0	354,8	56,6	81,2	113,3	468,3				
loka	396,3	176,5	45,7	0,5	0,0	0,2	0,0	354,5	47,4	102,5	114,4	469,1				

Lähde: EKP.

1) Pankkijärjestelmän likviditeettiasema määritellään euroalueen luottolaitosten eurojärjestelmään kuuluvissa keskuspankeissa pitämien sekkitalidalojen yhteissummana. Summat johdetaan eurojärjestelmän konsolidoidusta taseesta.

2) Sisältää kansallisten keskuspankkien EMU:n toisessa vaiheessa tekemät rahapoliittiset operaatiot, joiden eräntyminen ajoittuu kolmanteen vaiheeseen.

3) Eurojärjestelmän konsolidoidun taseen muut erät.

4) Likviditeettiä lisäävien (erät 1–5) ja likviditeettiä vähentävien erien (erät 6–10) erotus.

5) Talletusmahdollisuuden (erä 6), liikkeessä olevien setelien (erä 8) ja sekkitalien (erä 11) summa.

2 Euroalueen rahatalous

Taulukko 2.1

Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Lainat				Hallussa				Hallussa			Ulko- maiset saamiset ²⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
	euro- alueelle	Raha- laitoksille	Julkis- yhteisöille	Muille	olevat euro- alueella olevien liikkee- seen laskemat muut arvopape- rit kuin osakkeet	Raha- laitosten	Julkis- yhteisö- jen	Muiden	olevat euro- alueella olevien liikkee- seen laskemat osakkeet ja osuudet	Raha- laitosten	Muiden				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1997	237,2	215,5	21,1	0,6	114,0	0,7	111,8	1,5	2,9	0,5	2,4	324,1	7,0	51,6	736,7
1998 III	303,6	282,3	21,1	0,2	82,7	1,0	81,0	0,7	4,8	2,0	2,8	328,6	8,0	50,0	777,6
1998 IV	225,2	204,6	20,4	0,1	87,8	1,1	86,2	0,5	5,5	1,8	3,7	322,3	7,9	49,3	698,0
1999 I	608,5	587,9	20,4	0,2	94,0	1,5	91,9	0,6	8,1	4,0	4,1	427,3	9,3	52,5	1 199,9
1999 II	788,8	768,3	20,4	0,2	92,4	1,5	90,0	0,9	8,7	4,4	4,3	498,6	9,7	47,4	1 445,6
1999 syys	456,9	436,3	20,4	0,2	92,4	1,4	89,9	1,1	8,7	4,3	4,4	427,9	9,8	48,2	1 044,0
1999 loka	567,0	546,4	20,4	0,2	92,4	1,9	89,4	1,2	8,6	4,3	4,3	432,6	9,9	54,2	1 164,6
1999 marras	508,4	487,8	20,4	0,2	92,6	2,1	89,4	1,1	8,8	4,2	4,6	410,3	9,9	56,3	1 086,4
1999 joul	442,3	422,1	19,7	0,5	89,1	1,9	86,1	1,1	14,1	4,3	9,8	400,6	9,9	56,2	1 012,2
2000 tammi	465,0	444,6	19,8	0,6	90,3	1,7	87,6	1,0	14,2	4,4	9,8	424,3	9,9	52,4	1 056,1
2000 helmi	382,2	361,8	19,8	0,6	93,2	1,8	90,4	1,0	14,2	4,3	9,8	417,5	9,8	52,5	969,3
2000 maal	443,2	424,3	18,4	0,5	96,2	2,4	92,7	1,1	14,4	4,3	10,1	439,1	9,8	49,0	1 051,7
2000 huhti	465,5	446,6	18,4	0,5	96,7	2,6	93,0	1,1	14,4	4,3	10,1	438,0	9,9	51,4	1 075,9
2000 touko	469,2	450,3	18,4	0,5	97,1	2,7	93,2	1,2	14,4	4,4	10,1	441,9	10,0	51,9	1 084,5
2000 kesä	580,7	561,8	18,4	0,5	97,4	2,6	93,6	1,2	14,7	4,4	10,4	453,5	10,0	52,2	1 208,4
2000 heinä	501,4	482,6	18,4	0,5	98,2	2,5	94,5	1,2	14,7	4,4	10,3	449,7	10,1	51,6	1 125,7
2000 elo	482,5	463,7	18,4	0,5	98,5	2,8	94,4	1,3	14,7	4,4	10,3	435,4	10,2	52,4	1 093,5
2000 syys ^(p)	493,1	474,4	18,2	0,5	98,5	2,9	94,6	1,0	14,6	4,4	10,2	459,0	10,2	54,4	1 129,8

2. Velat

	Liikkeessä oleva raha	Talletukset euro- alueelta	Raha-			Raha- markkina- paperit	Liikkees- een lasketut velka- paperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat ²⁾	Muut velat	Yhteensä
			Raha- laitosten	Valtion	Muiden julkis- yhteisöjen/ muiden						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1997	354,9	147,0	91,9	51,7	3,4	13,4	14,8	106,0	33,4	67,2	736,7
1998 III	341,5	211,8	140,2	66,4	5,2	11,9	12,0	109,6	23,2	67,6	777,6
1998 IV	359,1	152,0	94,2	54,4	3,5	8,5	5,3	97,1	18,6	57,4	698,0
1999 I	348,6	549,5	486,6	54,4	8,5	4,9	5,3	138,0	97,9	55,8	1 199,9
1999 II	356,1	724,3	672,3	43,1	8,9	4,9	5,3	140,7	171,4	43,0	1 445,6
1999 syys	359,7	390,5	332,9	50,1	7,6	3,3	5,3	146,3	88,8	50,1	1 044,0
1999 loka	361,5	500,6	440,8	50,2	9,5	3,3	5,3	150,6	93,8	49,4	1 164,6
1999 marras	363,2	443,0	368,3	64,1	10,6	3,3	4,6	150,3	69,5	52,4	1 086,4
1999 joul	393,3	339,3	277,1	53,4	8,8	3,3	4,6	175,1	49,8	46,9	1 012,2
2000 tammi	366,2	388,9	333,4	47,1	8,4	3,3	4,6	175,7	72,6	44,7	1 056,1
2000 helmi	363,8	311,8	246,7	56,7	8,4	3,3	4,6	175,1	64,4	46,3	969,3
2000 maal	366,2	372,0	319,6	43,3	9,1	1,7	4,6	186,9	75,1	45,3	1 051,7
2000 huhti	372,7	388,3	334,5	43,4	10,3	1,7	4,6	189,7	75,2	43,8	1 075,9
2000 touko	371,8	390,7	345,1	34,1	11,5	1,7	4,6	188,7	82,4	44,6	1 084,5
2000 kesä	374,3	498,4	432,8	53,1	12,5	1,7	4,6	193,8	92,0	43,6	1 208,4
2000 heinä	377,7	414,9	354,7	49,7	10,5	1,7	4,6	196,6	84,6	45,6	1 125,7
2000 elo	373,2	401,0	336,1	53,8	11,2	1,7	4,6	200,1	66,6	46,3	1 093,5
2000 syys ^(p)	373,5	404,2	346,1	45,6	12,5	0,0	4,6	222,1	75,0	50,6	1 129,8

Lähde: EKP.

- 1) Euroopan keskuspankki (EKP) perustettiin 1.6.1998. Eurojärjestelmää koskevat tilastot koostuvat EKP:n (kesäkuusta 1998 alkaen) ja euroalueen jäsenmaiden kansallisten keskuspankkien tilastoista.
- 2) Tammikuun 1999 alusta alkaen ulkomaisiin saamisiin ja velkoihin sisältyvät TARGETin toimintaan liittyvät eurojärjestelmän väliaikaiset bruttosäämiset ja -velat euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden kansallisiin keskuspankkeihin nähden. Tammikuun 2000 lopussa niitä oli noin 46 miljardia euroa, helmikuun 2000 lopussa noin 40 miljardia euroa, maaliskuun 2000 lopussa noin 51 miljardia euroa, huhtikuun 2000 lopussa noin 47 miljardia euroa, toukokuun lopussa noin 53 miljardia euroa, kesäkuun 2000 lopussa noin 65 miljardia euroa, heinäkuun 2000 lopussa noin 59 miljardia euroa, elokuun 2000 lopussa noin 41 miljardia euroa, syyskuun lopussa noin 47 miljardia euroa ja lokakuun lopussa noin 41 miljardia euroa. Vuoden 1999 kunkin kuukauden lopun tilanne on esitetty vastaavassa alaviitteessä Kuukausikatsauksen helmikuun 2000 numerossa.

Taulukko 2.2

Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Yhteensä															
	Lainat euro-alueelle	Rahalaitoksille	Julkisyhteisöille	Muille	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Rahalaitosten	Julkisyhteisöjen	Muiden	Rahamarkkinapaperit	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeen laskemat osakkeet ja osuudet	Rahalaitosten	Muiden	Ulkomaiset saamiset	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1997	8 436,1	2 905,6	821,4	4 709,1	1 868,4	635,5	1 050,6	182,3	99,7	329,8	94,2	235,6	1 594,8	238,9	796,9	13 364,7
1998 III	8 844,1	3 073,7	809,8	4 960,5	2 040,0	705,5	1 137,2	197,3	105,8	381,2	109,8	271,4	1 650,8	237,0	785,8	14 044,4
1998 IV	9 098,4	3 181,5	821,2	5 095,8	2 012,3	721,3	1 102,3	188,7	107,1	424,2	123,3	300,8	1 579,9	243,97	77,4	14 243,2
1999 I	9 252,2	3 277,4	816,8	5 158,0	2 087,8	761,4	1 131,7	194,7	99,1	469,2	126,0	343,2	1 627,5	244,6	876,2	14 656,5
1999 II	9 450,5	3 328,7	816,5	5 305,3	2 138,7	800,6	1 125,8	212,3	101,9	484,6	124,7	359,8	1 646,0	250,0	866,2	14 937,8
1999 syys	9 568,3	3 384,1	809,4	5 374,7	2 180,0	828,3	1 134,4	217,3	111,1	481,7	129,8	352,0	1 653,3	258,9	813,1	15 066,5
1999 loka	9 697,3	3 457,5	818,7	5 421,2	2 203,1	840,9	1 147,2	215,1	115,0	484,6	131,2	353,4	1 686,1	261,1	850,9	15 298,2
1999 marras	9 859,3	3 541,9	831,7	5 485,8	2 218,0	850,0	1 145,0	223,0	128,1	497,6	129,9	367,7	1 764,4	265,3	898,9	15 631,6
1999 joulou	9 764,2	3 420,2	827,5	5 516,6	2 175,6	827,5	1 121,6	226,5	129,9	521,4	138,0	383,4	1 702,2	281,2	917,7	15 492,3
2000 tammi	9 832,8	3 450,8	819,5	5 562,5	2 193,4	834,8	1 131,1	227,5	121,1	528,7	141,5	387,1	1 723,7	282,5	935,9	15 618,1
2000 helmi	9 836,7	3 425,3	814,9	5 596,5	2 216,1	845,4	1 137,2	233,5	130,8	546,2	144,7	401,5	1 768,3	282,1	952,1	15 732,4
2000 maalisk	10 002,5	3 515,2	820,3	5 667,0	2 221,3	868,9	1 124,8	227,6	131,9	594,3	155,1	439,2	1 804,3	287,5	976,1	16 017,6
2000 huhti	10 049,6	3 499,6	822,4	5 727,6	2 216,0	877,8	1 102,5	235,7	149,1	609,4	157,1	452,3	1 904,4	288,9	1 017,1	16 234,4
2000 touko	10 126,8	3 554,7	816,0	5 756,1	2 228,4	894,5	1 091,2	242,7	157,4	628,6	162,1	466,5	1 888,5	288,8	1 016,5	16 334,9
2000 kesä	10 107,8	3 468,8	816,3	5 822,7	2 206,8	894,3	1 069,7	242,8	155,2	588,1	157,4	430,7	1 868,5	270,9	1 019,3	16 216,6
2000 heinä	10 061,0	3 395,9	813,9	5 851,2	2 213,7	920,0	1 042,8	250,8	152,7	586,2	149,7	436,4	1 897,8	272,7	1 068,2	16 252,1
2000 elo	10 120,4	3 447,4	802,2	5 870,8	2 212,5	926,6	1 031,0	255,0	152,9	586,8	150,3	436,5	1 958,5	275,2	1 106,3	16 412,5
2000 syys ^(p)	10 187,3	3 457,5	794,3	5 935,5	2 221,6	935,6	1 024,6	261,4	146,0	589,3	150,9	438,4	1 972,8	276,4	1 055,0	16 448,4

2. Velat

	Yhteensä															
	Liikkeessä oleva raha	Talletukset euro-alueelta	Rahalaitosten	Valtion	Muiden julkisyhteisöjen/muiden	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irta- sanomis- ehtoiset	Repot	Rahamarkkinapaperit	Liikkeen lasketut velkapaperit	Rahamarkkinapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat	Muut velat	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1997	0,4	7 773,9	3 009,3	102,1	4 662,5	1 229,6	1 901,2	1 326,3	205,4	252,0	1 924,8	138,8	687,5	1 373,5	1 213,9	13 364,7
1998 III	0,4	8 043,6	3 227,5	90,0	4 726,2	1 268,8	1 901,0	1 345,4	211,0	260,4	2 093,2	154,1	725,9	1 482,8	1 284,0	14 044,4
1998 IV	0,4	8 279,3	3 311,7	95,3	4 872,3	1 382,7	1 924,1	1 388,8	176,7	241,2	2 116,0	160,8	742,4	1 500,4	1 202,7	14 243,2
1999 I	0,5	8 330,3	3 390,5	78,9	4 860,8	1 387,1	1 984,9	1 310,6	178,3	279,8	2 194,0	180,5	759,3	1 618,0	1 294,1	14 656,5
1999 II	0,5	8 445,6	3 437,3	81,9	4 926,5	1 479,6	1 961,2	1 319,1	166,4	305,3	2 268,9	183,2	781,9	1 666,6	1 285,7	14 937,8
1999 syys	0,6	8 508,2	3 503,8	83,1	4 921,3	1 466,9	1 976,7	1 317,1	160,6	307,1	2 329,3	204,1	795,0	1 688,5	1 233,6	15 066,5
1999 loka	0,6	8 605,0	3 584,7	84,8	4 935,5	1 467,4	1 996,7	1 314,0	157,5	307,6	2 355,7	214,6	801,2	1 753,8	1 259,7	15 298,2
1999 marras	0,7	8 735,1	3 679,7	81,9	4 973,5	1 501,1	2 005,0	1 308,7	158,6	310,2	2 376,8	243,5	805,2	1 839,5	1 320,7	15 631,6
1999 joulou	0,7	8 709,1	3 579,4	88,6	5 041,0	1 532,3	2 037,4	1 327,1	144,2	309,8	2 364,7	242,1	836,3	1 774,7	1 255,0	15 492,3
2000 tammi	0,7	8 708,7	3 555,5	86,5	5 066,7	1 561,7	2 023,0	1 327,1	154,9	326,3	2 370,7	221,6	856,6	1 837,0	1 296,5	15 618,1
2000 helmi	0,7	8 706,9	3 548,0	87,7	5 071,2	1 554,6	2 040,3	1 316,9	159,4	343,6	2 396,3	233,0	864,2	1 874,7	1 313,0	15 732,4
2000 maalisk	0,7	8 785,1	3 604,4	86,9	5 093,8	1 562,7	2 047,0	1 307,0	177,1	343,1	2 423,3	248,8	878,9	1 991,2	1 346,6	16 017,6
2000 huhti	0,7	8 797,8	3 578,4	88,2	5 131,2	1 597,1	2 055,3	1 299,4	179,5	409,7	2 452,2	248,1	888,0	2 068,3	1 369,7	16 234,4
2000 touko	0,6	8 847,7	3 640,7	79,8	5 127,2	1 580,6	2 074,6	1 291,3	180,8	412,7	2 470,7	260,0	895,2	2 066,4	1 381,5	16 334,9
2000 kesä	0,6	8 824,4	3 615,3	93,3	5 115,8	1 590,5	2 072,0	1 285,9	167,3	410,3	2 479,6	261,1	886,9	1 956,7	1 397,0	16 216,6
2000 heinä	0,6	8 744,0	3 536,6	84,9	5 122,6	1 588,9	2 082,3	1 279,3	172,0	408,9	2 503,6	272,6	892,2	1 998,5	1 431,7	16 252,1
2000 elo	0,0	8 776,3	3 570,6	86,6	5 119,0	1 561,2	2 113,8	1 274,6	169,4	419,1	2 530,8	276,1	895,3	2 059,1	1 455,7	16 412,5
2000 syys ^(p)	0,0	8 806,3	3 566,9	102,0	5 137,4	1 578,1	2 120,3	1 267,1	171,9	412,3	2 544,7	271,1	900,9	2 105,0	1 408,2	16 448,4

Lähde: EKP.

Taulukko 2.3

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä¹⁾)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset: kannat

		Lainat			Hallussa			Hallussa	Ulkomaiset	Kiinteä	Muut	Yhteensä
		euro- alueelle	Julkis- yhteisöille	Muulle	olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Julkis- yhteisöjen	Muiden	olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	saamiset ³⁾	omaisuus	saamiset	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1999	helmi	5 951,0	839,7	5 111,3	1 409,8	1 207,8	202,0	326,7	1 958,7	252,7	978,9	10 877,8
	maalis	5 995,4	837,2	5 158,2	1 418,9	1 223,7	195,2	347,3	2 054,8	253,9	897,3	10 967,7
	huhti	6 009,5	830,0	5 179,5	1 421,8	1 219,3	202,4	359,9	2 058,4	255,9	864,0	10 969,6
	touko	6 042,1	830,2	5 211,9	1 444,8	1 236,1	208,7	372,9	2 009,2	257,1	850,0	10 976,1
	kesä	6 142,3	836,9	5 305,5	1 429,0	1 215,8	213,2	364,1	2 144,6	259,7	880,9	11 220,5
	heinä	6 169,0	828,8	5 340,2	1 420,6	1 204,0	216,6	361,6	2 081,9	264,4	863,2	11 160,7
	elo	6 160,1	824,8	5 335,3	1 433,1	1 208,3	224,8	360,4	2 055,8	265,2	844,5	11 119,1
	syys	6 204,8	829,8	5 374,9	1 442,7	1 224,3	218,4	356,4	2 081,2	268,7	828,4	11 182,2
	loka	6 260,4	839,1	5 421,3	1 452,8	1 236,5	216,2	357,7	2 118,7	271,0	872,6	11 333,1
	marras	6 338,0	852,1	5 486,0	1 458,5	1 234,4	224,1	372,2	2 174,8	275,3	921,5	11 540,3
	joulu	6 364,3	847,2	5 517,1	1 435,3	1 207,7	227,6	393,3	2 102,8	291,1	929,8	11 516,6
2000	tammi	6 402,4	839,3	5 563,1	1 447,2	1 218,7	228,5	396,9	2 148,0	292,4	954,4	11 641,3
	helmi	6 431,8	834,7	5 597,1	1 462,1	1 227,5	234,6	411,4	2 185,9	291,9	971,3	11 754,3
	maalis	6 506,2	838,7	5 667,5	1 446,2	1 217,5	228,6	449,3	2 243,3	297,3	992,8	11 935,1
	huhti	6 568,9	840,8	5 728,1	1 432,2	1 195,4	236,8	462,4	2 342,4	298,8	1 033,0	12 137,6
	touko	6 591,0	834,4	5 756,6	1 428,2	1 184,3	243,9	476,5	2 330,3	298,7	1 033,6	12 158,4
	kesä	6 657,8	834,7	5 823,1	1 407,3	1 163,3	244,0	441,1	2 321,9	280,8	1 037,8	12 146,8
	heinä	6 683,9	832,2	5 851,7	1 389,3	1 137,3	252,0	446,7	2 347,4	282,8	1 084,6	12 234,8
	elo	6 691,8	820,6	5 871,3	1 381,7	1 125,4	256,3	446,8	2 393,8	285,3	1 123,4	12 322,9
	syys ⁴⁾	6 748,5	812,6	5 936,0	1 381,6	1 119,2	262,4	448,6	2 431,9	286,6	1 074,9	12 372,1

2. Velat: kannat

		Liik- keessä oleva raha	Valtion talletuk- set	Muiden julkisyh- teisöjen/ muiden talletuk- set euro- alueelta	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Raha- markki- narahas- tojen rahasto- osuudet ja raha- markki- napaperit	Liikke- eseen lasketut velka- paperit	Oma pääoma ja varauk- set	Ulko- maiset velat ³⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1999	helmi	313,1	141,2	4 866,6	1 388,8	1 980,8	1 313,4	183,7	355,4	1 433,4	753,5	1 643,0	1 378,8	-7,2	10 877,8
	maalis	317,7	133,4	4 869,3	1 395,6	1 984,9	1 310,6	178,3	366,1	1 436,4	767,2	1 715,9	1 350,0	11,7	10 967,7
	huhti	319,8	115,8	4 883,7	1 411,1	1 986,9	1 314,0	171,7	387,6	1 453,1	778,0	1 731,0	1 300,1	0,4	10 969,6
	touko	321,5	120,7	4 904,6	1 442,8	1 974,7	1 314,7	172,4	389,1	1 463,5	782,6	1 720,7	1 257,8	15,5	10 976,1
	kesä	324,0	125,0	4 935,3	1 488,5	1 961,2	1 319,1	166,4	391,5	1 472,1	793,3	1 837,9	1 328,7	12,6	11 220,5
	heinä	332,0	134,9	4 938,7	1 474,7	1 979,1	1 321,3	163,7	383,3	1 476,5	797,9	1 770,4	1 313,2	13,7	11 160,7
	elo	326,5	137,8	4 916,7	1 445,7	1 988,1	1 320,2	162,6	396,6	1 484,5	796,6	1 776,9	1 282,4	1,0	11 119,1
	syys	327,4	133,2	4 928,8	1 474,4	1 976,7	1 317,1	160,6	403,5	1 504,9	807,1	1 777,3	1 283,7	16,2	11 192,1
	loka	329,7	135,0	4 945,1	1 476,9	1 996,7	1 314,0	157,5	410,5	1 518,2	816,3	1 847,6	1 309,1	21,7	11 333,1
	marras	330,2	146,0	4 984,1	1 511,7	2 005,0	1 308,7	158,6	428,9	1 529,3	821,4	1 909,0	1 373,1	18,3	11 540,3
	joulu	350,0	142,0	5 049,8	1 541,1	2 037,4	1 327,1	144,2	425,2	1 539,8	869,2	1 824,5	1 301,9	14,3	11 516,6
2000	tammi	333,0	133,6	5 075,1	1 570,1	2 023,0	1 327,1	154,9	430,1	1 538,7	886,4	1 909,6	1 341,2	-6,5	11 641,3
	helmi	331,2	144,4	5 079,6	1 563,0	2 040,3	1 316,9	159,4	449,1	1 553,7	890,3	1 939,1	1 359,3	7,6	11 754,3
	maalis	334,6	130,2	5 102,9	1 571,8	2 047,0	1 307,0	177,1	461,7	1 556,6	906,3	2 066,3	1 391,9	-15,5	11 935,1
	huhti	337,8	131,6	5 141,6	1 607,4	2 055,3	1 299,4	179,5	510,4	1 576,3	916,3	2 143,6	1 413,4	-33,3	12 137,6
	touko	337,6	113,9	5 138,8	1 592,1	2 074,6	1 291,3	180,8	517,1	1 578,0	917,4	2 148,8	1 426,2	-19,3	12 158,4
	kesä	341,2	146,5	5 128,3	1 603,0	2 072,0	1 285,9	167,3	517,9	1 587,2	918,9	2 048,7	1 440,6	17,5	12 146,8
	heinä	343,1	134,6	5 133,0	1 599,4	2 082,3	1 279,3	172,0	530,4	1 585,7	934,7	2 083,0	1 477,3	12,9	12 234,8
	elo	338,0	140,4	5 130,2	1 572,4	2 113,8	1 274,6	169,4	544,1	1 606,1	940,8	2 125,6	1 502,0	-4,4	12 322,9
	syys ⁴⁾	339,0	147,5	5 149,9	1 590,6	2 120,3	1 267,1	171,9	537,4	1 610,8	967,6	2 180,0	1 458,8	-18,9	12 372,1

Lähde: EKP.

- 1) Euroopan keskuspankki (EKP) perustettiin 1.6.1998. Eurojärjestelmää koskevat tilastot koostuvat EKP:n (kesäkuusta 1998 alkaen) ja euroalueen jäsenmaiden kansallisten keskuspankkien tilastoista.
- 2) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokitelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.
- 3) Ks. myös taulukon 2.1 alaviite 2.

3. Saamiset: virrat²⁾

											Yhteensä	
		Lainat euro-alueelle			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeesien laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeesien laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ³⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	
		Julkis-yhteisöille	Muulle		Julkis-yhteisöjen	Muiden						
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1999	maalis	39,1	-3,2	42,3	36,0	34,1	1,9	18,9	53,2	1,2	-92,2	56,2
	huhti	12,7	-8,7	21,4	2,8	-4,4	7,2	11,9	-8,9	2,0	-33,4	-12,9
	touko	31,6	0,1	31,5	21,1	14,7	6,4	11,8	-60,4	1,1	-14,0	-8,7
	kesä	101,3	6,6	94,8	-13,1	-17,6	4,5	-9,0	126,2	2,4	30,4	238,2
	heinä	29,5	-8,0	37,5	-13,6	-16,7	3,1	-3,3	-35,3	4,7	-17,7	-35,7
	elo	-9,9	-4,1	-5,8	17,8	9,8	7,9	-0,1	-44,0	0,8	-18,8	-54,1
	syys	46,2	5,1	41,1	16,8	24,1	-7,3	-5,4	19,8	3,5	-9,3	71,7
	loka	54,2	9,1	45,1	19,8	22,5	-2,7	1,2	20,8	2,2	44,3	142,7
	marras	74,0	12,7	61,2	11,6	4,1	7,5	9,0	20,9	4,3	48,8	168,6
	joulu	29,9	-5,2	35,1	-28,5	-31,8	3,2	15,8	-77,5	16,0	5,2	-39,0
2000	tammi	33,5	-8,0	41,6	15,1	13,9	1,2	3,4	23,0	1,4	24,6	101,1
	helmi	30,0	-4,6	34,7	15,3	9,1	6,2	12,9	32,8	-0,5	16,8	107,3
	maalis	71,5	5,0	66,6	-13,6	-6,9	-6,8	36,3	32,8	5,4	22,2	154,7
	huhti	55,6	1,7	53,8	-16,4	-21,4	5,0	12,3	12,7	1,5	33,3	99,1
	touko	21,0	-6,2	27,2	-0,4	-7,8	7,4	13,1	11,1	-0,1	0,5	45,2
	kesä	60,3	0,0	60,2	-17,0	-18,0	1,0	-35,6	7,7	-17,6	4,6	2,3
	heinä	22,1	-2,0	24,0	-19,2	-26,7	7,5	4,6	-4,6	2,0	46,5	51,4
	elo	8,5	-8,4	16,9	-5,8	-9,4	3,7	0,4	3,9	2,5	38,6	48,3
	syys ^(p)	54,1	-8,2	62,3	2,1	-3,9	6,0	2,1	18,2	1,2	-49,0	28,7

4. Velat: virrat²⁾

													Yhteensä		
		Liikkeessä oleva raha	Valtion talletukset	Muiden julkisyhteisöjen/muiden talletukset euro-alueelta	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Raha- markki- narahas- tojen rahasto- osuudet ja raha- markkina- paperit	Liikkeeseen lasketut velka- paperit	Oma pääoma ja varauk- set	Ulko- maiset velat ³⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1999	maalis	4,7	-7,7	-0,5	5,4	2,4	-2,8	-5,4	6,4	4,9	14,4	55,4	-34,0	12,7	56,2
	huhti	2,1	-17,6	13,2	15,1	1,3	3,4	-6,6	20,9	15,6	11,5	6,7	-54,3	-11,0	-12,9
	touko	1,7	4,9	19,6	31,2	-13,0	0,6	0,8	1,3	9,0	5,2	-19,3	-46,3	15,1	-8,7
	kesä	2,4	4,2	29,3	45,2	-14,3	4,5	-6,0	1,3	7,4	13,9	109,4	74,4	-4,2	238,2
	heinä	8,0	10,0	6,6	-12,6	19,7	2,2	-2,7	-7,8	7,3	5,0	-45,6	-19,7	0,5	-35,7
	elo	-5,5	2,9	-24,2	-29,8	7,8	-1,1	-1,1	13,1	4,7	0,8	-4,9	-28,9	-12,1	-54,1
	syys	0,9	-4,7	13,0	29,2	-11,1	-3,1	-2,0	6,5	21,8	5,8	4,2	8,9	15,2	71,7
	loka	2,3	1,8	13,9	1,7	18,6	-3,2	-3,2	6,6	10,9	7,7	54,8	39,4	5,5	142,7
	marras	0,5	11,0	34,5	33,1	5,7	-5,3	1,1	17,8	6,3	4,1	32,4	65,5	-3,3	168,6
	joulu	19,5	-4,0	65,7	29,4	32,3	18,5	-14,4	-14,7	10,6	31,2	-87,8	-59,5	0,0	-39,0
2000	tammi	-16,9	-8,4	22,9	28,1	-15,7	-0,2	10,7	0,8	-3,0	18,6	67,8	42,8	-23,5	101,1
	helmi	-1,8	10,8	4,1	-7,2	17,0	-10,2	4,5	19,0	14,8	5,3	25,1	16,1	14,1	107,3
	maalis	3,4	-14,3	20,2	7,5	5,0	-9,9	17,6	12,0	1,3	16,9	106,4	31,9	-23,1	154,7
	huhti	3,3	1,4	33,0	33,4	4,9	-7,7	2,3	2,3	14,6	9,7s	35,2	14,8	-15,1	99,1
	touko	-0,2	-17,7	0,1	-11,9	19,9	-9,2	1,4	9,8	5,6	3,1	26,2	12,0	6,2	45,2
	kesä	3,6	32,6	-7,4	12,2	-0,8	-5,3	-13,5	-3,7	15,7	-3,2	-78,6	17,6	25,5	2,3
	heinä	1,9	-11,8	1,1	-5,0	7,4	-6,0	4,7	12,0	-7,4	15,7	7,7	39,5	-7,2	51,4
	elo	-5,1	5,8	-7,2	-28,9	29,2	-4,8	-2,7	12,6	12,2	7,0	5,5	32,7	-15,2	48,3
	syys ^(p)	1,0	7,1	17,8	17,5	5,3	-7,5	2,5	-7,1	2,7	25,5	39,7	-43,4	-14,6	28,7

Taulukko 2.4

Raha-aggregaatit¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Kannat ajanjakson lopussa

		M1						M2		Repot	Raha- markkina- rahastojen rahasto- osuudet ja raha- markkina- paperit	Enintään 2 vuoden velka- paperit
		Yhteensä		Joulukuu 1998 = 100 ²⁾		Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾			
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset									
		1	2	3	4	5	6	7	8			
1999	helmi	313,1	1 453,0	1 766,1	99,42	875,1	1 252,3	3 893,4	99,74	183,7	355,4	55,5
	maalis	317,7	1 469,1	1 786,8	100,51	874,0	1 250,1	3 910,9	100,11	178,3	366,1	48,9
	huhti	319,8	1 481,4	1 801,2	101,29	874,3	1 255,1	3 930,7	100,59	171,7	387,6	52,8
	touko	321,5	1 510,6	1 832,2	103,01	864,5	1 259,9	3 956,5	101,23	172,4	389,1	57,6
	kesä	324,0	1 551,2	1 875,1	105,40	841,5	1 265,7	3 982,4	101,86	166,4	391,5	59,2
	heinä	332,0	1 543,6	1 875,6	105,48	854,3	1 270,4	4 000,3	102,38	163,7	383,3	61,7
	elo	326,5	1 513,6	1 840,1	103,44	857,3	1 270,3	3 967,7	101,50	162,6	396,6	63,0
	syys	327,4	1 537,5	1 864,9	104,87	843,8	1 267,3	3 976,1	101,74	160,6	403,5	75,5
	loka	329,7	1 542,0	1 871,7	105,20	858,6	1 265,5	3 995,7	102,15	157,5	410,5	74,0
	marras	330,2	1 575,9	1 906,1	107,04	857,9	1 260,4	4 024,4	102,79	158,6	428,9	75,6
	joulu	350,0	1 609,4	1 959,3	110,01	878,5	1 282,9	4 120,8	105,24	144,2	425,2	88,4
2000	tammi	333,0	1 637,7	1 970,7	110,60	862,0	1 283,8	4 116,5	105,09	154,9	430,1	86,6
	helmi	331,2	1 629,2	1 960,4	110,01	876,8	1 272,5	4 109,7	104,95	159,4	449,1	90,1
	maalis	334,6	1 637,5	1 972,2	110,60	885,0	1 262,1	4 119,3	105,13	177,1	461,7	89,9
	huhti	337,8	1 675,6	2 013,4	112,80	893,0	1 254,6	4 161,1	106,08	179,5	510,4	89,0
	touko	337,6	1 657,0	1 994,5	111,93	910,7	1 246,1	4 151,4	105,92	180,8	517,1	86,7
	kesä	341,2	1 668,5	2 009,7	112,85	909,4	1 238,8	4 157,9	106,16	167,3	517,9	86,2
	heinä	343,1	1 666,6	2 009,7	112,78	919,4	1 231,1	4 160,2	106,15	172,0	530,4	75,9
	elo	338,0	1 637,8	1 975,8	110,77	948,5	1 225,0	4 149,3	105,78	169,4	544,1	78,7
	syys ³⁾	339,0	1 655,5	1 994,4	111,77	956,3	1 214,8	4 165,6	106,16	171,9	537,4	80,2

2. Virrat⁴⁾

		M1				M2		Repot	Raha- markkina- rahastojen rahasto- osuudet ja raha- markkina- paperit	Enintään 2 vuoden velka- paperit		
		Yhteensä		Vuotuinen prosentti- muutos ⁴⁾		Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset				Yhteensä	Vuotuinen prosentti- muutos ⁴⁾
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset									
		1	2	3	4	5	6				7	8
1999	maalis	4,7	14,7	19,4	11,8	-2,4	-2,4	14,7	6,8	-5,4	6,4	0,0
	huhti	2,1	11,9	14,0	11,5	-0,3	5,0	18,7	6,4	-6,6	20,9	1,1
	touko	1,7	28,8	30,5	12,1	-10,3	4,7	24,9	6,5	0,8	1,3	4,5
	kesä	2,4	40,0	42,5	11,5	-23,6	5,8	24,7	6,3	-6,0	1,3	1,4
	heinä	8,0	-6,5	1,6	14,1	14,1	4,8	20,5	7,7	-2,7	-7,8	2,9
	elo	-5,5	-30,8	-36,3	12,8	2,0	-0,1	-34,3	7,0	-1,1	13,1	1,0
	syys	0,9	24,5	25,4	12,8	-13,3	-3,0	9,1	6,9	-2,0	6,5	0,8
	loka	2,3	3,6	5,9	13,0	12,2	-1,9	16,1	7,0	-3,2	6,6	-1,9
	marras	0,5	32,2	32,8	11,8	-2,5	-5,2	25,1	6,4	1,1	17,8	0,7
	joulu	19,5	33,4	52,9	10,0	20,6	22,6	96,1	5,2	-14,4	-14,7	13,1
2000	tammi	-16,9	27,4	10,4	9,3	-17,4	0,8	-6,2	4,1	10,7	0,8	-2,1
	helmi	-1,8	-8,7	-10,5	10,7	16,3	-11,3	-5,5	5,2	4,5	19,0	3,5
	maalis	3,4	7,0	10,5	10,0	7,1	-10,5	7,0	5,0	17,6	12,0	-1,0
	huhti	3,3	36,0	39,3	11,4	5,7	-7,6	37,3	5,5	2,3	2,3	-0,1
	touko	-0,2	-15,3	-15,5	8,7	18,9	-9,6	-6,2	4,6	1,4	9,8	-1,7
	kesä	3,6	12,8	16,4	7,1	0,3	-7,3	9,4	4,2	-13,5	-3,7	1,9
	heinä	1,9	-3,2	-1,3	6,9	8,2	-7,4	-0,4	3,7	4,7	12,0	-10,8
	elo	-5,1	-30,7	-35,8	7,1	27,5	-6,2	-14,5	4,2	-2,7	12,6	1,7
	syys ³⁾	1,0	16,9	17,9	6,6	7,1	-10,3	14,7	4,3	2,5	-7,1	1,1

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) Kun joulukuun 1998 (kausivaihtelusta puhdistamaton) kanta = 100, indeksi osoittaa virroista lasketun kumulatiivisen prosenttimuutoksen kyseisenä ajankohdana, kuten alaviitteessä 4 on esitetty. Indeksien prosenttimuutos kahden ajankohdan välillä vastaa aggregaatin muutosta uudelleenluokittelun ja muiden vastaavien tekijöiden vaikutusta.

M3			M3:n keskeiset vastaerät											
Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	14	Rahalaitosten pitempiäaikaiset velat				Luotot ³⁾				Ulko-maiset netto-saamiset	23		
			Yli 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velka- paperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euro- alueella	Niistä:				Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	
									lainat	22				
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23			
4 488,1	100,55		1 106,4	121,8	1 377,9	753,5	2 047,5	5 640,0	5 111,3	101,48	315,7	1999	helmi	
4 504,2	100,90		1 111,6	120,9	1 387,5	767,2	2 060,9	5 700,7	5 158,2	102,32	338,9		maalis	
4 542,7	101,67		1 113,6	118,7	1 400,3	778,0	2 049,4	5 741,9	5 179,5	102,75	327,4		huhti	
4 575,7	102,37		1 111,2	115,1	1 405,9	782,6	2 066,3	5 793,5	5 211,9	103,37	288,6		touko	
4 599,5	102,85		1 120,7	114,2	1 412,9	793,3	2 052,7	5 882,7	5 305,5	105,25	306,6		kesä	
4 608,9	103,14		1 125,4	111,9	1 414,9	797,9	2 032,7	5 918,4	5 340,2	105,99	311,5		heinä	
4 589,9	102,66		1 131,5	111,0	1 421,5	796,6	2 033,1	5 920,5	5 335,3	105,88	278,9		elo	
4 615,6	102,98		1 133,6	111,2	1 429,5	807,1	2 054,2	5 949,7	5 374,9	106,70	303,9		syys	
4 637,7	103,37		1 138,6	110,6	1 444,2	816,3	2 075,6	5 995,2	5 421,3	107,59	271,1		loka	
4 687,5	104,37		1 147,6	110,6	1 453,7	821,4	2 086,4	6 082,3	5 486,0	108,81	265,8		marras	
4 778,5	106,15		1 159,3	112,8	1 451,5	869,2	2 054,9	6 138,0	5 517,1	109,50	278,3		joulu	
4 788,1	106,22		1 161,4	111,8	1 452,1	886,4	2 058,0	6 188,4	5 563,1	110,33	238,4	2000	tammi	
4 808,4	106,70		1 164,0	112,8	1 463,5	890,3	2 062,2	6 243,1	5 597,1	111,01	246,8		helmi	
4 848,0	107,49		1 162,4	113,6	1 466,7	906,3	2 056,3	6 345,4	5 667,5	112,33	177,1		maalis	
4 939,9	108,42		1 162,7	113,2	1 487,3	916,3	2 036,2	6 427,2	5 728,1	113,40	198,8		huhti	
4 935,9	108,49		1 164,3	114,4	1 491,4	917,4	2 018,7	6 477,0	5 756,6	113,94	181,6		touko	
4 929,2	108,36		1 163,1	115,9	1 501,1	918,9	1 998,0	6 508,2	5 823,1	115,13	273,2		kesä	
4 938,6	108,48		1 163,4	117,0	1 509,8	934,7	1 969,5	6 550,5	5 851,7	115,61	264,4		heinä	
4 941,5	108,42		1 165,7	118,6	1 527,4	940,8	1 946,0	6 574,3	5 871,3	115,94	268,2		elo	
4 955,0	108,67		1 164,4	120,8	1 530,6	967,6	1 931,7	6 647,0	5 936,0	117,17	251,9		syys ⁶⁾	

M3			M3:n keskeiset vastaerät											
Yhteensä	Vuotuinen prosentti- muutos ⁴⁾	3 kk:n liukuva keskiarvo	Rahalaitosten pitempiäaikaiset velat				Luotot ³⁾				Ulko- maiset netto- saamiset	23		
			Yli 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velka- paperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euro- alueella	Niistä:				Vuotuinen prosentti- muutos ⁴⁾	
									lainat	22				
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23			
15,7	5,5	5,3	4,8	-0,8	4,9	14,4	30,8	63,1	42,3	10,0	-2,2	1999	maalis	
34,1	5,3	5,4	1,8	-2,2	14,5	11,5	-13,1	40,5	21,4	9,6	-15,6		huhti	
31,4	5,5	5,4	-2,7	-3,6	4,5	5,2	14,8	49,7	31,5	9,9	-41,0		touko	
21,4	5,5	5,6	9,3	-1,0	6,0	13,9	-11,0	90,3	94,8	10,4	16,8		kesä	
12,9	5,9	5,7	5,3	-2,3	4,4	5,0	-24,7	37,3	37,5	10,2	10,2		heinä	
-21,3	5,7	5,9	5,8	-0,9	3,7	0,8	5,7	2,0	-5,8	10,0	-39,0		elo	
14,4	6,0	5,8	2,2	0,2	21,0	5,8	29,2	28,5	41,1	9,9	15,6		syys	
17,6	5,7	5,9	6,2	-0,6	12,8	7,7	31,6	43,6	45,1	10,0	-34,0		loka	
44,7	6,1	6,0	8,2	0,1	5,5	4,1	16,8	77,8	61,2	10,2	-11,5		marras	
80,1	6,2	5,8	11,7	2,1	-2,5	31,2	-36,9	54,1	35,1	9,5	10,4		joulu	
3,2	5,2	5,8	1,7	-0,9	-0,9	18,6	5,9	46,2	41,6	8,7	-44,8	2000	tammi	
21,5	6,1	6,0	0,8	1,0	11,2	5,3	4,4	53,8	34,7	9,4	7,8		helmi	
35,7	6,5	6,4	-2,1	0,8	2,3	16,9	-1,9	96,1	66,6	9,8	-73,6		maalis	
41,8	6,6	6,4	-0,8	-0,4	14,7	9,7	-19,6	71,1	53,8	10,4	-22,5		huhti	
3,2	6,0	6,0	1,0	1,2	7,4	3,1	-14,1	47,8	27,2	10,2	-15,1		touko	
-5,9	5,4	5,5	-1,1	1,5	13,8	-3,2	-18,0	25,6	60,2	9,4	86,3		kesä	
5,5	5,2	5,4	-0,9	1,4	3,4	15,7	-28,7	36,2	24,0	9,1	-12,2		heinä	
-3,0	5,6	5,4	1,6	1,7	10,6	7,0	-17,8	20,9	16,9	9,5	-1,6		elo	
11,3	5,5	-	-1,8	2,2	1,6	25,5	-12,1	70,3	62,3	9,8	-21,5		syys ⁶⁾	

3) Luottoihin kuuluvat rahalaitosten lainat euroalueella sijaitseville ei-rahallaisille ja sijoitukset euroalueella sijaitsevien ei-rahallaisien liikkeeseeen laskemiin arvopapereihin.

4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista. Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. tekninen huomautus.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾

(miljardia euroa; prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

3. Kausivaihtelusta puhdistetut kannat

	M2								M3		Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt)		
	M1				Muut lyhytaikaiset talletukset ³⁾		Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁴⁾		Yhteensä	Indeksi ²⁾	Yhteensä	Indeksi ²⁾	
	Yhteensä		Muutos edellisestä kuukaudesta, %		Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta, %	Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta, %					
	1	2	3	4					5	6	7	8	9
1999	helmi	1 778,9	100,14	2 107,7	99,08	3 886,6	99,56	592,1	105,80	4 478,7	100,34	5 119,7	101,65
	maalis	1 798,7	101,18	2 118,0	99,50	3 916,7	100,26	587,6	105,40	4 504,3	100,91	5 160,0	102,36
	huhti	1 810,0	101,79	2 122,3	99,67	3 932,2	100,63	601,9	107,37	4 534,2	101,47	5 187,3	102,90
	touko	1 829,3	102,85	2 124,0	99,72	3 953,3	101,14	605,7	107,96	4 559,0	102,00	5 227,3	103,68
	kesä	1 846,1	103,76	2 118,1	99,42	3 964,2	101,40	613,8	109,18	4 578,0	102,37	5 284,7	104,84
	heinä	1 871,3	105,24	2 130,5	100,07	4 001,8	102,42	608,4	108,37	4 610,2	103,17	5 318,9	105,57
	elo	1 873,0	105,30	2 131,4	100,06	4 004,4	102,44	615,5	109,54	4 619,9	103,33	5 355,0	106,27
	syys	1 883,8	105,93	2 131,1	100,06	4 014,8	102,73	637,7	111,35	4 652,5	103,80	5 389,1	106,98
	loka	1 893,7	106,44	2 139,3	100,32	4 033,0	103,10	646,5	112,74	4 679,5	104,31	5 434,7	107,86
	marras	1 906,1	107,04	2 141,5	100,33	4 047,7	103,38	662,2	115,21	4 709,8	104,87	5 489,6	108,88
	joulu	1 907,4	107,10	2 140,3	100,27	4 047,7	103,38	685,0	117,24	4 732,7	105,14	5 480,7	108,78
2000	tammi	1 949,3	109,39	2 123,9	99,46	4 073,1	103,98	690,5	117,39	4 763,6	105,68	5 556,5	110,20
	helmi	1 974,5	110,80	2 133,0	99,96	4 107,5	104,89	696,3	118,36	4 803,7	106,60	5 607,5	111,22
	maalis	1 989,0	111,54	2 138,8	100,17	4 127,8	105,34	721,7	122,46	4 849,5	107,53	5 668,7	112,36
	huhti	2 005,6	112,36	2 144,0	100,30	4 149,6	105,79	765,5	122,27	4 915,1	107,88	5 736,9	113,58
	touko	1 999,3	112,20	2 152,6	100,70	4 151,9	105,93	767,5	123,17	4 919,4	108,13	5 774,5	114,29
	kesä	1 984,3	111,42	2 156,4	100,96	4 140,7	105,72	766,7	122,72	4 907,3	107,88	5 799,4	114,66
	heinä	1 998,4	112,14	2 162,9	101,20	4 161,3	106,18	779,0	124,51	4 940,3	108,52	5 825,7	115,09
	elo	2 016,4	113,04	2 175,3	101,70	4 191,7	106,86	783,5	124,86	4 975,2	109,16	5 893,5	116,38
	syys ⁵⁾	2 015,2	112,94	2 187,6	102,23	4 202,8	107,11	787,0	125,30	4 989,8	109,43	5 952,4	117,50

4. Kausivaihtelusta puhdistetut virrat⁵⁾

	M2								M3		Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt)		
	M1				Muut lyhytaikaiset talletukset ³⁾		Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁴⁾		Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta, %	Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta, %	
	Yhteensä		Muutos edellisestä kuukaudesta, %		Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta, %	Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta, %					
	1	2	3	4					5	6	7	8	9
1999	helmi	-5,4	-0,3	-6,5	-0,3	-11,8	-0,3	11,5	2,0	-0,3	0,0	16,8	0,3
	maalis	18,5	1,0	8,8	0,4	27,3	0,7	-2,2	-0,4	25,1	0,6	35,7	0,7
	huhti	10,8	0,6	3,7	0,2	14,5	0,4	11,0	1,9	25,5	0,6	27,5	0,5
	touko	18,9	1,0	1,1	0,1	20,0	0,5	3,3	0,6	23,3	0,5	39,1	0,8
	kesä	16,3	0,9	-6,5	-0,3	9,8	0,2	6,8	1,1	16,6	0,4	58,6	1,1
	heinä	26,3	1,4	13,8	0,7	40,1	1,0	-4,5	-0,7	35,6	0,8	36,9	0,7
	elo	1,0	0,1	-0,1	0,0	0,9	0,0	6,5	1,1	7,4	0,2	35,2	0,7
	syys	11,3	0,6	-0,1	0,0	11,1	0,3	10,2	1,7	21,3	0,5	35,6	0,7
	loka	9,0	0,5	5,6	0,3	14,6	0,4	7,9	1,2	22,5	0,5	44,2	0,8
	marras	10,8	0,6	0,2	0,0	11,0	0,3	14,2	2,2	25,2	0,5	51,5	0,9
	joulu	1,0	0,1	-1,1	-0,1	-0,1	0,0	11,7	1,8	11,5	0,2	-5,0	-0,1
2000	tammi	40,9	2,1	-17,4	-0,8	23,5	0,9	0,9	0,1	24,4	0,5	71,4	1,3
	helmi	25,1	1,3	10,6	0,5	35,7	0,6	5,7	0,8	41,4	0,9	51,6	0,9
	maalis	13,2	0,7	4,5	0,2	17,7	0,4	24,1	3,5	41,8	0,9	57,4	1,0
	huhti	14,6	0,7	2,8	0,1	17,4	0,4	-1,1	-0,1	16,3	0,3	61,5	1,1
	touko	-2,9	-0,1	8,7	0,4	5,8	0,1	5,6	0,7	11,4	0,2	36,2	0,6
	kesä	-13,8	-0,7	5,5	0,3	-8,3	-0,2	-2,8	-0,4	-11,2	-0,2	18,7	0,3
	heinä	12,8	0,6	5,0	0,2	17,9	0,4	11,2	1,5	29,0	0,6	21,8	0,4
	elo	16,1	0,8	10,7	0,5	26,8	0,6	2,2	0,3	29,0	0,6	65,1	1,1
	syys ⁵⁾	-1,9	-0,1	11,5	0,5	9,6	0,2	2,8	0,4	12,4	0,2	56,6	1,0

Lähde: EKP.

1) Ks. sivu 16* alaviite 1.

2) Ks. sivu 16* alaviite 2. Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. tekninen huomautus.

3) Muihin lyhytaikaisiin talletuksiin kuuluvat enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset.

4) Jälkimarkkinakelpoisin instrumentteihin kuuluvat reposopimukset, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet ja rahamarkkinapaperit sekä enintään 2 vuoden velkapaperit.

5) Ks. sivu 17* alaviite 4.

Taulukko 2.5

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Lainat muille kuin rahoituslaitossektorille ja julkisyhteisöille

	Yritykset ^{2,3)}	Kotitaloudet ^{2,3)}			Kotitalouksia palvelevat tavoittelemattomat yhteisöt ²⁾									Kotitalouksia palvelevat tavoittelemattomat yhteisöt ²⁾	
		Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Kulutusluotot ⁴⁾			Asuntoluotot ⁴⁾			Muu luotonanto				
					Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta ³⁾		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1998 III	2 223,6	775,1	324,3	1 124,3	2 420,4	80,2	126,0	195,1	28,9	48,6	1 379,3	111,8	86,6	364,0	36,8
IV	2 286,8	813,3	316,2	1 157,3	2 479,6	84,6	128,4	199,8	28,2	42,0	1 419,6	114,3	82,0	380,7	36,9
1999 I	2 258,6	818,7	338,4	1 101,4	2 527,8	87,0	149,0	187,3	15,4	66,9	1 464,0	135,0	98,0	325,1	35,8
II	2 328,7	844,0	351,3	1 133,5	2 594,4	85,2	154,4	193,0	18,7	63,7	1 513,7	138,3	98,4	329,1	35,7
III	2 344,9	831,5	362,3	1 151,1	2 653,3	86,7	157,2	195,3	19,5	64,3	1 561,7	135,7	96,1	336,8	36,2
IV	2 417,1	857,8	372,2	1 187,0	2 718,1	89,4	156,3	194,2	19,9	60,4	1 619,2	141,4	98,4	338,9	37,4
2000 I	2 494,3	901,7	392,2	1 200,4	2 761,3	89,8	160,2	198,3	20,2	58,8	1 650,2	140,8	100,3	342,8	39,1
II ⁴⁾	2 555,4	923,0	405,9	1 226,4	2 824,5	91,7	164,8	201,2	21,1	61,0	1 694,6	144,7	101,7	343,8	38,1

2. Lainat muille rahoituslaitossektoriin kuuluville kuin rahalaitoksille

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ²⁾			Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ²⁾				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta		
	16	17	18	19	20	21	22	23
1998 III	247,5	143,3	54,2	50,0	35,2	27,2	2,4	5,6
IV	264,0	158,0	52,9	53,0	27,8	19,0	2,5	6,3
1999 I	300,0	183,4	54,8	61,8	35,9	27,0	3,0	5,9
II	306,2	192,2	51,7	62,3	40,2	28,7	2,7	8,8
III	298,7	181,1	53,3	64,3	41,7	32,9	2,8	6,0
IV	314,8	190,5	54,6	69,7	29,2	20,6	2,7	5,9
2000 I	335,3	206,6	55,8	72,8	37,0	25,6	4,0	7,4
II ⁴⁾	362,9	226,9	60,3	75,6	36,7	26,8	3,8	6,1

3. Lainat julkisyhteisöille

	Julkisyhteisöt ²⁾										Sosiaaliturvarahastot
	Valtio ⁵⁾	Muut julkisyhteisöt									
		Osavaltiohallinto			Paikallishallinto						
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta		
	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
1998 III	831,5	216,5	273,7	7,8	14,2	251,7	326,1	18,3	11,2	296,7	15,3
IV	841,7	201,6	291,2	11,4	13,5	266,3	334,9	18,9	10,9	305,2	14,0
1999 I	837,2	220,7	276,7	12,1	20,9	243,7	327,4	19,4	12,5	295,5	12,4
II	836,9	212,1	279,2	11,5	20,5	247,1	328,2	19,9	10,9	297,4	17,3
III	829,8	206,2	278,4	10,1	21,3	247,0	328,4	19,8	10,4	298,2	16,8
IV	843,9	199,8	289,9	15,0	22,1	252,7	338,6	20,5	11,4	306,8	15,6
2000 I	835,2	193,9	288,5	13,2	24,0	251,3	336,8	21,2	10,6	305,1	15,9
II ⁴⁾	826,9	186,6	287,0	9,9	25,1	252,1	336,6	21,9	10,5	304,2	16,8

Lähde: EKP.

1) Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin. Lisätietoja ks. tekninen huomautus.

2) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

3) Tammikuussa 1999 käyttöön otetun uuden raportointimenetelmän vuoksi tiedot vuoden 1999 ensimmäistä neljänestä edeltävältä ajalta eivät ole suoraan vertailukelpoisia myöhempien tietojen kanssa.

4) Kulutus- ja asuntoluottojen määritelmät vaihtelevat euroalueen eri maissa.

5) Valtion lainoista ei ole saatavissa maturiteettijakaamaa.

Taulukko 2.6

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset

	Yritykset ^{2),3)}					Kotitaloudet ^{2),3)}					
	1	Yön yli	Määrä-	Irti-	Repot	6	Yön yli	Määrä-	Irti-	Repot	
		2	aikaiset	sanomis-			aikaiset	sanomis-	8		ehtoiset
1998	III	705,6	392,2	250,5	25,4	37,5	3 225,1	745,6	1 111,0	1 311,6	56,8
	IV	743,2	435,6	252,4	25,6	29,5	3 313,1	794,1	1 116,4	1 355,0	47,7
1999	I	726,1	393,2	285,9	23,5	23,5	3 222,6	797,3	1 110,7	1 275,1	39,5
	II	738,9	425,7	263,6	25,8	23,8	3 236,2	840,2	1 082,5	1 280,8	32,7
	III	743,3	427,3	268,4	25,4	22,1	3 232,1	843,5	1 075,9	1 278,7	33,9
	IV	768,2	443,6	279,3	23,8	21,5	3 299,3	870,1	1 098,7	1 291,1	39,4
2000	I	783,7	438,2	290,1	24,3	31,1	3 289,1	884,8	1 092,1	1 269,8	42,4
	II ^(p)	810,9	453,9	302,5	24,1	30,5	3 280,0	885,2	1 098,3	1 249,9	46,6

2. Muiden rahoituslaitossektoriin kuuluvien kuin rahalaitosten talletukset

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ^{2),3)}					Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ²⁾					
	1	Yön yli	Määrä-	Irti-	Repot	6	Yön yli	Määrä-	Irti-	Repot	
		2	aikaiset	sanomis-			aikaiset	sanomis-	8		ehtoiset
1998	III	254,1	68,6	77,8	10,3	97,4	408,3	24,8	363,1	4,4	16,0
	IV	259,2	79,1	83,4	9,3	87,3	410,9	28,6	367,5	4,6	10,2
1999	I	375,5	127,4	141,9	4,7	101,5	424,9	32,0	379,1	3,0	10,8
	II	401,5	134,4	165,0	4,7	97,4	429,6	36,2	379,5	3,3	10,7
	III	390,1	122,0	172,4	5,2	90,4	435,2	31,8	388,6	3,3	11,5
	IV	397,8	142,6	181,2	4,7	69,3	446,3	32,0	399,2	3,3	11,9
2000	I	433,7	161,6	179,4	5,6	87,2	457,3	35,1	405,9	3,2	13,1
	II ^(p)	423,9	165,6	178,8	5,3	74,3	460,0	34,4	410,3	3,5	11,8

3. Julkisyhteisöjen talletukset

	Julkisyhteisöt ²⁾																	
	1	Valtio		Muut julkisyhteisöt														
		2	Osavaltiohallinto							Paikallishallinto				Sosiaaliturvarahastot				
			3	Yön yli	Määrä-	Irti-	Repot	8	Yön yli	Määrä-	Irti-	Repot	13	Yön yli	Määrä-	Irti-	Repot	
		4	5	6	7		9	10	11	12		14	15	16	17			
1998	III	297,0	156,4	52,7	7,8	44,6	0,1	0,2	47,2	21,7	20,3	3,5	1,6	40,8	14,3	23,7	1,3	1,5
	IV	299,4	149,7	53,7	10,1	43,5	0,1	0,1	52,8	25,7	22,3	3,5	1,2	43,1	12,9	28,3	1,1	0,8
1999	I	253,8	133,4	25,6	7,4	17,9	0,1	0,2	52,9	24,1	23,9	3,2	1,7	41,9	14,3	25,6	1,0	1,0
	II	254,5	125,0	27,3	8,1	18,9	0,2	0,1	54,4	26,1	24,1	3,4	0,7	47,9	18,2	27,6	1,1	1,0
	III	262,0	133,2	27,8	8,7	18,7	0,1	0,2	54,4	24,5	25,4	3,3	1,1	46,6	17,1	27,2	0,9	1,5
	IV	280,7	142,0	31,6	10,2	21,1	0,1	0,2	59,0	27,1	27,2	3,4	1,2	48,1	16,0	30,6	0,7	0,7
2000	I	269,8	130,2	28,7	8,3	20,2	0,1	0,1	58,3	25,7	27,5	3,3	1,8	52,6	18,7	31,9	0,7	1,4
	II ^(p)	300,3	146,5	32,2	10,5	21,5	0,1	0,1	62,2	28,5	28,4	3,1	2,2	59,3	23,0	32,7	0,5	3,1

Lähde: EKP.

- 1) Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin. Lisätietoja ks. tekninen huomautus.
- 2) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- 3) Tammikuussa 1999 käyttöön otetun uuden raportointimenetelmän vuoksi tiedot vuoden 1999 ensimmäistä neljännessä edeltävältä ajalta eivät ole suoraan vertailukelpoisia myöhempien tietojen kanssa.

Taulukko 2.7

Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Eurojärjestelmä²⁾

		Lainat euroalueen ulkopuolisille				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet			Euroalueen ulkopuolisten talletukset			
		Pankit ^(3,4)		Muut kuin pankit		Pankit ⁽³⁾	Muut kuin pankit		Pankit ⁽³⁾	Muut	Pankit ⁽³⁾	Muut	Pankit ⁽³⁾	Muut kuin pankit		
		1	2	Julkis-yhteisöt	Muut		3	4						5	6	7
1998	III	78,7	70,4	4,4	3,9	94,0	3,0	89,8	1,2	0,6	0,1	0,5	10,3	9,5	0,4	0,4
	IV	84,4	70,0	13,1	1,2	120,8	2,3	116,2	2,3	0,6	0,1	0,5	12,8	12,1	0,4	0,4
1999	I	108,4	97,1	8,4	2,9	185,4	3,9	178,7	2,9	0,4	0,1	0,3	91,9	89,6	0,4	1,8
	II	191,4	174,7	13,1	3,7	175,2	4,5	166,9	3,8	0,4	0,1	0,3	165,2	162,8	0,2	2,2
	III	108,1	99,0	6,8	2,3	176,2	4,0	168,1	4,1	0,4	0,1	0,3	82,6	80,6	0,4	1,5
	IV	59,6	45,6	10,5	3,5	193,9	5,7	184,4	3,8	0,6	0,1	0,5	43,2	39,8	0,3	3,2
2000	I	92,9	81,8	8,9	2,2	199,7	4,8	189,2	5,7	0,5	0,1	0,4	68,3	66,7	0,2	1,4
	II ⁽⁴⁾	101,0	87,9	10,3	2,7	205,5	4,5	197,1	4,0	0,4	0,1	0,3	85,3	82,8	0,5	2,0

2. Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)

		Lainat euroalueen ulkopuolisille				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet			Euroalueen ulkopuolisten talletukset			
		Pankit ^(3,4)		Muut kuin pankit		Pankit ⁽³⁾	Muut kuin pankit		Pankit ⁽³⁾	Muut	Pankit ⁽³⁾	Muut	Pankit ⁽³⁾	Muut kuin pankit		
		1	2	Julkis-yhteisöt	Muut		3	4						5	6	7
1998	III	1 323,6	949,8	68,7	305,1	271,1	66,6	84,1	120,4	57,6	23,0	34,7	1 485,9	1 159,3	34,0	292,7
	IV	1 253,0	890,4	70,1	292,5	272,4	64,5	89,4	118,5	55,2	21,9	33,3	1 501,9	1 139,6	39,2	323,0
1999	I	1 267,3	896,0	61,2	310,1	300,0	71,5	105,5	123,0	58,5	22,3	36,2	1 618,0	1 204,4	70,7	342,9
	II	1 248,3	849,8	63,9	334,5	320,8	78,1	104,5	138,2	75,2	32,5	42,7	1 666,6	1 214,7	63,0	388,9
	III	1 254,4	850,5	64,5	339,4	319,7	87,6	90,0	142,0	77,6	37,7	39,9	1 688,5	1 230,2	62,6	395,7
	IV	1 276,6	862,6	64,7	349,2	340,1	94,1	89,6	156,5	80,1	37,4	42,7	1 773,5	1 278,4	72,0	423,1
2000	I	1 329,1	889,0	66,5	373,6	371,9	108,5	100,5	162,9	98,1	45,9	52,2	1 989,9	1 441,0	71,2	477,7
	II ⁽⁴⁾	1 340,1	908,1	67,1	364,9	417,8	133,7	112,4	171,6	103,2	48,6	54,7	1 953,8	1 400,8	74,3	478,6

3. Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)

		Lainat euroalueen ulkopuolisille				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet			Euroalueen ulkopuolisten talletukset			
		Pankit ^(3,4)		Muut kuin pankit		Pankit ⁽³⁾	Muut kuin pankit		Pankit ⁽³⁾	Muut	Pankit ⁽³⁾	Muut	Pankit ⁽³⁾	Muut kuin pankit		
		1	2	Julkis-yhteisöt	Muut		3	4						5	6	7
1998	III	1 402,3	1 020,2	73,1	309,0	365,1	69,7	173,8	121,6	58,2	23,0	35,1	1 496,2	1 168,8	34,3	293,1
	IV	1 337,4	960,4	83,3	293,7	393,2	66,8	205,6	120,8	55,8	22,0	33,8	1 514,7	1 151,7	39,6	323,4
1999	I	1 375,7	993,1	69,6	313,0	485,4	75,4	284,2	125,8	58,9	22,4	36,5	1 709,9	1 294,0	71,2	344,7
	II	1 439,7	1 024,5	77,0	338,2	496,0	82,5	271,4	142,0	75,6	32,5	43,0	1 831,8	1 377,5	63,2	391,1
	III	1 362,5	949,5	71,3	341,7	495,9	91,6	258,1	146,1	78,0	37,8	40,2	1 771,1	1 310,8	63,0	397,2
	IV	1 336,2	908,3	75,2	352,8	534,0	99,8	274,0	160,3	80,7	37,5	43,2	1 816,8	1 318,2	72,3	426,3
2000	I	1 422,0	970,8	75,4	375,9	571,6	113,3	289,7	168,6	98,6	46,0	52,6	2 058,2	1 507,7	71,3	479,1
	II ⁽⁴⁾	1 441,1	996,0	77,5	367,6	623,3	138,2	309,5	175,6	103,7	48,7	55,0	2 039,1	1 483,7	74,8	480,6

Lähde: EKP.

1) Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin. Lisätietoja ks. tekninen huomautus.

2) Tammikuussa 1999 käyttöön otettujen uusien raportointisääntöjen vuoksi aikasarjoissa on katkos vuoden 1999 ensimmäisenä neljänneksenä.

3) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

4) Lukuihin sisältyvät rahalaitosten talletukset euroalueen ulkopuolisissa pankeissa.

Taulukko 2.8

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Velat

1. Talletukset euroalueelta

		Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
		Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat					Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat				
						USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1998	III	3 310,6	2 932,0	41,1	337,4	234,1	27,1	44,2	32,0	4 889,2	4 736,7	19,7	132,7	95,2	12,7	13,7	11,2
	IV	3 405,4	3 024,3	41,3	339,8	237,7	27,3	50,3	24,5	5 025,5	4 878,3	19,9	127,2	91,2	13,2	13,2	9,7
1999	I	3 877,1	3 453,3	49,1	374,7	263,6	27,1	54,5	29,5	5 002,6	4 850,7	23,7	128,1	89,2	14,2	14,5	10,2
	II	4 109,6	3 710,4	44,7	354,5	252,9	26,8	51,5	23,3	5 059,8	4 898,9	25,7	135,1	97,1	15,0	12,5	10,6
	III	3 836,7	3 430,1	46,0	360,6	253,4	30,0	56,1	21,0	5 061,5	4 901,1	25,8	134,6	95,9	16,3	11,9	10,4
	IV	3 856,5	3 447,8	42,4	366,3	258,1	33,9	54,1	20,2	5 191,3	5 027,2	24,0	140,1	100,8	17,3	11,5	10,5
2000	I	3 924,0	3 488,6	56,3	379,0	261,9	35,0	60,2	21,9	5 232,5	5 058,8	30,1	143,7	103,9	17,2	11,9	10,7
	II ^(p)	4 050,8	3 613,4	52,4	385,0	267,8	37,2	60,3	19,6	5 274,1	5 094,9	28,7	150,6	110,6	16,9	13,0	10,1

2. Talletukset euroalueen ulkopuolelta

		Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
		Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat					Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat				
						USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1998	III	1 168,8	464,3	127,3	577,2	443,6	47,5	54,1	32,0	330,8	143,1	28,8	158,9	122,3	13,8	11,2	11,6
	IV	1 151,7	455,3	123,5	572,9	438,1	56,1	52,6	26,1	366,4	154,5	33,2	178,6	131,3	22,8	12,1	12,5
1999	I	1 294,0	556,5	128,4	609,2	470,4	52,9	53,1	32,7	415,1	178,1	36,8	200,3	149,2	24,2	12,9	13,9
	II	1 377,5	614,8	134,0	628,7	500,8	39,2	52,3	36,5	454,1	193,5	40,8	219,8	168,8	24,5	11,7	14,8
	III	1 310,8	553,8	130,1	626,9	495,6	43,9	53,5	33,9	458,8	199,8	43,4	215,7	162,0	27,5	11,4	14,8
	IV	1 318,2	539,0	120,9	658,3	526,0	48,8	50,7	32,7	498,5	214,0	46,7	237,8	183,4	27,3	13,0	14,2
2000	I	1 507,7	598,5	155,9	753,3	589,9	64,1	64,5	34,9	550,5	237,0	54,3	259,2	198,5	32,8	12,5	15,4
	II ^(p)	1 483,7	586,5	141,0	756,1	591,7	66,2	61,1	37,2	555,4	235,4	51,9	268,0	204,5	32,3	15,8	15,5

3. Euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat velka- ja rahamarkkinapaperit

		Velkapaperit								Rahamarkkinapaperit							
		Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat					Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat				
						USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1998	III	2 105,7	1 891,4	26,0	188,3	105,3	33,9	33,4	15,8	166,1	147,9	0,6	17,6	15,5	1,0	0,7	0,3
	IV	2 121,3	1 903,5	27,7	190,1	106,6	35,4	33,2	15,0	169,4	155,4	0,6	13,4	11,3	0,9	1,1	0,1
1999	I	2 199,3	1 967,4	26,7	205,3	119,5	35,4	35,2	15,1	185,4	169,8	0,8	14,9	12,6	0,8	1,3	0,2
	II	2 274,3	2 026,7	32,2	215,4	125,8	35,4	37,1	17,0	188,1	170,3	1,4	16,5	13,8	1,1	1,5	0,2
	III	2 334,5	2 079,9	33,8	220,9	127,7	38,5	37,2	17,4	207,4	187,8	1,2	18,4	13,3	2,7	2,2	0,2
	IV	2 369,0	2 108,8	35,2	225,0	128,0	42,4	36,9	17,6	245,4	220,5	1,5	23,4	17,2	3,6	2,3	0,4
2000	I	2 427,8	2 147,0	42,6	238,2	133,1	52,9	33,6	18,6	250,5	226,0	1,7	22,8	14,5	4,6	2,0	1,7
	II ^(p)	2 483,5	2 192,3	40,9	250,4	140,7	57,0	34,0	18,6	263,2	234,9	1,4	26,9	17,6	5,4	2,5	1,4

Lähde: EKP.

- 1) Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin. Lisäietoja ks. tekninen huomautus.
- 2) Sisältää euron kansalliset ilmentymät.
- 3) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

Saamiset

4. Lainat euroalueelle

		Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
		Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat					Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat				
						USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
1998	III	3 356,0	-	-	-	-	-	-	-	5 792,7	5 630,4	26,3	136,0	77,7	12,7	42,8	2,9
	IV	3 386,1	-	-	-	-	-	-	-	5 937,5	5 764,0	26,6	147,0	79,0	15,4	48,8	3,8
1999	I	3 865,3	-	-	-	-	-	-	-	5 995,4	5 798,8	20,2	176,4	99,9	18,3	53,7	4,5
	II	4 097,0	-	-	-	-	-	-	-	6 142,3	5 931,4	21,3	189,6	109,0	19,5	57,9	3,2
	III	3 820,5	-	-	-	-	-	-	-	6 204,7	5 984,9	23,3	196,6	106,9	23,9	61,6	4,2
	IV	3 842,3	-	-	-	-	-	-	-	6 364,3	6 132,0	22,3	210,0	114,7	28,3	62,4	4,6
2000	I	3 939,5	-	-	-	-	-	-	-	6 506,2	6 239,9	33,7	232,6	126,4	35,7	63,9	6,7
	II ⁹⁾	4 030,6	-	-	-	-	-	-	-	6 658,2	6 365,2	36,2	256,8	140,2	39,7	68,8	8,1

5. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueella olevat liikkeeseenlaskijat

		Rahalaitosten liikkeeseen laskemat								Muiden kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat							
		Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat					Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat				
						USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
1998	III	706,8	679,7	7,2	20,0	12,9	2,9	1,4	2,9	1 416,1	1 380,3	10,2	25,6	14,0	7,0	2,3	2,3
	IV	722,4	680,9	17,8	23,6	15,8	3,6	1,8	2,5	1 377,8	1 340,9	10,6	26,3	14,7	8,2	2,3	1,1
1999	I	762,9	727,3	7,8	27,9	18,3	5,6	1,3	2,7	1 418,9	1 386,5	3,9	28,5	15,4	10,2	2,0	0,9
	II	802,1	768,0	6,1	28,0	18,9	5,2	1,1	2,9	1 429,0	1 398,8	3,2	27,0	13,6	10,2	2,1	1,1
	III	829,7	795,7	6,8	27,2	17,8	5,1	1,7	2,6	1 442,7	1 412,5	3,1	27,1	13,0	10,4	2,2	1,6
	IV	829,4	794,8	7,3	27,3	18,2	4,8	2,3	2,0	1 435,3	1 402,8	5,4	27,1	12,7	10,3	1,9	2,2
2000	I	871,2	834,2	11,8	25,3	15,9	5,4	2,4	1,6	1 446,2	1 413,8	4,5	27,9	13,1	10,2	1,5	3,1
	II ⁹⁾	896,8	857,6	12,9	26,2	17,1	4,9	2,7	1,5	1 407,3	1 373,7	5,9	28,3	14,3	9,5	1,8	2,8

6. Lainat euroalueen ulkopuolelle

		Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
		Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat					Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat				
						USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
1998	III	1 020,2	435,2	83,5	501,5	364,1	67,5	26,7	43,2	380,2	174,7	24,8	180,7	157,6	5,3	11,9	5,9
	IV	960,4	371,8	74,5	514,1	374,7	74,7	26,6	38,1	373,6	147,5	26,9	199,3	172,7	8,3	13,7	4,5
1999	I	993,1	457,8	76,3	459,0	325,1	62,3	27,2	44,4	384,6	134,1	29,1	221,4	193,7	7,7	14,4	5,6
	II	1 024,5	477,0	77,1	470,4	349,8	52,9	26,2	41,6	417,3	139,3	34,8	243,1	212,6	8,0	16,3	6,3
	III	949,5	428,1	78,4	442,9	320,3	54,1	28,3	40,2	413,6	143,4	36,9	233,3	198,8	10,8	18,0	5,8
	IV	908,3	388,8	74,9	444,5	323,3	53,9	30,0	37,4	431,4	138,3	39,6	253,5	217,0	11,1	18,8	6,7
2000	I	970,8	426,3	90,4	454,0	322,2	58,0	33,2	40,6	455,1	145,6	40,0	269,6	229,6	13,7	20,0	6,3
	II ⁹⁾	996,0	450,5	92,8	452,7	318,0	58,7	32,3	43,7	449,0	138,5	39,3	271,2	229,7	13,8	20,8	6,8

7. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat

		Pankkien liikkeeseen laskemat ³⁾								Muiden kuin pankkien liikkeeseen laskemat							
		Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat					Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat				
						USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
1998	III	69,7	20,3	-4,3	53,7	39,7	5,2	1,0	7,8	290,2	41,5	31,5	217,2	161,1	30,1	4,4	21,6
	IV	66,8	19,6	5,6	41,5	28,1	4,9	0,8	7,6	321,2	48,1	31,0	242,1	182,2	35,7	4,2	19,8
1999	I	75,4	19,5	5,6	50,3	35,0	5,3	0,9	9,1	409,7	52,4	30,9	326,4	255,1	37,2	4,3	29,7
	II	82,5	21,7	6,2	54,6	39,1	5,6	1,2	8,8	413,1	66,9	33,0	313,2	248,7	37,1	4,9	22,5
	III	91,6	34,0	6,1	51,5	38,1	5,9	1,0	6,5	403,7	80,6	30,9	292,2	237,4	33,5	4,5	16,8
	IV	99,8	38,0	7,2	54,5	39,5	6,9	1,0	7,1	433,0	91,2	31,4	310,4	253,3	34,4	4,7	18,1
2000	I	113,3	43,6	7,0	62,8	49,0	6,6	1,4	5,8	456,4	94,4	28,5	333,4	278,8	34,3	6,1	14,2
	II ⁹⁾	138,2	48,5	12,4	77,4	62,7	6,4	1,7	6,6	483,2	94,2	29,0	360,0	307,4	33,2	5,1	14,3

3 Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot

Taulukko 3.1

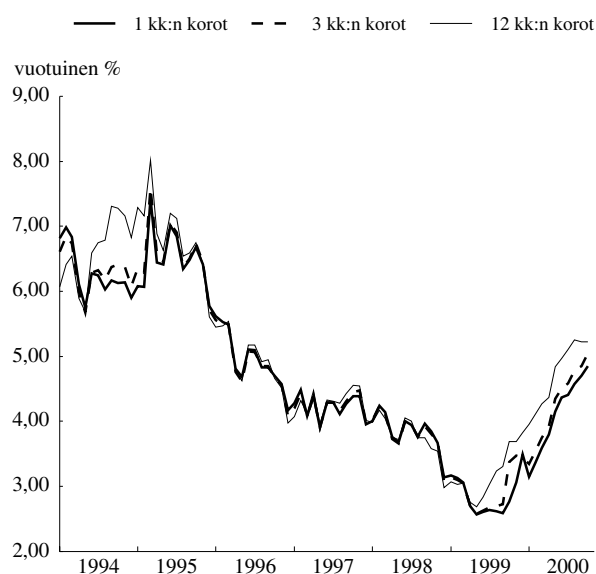
Rahamarkkinakorot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ⁴⁾					Yhdysvallat ⁶⁾	Japani ⁶⁾
	Yön yli -talletukset ^{2, 3)}	1 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset ⁵⁾	6 kk:n talletukset ⁵⁾	12 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset	3 kk:n talletukset
	1	2	3	4	5	6	7
1995	5,62	6,51	6,59	6,68	6,86	6,04	1,23
1996	4,04	4,95	4,92	4,89	4,93	5,51	0,57
1997	3,98	4,23	4,24	4,25	4,28	5,76	0,62
1998	3,09	3,84	3,83	3,78	3,77	5,57	0,66
1999	2,74	2,86	2,96	3,06	3,19	5,42	0,22
1999 loka	2,50	2,76	3,38	3,46	3,68	6,18	0,25
marras	2,94	3,06	3,47	3,48	3,69	6,10	0,30
joulu	3,04	3,49	3,44	3,51	3,83	6,13	0,33
2000 tammi	3,04	3,15	3,34	3,56	3,95	6,04	0,15
helmi	3,28	3,36	3,54	3,73	4,11	6,10	0,13
maalis	3,51	3,59	3,75	3,94	4,27	6,20	0,14
huhti	3,69	3,80	3,93	4,09	4,37	6,31	0,12
touko	3,92	4,15	4,35	4,53	4,84	6,75	0,10
kesä	4,29	4,37	4,50	4,68	4,96	6,79	0,13
heinä	4,31	4,41	4,58	4,84	5,11	6,73	0,22
elo	4,42	4,57	4,78	5,01	5,25	6,69	0,32
syys	4,59	4,70	4,85	5,04	5,22	6,67	0,41
loka	4,76	4,85	5,04	5,10	5,22	6,78	0,52
2000 loka 6.	4,80	4,85	5,02	5,09	5,21	6,80	0,53
13.	4,73	4,81	4,99	5,05	5,14	6,77	0,52
20.	4,68	4,86	5,04	5,11	5,22	6,76	0,51
27.	4,85	4,95	5,13	5,19	5,29	6,76	0,52

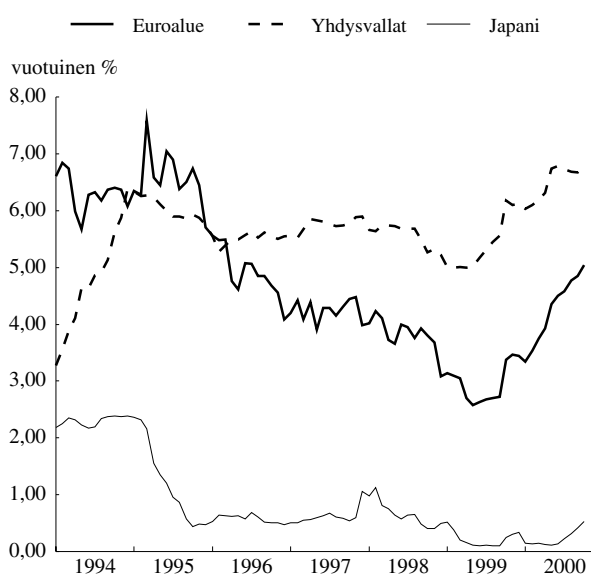
Euroalueen rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

3 kk:n rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters ja EKP.

- 1) Kuukausi- ja vuositiedot ovat ajanjakson keskiarvoja lukuun ottamatta yön yli -korkoja koskevia tietoja joulukuuhun 1998 asti.
- 2) Pankkien välisten talletusmarkkinoiden ottolainauskorot (bid rates) joulukuuhun 1998 asti. Sarakkeessa 1 esitetään eoniakoron keskiarvo (euro overnight index average) tammikuusta 1999 alkaen.
- 3) Ajanjakson lopun korot joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvot.
- 4) Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu keinotekoiset euroalueen korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja.
- 5) Tammikuusta 1999 alkaen euriborkorko ja sitä ennen liborkorko (London interbank offered rate), jos käytettävissä.
- 6) Liborkorko (London interbank offered rate).

Taulukko 3.2

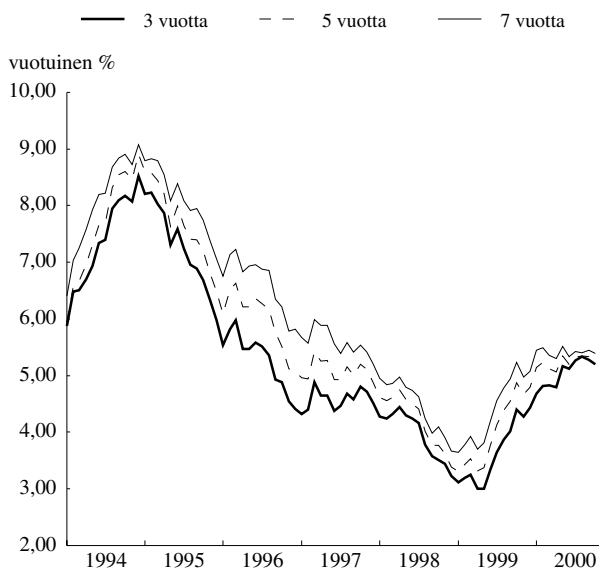
Valtion lainojen tuotot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ²⁾					Yhdysvallat	Japani
	2 v 1	3 v 2	5 v 3	7 v 4	10 v 5	10 v 6	10 v 7
1995	5,69	5,97	6,48	7,06	8,73	6,69	3,32
1996	4,17	4,41	5,06	5,82	7,23	6,54	3,03
1997	4,33	4,51	4,87	5,20	5,99	6,45	2,15
1998	3,16	3,22	3,38	3,67	4,71	5,33	1,30
1999	3,38	3,63	4,01	4,38	4,66	5,64	1,75
1999 loka	4,07	4,40	4,87	5,23	5,47	6,10	1,78
marras	3,99	4,27	4,67	4,97	5,18	6,03	1,81
joulu	4,18	4,43	4,79	5,07	5,30	6,26	1,73
2000 tammi	4,38	4,68	5,14	5,44	5,70	6,66	1,71
helmi	4,55	4,82	5,23	5,49	5,66	6,52	1,83
maalis	4,59	4,83	5,12	5,35	5,49	6,26	1,81
huhti	4,58	4,79	5,06	5,30	5,41	6,00	1,75
touko	5,00	5,16	5,34	5,51	5,52	6,42	1,71
kesä	5,02	5,12	5,19	5,33	5,35	6,10	1,69
heinä	5,19	5,27	5,32	5,43	5,45	6,04	1,72
elo	5,28	5,34	5,35	5,40	5,40	5,83	1,77
syys	5,22	5,28	5,33	5,44	5,47	5,80	1,88
loka	5,17	5,20	5,24	5,37	5,42	5,74	1,83
2000 loka 6.	5,19	5,23	5,28	5,38	5,43	5,84	1,80
13.	5,11	5,14	5,18	5,33	5,40	5,74	1,84
20.	5,20	5,23	5,26	5,36	5,40	5,66	1,84
27.	5,20	5,22	5,24	5,37	5,42	5,72	1,84

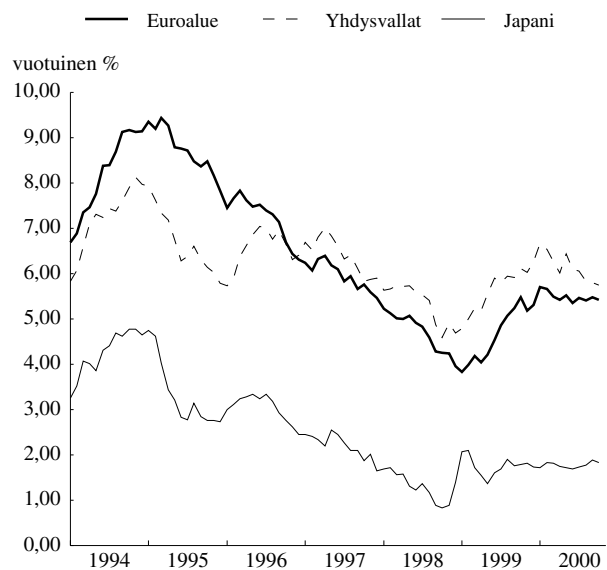
Valtion lainojen tuotot euroalueella

(kuukausittain)

Valtion 10 vuoden lainojen tuotot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters, EKP, Federal Reserve ja Bank of Japan.

1) Euroalueen 2, 3, 5 ja 7 vuoden lainojen tuotot perustuvat joulukuuhun 1998 asti ajanjakson lopun tietoihin. Kymmenen vuoden lainojen tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja. Sen jälkeen kaikki tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja.

2) Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja.

Taulukko 3.3

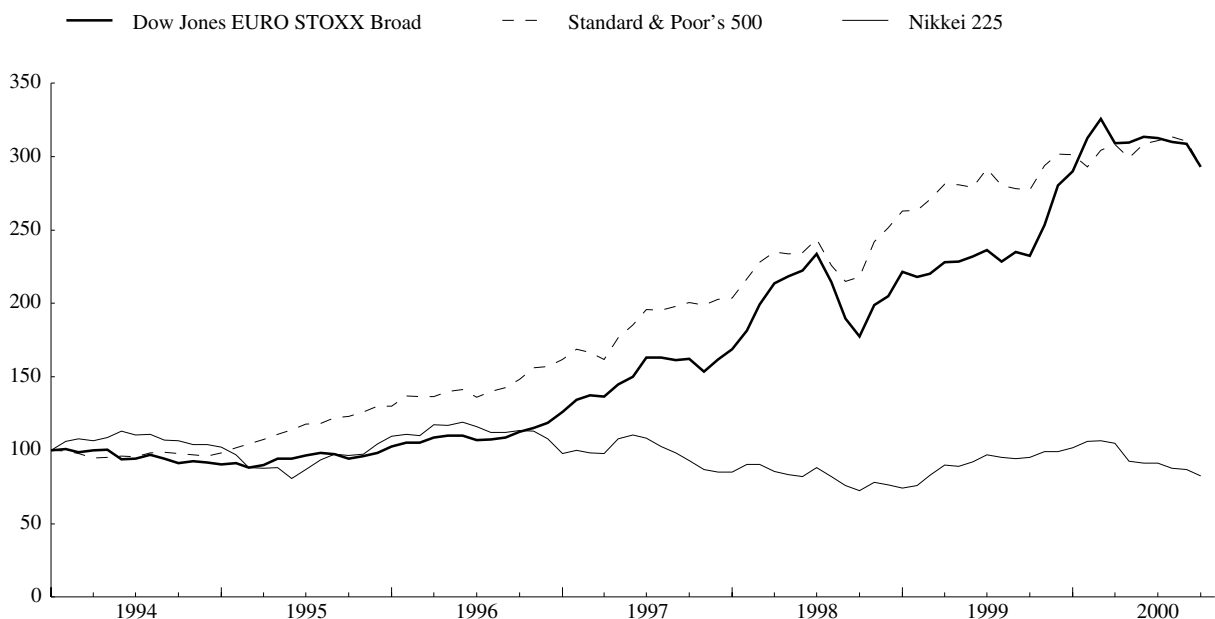
Osakeindeksit

(indeksit pisteinä)¹⁾

	Dow Jones: Euro Stoxx -indeksit												Yhdys- vallat	Japani
	Viiteaineisto		Toimialakohtaiset indeksit											
	Laaja	50 yritystä	Raaka- aineet	Kulutus- tavarat (sykli- nen)	Kulutus- tavarat (ei- sykli- nen)	Energia	Rahoitus	Teolli- suus	Tek- niikka	Yleis- hyö- dylliset yhtiöt	Tele- vies- tintä	Ter- veyden- hoito		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1995	130,5	1 388,1	150,6	127,9	141,1	131,2	117,0	124,5	146,0	132,3	161,9	166,4	542,2	17 363,4
1996	151,6	1 657,5	181,1	146,8	180,6	159,5	129,9	134,7	150,0	166,3	202,4	230,2	671,2	21 061,7
1997	207,6	2 319,6	233,4	191,9	231,9	227,3	184,4	168,0	227,7	205,5	324,4	301,8	873,9	18 373,4
1998	280,5	3 076,3	257,9	245,0	295,5	249,3	281,3	218,4	333,6	282,1	487,7	348,6	1 085,3	15 338,4
1999	325,8	3 787,3	279,2	262,9	327,7	286,0	295,7	285,1	470,4	306,0	718,8	392,8	1 327,8	16 829,9
1999 loka	322,4	3 742,6	282,7	253,2	321,5	295,4	290,9	294,4	489,0	281,9	695,7	395,5	1 312,6	17 697,9
marras	351,2	4 160,0	294,9	265,0	333,2	305,7	310,3	314,7	589,9	297,4	836,2	427,1	1 391,6	18 440,3
joulu	389,1	4 590,1	334,6	288,4	327,7	307,4	318,6	366,0	755,7	311,7	1 051,7	398,2	1 429,0	18 430,6
2000 tammi	402,4	4 714,7	338,2	296,9	319,8	300,6	318,9	379,8	836,4	310,1	1 143,2	366,6	1 427,5	18 905,6
helmi	433,8	5 090,6	309,3	308,1	307,6	299,7	313,6	396,4	989,4	346,4	1 423,7	371,3	1 388,4	19 700,9
maalis	452,1	5 317,1	302,5	316,1	305,4	310,5	325,4	402,7	1 070,1	374,6	1 496,0	377,8	1 442,2	19 823,0
huhti	428,6	5 149,1	306,8	293,7	313,3	329,1	339,0	382,2	957,4	353,9	1 236,7	411,1	1 459,7	19 517,7
touko	429,4	5 174,7	304,2	294,5	322,3	353,1	340,0	388,0	1 004,4	356,4	1 135,1	435,5	1 416,7	17 222,5
kesä	434,7	5 274,2	274,6	294,8	326,1	349,8	350,0	385,4	1 052,1	349,7	1 149,7	456,4	1 462,0	16 969,3
heinä	433,8	5 227,8	283,1	297,8	328,2	345,7	360,4	384,3	1 044,6	333,9	1 083,0	502,2	1 472,1	16 961,1
elo	429,9	5 152,0	290,0	301,3	331,1	363,1	375,9	380,3	982,6	334,1	951,6	545,8	1 485,5	16 329,9
syys	428,1	5 132,9	280,3	298,7	329,5	376,4	371,4	371,8	1 015,4	335,1	910,2	553,4	1 470,6	16 170,4
loka	406,4	4 893,2	281,2	278,4	331,5	373,7	366,3	349,4	864,6	336,3	824,3	561,2	1 390,1	15 342,7
2000 loka 6.	411,9	4 958,4	282,7	280,6	328,3	373,0	373,7	352,5	879,9	347,2	836,1	570,5	1 409,0	15 994,2
13.	396,7	4 782,7	274,0	273,3	329,2	384,5	355,1	336,3	819,2	343,1	775,3	547,0	1 374,2	15 330,3
20.	404,5	4 889,5	277,9	278,4	330,3	374,9	363,9	348,1	880,5	331,2	795,2	545,0	1 396,9	15 198,7
27.	412,5	4 965,9	291,8	279,9	337,0	365,4	368,6	356,5	888,4	332,2	892,4	568,1	1 379,6	14 582,2

Dow Jones: Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225 uudelleen painotettuina

(peruskuukausi tammikuu 1994 = 100; kuukausittain)

Lähde: Reuters.

1) Kuukausi- ja vuositiedot ovat ajanjakson keskiarvoja.

Taulukko 3.4

Pankkien luotto- ja talletuskorot

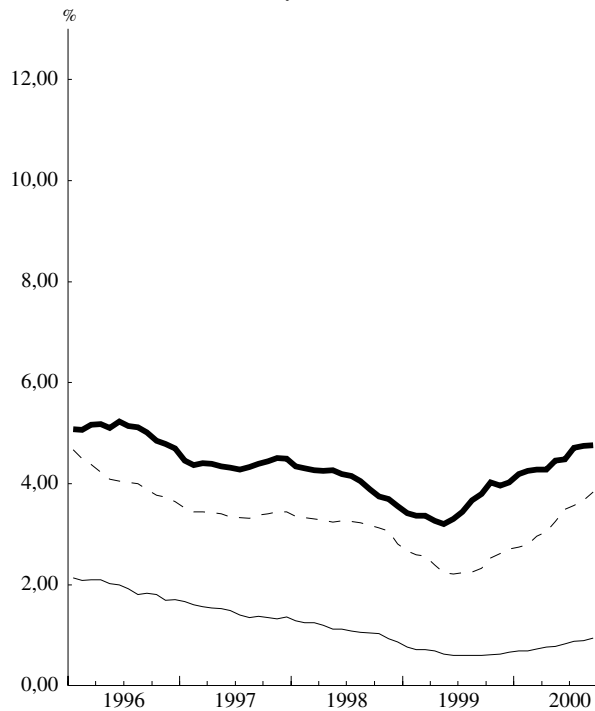
(vuotuisina prosentteina; jakson keskiarvo)

	Talletuskorot						Luottokorot				
	Yön yli	Määräaikaiset			Irtisanomisehtoiset		Yritykset		Kotitaloudet		
		1	Enintään 1 vuosi 2	Enintään 2 vuotta 3	Yli 2 vuotta 4	Enintään 3 kk 5	Yli 3 kk 6	Enintään 1 vuosi 7	Yli 1 vuosi 8	Kulutus- luotot 9	Asunto- luotot 10
1997	1,46	3,41	3,63	4,40	2,80	3,09	7,59	6,64	10,61	6,63	
1998	1,10	3,20	3,22	4,06	2,61	3,25	6,74	5,80	10,05	5,87	
1999	0,65	2,44	2,45	3,57	2,15	2,76	5,66	5,10	9,38	5,29	
1999	syys	0,60	2,32	2,32	3,79	1,99	2,80	5,38	5,19	9,29	5,53
	loka	0,61	2,52	2,52	4,03	2,00	2,93	5,58	5,55	9,36	5,79
	marras	0,63	2,62	2,62	3,97	2,02	3,01	5,74	5,54	9,36	5,77
	joulu	0,67	2,70	2,71	4,02	2,04	3,05	5,82	5,51	9,38	5,80
2000	tammi	0,69	2,74	2,74	4,19	2,05	3,18	5,92	5,74	9,51	6,03
	helmi	0,70	2,80	2,81	4,25	2,06	3,18	6,01	5,85	9,52	6,13
	maalis	0,73	2,96	2,96	4,28	2,07	3,33	6,08	5,85	9,55	6,10
	huhti	0,76	3,04	3,05	4,28	2,09	3,44	6,25	5,99	9,62	6,12
	touko	0,78	3,26	3,26	4,45	2,12	3,65	6,41	6,16	9,70	6,30
	kesä	0,83	3,49	3,49	4,48	2,15	3,87	6,56	6,23	9,81	6,34
	heinä	0,87	3,57	3,58	4,71	2,32	3,94	6,77	6,37	9,92	6,46
	elo	0,90	3,67	3,67	4,75	2,35	4,06	6,81	6,44	9,96	6,51
	syys	0,94	3,84	3,82	4,76	2,38	4,20	6,94	6,43	9,98	6,56

Talletuskorot

(kuukausittain)

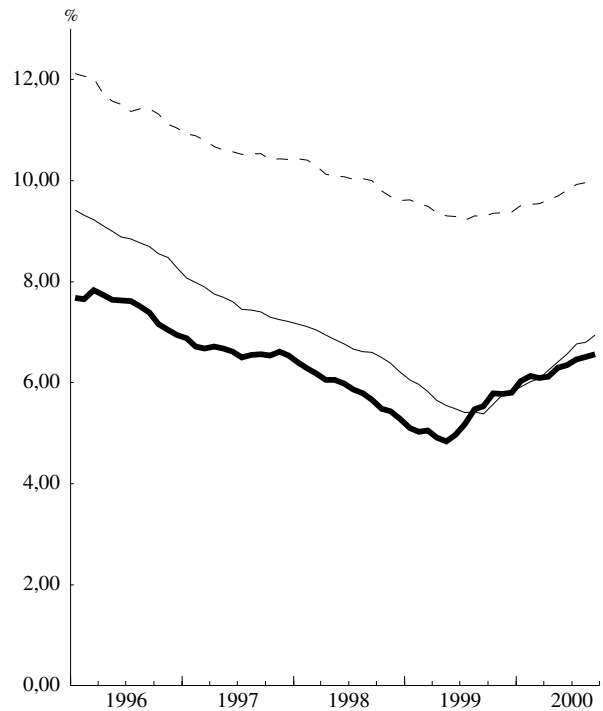
- Yön yli
- - - Määräaikaiset, enintään 1 vuosi
- Määräaikaiset, yli 2 vuotta

Luottokorot

(kuukausittain)

- Yritykset, enintään 1 vuosi
- - - Kulutusluotot
- Asuntoluotot kotitalouksille

Lähde: EKP.

Näitä euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevia tietoja on käytettävä varoen ja ainoastaan tilastollisiin tarkoituksiin; korkojen kehitystä olisi analysoitava pääasiassa muutoksina eikä niinkään tasoina. Korot lasketaan kansallisten keskuspankkien ilmoittamien kansallisten luotto- ja talletuskorkojen painotettuna keskiarvona. Kansalliset luotto- ja talletuskorot edustavat niitä kansallisista lähteistä saatavissa olevia korkotietoja, joiden katsotaan sopivan laadittuihin luokituksiin. Nämä kansalliset korot on laskettu yhteen euroalueen korkotiedoiksi käyttäen joissakin tapauksissa arvioita, kun euroalueen kansallisissa rahoitusinstrumenteissa on havaittu epäyhtenäisyyttä. Kansallisten luotto- ja talletuskorkojen kattavuutta (uudet luotot ja/tai luottokannat), tietojen luonnetta (nimelliset tai efektiiviset korot) tai keräämismenetelmiä ei myöskään ole yhdenmukaistettu. Euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkojen maakohtaiset painot kootaan rahalaitostilastiedoista tai mahdollisimman edustavista muista tiedoista. Painot heijastavat instrumenttien käytön maakohtaisia osuuksia euroalueella laskettuna kantatiedoista. Painot tarkistetaan kuukausittain siten, että korot ja painot viittaavat aina saman kuukauden tietoihin.

Taulukko 3.5

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan^{1), 2)}

(miljardia euroa; vaihto ajanjakson aikana ja ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

1. Lyhytaikaiset³⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
	Euromääräiset ⁴⁾								Muun valuutan määräiset	
	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1999										
elo	181,8	164,7	17,1	581,7	175,0	159,0	16,0	552,1	6,8	5,7
syys	192,2	188,1	4,0	585,5	185,0	183,3	1,7	553,1	7,1	4,8
loka	198,9	189,9	8,9	596,1	192,9	182,9	10,0	563,1	6,0	7,0
marras	194,5	176,6	17,9	615,0	187,0	169,9	17,1	580,6	7,5	6,7
joulu	171,4	169,2	2,1	618,1	162,6	163,5	-0,9	579,9	8,7	5,7
2000										
tammi	250,7	265,5	-14,9	599,3	239,3	255,2	-16,0	562,0	11,4	10,3
helmi	252,5	239,1	13,4	613,6	239,9	230,0	9,9	572,0	12,6	9,1
maalis	269,7	248,7	21,0	633,6	257,5	239,5	18,0	590,8	12,2	9,2
huhti	251,4	249,5	1,9	635,3	239,4	238,4	1,0	590,7	12,1	11,1
touko	277,3	261,3	16,0	653,2	266,3	250,7	15,6	608,8	11,1	10,6
kesä	258,3	256,8	1,6	656,1	242,2	246,2	-4,0	605,1	16,2	10,6
heinä	286,2	280,7	5,4	664,1	269,2	265,2	4,0	610,2	17,0	15,5
elo	275,3	275,4	-0,1	666,7	260,7	258,4	2,3	613,0	14,6	17,0

2. Pitkäaikaiset³⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
	Euromääräiset ⁴⁾								Muun valuutan määräiset	
	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1999										
elo	70,7	49,6	21,1	5 801,5	62,3	43,9	18,4	5 373,0	8,5	5,8
syys	138,4	75,1	63,3	5 863,4	123,4	67,1	56,2	5 429,4	15,0	8,0
loka	116,6	75,1	41,6	5 910,5	107,3	69,4	37,9	5 468,5	9,3	5,7
marras	104,7	78,6	26,1	5 943,0	94,8	71,9	22,9	5 491,4	9,9	6,7
joulu	77,3	111,6	-34,3	5 915,1	70,6	97,6	-27,0	5 462,3	6,7	14,0
2000										
tammi	110,4	98,8	11,7	5 934,3	101,7	91,0	10,7	5 476,9	8,7	7,8
helmi	123,2	70,1	53,1	5 987,6	111,0	62,1	48,9	5 526,3	12,2	8,0
maalis	128,7	94,1	34,6	6 034,8	115,2	84,3	30,9	5 559,2	13,4	9,8
huhti	112,6	76,2	36,3	6 081,1	102,3	67,5	34,8	5 593,7	10,3	8,8
touko	124,4	84,9	39,5	6 116,6	112,2	74,4	37,8	5 635,0	12,2	10,5
kesä	103,3	63,2	40,1	6 151,4	91,0	53,3	37,7	5 672,3	12,3	9,9
heinä	124,1	74,9	49,2	6 202,9	100,8	67,7	33,1	5 701,4	23,3	7,1
elo	93,0	50,8	42,3	6 254,5	75,8	47,6	28,1	5 730,0	17,2	3,1

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
	Euromääräiset ⁴⁾								Muun valuutan määräiset	
	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutukset
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1999										
elo	252,6	214,3	38,2	6 383,1	237,3	202,9	34,3	5 925,1	15,3	11,4
syys	330,5	263,2	67,3	6 448,8	308,4	250,4	57,9	5 982,6	22,2	12,8
loka	315,5	265,0	50,5	6 506,6	300,2	252,3	47,9	6 031,6	15,3	12,7
marras	299,2	255,3	44,0	6 558,0	281,9	241,9	40,0	6 072,0	17,4	13,4
joulu	248,7	280,8	-32,2	6 533,2	233,2	261,1	-27,9	6 042,2	15,4	19,7
2000										
tammi	361,1	364,3	-3,2	6 533,5	341,0	346,2	-5,2	6 038,9	20,1	18,1
helmi	375,7	309,2	66,5	6 601,2	350,9	292,1	58,8	6 098,3	24,8	17,1
maalis	398,4	342,8	55,6	6 668,4	372,7	323,8	48,9	6 150,0	25,7	19,0
huhti	364,0	325,7	38,3	6 716,4	341,6	305,8	35,8	6 184,4	22,3	19,9
touko	401,7	346,3	55,5	6 769,8	378,5	325,1	53,4	6 243,7	23,3	21,1
kesä	361,6	320,0	41,6	6 807,6	333,2	299,5	33,7	6 277,4	28,4	20,5
heinä	410,3	355,6	54,7	6 867,0	370,0	333,0	37,0	6 311,6	40,3	22,6
elo	368,3	326,2	42,2	6 921,2	336,5	306,1	30,4	6 343,0	31,9	20,1

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen kattavuudeksi arvioidaan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista.

2) Nettoluvut eroavat kantojen muutoksista arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun tai muiden tarkistusten vuoksi.

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ⁴⁾				Euromääräiset yhteensä ⁴⁾				
Liikkeeseen laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen laskut (vuosi- neljänneksen aikana)	Kuoletuksot (vuosi- neljänneksen aikana)	Liikkeeseen laskut; netto (vuosi- neljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosi- neljänneksen lopussa)	Liikkeeseen laskut (vuosi- neljänneksen aikana)	Kuoletuksot (vuosi- neljänneksen aikana)	Liikkeeseen laskut; netto (vuosi- neljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosi- neljänneksen lopussa)	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
1,2	29,5	1999 elo
2,3	32,3	28,0	18,6	9,4	31,7	591,3	566,8	24,5	584,8	syys
-1,0	33,0	loka
0,8	34,4	marras
3,0	38,2	21,8	20,0	1,8	34,6	564,4	536,3	28,0	614,5	joulu
1,1	37,3	2000 tammi
3,6	41,6	helmi
3,0	42,7	32,6	32,0	0,6	36,8	769,3	756,8	12,5	627,6	maalis
0,9	44,6	huhti
0,5	44,4	touko
5,6	51,0	37,3	31,0	6,3	43,0	785,1	766,3	18,8	648,2	kesä
1,5	53,9	heinä
-2,4	53,8	elo

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ⁴⁾				Euromääräiset yhteensä ⁴⁾				
Liikkeeseen laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen laskut (vuosi- neljänneksen aikana)	Kuoletuksot (vuosi- neljänneksen aikana)	Liikkeeseen laskut; netto (vuosi- neljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosi- neljänneksen lopussa)	Liikkeeseen laskut (vuosi- neljänneksen aikana)	Kuoletuksot (vuosi- neljänneksen aikana)	Liikkeeseen laskut; netto (vuosi- neljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosi- neljänneksen lopussa)	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
2,7	428,5	1999 elo
7,1	433,9	63,7	12,5	51,1	566,3	370,8	202,5	168,4	5 995,7	syys
3,6	442,0	loka
3,2	451,6	marras
-7,3	452,8	49,4	21,4	27,9	594,5	322,1	260,4	61,7	6 056,8	joulu
0,9	457,3	2000 tammi
4,2	461,3	helmi
3,6	475,7	65,7	21,4	44,3	639,0	393,6	258,7	134,9	6 198,1	maalis
1,5	487,4	huhti
1,7	481,6	touko
2,4	479,1	44,4	23,7	20,7	659,8	349,9	218,9	131,0	6 332,1	kesä
16,2	501,5	heinä
14,1	524,5	elo

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ⁴⁾				Euromääräiset yhteensä ⁴⁾				
Liikkeeseen laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen laskut (vuosi- neljänneksen aikana)	Kuoletuksot (vuosi- neljänneksen aikana)	Liikkeeseen laskut; netto (vuosi- neljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosi- neljänneksen lopussa)	Liikkeeseen laskut (vuosi- neljänneksen aikana)	Kuoletuksot (vuosi- neljänneksen aikana)	Liikkeeseen laskut; netto (vuosi- neljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosi- neljänneksen lopussa)	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
3,9	458,0	1999 elo
9,4	466,2	91,7	31,1	60,6	597,9	962,1	769,3	192,8	6 580,5	syys
2,6	475,0	loka
4,0	486,0	marras
-4,3	491,0	71,2	41,5	29,7	629,1	886,4	796,7	89,7	6 671,3	joulu
2,0	494,6	2000 tammi
7,7	502,9	helmi
6,7	518,4	98,3	53,4	44,9	675,8	1 162,9	1 015,5	147,4	6 825,7	maalis
2,5	532,1	huhti
2,1	526,0	touko
8,0	530,1	81,7	54,7	27,0	702,8	1 135,0	985,2	149,8	6 980,3	kesä
17,7	555,4	heinä
11,8	578,2	elo

3) Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pidempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritely.

4) Mukaan lukien euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

Taulukko 3.6

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan^{1), 2), 3)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

Liikkeessä oleva määrä

1. Lyhytaikaiset⁴⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat			
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999										
elo	552,1	191,3	7,0	62,3	288,7	2,8
syys	553,1	200,6	6,8	64,6	278,6	2,5	31,7	11,2	12,0	7,3
loka	563,1	213,8	6,6	66,1	273,6	3,0
marras	580,6	237,2	6,4	67,5	266,0	3,5
joulu	579,9	248,6	5,7	66,5	254,4	4,8	34,6	14,4	12,1	6,3
2000										
tammi	562,0	229,3	6,2	66,1	257,1	3,5
helmi	572,0	240,2	6,2	65,8	256,7	3,0
maalis	590,8	250,9	6,0	66,7	264,6	2,6	36,8	15,5	11,9	8,1
huhti	590,7	245,7	5,8	72,3	264,1	2,8
touko	608,8	259,7	5,1	76,0	265,7	2,2
kesä	605,1	259,1	3,5	76,1	264,1	2,2	43,0	18,7	11,7	10,8
heinä	610,2	264,8	3,8	78,0	260,6	2,9
elo	613,0	263,7	3,8	79,7	263,5	2,3

2. Pitkäaikaiset⁴⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat			
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999										
elo	5 373,0	1 938,3	173,3	194,4	2 972,9	94,0
syys	5 429,4	1 964,2	181,0	195,7	2 993,6	94,9	566,3	153,3	75,9	101,1
loka	5 468,5	1 983,7	183,8	199,0	3 008,4	93,7
marras	5 491,4	1 993,9	191,3	198,4	3 013,7	94,2
joulu	5 462,3	1 976,7	192,7	197,0	3 001,7	94,1	594,5	159,2	81,8	113,9
2000										
tammi	5 476,9	1 984,4	191,8	192,1	3 014,2	94,3
helmi	5 526,3	2 003,7	193,8	192,5	3 041,2	95,1
maalis	5 559,2	2 021,7	195,1	195,9	3 050,6	95,9	639,0	176,9	89,1	128,2
huhti	5 593,7	2 042,3	198,0	202,1	3 054,5	96,9
touko	5 635,0	2 066,2	201,5	204,8	3 064,3	98,1
kesä	5 672,3	2 072,8	206,2	211,4	3 083,9	97,8	659,8	185,1	93,0	136,4
heinä	5 701,4	2 087,9	214,5	218,4	3 081,5	98,9
elo	5 730,0	2 099,5	218,2	221,6	3 090,4	100,3

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat			
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999										
elo	5 925,1	2 129,7	180,3	256,7	3 261,7	96,8
syys	5 982,6	2 164,8	187,8	260,3	3 272,3	97,4	597,9	164,5	87,9	108,4
loka	6 031,6	2 197,5	190,4	265,1	3 282,0	96,6
marras	6 072,0	2 231,1	197,7	265,8	3 279,7	97,7
joulu	6 042,2	2 225,3	198,4	263,5	3 256,1	98,9	629,1	173,6	93,9	120,2
2000										
tammi	6 038,9	2 213,7	198,1	258,2	3 271,4	97,7
helmi	6 098,3	2 244,0	200,1	258,3	3 297,8	98,1
maalis	6 150,0	2 272,7	201,0	262,6	3 315,1	98,6	675,8	192,4	101,0	136,3
huhti	6 184,4	2 288,0	203,8	274,3	3 318,7	99,6
touko	6 243,7	2 325,9	206,6	280,9	3 330,0	100,3
kesä	6 277,4	2 331,9	209,7	287,6	3 348,0	100,0	702,8	203,9	104,7	147,2
heinä	6 311,6	2 352,8	218,4	296,4	3 342,1	101,9
elo	6 343,0	2 363,2	221,9	301,3	3 353,9	102,6

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen kattavuudeksi arvioidaan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista.

2) Mukaan lukien euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

3) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S121) sekä muut rahalaitokset (S122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläke-rahastot (S123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S124) sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S125); yritykset (S11); valtio (S1311); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S1312), paikallishallinnon (S1313) ja sosiaaliturvarahastot (S1314).

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,3	0,6	0,3	584,8	211,8	18,8	71,9	279,0	3,1	0,3	1999 elo	
0,3	0,6	0,8	614,5	263,0	17,8	72,8	254,7	5,5	0,8	syys loka marras joulou	
0,2	0,3	0,7	627,6	266,4	17,9	74,9	264,8	3,0	0,7	2000 tammi helmi maaliss huhti touko kesä heinä elo	
0,2	0,4	1,2	648,2	277,9	15,2	86,9	264,2	2,6	1,2		
			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
82,7	29,2	124,1	5 995,7	2 117,4	256,9	296,8	3 076,4	124,1	124,1	1999 elo syys loka marras joulou	
86,6	29,1	124,0	6 056,8	2 135,9	274,5	310,9	3 088,3	123,3	124,0	2000 tammi helmi maaliss huhti touko kesä heinä elo	
93,5	30,0	121,3	6 198,1	2 198,6	284,2	324,0	3 144,1	125,9	121,3		
96,6	29,9	118,7	6 332,1	2 258,0	299,2	347,9	3 180,6	127,7	118,7		
			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
83,1	29,8	124,3	6 580,5	2 329,2	275,6	368,7	3 355,3	127,3	124,3	1999 elo syys loka marras joulou	
86,9	29,8	124,8	6 671,3	2 398,9	292,2	383,7	3 343,0	128,7	124,8	2000 tammi helmi maaliss huhti touko kesä heinä elo	
93,7	30,3	122,0	6 825,7	2 465,1	302,0	398,9	3 408,8	128,9	122,0		
96,8	30,3	119,9	6 980,3	2 535,8	314,4	434,8	3 444,8	130,3	119,9		

4) Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritetty.

5) Termillä pankit (ml. keskuspankit) tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä).

6) Sisältää Euroopan investointipankin. EKP sisältyy eurojärjestelmään.

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan^{1), 2), 3)}

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, brutto

1. Lyhytaikaiset⁴⁾

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat					Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
		Yhteensä	Raha-laitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999	elo	175,0	92,3	2,0	35,8	43,8	1,1
	syys	185,0	105,1	1,2	37,8	40,0	0,8	28,0	9,7	10,6	6,7
	loka	192,9	107,3	1,5	41,3	41,2	1,5
	marras	187,0	117,7	1,2	33,7	32,5	2,0
	joulu	162,6	117,9	0,9	23,0	18,5	2,3	21,8	9,6	6,9	4,2
2000	tammi	239,3	154,7	2,1	40,0	41,2	1,3
	helmi	239,9	155,4	1,9	44,2	37,0	1,4
	maalis	257,5	169,9	1,7	45,0	40,0	0,9	32,6	14,0	10,2	7,5
	huhti	239,4	141,3	2,0	51,3	43,4	1,4
	touko	266,3	175,7	1,6	52,9	34,6	1,4
	kesä	242,2	159,8	2,1	46,5	32,8	1,0	37,3	16,4	9,3	10,0
	heinä	269,2	167,6	2,0	56,5	41,4	1,8
	elo	260,7	168,0	1,8	51,3	38,1	1,6

2. Pitkäaikaiset⁴⁾

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat					Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
		Yhteensä	Raha-laitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999	elo	62,3	27,6	2,2	1,7	30,5	0,2
	syys	123,4	55,7	9,3	3,9	53,0	1,4	63,7	21,3	9,8	22,2
	loka	107,3	49,8	4,4	5,5	46,5	1,0
	marras	94,8	45,3	9,1	3,0	36,1	1,3
	joulu	70,6	39,3	4,7	1,6	23,5	1,5	49,4	13,7	7,8	15,9
2000	tammi	101,7	41,5	2,0	0,1	57,3	0,8
	helmi	111,0	49,8	3,6	3,9	51,7	2,0
	maalis	115,2	51,8	3,3	4,6	53,7	1,7	65,7	24,0	9,7	17,9
	huhti	102,3	46,2	5,1	7,5	41,6	1,9
	touko	112,2	53,5	5,2	4,4	47,6	1,5
	kesä	91,0	36,8	9,5	7,8	36,6	0,4	44,4	15,6	6,3	15,1
	heinä	100,8	44,6	10,5	8,4	35,1	2,1
	elo	75,8	35,0	4,1	3,5	31,5	1,7

3. Yhteensä

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat					Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
		Yhteensä	Raha-laitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999	elo	237,3	119,9	4,2	37,5	74,3	1,4
	syys	308,4	160,8	10,6	41,8	93,0	2,2	91,7	31,0	20,4	28,9
	loka	300,2	157,1	5,9	46,9	87,7	2,5
	marras	281,9	163,0	10,3	36,6	68,6	3,3
	joulu	233,2	157,2	5,6	24,6	42,0	3,8	71,2	23,4	14,8	20,1
2000	tammi	341,0	196,2	4,1	40,1	98,4	2,1
	helmi	350,9	205,3	5,5	48,1	88,6	3,4
	maalis	372,7	221,7	5,0	49,6	93,7	2,7	98,3	38,0	19,9	25,4
	huhti	341,6	187,5	7,0	58,8	85,0	3,4
	touko	378,5	229,2	6,9	57,3	82,3	2,9
	kesä	333,2	196,6	11,6	54,3	69,3	1,4	81,7	32,0	15,6	25,1
	heinä	370,0	212,2	12,5	64,9	76,5	3,9
	elo	336,5	202,9	5,8	54,8	69,6	3,3

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen kattavuudeksi arvioidaan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista.

2) Mukaan lukien euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

3) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokituksen: Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S121) sekä muut rahalaitokset (S122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S124) sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S125); yritykset (S11); valtio (S1311); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S1312), paikallishallinnon (S1313) ja sosiaaliturvarahastot (S1314).

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,3	0,5	0,2	591,3	318,0	15,4	122,9	131,0	3,8	0,2	1999 elo	
0,2	0,2	0,7	564,4	352,6	10,6	102,2	92,4	5,8	0,7	syys loka marras joul	
0,2	0,2	0,6	769,3	494,0	15,8	136,7	118,3	3,9	0,6	2000 tammi helmi maal	
0,1	0,3	1,1	785,1	493,2	15,1	160,7	110,9	4,1	1,1	huhti touko kesä heinä elo	
			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
5,0	2,1	3,2	370,8	140,1	30,3	36,7	155,8	4,8	3,2	1999 elo	
6,6	1,0	4,3	322,1	148,2	26,0	26,0	112,8	4,8	4,3	syys loka marras joul	
9,5	1,9	2,6	393,6	167,2	18,7	26,6	172,1	6,4	2,6	2000 tammi helmi maal	
4,5	1,5	1,4	349,9	152,1	26,1	34,8	130,3	5,3	1,4	huhti touko kesä heinä elo	
			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
5,4	2,6	3,5	962,1	458,1	45,7	159,5	286,8	8,5	3,5	1999 elo	
6,8	1,1	5,0	886,4	500,7	36,6	128,2	205,2	10,7	5,0	syys loka marras joul	
9,7	2,1	3,1	1 162,9	661,2	34,5	163,3	290,4	10,3	3,1	2000 tammi helmi maal	
4,7	1,8	2,5	1 135,0	645,3	41,1	195,5	241,2	9,5	2,5	huhti touko kesä heinä elo	

4) Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritelty.

5) Termillä pankit (ml. keskuspankit) tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä).

6) Sisältää Euroopan investointipankin. EKP sisältyy eurojärjestelmään.

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan^{1), 2), 3)}

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, netto

1. Lyhytaikaiset⁴⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat			
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999										
elo	16,0	12,3	0,2	1,4	2,3	-0,3
syys	1,7	9,9	-0,1	2,3	-10,1	-0,3	9,4	3,1	3,5	2,4
loka	10,0	12,7	-0,2	1,5	-4,5	0,4
marras	17,1	23,5	-0,3	1,4	-8,1	0,6
joulu	-0,9	10,9	-0,4	-0,9	-11,6	1,3	1,8	2,8	-0,3	-1,3
2000										
tammi	-16,0	-18,0	0,6	-0,4	2,0	-0,2
helmi	9,9	11,0	0,0	-0,3	-0,5	-0,4
maalis	18,0	9,9	-0,3	0,8	7,9	-0,4	0,6	0,5	-0,7	1,5
huhti	1,0	-4,2	-0,1	5,5	-0,4	0,1
touko	15,6	12,6	-0,7	3,7	0,5	-0,6
kesä	-4,0	-2,9	0,5	0,1	-1,7	0,0	6,3	3,2	-0,2	2,7
heinä	4,0	4,6	0,3	1,9	-3,5	0,7
elo	2,3	-1,5	-0,1	1,6	2,9	-0,6

2. Pitkäaikaiset⁴⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat			
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999										
elo	18,4	5,2	1,3	0,0	12,0	-0,1
syys	56,2	25,9	7,4	1,3	20,7	0,9	51,1	17,1	7,1	20,1
loka	37,9	18,2	2,8	3,4	14,8	-1,3
marras	22,9	9,6	7,5	0,0	5,3	0,5
joulu	-27,0	-15,4	1,5	-1,1	-11,9	0,0	27,9	5,6	6,0	12,8
2000										
tammi	10,7	4,2	-0,9	-5,4	12,6	0,2
helmi	48,9	18,7	2,0	0,4	27,0	0,8
maalis	30,9	16,7	0,9	3,0	9,5	0,9	44,3	17,6	7,3	14,4
huhti	34,8	20,3	2,8	6,2	4,6	0,9
touko	37,8	22,9	3,7	2,8	7,2	1,3
kesä	37,7	8,2	7,2	6,0	16,6	-0,3	20,7	8,3	3,8	8,2
heinä	33,1	18,9	8,4	7,0	-2,4	1,2
elo	28,1	11,5	3,4	3,0	8,9	1,3

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat			
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999										
elo	34,3	17,5	1,5	1,4	14,3	-0,4
syys	57,9	35,8	7,3	3,6	10,6	0,6	60,6	20,2	10,6	22,5
loka	47,9	31,0	2,6	4,8	10,3	-0,8
marras	40,0	33,1	7,3	1,4	-2,9	1,1
joulu	-27,9	-4,5	1,0	-2,0	-23,6	1,2	29,7	8,4	5,7	11,5
2000										
tammi	-5,2	-13,8	-0,2	-5,8	14,6	-0,1
helmi	58,8	29,7	2,0	0,1	26,6	0,4
maalis	48,9	26,6	0,6	3,8	17,3	0,5	44,9	18,1	6,6	16,0
huhti	35,8	16,2	2,7	11,7	4,2	1,1
touko	53,4	35,5	3,0	6,5	7,6	0,7
kesä	33,7	5,4	7,6	6,1	14,9	-0,3	27,0	11,5	3,6	10,9
heinä	37,0	23,5	8,7	8,8	-5,9	1,9
elo	30,4	10,0	3,4	4,6	11,8	0,7

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen kattavuudeksi arvioidaan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista.

2) Mukaan lukien euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

3) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokituksen: Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S121) sekä muut rahalaitokset (S122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläke-rahastot (S123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S124) sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S125); yritykset (S11); valtio (S1311); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S1312), paikallishallinnon (S1313) ja sosiaaliturvarahastot (S1314).

			Yhteensä							
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
0,0	0,3	0,1	24,5	30,5	3,4	8,4	-17,9	-0,1	0,1	1999 elo
0,0	0,0	0,6	28,0	49,9	-1,2	0,6	-24,2	2,3	0,6	1999 syys
										1999 loka
										1999 marras
										1999 joul
										2000 tammi
-0,1	-0,3	-0,2	12,5	3,3	-0,3	1,7	9,3	-1,4	-0,2	2000 helmi
										2000 maal
										2000 huhti
0,0	0,1	0,5	18,8	8,8	-0,5	12,0	-1,7	-0,3	0,5	2000 touko
										2000 kesä
										2000 heinä
										2000 elo

			Yhteensä							
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
4,6	1,8	0,4	168,4	53,3	20,7	28,0	62,9	3,1	0,4	1999 elo
										1999 syys
										1999 loka
3,9	-0,1	-0,3	61,7	18,1	17,7	15,1	12,0	-0,9	-0,3	1999 marras
										1999 joul
										2000 tammi
7,0	0,9	-2,9	134,9	57,2	9,3	12,4	56,1	2,7	-2,9	2000 helmi
										2000 maal
										2000 huhti
3,1	-0,1	-2,6	131,0	59,7	17,5	23,2	31,5	1,8	-2,6	2000 touko
										2000 kesä
										2000 heinä
										2000 elo

			Yhteensä							
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
4,6	2,1	0,6	192,8	83,7	24,1	36,4	45,1	3,0	0,6	1999 elo
										1999 syys
										1999 loka
3,9	-0,1	0,2	89,7	68,0	16,6	15,7	-12,2	1,4	0,2	1999 marras
										1999 joul
										2000 tammi
6,9	0,6	-3,1	147,4	60,6	9,0	14,1	65,4	1,3	-3,1	2000 helmi
										2000 maal
										2000 huhti
3,1	0,0	-2,1	149,8	68,5	17,0	35,2	29,8	1,5	-2,1	2000 touko
										2000 kesä
										2000 heinä
										2000 elo

4) Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritely.

5) Termillä pankit (ml. keskuspankit) tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä).

6) Sisältää Euroopan investointipankin. EKP sisältyy eurojärjestelmään.

4 YKHI ja euroalueen muut hinnat

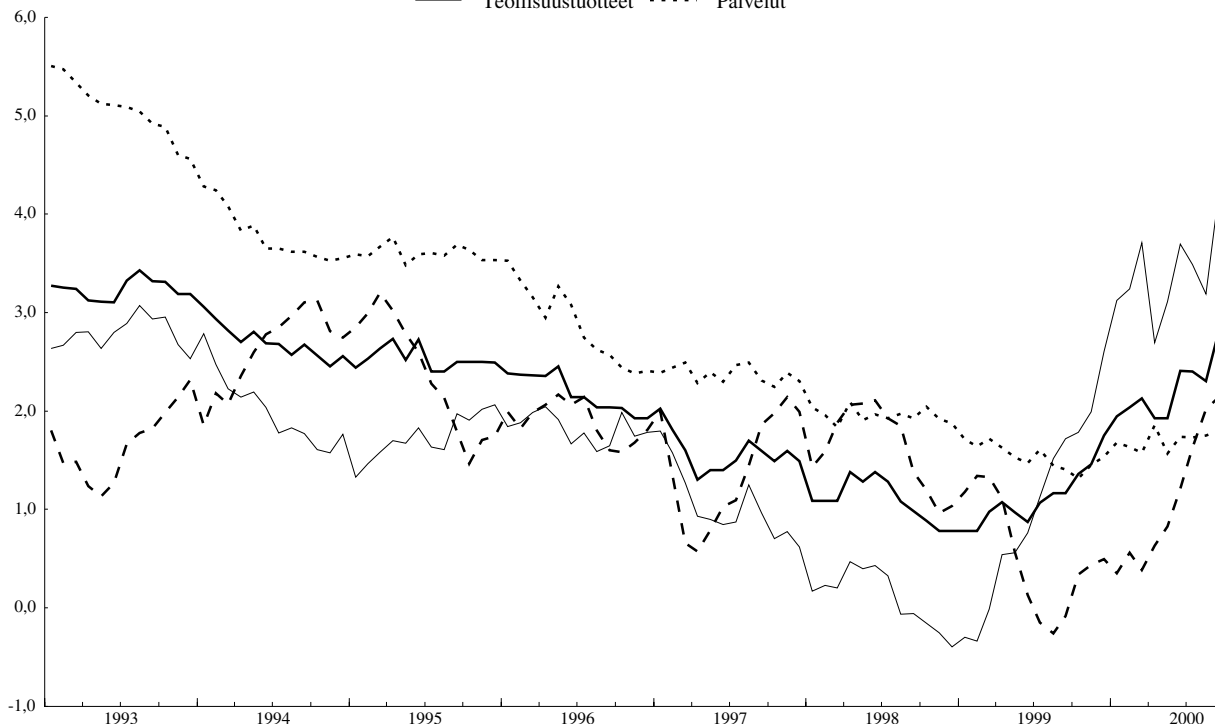
Taulukko 4.1

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Kokonais- indeksi 1996 = 100	Kokonais- indeksi	Tavarat							Palvelut
			Elin- tarvikkeet ²⁾	Jalostetut elin- tarvikkeet ²⁾	Jalostamat- tomat elin- tarvikkeet	Teollisuus- tuotteet				
						Muut teollisuus- tuotteet kuin energia	Energia			
Paino kokonais- indeksissä (%) ³⁾	100,0	100,0	62,7	20,9	12,6	8,2	41,8	32,8	9,0	37,3
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1995	97,9	2,5	2,0	2,4	2,5	2,2	1,7	1,8	1,4	3,6
1996	100,0	2,2	1,9	1,9	1,9	1,7	1,8	1,5	3,0	2,9
1997	101,6	1,6	1,2	1,4	1,4	1,4	1,0	0,5	2,8	2,4
1998	102,7	1,1	0,6	1,6	1,4	1,9	0,1	0,9	-2,6	2,0
1999	103,8	1,1	0,8	0,5	0,9	0,0	1,0	0,7	2,2	1,5
1999 III	104,1	1,1	0,9	-0,2	0,6	-1,4	1,5	0,6	4,6	1,5
1999 IV	104,4	1,5	1,5	0,4	0,9	-0,3	2,1	0,6	7,8	1,4
2000 I	105,2	2,0	2,3	0,4	1,0	-0,3	3,4	0,6	13,6	1,6
2000 II	105,9	2,1	2,4	0,9	1,0	0,8	3,2	0,6	12,5	1,7
2000 III	106,7	2,5	3,1	1,9	1,2	3,1	3,6	0,7	14,0	1,8
1999 syys	104,1	1,2	1,1	-0,1	0,6	-1,1	1,7	0,5	6,2	1,4
1999 loka	104,2	1,4	1,3	0,3	0,8	-0,4	1,8	0,5	6,3	1,3
1999 marras	104,3	1,5	1,5	0,4	0,9	-0,3	2,0	0,6	7,1	1,5
1999 joul	104,7	1,7	1,9	0,5	1,0	-0,2	2,6	0,6	10,0	1,5
2000 tammi	104,8	1,9	2,2	0,4	1,0	-0,5	3,1	0,7	12,0	1,7
2000 helmi	105,2	2,0	2,3	0,6	1,0	0,0	3,2	0,5	13,5	1,6
2000 maal	105,6	2,1	2,6	0,4	1,0	-0,5	3,7	0,6	15,3	1,6
2000 huhti	105,7	1,9	2,0	0,6	0,9	0,2	2,7	0,5	10,5	1,9
2000 touko	105,8	1,9	2,3	0,8	1,0	0,6	3,1	0,6	12,2	1,6
2000 kesä	106,3	2,4	2,8	1,2	1,0	1,5	3,7	0,6	14,7	1,7
2000 heinä	106,5	2,4	2,9	1,6	1,0	2,6	3,5	0,6	13,7	1,7
2000 elo	106,5	2,3	2,8	2,0	1,1	3,4	3,2	0,6	12,3	1,8
2000 syys	107,0	2,8	3,5	2,1	1,3	3,4	4,2	0,8	16,0	1,8

— YKHI yhteensä - - - Elintarvikkeet²⁾
 — Teollisuustuotteet ······ Palvelut

Lähde: Eurostat. Kansallisiin kuluttajahintaindeksihin perustuvat arviot vuotta 1995 edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia vuodesta 1995 käytettävissä olleen YKHI-indeksin kanssa.

1) Kattavuutta on laajennettu tammikuusta 2000 alkaen. Muutos vaikuttaa vuotuisen prosenttimuutokseen vuonna 2000. Muutosta on selitetty lyhyesti tilastoliitteen Yleistä-osassa.

2) Sisältää alkoholijuomat ja tupakkatuotteet.

3) Viittaa ajanjaksoon 2000.

Taulukko 4.2

Muut hinnat ja kustannukset

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Teollisuuden tuottajahinnat ja raaka-aineiden hinnat

	Teollisuuden tuottajahinnat									Raaka-aineiden maailmanmarkkina-hinnat ²⁾		Öljyn hinta ³⁾ (euroa/ barreli)
	Teollisuus yhteensä pl. rakennusteollisuus		Tehdasteollisuus						Rakentaminen ¹⁾	Kokonaisindeksi	Kokonaisindeksi pl. energia	
	1995 = 100			Väli-tuotteet	Pääoma-hyödykkeet	Kulutus-tavarat						
							Kestävät	Ei-kestävät				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1995	100,0	3,7	4,1		2,1	-	-	3,2	-	0,2	2,1	13,0
1996	100,3	0,3	0,9	-0,6	1,5	2,2	2,2	2,2	1,2	6,5	-6,9	15,9
1997	101,4	1,1	0,8	1,4	0,4	1,1	0,7	1,4	1,0	10,0	12,9	17,1
1998	100,6	-0,7	-0,6	-2,6	0,7	0,7	0,6	0,7	0,2	-21,2	-12,5	12,0
1999	100,2	-0,4	0,2	-0,5	0,2	0,3	0,7	0,1	0,6	17,8	-3,1	17,1
1999 III	100,6	0,1	0,8	0,9	0,0	0,3	0,7	0,1	0,8	31,0	1,1	19,7
1999 IV	101,7	2,1	2,7	5,4	0,2	0,7	0,8	0,6	0,6	61,5	14,0	23,0
2000 I	103,3	4,3	4,6	10,2	0,6	0,9	1,1	0,9	1,7	78,3	19,9	27,1
2000 II	104,8	5,2	5,2	11,4	0,7	1,4	1,2	1,5	1,9	53,7	18,3	29,1
2000 III	46,7	18,0	33,9
1999 loka	101,3	1,4	2,0	3,6	0,2	0,6	0,9	0,5	-	44,3	10,7	20,8
1999 marras	101,7	2,1	2,6	5,3	0,2	0,7	0,7	0,7	-	60,4	11,9	23,5
1999 joul	102,2	2,9	3,4	7,3	0,2	0,7	0,9	0,6	-	81,3	19,3	24,8
2000 tammi	102,8	3,8	4,0	9,1	0,5	0,8	1,1	0,7	-	76,2	19,4	24,9
2000 helmi	103,3	4,4	4,7	10,4	0,6	0,9	1,1	0,9	-	87,6	20,0	27,6
2000 maal	103,8	4,8	5,0	11,1	0,6	1,1	1,1	1,0	-	72,0	20,2	28,4
2000 huhti	104,1	4,6	4,7	10,2	0,7	1,2	1,1	1,3	-	43,9	19,4	24,6
2000 touko	104,9	5,3	5,3	11,6	0,7	1,5	1,2	1,7	-	61,9	22,8	30,4
2000 kesä	105,3	5,6	5,5	12,3	0,8	1,5	1,4	1,5	-	55,2	12,9	31,5
2000 heinä	105,9	5,6	5,3	12,0	0,8	1,6	1,4	1,7	-	42,0	14,3	30,6
2000 elo	106,2	5,6	5,1	11,6	0,7	1,7	1,5	1,8	-	47,5	18,3	33,6
2000 syys	-	50,3	21,4	37,4
2000 loka	-	55,9	22,7	36,8

2. Bruttokansantuotteen deflaattorit ja työvoimakustannukset

	Bruttokansantuotteen deflaattorit ⁴⁾ (kp.)								Vienti ⁵⁾	Tuonti ⁵⁾
	BKT		Kotimäinen kysyntä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	18	19		
	1995 = 100									
	13	14	15	16	17	18	19	20		
1995	100,0	2,7	2,6	2,9	2,9	1,7	2,9	2,7		
1996	102,1	2,1	2,1	2,4	2,2	0,9	0,9	0,8		
1997	103,6	1,5	1,7	1,9	1,6	0,9	1,8	2,5		
1998	105,3	1,6	1,2	1,4	1,6	0,7	0,0	-1,4		
1999	106,5	1,2	1,3	1,2	2,3	0,6	-0,3	0,1		
1998 II	105,2	1,7	1,4	1,6	1,7	0,9	0,8	-0,4		
1998 III	105,6	1,7	1,1	1,2	1,6	0,7	-0,4	-2,4		
1998 IV	105,8	1,4	0,8	0,9	1,4	0,4	-1,7	-3,8		
1999 I	106,2	1,4	0,8	0,9	2,0	0,4	-1,9	-3,8		
1999 II	106,4	1,2	1,2	1,1	2,3	0,3	-1,4	-1,5		
1999 III	106,7	1,1	1,4	1,2	2,4	0,7	0,1	1,2		
1999 IV	106,9	1,0	1,8	1,5	2,3	1,1	1,9	4,5		
2000 I	107,2	1,0	2,3	1,9	1,7	1,9	3,9	8,1		
2000 II	107,2	0,8	2,3	1,6	1,3	2,7	4,3	9,0		

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 10 ja 11 (HWWA, Institut für Wirtschaftsforschung, Hampuri), sarakkeessa 12 (International Petroleum Exchange) ja sarakkeissa 13–20 (EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin).

1) Asuinrakennukset; tiedot perustuvat yhdenmukaistamattomiin tilastoihin.

2) Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

3) Brent Blend (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen). Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

4) Tiedot perustuvat pääosin EKT 95:een; vuoden 1998 loppuun asti tilastot perustuvat kansallisessa valuutassa laskettuihin kansallisiin deflaattoreihin.

5) Viennin ja tuonnin deflaattorit viittaavat tavaroihin ja palveluihin, ja niihin sisältyy euroalueen sisäinen kauppa.

5 Euroalueen reaalityalous

Taulukko 5.1

Kansantalouden tilinpito¹⁾

Bruttokansantuote ja sen käyttö

1. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT								
	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾			
	1	2	Yksityinen kulutus 3	Julkinen kulutus 4	Kiinteän pääoman brutto-muodostus 5	Varastojen muutokset ²⁾ 6	7	Vienti ³⁾ 8	Tuonti ³⁾ 9
1995	5 309,0	5 210,9	2 998,4	1 093,7	1 092,4	26,4	98,1	1 569,6	1 471,5
1996	5 533,8	5 408,1	3 143,6	1 142,3	1 121,4	0,8	125,8	1 658,0	1 532,2
1997	5 648,1	5 498,7	3 197,3	1 150,8	1 136,8	13,7	149,4	1 828,8	1 679,4
1998	5 874,2	5 733,0	3 322,6	1 177,2	1 198,4	34,8	141,3	1 947,0	1 805,7
1999	6 124,6	6 016,1	3 473,3	1 228,5	1 277,2	37,2	108,5	2 036,8	1 928,4
1999 I	1 508,9	1 478,8	856,1	303,3	311,3	8,0	30,1	481,6	451,5
II	1 521,0	1 494,0	863,3	306,2	316,1	8,5	27,0	496,6	469,6
III	1 538,6	1 511,6	872,8	308,5	324,0	6,3	27,0	519,5	492,5
IV	1 556,1	1 531,7	881,1	310,5	325,8	14,4	24,3	539,1	514,7
2000 I	1 576,2	1 553,6	893,5	313,5	335,5	11,0	22,6	561,9	539,3
II	1 589,6	1 575,2	904,2	314,4	340,0	16,6	14,4	584,1	569,7

2. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT								
	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾			
	10	11	Yksityinen kulutus 12	Julkinen kulutus 13	Kiinteän pääoman brutto-muodostus 14	Varastojen muutokset ²⁾ 15	16	Vienti ³⁾ 17	Tuonti ³⁾ 18
1995	5 309,0	5 210,9	2 998,4	1 093,7	1 092,4	26,4	98,1	1 569,6	1 471,5
1996	5 383,1	5 262,8	3 045,7	1 111,3	1 105,7	0,0	120,3	1 637,8	1 517,5
1997	5 504,7	5 350,1	3 091,0	1 121,9	1 130,1	7,1	154,5	1 808,1	1 653,6
1998	5 655,6	5 531,8	3 181,6	1 133,9	1 185,5	30,8	123,9	1 936,5	1 812,6
1999	5 793,8	5 694,5	3 268,2	1 150,2	1 248,0	28,1	99,3	2 023,2	1 923,9
1999 I	1 432,4	1 411,4	811,1	286,2	305,5	8,6	21,0	483,4	462,3
II	1 440,2	1 418,1	813,6	286,9	309,9	7,7	22,1	496,3	474,2
III	1 453,7	1 425,9	819,4	287,9	315,8	2,8	27,9	514,5	486,6
IV	1 467,5	1 439,2	824,1	289,1	316,9	9,0	28,3	529,1	500,7
2000 I	1 481,1	1 449,1	830,9	291,0	322,9	4,2	32,0	542,8	510,8
II	1 493,8	1 462,0	838,2	290,9	324,6	8,2	31,9	559,6	527,7

(vuotuinen prosenttimuutos)

1995	2,2	2,0	1,8	0,6	2,3	—	—	7,9	7,4
1996	1,4	1,0	1,6	1,6	1,2	—	—	4,3	3,1
1997	2,3	1,7	1,5	1,0	2,2	—	—	10,4	9,0
1998	2,7	3,4	2,9	1,1	4,9	—	—	7,1	9,6
1999	2,4	2,9	2,7	1,4	5,3	—	—	4,5	6,1
1999 I	1,9	3,0	2,9	1,4	4,1	—	—	0,3	3,7
II	2,1	3,0	2,7	1,4	5,6	—	—	2,2	4,8
III	2,5	2,9	2,6	1,5	5,8	—	—	5,7	7,0
IV	3,2	2,9	2,6	1,5	5,6	—	—	9,7	9,0
2000 I	3,4	2,7	2,4	1,7	5,7	—	—	12,3	10,5
II	3,7	3,1	3,0	1,4	4,8	—	—	12,8	11,3

Lähde: Eurostat.

- 1) Tiedot perustuvat pääosin EKT 95:een. Yleistä-osan alussa selostetaan lyhyesti käyvin hinnoin ilmaistuja tietoja, jotka on esitetty ecuna vuoden 1998 loppuun asti.
- 2) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.
- 3) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Käsitteet eivät ole täysin yhdenmukaisia taulukoiden 8 ja 9 vienti- ja tuontikäsitteiden kanssa.

Arvonlisäys toiminnoittain¹⁾

3. Käyvin hinnoin

(1995 = 100; kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden väli- tuotekäyttö ²⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalk- kioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesi- huolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi- minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin- ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve- lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hallinto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
Osuus (%) ³⁾	100	2,6	23,7	6,0	20,7	25,3	21,7		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1995	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1996	104,1	105,9	102,2	99,7	102,7	107,3	104,8	102,7	105,0
1997	106,0	105,2	103,8	96,6	105,3	110,9	105,9	102,1	108,7
1998	109,8	105,6	106,9	97,2	110,3	116,2	109,2	102,2	115,2
1999	114,0	104,0	108,5	101,3	114,4	123,1	113,7	103,7	123,9
1999 I	112,5	106,3	107,2	99,6	113,1	120,9	112,4	103,0	120,8
II	113,3	103,5	107,5	100,7	113,6	122,2	113,5	103,6	123,0
III	114,5	102,2	109,1	101,9	114,8	124,0	114,1	103,7	124,7
IV	115,7	104,1	110,3	103,2	116,1	125,5	114,7	104,6	127,0
2000 I	117,4	106,5	111,8	105,4	117,3	127,6	116,2	105,5	127,0
II	118,3	103,4	113,4	105,1	118,7	128,6	116,5	106,9	129,3

4. Kiintein hinnoin⁴⁾

(1995 = 100; kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden väli- tuotekäyttö ²⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalk- kioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesi- huolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi- minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin- ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve- lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hallinto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
Osuus (%) ³⁾	100	2,6	23,7	6,0	20,7	25,3	21,7		
	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1995	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1996	101,5	105,8	99,7	98,1	100,8	103,7	101,8	102,5	101,4
1997	103,8	106,9	102,8	96,3	104,0	107,0	102,8	106,1	103,5
1998	106,7	109,4	105,1	96,2	107,9	111,3	104,4	109,8	106,5
1999	109,2	111,9	106,7	97,8	111,2	115,3	105,6	113,7	110,4
1999 I	107,9	110,6	105,1	96,9	110,3	113,6	105,1	111,7	109,0
II	108,6	111,4	106,0	97,6	110,4	114,6	105,3	112,7	109,4
III	109,6	112,7	107,3	98,1	111,6	115,9	105,8	114,6	110,6
IV	110,5	113,2	108,4	98,8	112,7	117,1	106,1	115,9	112,7
2000 I	111,8	111,6	110,1	100,0	114,3	118,8	106,6	117,1	111,4
II	112,7	111,2	111,0	99,2	115,9	119,7	107,0	118,7	113,9

(vuotuinen prosenttimuutos)

1995	2,3	0,9	2,9	-0,3	2,2	3,1	1,6	-0,3	0,6
1996	1,5	5,8	-0,3	-1,9	0,8	3,7	1,8	2,5	1,4
1997	2,3	1,1	3,1	-1,9	3,2	3,2	0,9	3,5	2,1
1998	2,8	2,3	2,2	0,0	3,8	4,0	1,6	3,5	2,9
1999	2,4	2,4	1,6	1,7	3,1	3,6	1,2	3,5	3,7
1999 I	1,8	1,2	-0,1	-0,4	2,9	3,3	1,5	3,1	3,2
II	2,1	1,5	0,8	2,1	2,9	3,4	1,1	3,5	3,1
III	2,5	3,4	1,9	2,1	2,9	3,8	1,1	3,8	3,7
IV	3,1	3,4	3,7	3,0	3,6	3,8	1,1	3,8	4,7
2000 I	3,6	0,9	4,8	3,3	3,6	4,6	1,4	4,8	2,2
II	3,8	-0,1	4,7	1,6	5,0	4,5	1,6	5,3	4,1

Lähde: Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Arviot perustuvat epätäydellisiin kansallisiin tietoihin, ja siksi ne esitetään indekseinä.

2) Välillisten rahoituspalveluiden käyttö luokitellaan välituotekäytöksi, jota ei ole jaoteltu toimialoittain.

3) Jokaisen toimialan osuus kokonaisarvonlisäyksestä vuonna 1995.

4) Arvonlisäys vuoden 1995 hintoina.

Taulukko 5.2

Muita keskeisiä reaaliatalouden tilastoja¹⁾

1. Teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Yhteensä (ml. rakentaminen)		Yhteensä (pl. rakentaminen)		Tehdasteollisuus						Rakenta- minen	
	1995 = 100 (kp.)		1995 = 100 (kp.)		5	Väli- tuotteet	Pääoma- hyödykkeet	Kulutus- tavarat	Kestokulutus- tavarat	Ei- kestokulutus- tavarat		
	1	2	3	4								6
1995	100,1	2,8	100,1	3,5	3,7	2,6	7,3	-0,7	-1,2	1,8	0,5	
1996	100,1	0,0	100,4	0,3	0,0	-0,2	1,5	-0,1	0,0	-0,4	-2,3	
1997	103,8	3,8	104,7	4,3	4,9	5,5	4,9	3,6	3,7	2,8	0,0	
1998	107,7	3,7	109,1	4,2	4,7	3,9	6,5	5,3	5,9	2,0	0,3	
1999	109,8	2,0	111,1	1,8	1,8	2,2	1,4	2,8	3,0	1,6	2,8	
1999	II	108,6	1,0	109,8	0,6	0,4	0,5	0,8	1,5	1,8	-0,1	3,1
	III	110,6	2,5	111,8	2,4	2,3	3,2	1,6	3,2	3,4	2,1	2,8
	IV	112,0	4,2	113,5	4,1	4,6	5,4	2,7	5,2	5,5	3,6	4,6
2000	I	113,5	5,1	114,7	4,8	5,1	5,9	6,5	6,6	7,7	0,0	5,2
	II	114,7	5,6	116,6	6,0	6,3	6,6	8,3	7,7	8,5	2,8	0,1
1999	syys	110,7	2,6	112,3	2,6	2,5	3,3	2,4	2,5	2,7	1,5	2,8
	loka	111,1	2,8	113,1	2,8	3,2	3,8	1,8	3,2	3,3	2,8	2,9
	marras	112,2	4,2	113,7	4,2	4,7	5,2	3,0	5,1	5,3	3,9	3,8
	joulu	112,7	5,6	113,8	5,4	6,0	7,5	3,2	7,7	8,3	4,1	7,5
2000	tammi	112,0	3,0	113,8	3,2	3,1	4,4	4,7	3,8	4,9	-2,2	2,2
	helmi	114,4	7,0	114,7	5,8	6,6	7,1	6,9	8,6	9,8	1,4	13,7
	maalis	114,0	5,3	115,6	5,4	5,5	6,2	7,6	7,1	8,2	0,8	1,0
	huhti	114,0	5,5	116,3	6,0	6,5	6,3	7,6	9,2	10,1	3,7	-0,9
	touko	116,5	7,9	117,0	8,2	8,4	9,3	11,5	9,8	10,9	3,3	3,0
	kesä	113,8	3,5	116,4	3,8	4,1	4,2	6,0	4,3	4,8	1,5	-1,8
	heinä	.	.	116,9	5,3	5,6	4,9	7,5	6,8	7,6	1,7	.
	elo	.	.	117,1	6,2	6,8	6,2	10,4	9,0	11,1	1,0	.
	syys

2. Vähittäiskaupan myynti ja henkilöautojen rekisteröinnit

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Vähittäiskaupan myynti (kp.)									Uusien henkilöautojen rekisteröinnit	
	Käyvin hinnoin			Kiintein hinnoin						Tuhansia ²⁾ (kp.)	
	Yhteensä		13	Yhteensä		15	Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	17	Muut kuin elintarvikkeet		
	1995 = 100	12		14	15						
1995	100,0	.	100,0	777	0,9
1996	101,8	1,9	100,5	0,5	0,6	.	.	-1,0	0,1	826	6,2
1997	104,1	2,2	101,7	1,2	1,1	1,2	0,6	1,5	1,5	861	4,2
1998	107,8	3,6	104,7	2,9	2,1	3,5	2,0	4,5	4,5	923	7,2
1999	111,4	3,3	107,4	2,6	3,2	2,3	1,4	3,1	3,1	974	5,5
1999	III	111,7	2,8	107,7	2,3	3,3	1,8	-1,0	4,0	998	6,6
	IV	113,6	4,3	108,8	3,0	3,5	2,6	2,6	3,7	950	-0,1
2000	I	114,0	3,7	109,1	2,5	3,3	1,7	1,2	5,4	981	1,4
	II	115,7	4,8	110,2	3,3	3,5	3,0	1,7	5,0	985	0,7
	III	927	-7,7
1999	syys	111,2	2,5	107,3	1,9	3,6	0,1	-5,0	3,5	964	2,0
	loka	113,6	5,1	109,0	3,9	4,9	2,9	3,9	3,7	972	3,0
	marras	114,0	3,9	108,9	2,4	3,0	2,3	1,6	3,7	956	-1,3
	joulu	113,2	4,0	108,5	2,7	2,7	2,7	2,4	3,9	922	-2,8
2000	tammi	113,5	3,9	108,9	2,7	3,6	1,7	-0,3	4,7	975	0,7
	helmi	114,9	5,3	109,7	3,8	3,5	4,1	6,6	6,8	994	5,3
	maalis	113,6	1,9	108,6	1,0	2,6	-0,8	-2,5	4,6	973	-0,9
	huhti	114,9	4,8	110,0	3,6	3,2	3,7	1,9	5,8	974	-1,7
	touko	116,5	6,2	110,7	4,4	5,1	4,2	3,5	5,9	981	1,4
	kesä	115,6	3,5	109,9	2,0	2,1	1,0	-0,4	3,4	1 000	2,4
	heinä	116,0	3,6	110,4	2,4	2,4	1,2	0,9	4,8	887	-14,5
	elo	116,7	4,3	110,8	2,6	2,5	2,5	2,1	3,5	940	-4,3
	syys	955	-0,9

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 20–21 (EKP:n laskelmat perustuvat ACEA/A.A.A., European Automobile Manufacturers' Associationin tilastoihin).

1) Korjattu työpäivien määrällä.

2) Kuukausikeskiarvoja.

Taulukko 5.3

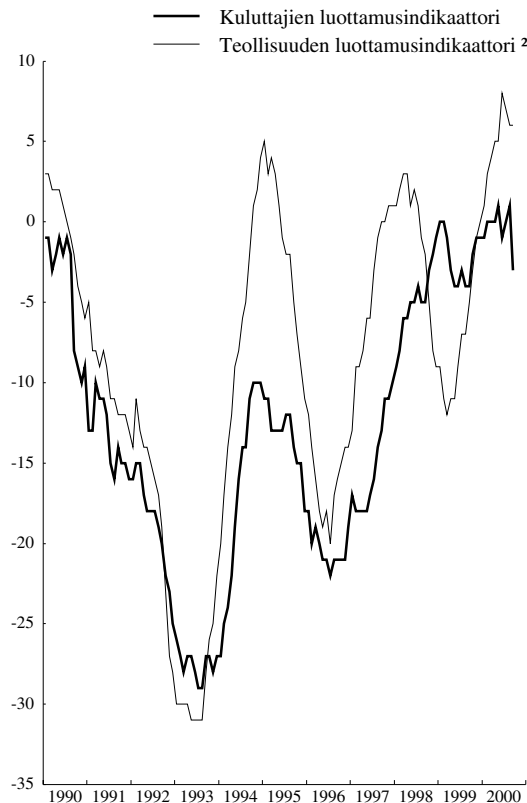
Suhdannekyselyt

(saldoprosenttia, kausivaihtelusta puhdistettu, ellei toisin mainita)

	Tehdasteollisuus				Rakentamisen luottamusindikaattori	Vähittäiskaupan luottamusindikaattori	Kuluttajien luottamusindikaattori
	Luottamusindikaattori	Tuotanto-odotukset	Tilaukanta	Kapasiteetin käyttöaste ¹⁾ (%)			
	1	2	3	4	5	6	7
1995	-2	10	-8	82,6	-27	-12	-13
1996	-16	-1	-30	80,6	-36	-11	-20
1997	-4	11	-15	81,0	-33	-9	-15
1998	-1	11	-5	83,0	-19	-3	-5
1999	-7	7	-17	81,8	-7	-5	-2
1999 III	-6	8	-17	81,6	-7	-7	-4
1999 IV	-1	14	-9	81,9	-3	-7	-1
2000 I	3	15	-2	83,0	0	0	0
2000 II	6	17	5	83,7	2	3	0
2000 III	6	18	5	83,8	2	-2	-1
1999 syys	-5	10	-15	-	-8	-7	-4
1999 loka	-3	13	-11	-	-6	-9	-2
1999 marras	-1	15	-9	-	0	-9	-1
1999 joul	0	13	-6	-	-4	-2	-1
2000 tammi	1	13	-4	-	2	-2	-1
2000 helmi	3	16	-2	-	-2	-3	0
2000 maalis	4	15	1	-	0	5	0
2000 huhti	5	15	3	-	2	-3	0
2000 touko	5	16	4	-	1	4	1
2000 kesä	8	19	8	-	3	7	-1
2000 heinä	7	19	5	-	2	-3	0
2000 elo	6	18	4	-	5	-3	1
2000 syys	6	18	5	-	-1	-1	-3

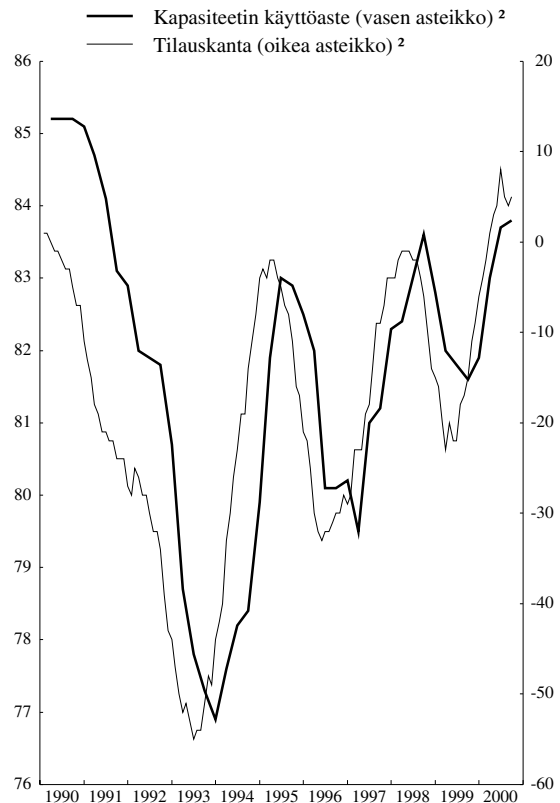
Kuluttajien ja teollisuuden luottamusindikaattorit

(saldoprosenttia, kuukausittain, kausivaihtelusta puhdistettu)

Kapasiteetin käyttöaste ja tilaukanta

(kapasiteetin käyttöaste, prosenttia, neljännesvuosittain; tilaukanta, saldoprosenttia, kuukausittain; kausivaihtelusta puhdistettu)

Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

1) Tiedot kapasiteetin käyttöasteesta kerätään tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Vuositiedot ovat neljännesvuosittaisen kyselyjen keskiarvoja.

2) Tehdasteollisuus.

Taulukko 5.4

Työmarkkinat

1. Työllisyys ja työttömyys¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Työllisyys					Työttömyys (kp.)					
	Koko kansantalous				Teollisuus (pl. rakenta- minen)	Palvelut	Yhteensä		Aikuis- väestö ²⁾	Nuoriso ³⁾	
	1995 = 100		Palkan- saajat	Yrittäjät			Miljoonaa	% työvoimasta	% työvoimasta	% työvoimasta	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1995	100,0	14,321	11,3	9,5	23,3	
1996	100,1	0,1	0,5	0,5	-1,2	1,2	14,724	11,5	9,8	23,9	
1997	100,9	0,8	0,9	0,2	-0,4	1,4	14,822	11,6	9,9	23,2	
1998	102,5	1,6	1,8	0,8	1,1	2,1	14,084	10,9	9,4	21,3	
1999	104,3	1,7	2,1	-0,4	0,1	2,5	13,007	10,0	8,7	19,1	
1999	II	104,3	1,6	2,0	-0,4	-0,2	2,4	13,100	10,0	8,8	19,3
	III	104,8	1,7	2,2	-0,7	-0,1	2,5	12,902	9,9	8,6	18,9
	IV	105,3	1,7	2,2	-0,5	0,1	2,5	12,617	9,7	8,5	18,2
2000	I	105,8	1,9	2,3	-0,1	0,2	2,6	12,352	9,5	8,3	18,0
	II	106,5	2,1	2,5	0,4	0,9	2,9	11,936	9,2	8,0	17,5
1999	elo	-	-	-	-	-	12,931	9,9	8,6	19,0	
	syys	-	-	-	-	-	12,847	9,8	8,6	18,8	
	loka	-	-	-	-	-	12,691	9,7	8,5	18,4	
	marras	-	-	-	-	-	12,599	9,7	8,5	18,2	
	joulu	-	-	-	-	-	12,561	9,6	8,5	18,1	
2000	tammi	-	-	-	-	-	12,491	9,6	8,4	18,1	
	helmi	-	-	-	-	-	12,373	9,5	8,3	18,1	
	maalis	-	-	-	-	-	12,192	9,4	8,2	17,9	
	huhti	-	-	-	-	-	12,063	9,2	8,1	17,7	
	touko	-	-	-	-	-	11,936	9,2	8,0	17,5	
	kesä	-	-	-	-	-	11,809	9,1	8,0	17,3	
	heinä	-	-	-	-	-	11,800	9,0	7,9	17,4	
	elo	-	-	-	-	-	11,845	9,0	7,9	17,5	

2. Työvoimakustannukset ja työn tuottavuus

(vuotuinen prosenttimuutos)

	Yksikkötyökustannukset koko kansantaloudessa ja aluerät (kp.)			Työvoimakustannusindeksit ja aluerät ³⁾					Palkat työntekijää kohden tehdas- teollisuudessa	
	Yksikkötyö- kustannukset	Työvoima- kustannukset työntekijää kohden	Työn tuottavuus	Yhteensä	Palkat ja palkkiot	Muut	Teollisuus (pl. rakenta- minen)	Palvelut		
							Yhteensä	Yhteensä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19		
1995	1,5	3,3	1,8	-	-	-	-	-	3,9	
1996	1,9	3,0	1,1	3,4	3,0	4,6	3,7	4,0	3,7	
1997	0,7	2,3	1,6	2,5	2,4	2,8	2,4	2,6	2,6	
1998	0,2	1,4	1,2	1,8	2,0	1,2	1,9	1,4	2,9	
1999	1,2	1,9	0,7	2,2	2,4	1,7	2,3	1,9	2,4	
1998	II	0,1	1,1	1,0	1,9	2,1	1,1	2,9	1,5	3,1
	III	0,5	1,2	0,7	1,7	1,8	1,2	1,5	1,2	2,9
	IV	1,0	1,2	0,2	1,8	1,9	1,4	2,1	1,3	3,3
1999	I	1,6	1,6	0,0	2,1	2,2	1,4	2,3	1,7	2,8
	II	1,6	2,1	0,5	2,1	2,2	1,5	1,7	2,1	2,6
	III	1,0	1,8	0,7	2,3	2,4	1,9	2,6	2,1	2,3
	IV	0,3	1,7	1,4	2,4	2,6	1,9	2,6	1,8	1,8
2000	I	0,5	2,3	1,7	3,6	3,7	3,1	3,7	3,0	2,8
	II	0,5	1,8	1,2	3,7	3,8	3,2	3,5	3,0	2,7

Lähteet: Sarakkeet 1–6 ja 18 Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat, sarakkeet 7–10 sekä 14–17 Eurostat ja sarakkeet 11–13 ja 19 kansallisiin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Työllisyystilastot perustuvat EKT 95:een. Kattavuuserojen vuoksi neljännesvuositilastot eivät täysin täsmää vuositilastojen kanssa. Työttömyys-tilastot ovat ILO:n suositusten mukaisia.

2) Aikuisväestö käsittää 25-vuotiaat ja siitä vanhemmat, nuoriso alle 25-vuotiaat; ilmaistu prosentteina ikäryhmän työvoimasta.

3) Työvoimakustannukset tuntia kohden koko kansantaloudessa, pl. maatalous, julkishallinto, koulutus ja terveydenhuolto. Kattavuuserojen vuoksi erien kokonaissummat eivät välttämättä täsmää.

6 Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus

Taulukko 6

Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä, ellei toisin mainita)

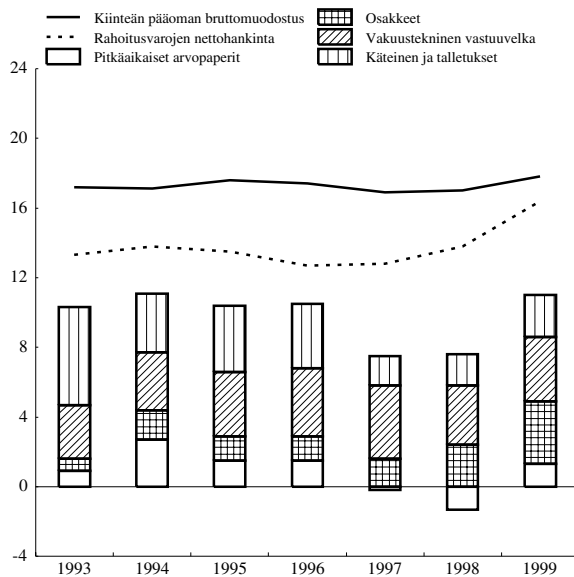
	Euroalueen säästäminen ja investoinnit ¹⁾			Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) investoinnit ^{1), 2)}							Osakkeet	Vakuutus- tekninen vastuuvelka
	Brutto- säästäminen	Kiinteän pääoman brutto- muodostus	Netto- luotonanto rahaliiton ulko- puolisille	Kiinteän pääoman brutto- muodostus	Yritykset (pl. rahoitus- sektori)	Rahoitus- varojen netto- hankinta	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet	Pitkä- aikaiset arvopaperit			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1992	21,3	22,5	-0,9	18,8	11,8	13,5	4,0	1,6	0,4	1,4	2,9	
1993	20,4	20,7	0,6	17,2	10,4	13,3	5,6	0,5	0,9	0,7	3,1	
1994	20,8	20,3	0,3	17,1	10,2	13,8	3,4	2,5	2,7	1,7	3,3	
1995	22,0	20,8	0,5	17,6	10,7	13,5	3,8	1,8	1,5	1,4	3,7	
1996	21,7	20,6	1,0	17,4	10,6	12,7	3,7	0,4	1,5	1,4	3,9	
1997	22,1	20,0	1,6	16,9	10,5	12,8	1,7	-0,5	-0,2	1,6	4,2	
1998	22,1	20,0	1,2	17,0	10,7	13,8	1,8	-2,2	-1,3	2,4	3,4	
1999	21,8	20,9	0,1	17,8	11,7	16,4	2,4	1,4	1,3	3,6	3,7	

	Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) rahoitus ^{1), 2)}							Netto- rahoitus- investoinnit ³⁾	Rahoitus- investoinnit, % brutto- investoin- neista ⁴⁾	Netto- velkaantu- minen, % rahoituk- sesta ⁵⁾	
	Brutto- säästäminen	Kotitaloudet	Netto- velkaantu- minen	Muut arvopaperit kuin osakkeet	Pitkä- aikaiset arvopaperit	Osakkeet	Lainat				
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1992	21,0	13,1	10,2	0,7	0,6	1,4	6,7	4,7	3,3	41,8	32,7
1993	20,7	12,7	7,9	1,3	1,4	1,5	3,6	4,4	5,4	43,6	27,6
1994	20,7	11,9	9,6	1,0	1,1	1,8	3,9	4,0	4,2	44,7	31,7
1995	21,7	12,1	7,1	-1,8	-1,8	1,4	4,7	3,2	6,4	43,4	24,7
1996	21,2	11,8	8,5	0,2	0,0	1,7	5,5	4,5	4,2	42,2	28,6
1997	20,3	10,6	9,1	0,1	0,1	1,4	5,9	4,5	3,7	43,1	31,0
1998	19,1	10,0	11,3	0,3	0,2	2,5	6,8	4,9	2,5	44,8	37,2
1999	18,0	9,6	14,7	0,9	0,4	2,0	9,1	7,1	1,7	48,0	45,0

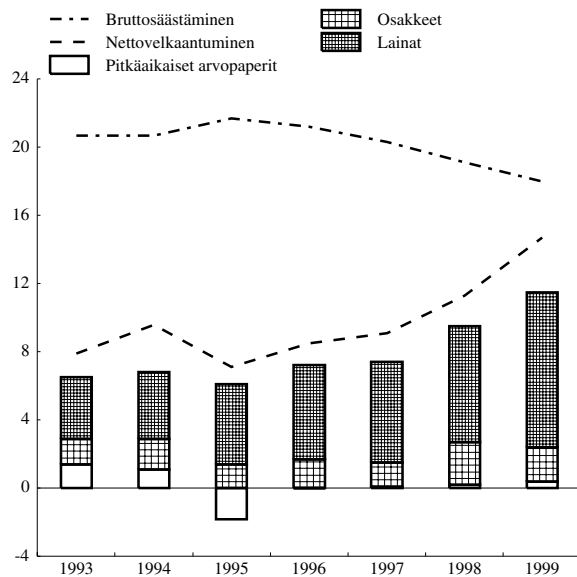
Yksityisen ei-rahoitussektorin investoinnit ja rahoitus^{1), 2)}

(prosenttia BKT:stä)

Investoinnit

Rahoitus

Lähde: EKP.

1) Keskeisiä investointien ja rahoituksen eriä.

2) Yksityinen ei-rahoitussektori sisältää yritykset, kotitaloudet ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

3) Sarakkeet 6–14.

4) Sarake 6: (sarakkeet 4+6).

5) Sarake 14: (sarakkeet 12+14).

7 Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa

Taulukko 7.1

Tulot, menot ja alijäämä / ylijäämä¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – tulot

	Yhteensä	Tulot										Pää- oma- tulot	Pää- oma- verot	Lisä- tieto: verot yhteen- sä ²⁾
		Välit- tömät verot	Koti- taloudet	Yritykset	Välil- liset verot	EU:n toimi- elinten	Sosiaali- turva- maksut	Työn- antaja	Vakuu- tettu	Myynnit				
											3			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1991	46,4	46,1	11,9	9,6	2,2	13,0	0,9	16,7	8,5	5,3	2,3	0,3	0,2	41,8
1992	47,6	46,9	11,9	9,8	2,0	13,0	0,9	17,1	8,6	5,5	2,4	0,7	0,6	42,6
1993	48,3	47,8	12,1	10,0	2,1	13,3	0,8	17,5	8,7	5,7	2,5	0,5	0,3	43,2
1994	47,7	47,3	11,6	9,6	2,0	13,5	0,8	17,5	8,5	5,7	2,4	0,4	0,2	42,8
1995	47,2	46,6	11,6	9,5	2,0	13,3	0,9	17,3	8,4	5,7	2,5	0,5	0,3	42,6
1996	48,0	47,5	12,0	9,6	2,3	13,4	0,8	17,6	8,7	5,7	2,5	0,5	0,3	43,3
1997	48,2	47,6	12,2	9,6	2,6	13,6	0,7	17,5	8,7	5,7	2,5	0,7	0,4	43,7
1998	47,8	47,3	12,4	9,9	2,4	14,2	0,7	16,5	8,5	5,1	2,4	0,5	0,3	43,4
1999	48,4	47,8	12,9	10,1	2,6	14,4	0,6	16,4	8,5	5,0	2,4	0,6	0,3	44,0

2. Euroalue – menot

	Yhteensä	Menot								Pää- oma- menot	Inves- toinnit	Pää- oma- siirrot	EU:n toimi- elinten maksat	Lisä- tieto: perus- menot ⁴⁾
		Yhteensä	Palkan- saaja- korvauk- set	Väli- tuote- käyttö	Korko- menot	Tulon- siirrot	Sosiaali- etuudet ja avustuk- set ³⁾	Tuki- palkkiot	EU:n toimi- elinten maksat					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1991	50,8	46,0	11,2	5,3	5,1	24,4	20,6	2,5	0,6	4,8	3,3	1,6	0,0	45,7
1992	52,2	47,4	11,4	5,4	5,6	25,1	21,5	2,3	0,5	4,7	3,2	1,5	0,0	46,6
1993	53,8	49,1	11,6	5,5	5,8	26,1	22,4	2,5	0,6	4,7	3,1	1,7	0,1	48,0
1994	52,7	48,3	11,3	5,3	5,5	26,1	22,5	2,4	0,6	4,4	2,9	1,5	0,0	47,2
1995	52,2	47,7	11,2	5,2	5,7	25,7	22,4	2,2	0,6	4,5	2,7	1,8	0,1	46,5
1996	52,2	48,3	11,2	5,2	5,7	26,2	22,9	2,2	0,6	4,0	2,6	1,4	0,0	46,6
1997	50,8	47,1	11,0	5,1	5,1	25,9	22,8	2,1	0,5	3,7	2,4	1,3	0,1	45,7
1998	50,0	46,1	10,7	5,0	4,7	25,6	22,3	2,0	0,5	3,9	2,5	1,5	0,1	45,3
1999	49,7	45,6	10,7	5,1	4,3	25,6	22,3	2,1	0,5	4,0	2,5	1,5	0,1	45,4

3. Euroalue – alijäämä / ylijäämä, perusalijäämä / -ylijäämä ja julkinen kulutus

	Alijäämä (-) / ylijäämä (+)					Perus alijää- mä (-) / ylijää- mä (+) ⁵⁾	Julkinen kulutus ⁶⁾							
	Yhteensä	Valtio	Osa- valtio- hallinto	Paikal- lis- hallinto	Sosiaali- turva- rahasot		Yhteensä	Palkan- saaja- korvauk- set	Väli- tuote- käyttö	Luon- toismuo- toiset tulonsiirrot	Kiinteän pääoman kulu- minen	Myynnit (miinus)	Kollek- tiiviset kulutus- menot	Yksi- lölliset kulutus- menot
1991	-4,4	-4,2	-0,3	-0,1	0,3	0,7	20,2	11,2	5,3	4,6	1,7	-2,3	8,8	11,5
1992	-4,6	-4,0	-0,3	-0,2	-0,1	1,0	20,7	11,4	5,4	4,8	1,7	-2,4	8,9	11,8
1993	-5,5	-4,9	-0,5	-0,2	-0,1	0,3	21,1	11,6	5,5	4,9	1,8	-2,5	9,1	12,1
1994	-5,0	-4,3	-0,5	-0,2	0,0	0,5	20,8	11,3	5,3	5,0	1,7	-2,4	8,8	12,0
1995	-5,0	-4,1	-0,5	-0,1	-0,3	0,7	20,5	11,2	5,2	5,1	1,8	-2,5	8,6	11,9
1996	-4,3	-3,6	-0,4	0,0	-0,2	1,4	20,6	11,2	5,2	5,1	1,8	-2,5	8,6	12,0
1997	-2,6	-2,3	-0,4	0,1	0,0	2,5	20,3	11,0	5,1	5,1	1,8	-2,5	8,4	11,9
1998	-2,1	-2,1	-0,3	0,2	0,1	2,6	20,0	10,7	5,0	5,1	1,7	-2,4	8,3	11,8
1999	-1,3	-1,6	-0,1	0,2	0,3	3,0	20,0	10,7	5,1	5,1	1,7	-2,4	8,2	11,8

4. Euromaat – alijäämä (-) / ylijäämä (+)

	BE	DE	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1996	-3,8	-3,4	-5,0	-4,1	-0,2	-7,1	2,6	-1,8	-3,8	-4,0	-3,2
1997	-1,9	-2,7	-3,2	-3,0	0,7	-2,7	3,4	-1,1	-1,7	-2,6	-1,5
1998	-0,9	-2,1	-2,6	-2,7	2,1	-2,8	3,7	-0,7	-2,3	-2,3	1,3
1999	-0,7	-1,4	-1,1	-1,8	1,9	-1,9	4,4	1,0	-2,1	-2,0	1,9

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-/ylijäämää koskevat tiedot: Euroopan komissio.

1) Tulot, menoja ja alijäämää (-) / ylijäämää (+) koskevat tiedot perustuvat EKT 95:een. Tiedot vuoteen 1995 asti eivät ole täysin vertailukelpoisia viime vuosia koskevien tietojen kanssa. Euroalueen maiden ja EU:n toimielinten väliset tulonsiirrot on laskettu mukaan konsolidoituina. Euroalueen maiden välisiä tulonsiirtoja ei ole konsolidoitu.

2) Verot ja sosiaaliturvamaksut.

3) Sosiaalietuudet, markkinatuottajien välittämät luontaismuotoiset sosiaaliset tulonsiirrot ja tulonsiirrot kotitalouksia palveleville voittotelemattomille yhteisöille.

4) Kokonaismenot miinus korkomenot.

5) Kokonaisalijäämä (-) / ylijäämä (+) pl. korkomenot.

6) Vastaa julkisyhteisöjen kulutusmenoja (P.3) EKT 95:n luokituksessa julkinen talous.

Taulukko 7.2

Velka¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkinen velka rahoitusvaateittain ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Rahoitusvaade				Velkoja				Muut luotonantajat ³⁾
		Kolikot ja talletukset	Lainat	Lyhytaikaiset arvopaperit	Pitkäaikaiset arvopaperit	Kotimainen luotonantaja ²⁾				
						Yhteensä	Rahalaitokset	Muut rahoituslaitokset	Muut sektorit	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1991	57,4	2,6	16,0	8,3	30,5	48,1	24,9	7,2	16,0	9,3
1992	60,9	2,6	16,6	8,7	33,1	50,3	26,7	7,5	16,1	10,7
1993	67,3	2,7	17,5	8,2	39,0	52,6	27,9	8,6	16,0	14,7
1994	69,9	2,9	16,5	8,3	42,2	56,1	29,9	9,7	16,5	13,8
1995	74,1	2,9	18,1	7,7	45,4	58,5	30,6	10,9	17,1	15,6
1996	75,3	2,9	17,6	7,6	47,1	59,2	30,3	13,1	15,8	16,2
1997	74,7	2,9	16,8	6,4	48,5	57,0	29,0	14,4	13,7	17,6
1998	73,0	2,8	15,7	5,5	49,0	53,5	26,9	16,1	10,4	19,5
1999	72,1	2,9	14,7	4,5	50,0	50,4	25,3	15,1	10,0	21,7

2. Euroalue – julkinen velka liikkeeseenlaskijan, laina-ajan ja valuutan mukaan

	Yhteensä	Liikkeeseenlaskija ³⁾				Alkuperäinen laina-aika			Jäljellä oleva laina-aika			Valuutta		Muut valuutat
		Valtio	Osavaltiohallinto	Paikallis-hallinto	Sosiaali-turva-rahas-tot	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Vaihtu-vakor-koinen	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Euro tai jäsen-valuutta ⁴⁾	Ei-koti-maan valuutta	
1991	57,4	46,4	4,5	6,3	0,3	11,7	45,7	4,4	17,6	18,5	21,4	56,3	1,7	1,1
1992	60,9	49,5	4,7	6,3	0,4	12,1	48,8	6,0	17,8	21,0	22,1	59,7	2,1	1,3
1993	67,3	54,9	5,2	6,6	0,6	12,0	55,3	6,4	18,5	24,3	24,4	65,6	2,7	1,7
1994	69,9	57,4	5,4	6,4	0,7	11,2	58,7	7,1	16,6	26,5	26,9	68,0	2,7	1,9
1995	74,1	61,3	5,7	6,3	0,8	10,6	63,5	6,5	17,6	26,2	30,4	72,2	2,7	2,0
1996	75,3	62,5	6,1	6,2	0,5	10,2	65,1	6,0	19,2	25,2	30,9	73,3	2,5	2,0
1997	74,7	61,9	6,3	5,9	0,6	8,8	65,9	5,6	18,6	25,1	31,0	72,6	2,5	2,1
1998	73,0	60,7	6,3	5,7	0,3	7,7	65,3	5,2	16,3	25,8	30,9	71,2	2,8	1,8
1999	72,1	60,0	6,2	5,6	0,3	6,9	65,2	4,7	14,5	26,7	30,9	70,3	-	1,8

3. Euromaat – julkinen velka

	BE	DE	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1996	130,9	59,8	68,2	57,1	74,3	122,1	6,2	75,2	69,1	62,7	57,1
1997	125,4	60,9	66,9	59,3	65,1	119,8	6,0	70,0	64,5	59,4	54,1
1998	119,6	60,7	65,1	59,7	55,0	116,2	6,4	66,6	64,0	55,7	48,7
1999	116,1	61,1	63,7	58,9	50,1	115,1	6,0	62,9	65,2	55,8	46,6

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-fylijäämää koskevat tiedot: Euroopan komissio.

- 1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Tiedot vuoteen 1995 asti eivät ole täysin vertailukelpoisia viime vuosia koskevien tietojen kanssa. Julkisen sektorin nimellinen konsolidoitu bruttovelka vuoden lopussa. Muiden maiden sijoituksia valtion joukkolainoihin ei ole konsolidoitu.
- 2) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.
- 3) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.
- 4) Ei sisällä joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevien julkisyhteisöjen hallussa olevia joukkolainoja.
- 5) Ajalta ennen vuotta 1999 eumääräinen velka kotimaan valuuttana ja euron käyttöön ottaneiden maiden valuuttana.

Taulukko 7.3

Velan muutos¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkisen velan muutos aiheuttajan, rahoitusvaateen ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Aiheuttaja				Rahoitusvaade				Velkoja			Muut luotonantajat ⁷⁾
		Rahoitus-tarve ²⁾	Arvostus-tekijät ³⁾	Luokit-telu-muutok-set ⁴⁾	Aggre-gaatti-vaiku-tus ⁵⁾	Kolikot ja talle-tukset	Lainat	Lyhyt-aikaiset arvopaperit	Pitkä-aikaiset arvopaperit	Koti-mainen luoton-antaja ⁶⁾	Raha-laitokset	Muut rahoitus-laitokset	
											11	12	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1991	5,0	5,1	0,0	0,2	-0,2	0,1	1,3	-0,1	3,7	.	.	.	
1992	6,6	5,6	0,3	0,7	0,0	0,1	1,5	0,8	4,2	4,8	3,1	0,7	
1993	7,9	7,5	0,3	0,1	-0,1	0,2	1,3	-0,3	6,8	3,5	2,0	1,3	
1994	5,9	5,1	0,2	0,7	-0,1	0,4	-0,1	0,6	5,0	6,1	3,3	1,5	
1995	7,7	5,6	0,2	2,2	-0,3	0,2	2,4	-0,2	5,3	5,3	2,2	1,7	
1996	3,7	4,2	-0,2	0,1	-0,4	0,1	0,1	0,2	3,3	2,6	0,8	2,6	
1997	2,2	2,3	0,2	-0,2	-0,1	0,0	-0,1	-0,9	3,2	0,1	-0,1	1,8	
1998	1,5	1,8	-0,2	0,0	-0,1	0,1	-0,5	-0,7	2,6	-1,1	-0,8	2,4	
1999	1,7	1,4	0,3	0,0	0,0	0,2	-0,4	-0,8	2,7	-1,2	-0,7	-0,5	

2. Euroalue – alijäämä-/velkakoikaisut

	Velan muutos	Alijää-mä (-) / ylijää-mä (+)	Alijäämä-/velkakoikaisut ⁸⁾											Muut ¹⁰⁾
			Yhteensä	Julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutokset							Arvos-tus-tekijät	Valuutta-kurssi-vaiku-tukset	Luokit-telu-muu-tokset	
				Yhteensä	Käteinen ja talle-tukset	Arvo-paperit ⁹⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Yksityis-tämis-tulot	Pääoma-sijoituk-set				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1991	5,0	-4,4	0,6	1,1	0,3	0,1	0,5	0,2	-0,1	0,2	0,0	0,1	0,2	-0,6
1992	6,6	-4,6	2,0	0,8	0,2	0,1	0,3	0,1	-0,1	0,2	0,3	0,3	0,7	0,2
1993	7,9	-5,5	2,4	1,4	1,0	0,2	0,4	-0,2	-0,3	0,2	0,3	0,3	0,1	0,6
1994	5,9	-5,0	0,9	0,2	0,0	0,1	0,3	-0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	0,7	-0,2
1995	7,7	-5,0	2,7	0,6	0,0	-0,1	0,5	0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	2,2	-0,3
1996	3,7	-4,3	-0,6	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,2	-0,2	-0,1	0,1	-0,4
1997	2,2	-2,6	-0,4	-0,5	0,1	-0,1	-0,1	-0,4	-0,8	0,3	0,2	0,2	-0,2	0,1
1998	1,5	-2,1	-0,6	-0,3	0,2	0,0	0,0	-0,6	-0,8	0,3	-0,2	0,0	0,0	-0,1
1999	1,7	-1,3	0,4	-0,1	0,5	0,0	0,1	-0,6	-1,0	0,2	0,3	0,2	0,0	0,1

Lähteet: EKP.

- 1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Tiedot vuoteen 1995 asti eivät ole täysin vertailukelpoisia viime vuosia koskevien tietojen kanssa. Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutos, % BKT:stä: $(\text{velka } [t] - \text{velka } [t-1]) / \text{BKT } (t)$.
- 2) Luotonotto vastaa määritelmän mukaan julkiseen velkaan kohdistuvia transaktioita.
- 3) Sisältää valuuttakurssimuutosten vaikutusten lisäksi vaikutukset, jotka johtuvat velan laskemisesta nimellisarvoisena (esim. liikkeeseen laskettujen arvopaperien preemiot tai diskonttaukset).
- 4) Sisältää erityisesti yksiköiden uudelleenluokittelun vaikutukset ja tietyt valtioiden vastuulleen ottamat velat.
- 5) Maiden yhteenlasketun velan muutoksen ja maittaisten velkojen muutosten summan välinen erotus. Erotus johtuu siitä, että aggregoinneissa käytettiin ennen vuotta 1999 useita eri valuuttakursseja.
- 6) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.
- 7) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.
- 8) Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutoksen ja prosentteina BKT:stä ilmoitetun alijäämän välinen erotus.
- 9) Ei sisällä johdannaisia.
- 10) Sisältää pääasiassa muihin velkoihin ja saamiin kohdistuvat transaktiot (kauppaluotot, muut velat/saamiset ja johdannaiset).

8 Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)

Taulukko 8.1

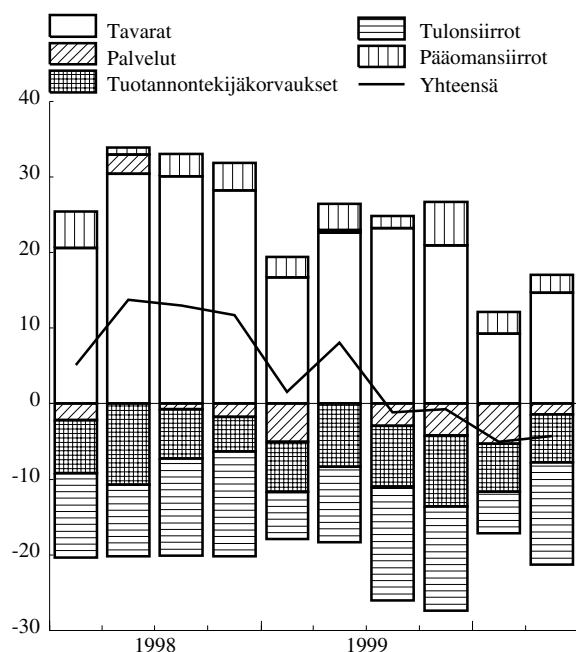
Maksutase^{1), 2)}

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Vaihtotase					Pääomansiirrot	Rahoitustase						Virheelliset ja tunnistamatomat erät
	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Tuotannon- tekijä- korvaukset	Tulon- siirrot		Yhteensä	Suorat sijoitukset	Arvo- paperi- sijoitukset	Johdan- naiset	Muut sijoituk- set	Valuutta- varanto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1997	61,5	115,7	3,1	-15,2	-42,2	13,0	.	-44,5	-24,3
1998	31,1	109,3	-2,0	-28,8	-47,4	12,4	-61,2	-83,2	-99,7	-7,5	120,9	8,2	17,8
1999	-5,8	83,4	-11,8	-32,4	-45,0	13,5	19,1	-120,6	-41,7	8,1	163,1	10,2	-26,8
1999 II	4,7	22,6	0,4	-8,3	-10,0	3,4	17,3	-43,8	1,1	2,3	52,4	5,4	-25,4
1999 III	-2,8	23,2	-2,9	-8,1	-15,0	1,6	-1,4	-12,2	21,7	6,5	-17,4	0,0	2,6
1999 IV	-6,5	20,9	-4,2	-9,4	-13,8	5,7	2,6	-46,6	-2,7	-0,4	52,8	-0,5	-1,9
2000 I	-7,9	9,3	-5,3	-6,3	-5,5	2,8	47,8	148,0	-192,6	2,5	91,3	-1,4	-42,7
2000 II	-6,6	14,7	-1,4	-6,3	-13,5	2,4	-2,9	-18,2	51,9	4,8	-45,3	3,8	7,2
1999 kesä	4,7	10,6	-0,2	-2,3	-3,4	1,5	12,4	-15,5	13,4	0,2	13,2	1,0	-18,5
1999 heinä	2,3	13,6	-1,1	-5,5	-4,6	0,7	1,6	-3,1	6,6	2,0	-2,9	-1,0	-4,6
1999 elo	-1,8	4,6	-0,7	-0,8	-5,0	0,6	15,8	-9,2	3,1	3,0	18,6	0,4	-14,6
1999 syys	-3,3	5,0	-1,1	-1,8	-5,4	0,3	-18,8	0,1	12,0	1,5	-33,1	0,7	21,8
1999 loka	-0,5	9,1	-0,4	-5,0	-4,1	1,6	8,4	-9,3	-14,6	-2,2	34,2	0,3	-9,5
1999 marras	-2,1	6,3	-2,3	-1,7	-4,4	1,2	1,5	-17,0	11,2	1,9	5,4	0,0	-0,6
1999 joul	-3,9	5,5	-1,5	-2,7	-5,2	3,0	-7,3	-20,3	0,7	-0,2	13,3	-0,8	8,2
2000 tammi	-9,0	-0,5	-2,1	-5,0	-1,3	1,4	19,2	0,8	-5,3	-0,8	26,7	-2,2	-11,6
2000 helmi	0,0	4,2	-2,1	-1,0	-1,2	0,1	-1,9	146,0	-152,9	1,9	2,8	0,3	1,8
2000 maal	1,2	5,6	-1,1	-0,3	-3,0	1,3	30,5	1,1	-34,4	1,4	61,8	0,5	-32,9
2000 huhti	-5,9	4,3	-1,3	-3,8	-5,1	1,5	2,7	1,1	-5,9	2,1	5,1	0,2	1,6
2000 touko	-0,1	4,4	-0,3	-1,0	-3,1	0,6	10,5	-8,7	1,9	0,3	15,7	1,3	-11,0
2000 kesä	-0,6	5,9	0,2	-1,5	-5,3	0,2	-16,2	-10,6	55,8	2,3	-66,1	2,3	16,5
2000 heinä	-2,2	8,4	0,6	-5,7	-5,5	0,5	7,0	-11,3	-5,9	-3,2	28,0	-0,5	-5,3
2000 elo	-2,2	4,6	0,3	-1,6	-5,6	0,1	-3,9	-45,7	15,3	-0,6	25,9	1,2	6,1

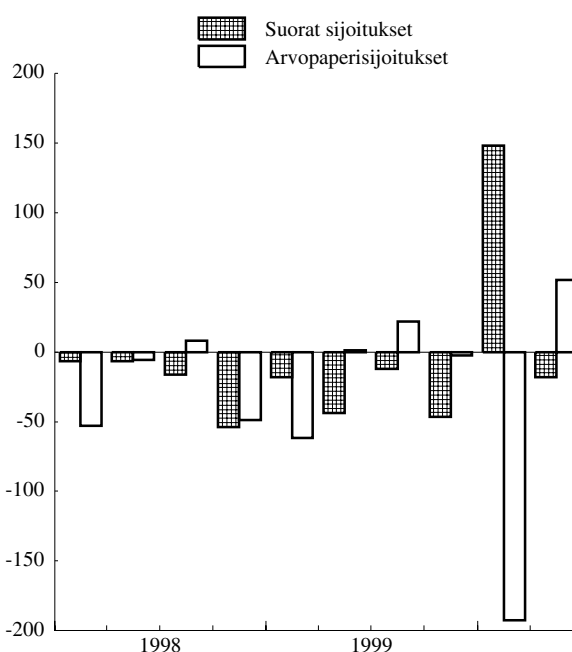
Vaihtotase ja pääomansiirrot

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-). Valuuttavaranto: lisäys (-), vähennys (+).

2) Viimeaikaisen ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.2

Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], bruttovirrat)

	Vaihtotase										Pääomansiirrot		
	Yhteensä		Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		Tulot	Menot	
	Tulot	Menot	Vienti	Tuonti	Vienti	Tuonti	Tulot	Menot	Tulot	Menot			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1997	1 212,9	1 151,4	749,1	633,4	214,2	211,0	189,5	204,7	60,1	102,3	18,9	5,9	
1998	1 270,2	1 239,2	779,2	669,9	229,8	231,9	198,5	227,3	62,7	110,0	17,7	5,3	
1999	1 335,6	1 341,4	814,5	731,1	241,5	253,3	213,2	245,6	66,4	111,5	19,7	6,2	
1999	II	335,2	330,5	198,1	175,5	61,7	61,3	60,9	69,2	14,6	24,5	4,7	1,3
	III	331,0	333,8	205,4	182,2	64,3	67,2	48,6	56,7	12,8	27,8	3,2	1,6
	IV	357,7	364,1	227,1	206,2	63,0	67,3	52,5	61,9	15,0	28,8	7,8	2,0
2000	I	359,5	367,4	221,2	211,9	58,5	63,8	54,7	61,0	25,2	30,7	4,3	1,4
	II	387,7	394,3	239,0	224,3	66,8	68,3	66,9	73,2	14,9	28,4	4,7	2,4
1999	kesä	121,1	116,4	71,4	60,8	22,7	22,9	22,6	24,9	4,4	7,9	1,9	0,5
	heinä	117,9	115,6	74,3	60,7	22,5	23,6	16,6	22,1	4,6	9,3	1,3	0,6
	elo	100,6	102,4	60,4	55,7	20,8	21,5	15,3	16,1	4,1	9,1	1,0	0,4
	syys	112,5	115,8	70,7	65,8	20,9	22,0	16,7	18,5	4,1	9,5	0,9	0,5
	loka	116,7	117,1	75,2	66,1	20,8	21,3	15,8	20,8	4,9	9,0	2,1	0,5
	marras	117,9	120,0	76,2	70,0	20,1	22,5	16,9	18,6	4,6	9,0	1,9	0,7
	joulu	123,2	127,0	75,7	70,2	22,1	23,6	19,8	22,5	5,6	10,8	3,8	0,9
2000	tammi	111,9	121,0	64,5	65,0	18,2	20,4	16,4	21,4	12,9	14,2	1,9	0,5
	helmi	115,8	115,8	72,9	68,7	18,6	20,7	17,4	18,4	6,8	8,0	0,5	0,4
	maalis	131,8	130,6	83,8	78,2	21,7	22,8	20,9	21,1	5,5	8,5	1,8	0,5
	huhti	116,1	121,9	72,2	67,9	20,4	21,7	18,9	22,7	4,5	9,6	2,1	0,5
	touko	137,7	137,8	84,8	80,4	23,0	23,3	23,9	24,9	6,1	9,2	1,7	1,1
	kesä	133,9	134,5	82,0	76,1	23,5	23,2	24,2	25,6	4,3	9,6	1,0	0,8
	heinä	132,2	134,4	83,9	75,5	24,8	24,2	19,7	25,4	3,9	9,4	1,1	0,6
	elo	120,8	123,0	75,5	70,9	23,4	23,1	18,5	20,1	3,4	9,0	0,9	0,8

Lähde: EKP.

1) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.3

Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset

(miljardia euroa, bruttovirrat)

	Yhteensä		Palkansaaja-korvaukset		Pääomakorvaukset							
	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Yhteensä		Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset		Muut sijoitukset	
					Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999	213,2	245,6	12,4	5,0	200,8	240,6	44,1	45,4	64,1	105,9	92,6	89,4
1999 II	60,9	69,2	3,0	1,3	57,9	67,9	14,4	11,7	18,4	32,9	25,2	23,3
1999 III	48,6	56,7	3,1	1,4	45,5	55,2	8,9	10,1	15,5	24,5	21,2	20,6
1999 IV	52,5	61,9	3,3	1,4	49,1	60,5	11,7	13,0	15,1	23,8	22,4	23,7
2000 I	54,7	61,0	3,1	1,1	51,5	59,9	13,3	13,5	13,5	21,7	24,8	24,7
2000 II	66,9	73,2	3,0	1,4	64,0	71,9	19,2	13,8	17,2	30,8	27,6	27,3

	Suorien sijoitusten tuotot				Arvopaperisijoitusten tuotot							
	Oman pääoman tuotot		Korot		Osingot		Korot velkapapereista					
	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Yhteensä		Joukkolainat		Rahamarkkinapaperit	
							Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1999	37,7	41,5	6,4	3,8	9,6	32,5	54,5	73,4	51,7	71,7	2,9	1,7
1999 II	13,0	10,7	1,4	1,0	3,3	15,0	15,0	17,9	14,2	17,2	0,9	0,7
1999 III	7,4	9,2	1,5	1,0	2,4	6,4	13,1	18,0	12,6	17,6	0,5	0,4
1999 IV	9,7	11,9	2,0	1,1	2,3	5,9	12,8	17,9	12,1	17,9	0,7	0,0
2000 I	11,0	12,0	2,3	1,5	1,9	5,8	11,6	15,9
2000 II	16,9	12,2	2,3	1,6	3,5	17,2	13,7	13,5

Lähde: EKP.

Taulukko 8.4

Maksutase: suorat sijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Ulkomailla			Euroalueelle		
	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja
	1	2	3	4	5	6
1997	-93,1	.	.	48,6	.	.
1998	-175,0	.	.	91,8	.	.
1999	-286,8	-212,2	-74,6	166,2	126,8	39,5
1999 II	-71,4	-40,1	-31,3	27,6	13,5	14,1
III	-30,5	-33,2	2,8	18,2	12,5	5,7
IV	-139,6	-124,7	-14,9	93,0	90,1	2,9
2000 I	-63,3	-33,2	-30,1	211,3	191,3	20,0
II	-71,9	-44,8	-27,1	53,7	19,3	34,5
1999 kesä	-25,1	-21,6	-3,5	9,6	5,1	4,6
heinä	-4,9	-11,7	6,7	1,9	2,9	-1,0
elo	-13,6	-11,8	-1,8	4,4	3,3	1,1
syys	-11,9	-9,7	-2,2	12,0	6,4	5,6
loka	-16,5	-14,8	-1,7	7,1	1,2	5,9
marras	-26,6	-15,9	-10,7	9,6	8,4	1,2
joulu	-96,6	-94,0	-2,6	76,3	80,5	-4,2
2000 tammi	-7,0	-6,4	-0,5	7,8	7,4	0,4
helmi	-20,1	-13,6	-6,5	166,1	159,1	7,1
maalis	-36,2	-13,1	-23,1	37,3	24,8	12,6
huhti	-16,0	-7,4	-8,6	17,1	5,1	12,0
touko	-33,8	-15,2	-18,6	25,1	11,4	13,7
kesä	-22,1	-22,2	0,2	11,5	2,7	8,8
heinä	-9,9	-21,2	11,3	-1,5	9,2	-10,7
elo	-53,7	-55,3	1,6	8,0	3,6	4,4

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

Taulukko 8.5

Maksutase: arvopaperisijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia eua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Vaateittain²⁾

	Yhteensä		Osakkeet		Velkapaperit					
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset			Velat		
					Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit	Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1998	-327,6	227,9	-105,5	105,9	-222,1	-203,8	-18,2	122,0	108,3	13,7
1999	-309,6	267,8	-155,4	106,0	-154,1	-153,6	-0,5	161,8	109,0	52,8
1999 II	-96,2	97,3	-42,4	38,0	-53,8	-63,6	9,7	59,3	49,4	9,9
1999 III	-60,1	81,8	-34,6	29,4	-25,4	-25,8	0,4	52,5	42,1	10,4
1999 IV	-86,4	83,7	-55,4	44,3	-31,0	-15,4	-15,5	39,5	17,4	22,1
2000 I	-153,9	-38,8	-116,9	-105,7	-37,0	-38,6	1,6	67,0	46,8	20,2
2000 II	-85,2	137,0	-54,3	52,4	-30,9	-24,6	-6,3	84,6	50,7	33,9
1999 kesä	-32,0	45,5	-15,5	18,0	-16,5	-20,7	4,2	27,5	30,1	-2,7
1999 heinä	-19,4	25,9	-9,7	13,4	-9,7	-13,0	3,3	12,6	9,9	2,7
1999 elo	-24,2	27,4	-14,3	5,3	-9,9	-9,9	0,0	22,1	15,1	7,0
1999 syys	-16,5	28,5	-10,6	10,7	-5,8	-2,9	-2,9	17,8	17,1	0,7
1999 loka	-21,4	6,8	-13,3	9,7	-8,1	-2,7	-5,4	-2,9	2,4	-5,3
1999 marras	-31,3	42,4	-18,6	15,8	-12,7	-7,7	-4,9	26,6	17,6	9,0
1999 joul	-33,7	34,5	-23,5	18,7	-10,2	-5,0	-5,2	15,7	-2,6	18,4
2000 tammi	-23,5	18,2	-21,8	7,2	-1,7	-8,8	7,1	11,0	11,8	-0,9
2000 helmi	-87,2	-65,7	-68,7	-92,5	-18,6	-15,7	-2,8	26,9	12,8	14,1
2000 maal	-43,2	8,7	-26,5	-20,4	-16,7	-14,1	-2,6	29,1	22,2	6,9
2000 huhti	-28,0	22,2	-17,5	-2,9	-10,5	-9,1	-1,4	25,1	13,0	12,1
2000 touko	-28,1	29,9	-18,6	8,4	-9,5	-6,1	-3,4	21,5	18,4	3,1
2000 kesä	-29,1	84,9	-18,2	47,0	-10,9	-9,4	-1,5	38,0	19,3	18,7
2000 heinä	-30,8	24,9	-22,2	7,7	-8,6	-7,1	-1,6	17,2	25,6	-8,4
2000 elo	-21,6	36,9	-17,5	17,5	-4,2	-4,0	-0,2	19,4	15,5	4,0

2. Saamiset vaateittain ja omistajasektoreittain

	Osakkeet				Velkapaperit							
	Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit	Joukkolainat				Rahamarkkinapaperit			
					Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit	Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	0,1	-2,1	-1,7	-151,8	0,1	-1,7	-15,2	-136,8	0,9	-0,1	-7,5	6,2
1999 II	0,0	-0,3	-3,3	-38,7	-0,2	-0,3	-11,6	-51,4	0,5	0,0	1,1	8,0
1999 III	0,0	-0,5	0,5	-34,6	-0,3	-0,6	-0,7	-24,3	-1,0	-0,2	-0,9	2,5
1999 IV	0,0	-0,9	-1,0	-53,5	-0,4	-0,3	-4,3	-10,4	-0,4	0,1	-4,7	-10,6
2000 I	0,0	-0,7	1,7	-117,9	-1,2	-0,1	-15,5	-21,7	1,2	0,1	3,2	-2,8
2000 II	0,0	-0,7	1,5	-55,1	0,6	-0,7	-7,7	-16,8	0,0	0,0	1,3	-7,5

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan Yleistä-osassa.

Taulukko 8.6

Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Muut sijoitukset sektoreittain^{1), 2)}

	Yhteensä		Eurojärjestelmä		Julkisyhteisöt		Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Yhteensä		Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Saamiset	Velat
							Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	-82,3	203,2	-0,7	3,5	-1,0	-7,6	-22,6	192,5	-37,6	40,5	15,0	152,0	-58,0	14,9
1999	-25,0	188,0	-4,0	8,6	2,8	-12,5	18,2	159,6	-46,4	54,4	64,6	105,2	-41,9	32,3
1999 II	1,7	50,6	-0,5	2,1	1,1	-2,1	18,5	36,7	-15,9	17,4	34,4	19,4	-17,3	13,9
1999 III	-27,5	10,0	-3,3	0,4	1,2	-2,1	-7,6	12,1	-12,3	13,8	4,8	-1,7	-17,7	-0,4
1999 IV	11,7	41,1	0,2	2,1	0,5	-3,9	-0,2	39,0	-5,0	7,6	4,7	31,3	11,2	4,0
2000 I	-86,6	177,9	-7,7	2,6	-6,0	-2,7	-30,0	163,1	-11,2	20,0	-18,8	143,1	-42,8	14,9
2000 II	-29,6	-15,7	-0,3	3,3	1,0	-0,3	-21,1	-20,7	-4,9	7,6	-16,2	-28,3	-9,3	2,0
1999 kesä	-3,2	16,4	1,0	0,2	0,6	-1,8	3,7	6,6	-7,6	9,8	11,4	-3,1	-8,5	11,5
1999 heinä	-11,5	8,6	3,2	1,2	-0,7	-1,1	-8,3	5,9	-4,1	7,8	-4,2	-1,9	-5,6	2,6
1999 elo	-12,2	30,8	-5,1	-1,8	1,1	0,3	-6,8	31,8	-5,7	1,5	-1,1	30,3	-1,5	0,5
1999 syys	-3,7	-29,4	-1,4	0,9	0,8	-1,3	7,5	-25,5	-2,5	4,6	10,1	-30,1	-10,6	-3,5
1999 loka	-22,0	56,1	-1,6	0,5	-1,1	-1,1	-21,9	51,8	-3,7	3,6	-18,2	48,2	2,6	4,9
1999 marras	-58,7	64,1	1,5	-1,3	1,2	-2,0	-56,6	63,2	1,7	1,4	-58,3	61,8	-4,8	4,2
1999 joul	92,4	-79,1	0,3	2,9	0,4	-0,8	78,3	-76,0	-3,0	2,6	81,3	-78,7	13,4	-5,2
2000 tammi	-24,1	50,8	-3,0	3,1	-2,9	-1,0	-2,6	43,4	-3,9	6,2	1,4	37,2	-15,6	5,3
2000 helmi	-32,4	35,2	-2,3	0,5	-2,7	-0,3	-17,4	26,4	-4,9	7,7	-12,5	18,7	-10,0	8,6
2000 maal	-30,1	91,9	-2,5	-1,0	-0,4	-1,4	-10,0	93,3	-2,3	6,1	-7,7	87,2	-17,2	1,0
2000 huht	-35,3	40,4	-0,3	3,4	0,4	-0,5	-30,8	37,1	-5,4	5,7	-25,5	31,4	-4,5	0,4
2000 touko	-16,6	32,3	-2,7	0,3	0,5	0,6	-9,1	27,8	-0,5	-0,8	-8,5	28,7	-5,4	3,6
2000 kesä	22,3	-88,4	2,7	-0,4	0,2	-0,4	18,8	-85,7	1,0	2,6	17,8	-88,3	0,6	-2,0
2000 heinä	10,4	17,6	-0,1	-1,3	3,5	0,1	9,8	19,2	-1,9	6,8	11,7	12,4	-2,8	-0,5
2000 elo	-32,6	58,5	-0,2	-1,5	-1,5	0,1	-22,0	26,6	-3,8	-1,0	-18,2	27,6	-8,9	33,3

2. Muut sijoitukset sektoreittain ja vaateittain¹⁾

2.1. Eurojärjestelmä

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	1	2	3	4	5	6
1999	-2,6	8,1	5,5	-1,4	0,5	-0,9
1999 II	-0,5	2,1	1,6	0,0	0,0	0,0
1999 III	-3,2	0,3	-2,9	-0,1	0,1	0,0
1999 IV	0,2	2,1	2,4	0,0	0,0	0,0
2000 I	-7,7	2,6	-5,1	-0,1	0,0	0,0
2000 II	0,0	3,1	3,0	-0,2	0,2	0,0

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

2.2. Julkisyhteisöt

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1999	0,0	0,0	0,0	3,9	-12,6	-8,7	-1,2	0,2	-1,0
1999 II	0,0	0,0	0,0	2,4	-1,9	0,4	-1,3	-0,2	-1,6
1999 III	0,0	0,0	0,0	1,2	-2,1	-0,8	-0,1	0,0	-0,1
1999 IV	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,9	-3,9	0,4	0,0	0,4
2000 I	0,0	0,0	0,0	-5,9	-2,3	-8,2	-0,1	-0,4	-0,5
2000 II	0,0	0,0	0,0	1,2	-0,5	0,7	-0,2	0,2	0,0

2.3. Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	16	17	18	19	20	21
1999	17,7	158,9	176,6	0,5	0,7	1,2
1999 II	19,9	35,5	55,5	-1,5	1,2	-0,3
1999 III	-6,7	11,3	4,6	-0,9	0,9	0,0
1999 IV	0,5	37,5	37,9	-0,7	1,5	0,8
2000 I	-27,7	163,0	135,3	-2,2	0,1	-2,1
2000 II	-22,3	-21,5	-43,8	1,2	0,8	2,0

2.4. Muut sektorit

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1999	-6,4	3,4	-3,0	-13,2	17,5	4,3	-22,4	11,4	-11,0
1999 II	-1,8	-1,8	-3,6	-7,6	14,0	6,4	-7,9	1,8	-6,1
1999 III	-1,6	-0,1	-1,7	-12,6	-2,0	-14,6	-3,5	1,7	-1,8
1999 IV	-1,3	2,1	0,8	16,6	0,2	16,8	-4,0	1,7	-2,3
2000 I	-4,3	2,9	-1,4	-38,1	18,4	-19,8	-0,4	-6,4	-6,8
2000 II	-3,9	0,3	-3,6	-5,3	2,8	-2,5	-0,1	-1,0	-1,1

3. Valuuttavaranto¹⁾

	Yhteensä	Kulta	Erityiset nosto-oikeudet	Varanto-osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset							Muut saamiset
					Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit			Johdannaiset	
						Rahaviranomaiset ja BIS	Pankit	Osakkeet	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	10,2	0,3	1,0	2,0	7,1	2,3	-1,0	0,2	3,6	2,1	-0,1	0,0
1999 II	5,4	0,0	-1,1	-0,1	6,5	-4,7	-2,6	0,0	10,0	3,8	0,0	0,1
1999 III	0,0	0,0	0,2	1,9	-2,4	4,2	-2,8	0,2	-3,4	-0,6	0,0	0,3
1999 IV	-0,5	0,3	-0,7	0,2	-0,3	1,0	3,0	0,0	-1,9	-2,3	-0,1	-0,1
2000 I	-1,4	0,7	0,2	0,2	-2,8	2,3	-4,5	0,0	2,6	-3,1	0,0	0,2
2000 II	3,8	0,0	-0,1	3,3	0,7	-0,9	0,2	0,0	-3,7	5,3	-0,2	-0,1

Lähde: EKP.

1) Lisäys (-), vähennys (+).

Taulukko 8.7

Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto

1. Ulkomainen nettovarallisuus¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuonna 1997]; saamiset vähennettynä veloilla; ajanjakson lopun kantatieto)

	Yhteensä	Suorat sijoitukset			Arvopaperisijoitukset					Johdannaiset	Muut sijoitukset				Valuuttavaranto
		Yhteensä	Oma pääoma (ml. uudelleen sijoitetut voitot)	Muu pääoma	Yhteensä	Osakkeet	Velkapaperit				Yhteensä	Kauppa- luotot	Lainat/ käteinen ja talletukset	Muut saamiset/ velat	
							Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1997	42,2	114,4	129,9	-15,5	-599,6	-361,8	-237,8	-210,7	-27,0	-5,7	169,8	80,0	0,4	89,3	363,3
1998	-132,4	164,6	175,4	-10,8	-609,1	-475,5	-133,6	-125,5	-8,2	-3,6	-13,8	86,5	-172,2	71,9	329,4

Lähde: EKP.

1) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

2. Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset^{1),2)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kantatieto, ellei toisin mainita)

	Valuuttavaranto													Lisätieto: valuuttavarantoon liittyvät saamiset	
	Yhteensä	Kulta		Erityiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuutussaamiset							Muut saami- set		
		Miljoonaa troy- unssia	Yhteensä			Käteinen ja talletukset		Arvopaperit				Johdan- naiset			
						Raha- viran- omaiset ja BIS	Pankit	Yhteen- sä	Osak- keet	Joukko- lainat	Raha- mark- kina- paperit				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1998 joul ³⁾	329,4	99,6	404,131	5,1	23,4	199,8	12,5	18,3	169,1	0,0	116,7	52,4	0,0	1,5	7,6
1999 joul ³⁾	372,3	116,4	402,762	4,5	24,2	225,1	13,8	20,6	190,8	-	-	-	0,0	2,1	14,4
2000 tammi ⁴⁾	378,1	116,2	401,639	4,3	24,4	231,4	14,4	28,4	188,5	-	-	-	0,2	1,9	14,7
helmi ⁴⁾	383,2	121,1	400,503	4,4	23,9	231,9	12,0	26,2	193,5	-	-	-	0,2	2,0	16,1
maal ³⁾	385,4	116,0	400,503	4,4	24,8	238,9	12,7	26,0	200,1	-	-	-	0,2	1,2	17,0
huhti	399,7	121,3	400,503	4,3	22,7	249,8	18,2	28,4	203,0	-	-	-	0,2	1,7	18,1
touko	388,9	117,2	400,503	4,5	21,1	244,6	16,2	29,0	199,2	-	-	-	0,2	1,4	19,1
kesä	385,8	120,8	400,503	4,5	20,5	238,3	14,4	25,8	198,0	-	-	-	0,1	1,7	18,6
heinä ⁴⁾	391,4	119,6	399,539	4,5	20,9	244,4	10,5	27,1	206,7	-	-	-	0,2	1,9	17,5
elo	402,6	124,3	399,539	4,8	20,9	251,9	10,9	25,5	215,3	-	-	-	0,2	0,8	17,3
syys	408,1	124,7	399,539	4,9	21,3	255,9	11,2	24,3	220,1	-	-	-	0,3	1,3	16,6

3. Euroopan keskuspankin valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset^{1),5)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kantatieto)

	Valuuttavaranto													Lisätieto: valuuttavarantoon liittyvät saamiset	
	Yhteensä	Kulta		Erityiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuutussaamiset							Muut saami- set		
		Miljoonaa troy- unssia	Yhteensä			Käteinen ja talletukset		Arvopaperit				Johdan- naiset			
						Raha- viran- omaiset ja BIS	Pankit	Yhteen- sä	Osak- keet	Joukko- lainat	Raha- mark- kina- paperit				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1999 joul ³⁾	49,3	6,9	24,030	0,0	0,0	41,0	0,3	6,4	34,4	-	-	-	0,0	1,4	2,6
2000 tammi	50,0	7,0	24,030	0,0	0,0	41,7	0,4	7,6	33,7	-	-	-	0,0	1,3	3,2
helmi	48,1	7,3	24,030	0,0	0,0	39,5	0,4	6,5	32,6	-	-	-	0,0	1,3	4,2
maal ³⁾	49,8	7,0	24,030	0,0	0,0	42,0	0,4	7,4	34,1	-	-	-	0,0	0,9	4,3
huhti	52,8	7,3	24,030	0,0	0,0	44,3	1,1	8,1	35,1	-	-	-	0,0	1,2	4,3
touko	50,1	7,0	24,030	0,0	0,0	42,1	1,7	6,2	34,3	-	-	-	0,0	0,9	4,5
kesä	50,6	7,2	24,030	0,0	0,0	42,2	1,0	7,7	33,5	-	-	-	0,0	1,2	4,1
heinä	51,0	7,2	24,030	0,0	0,0	42,9	0,5	5,5	36,8	-	-	-	0,0	1,0	4,1
elo	55,0	7,5	24,030	0,0	0,0	46,8	0,6	7,8	38,3	-	-	-	0,0	0,8	4,1
syys	52,4	7,5	24,030	0,0	0,0	43,7	0,7	6,1	36,9	-	-	-	0,0	1,2	3,7

Lähde: EKP.

1) Valuuttavarantoa ja valuuttamääräistä likviditeettiä koskevan raportointimallin mukaisia lisätietoja on saatavissa EKP:n verkkosivuilla.

2) Kattavuus- ja arvostuserojen vuoksi luvut eivät ole täysin verrattavissa taulukon 1.1 lukuun.

3) Tilanne 1.1.1999.

4) Eurojärjestelmän kultavarantojen muutos johtuu siitä, että eräs keskuspankki myi kultaa 26.9.1999 tehdyn keskuspankkien kultasopimuksen ehtojen mukaisesti.

5) Osa eurojärjestelmän valuuttavarantoa.

9 Euroalueen ulkomaankauppa

Taulukko 9

1. Vienti¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], fob-arvo)

	Yhteensä 1	Elin- tarvikkeet, juomat, tupakka 2	Raaka- aineet 3	Energia 4	Kemi- kaalit 5	Muut teollisuus- tuotteet 6	Koneet, kuljetus- laitteet 7	Muut 8	Vienti-indeksejä, 1995 = 100		
									Arvo ²⁾ 9	Määrä ²⁾ 10	Yksikkö- arvo 11
1996	669,7	49,2	14,2	13,1	85,5	195,5	295,9	16,3	107,6	104,7	102,8
1997	762,8	52,8	16,3	14,4	99,0	216,6	342,8	20,9	122,5	115,9	105,7
1998	796,3	56,1	15,8	12,6	104,4	221,7	371,1	14,7	127,9	120,0	106,6
1999	829,6	55,3	16,3	13,5	113,6	224,2	382,7	24,0	133,3	122,3	109,0
1997 I	170,7	12,0	3,8	3,7	22,6	48,9	74,7	5,0	109,7	104,2	105,3
1997 II	191,8	13,4	4,1	3,6	25,1	53,9	86,4	5,3	123,3	117,3	105,1
1997 III	193,5	13,0	4,2	3,4	25,6	55,6	86,5	5,1	124,3	116,6	106,6
1997 IV	206,8	14,4	4,2	3,7	25,6	58,2	95,1	5,5	132,9	125,7	105,7
1998 I	194,5	13,8	4,2	3,4	26,7	54,7	88,0	3,7	125,0	115,9	107,8
1998 II	204,5	14,6	3,9	3,3	27,0	56,6	95,5	3,7	131,4	123,1	106,8
1998 III	195,9	13,5	3,9	3,0	25,8	55,3	91,0	3,6	125,9	118,2	106,5
1998 IV	201,4	14,2	3,8	2,9	25,0	55,1	96,7	3,7	129,4	122,8	105,4
1999 I	187,6	12,3	3,8	2,6	25,8	51,0	86,4	5,7	120,5	112,4	107,2
1999 II	202,9	13,5	3,9	3,1	27,9	54,9	93,9	5,8	130,4	119,7	108,9
1999 III	209,2	13,9	4,1	3,8	29,6	56,7	95,1	6,1	134,4	122,8	109,5
1999 IV	229,9	15,6	4,5	4,0	30,4	61,7	107,4	6,4	147,7	134,2	110,1
2000 I	229,7	13,7	4,8	4,8	32,5	62,2	105,2	6,5	147,6	128,8	114,6
2000 II	246,5	14,8	5,1	5,2	34,1	64,8	116,1	6,5	158,4	136,0	116,5
1998 tammi	58,6	4,3	1,3	1,2	8,4	16,3	26,0	1,2	112,9	104,8	107,7
1998 helmi	63,8	4,5	1,4	1,0	8,6	18,1	28,9	1,2	123,0	114,1	107,8
1998 maaliskuu	72,1	5,0	1,5	1,2	9,6	20,3	33,1	1,3	139,0	128,7	108,0
1998 huhti	68,2	4,9	1,3	1,1	9,2	19,0	31,3	1,3	131,4	122,9	106,9
1998 touko	65,9	4,8	1,3	1,1	8,7	18,3	30,7	1,2	127,1	118,9	106,9
1998 kesä	70,5	4,9	1,3	1,1	9,1	19,3	33,5	1,2	135,9	127,3	106,7
1998 heinä	73,0	4,8	1,3	1,1	9,3	21,1	34,2	1,2	140,8	131,7	106,9
1998 elokuu	56,7	4,2	1,2	1,0	7,7	15,6	25,9	1,1	109,3	103,2	105,9
1998 syys	66,2	4,5	1,3	0,9	8,8	18,5	30,9	1,3	127,6	119,7	106,6
1998 loka	69,0	4,8	1,3	1,0	8,6	19,6	32,5	1,2	133,1	125,8	105,8
1998 marraskuu	67,1	4,8	1,3	1,0	8,1	18,2	32,5	1,3	129,3	123,3	104,8
1998 joulukuu	65,3	4,6	1,2	0,9	8,2	17,3	31,7	1,2	125,8	119,3	105,5
1999 tammi	54,3	3,7	1,1	0,8	7,7	14,7	24,8	1,5	104,7	98,0	106,8
1999 helmi	60,1	4,0	1,2	0,8	8,3	16,5	27,3	2,1	115,8	108,4	106,9
1999 maaliskuu	73,2	4,7	1,4	1,0	9,8	19,9	34,3	2,1	141,0	130,7	107,9
1999 huhti	65,8	4,3	1,3	1,0	9,1	17,7	30,5	1,7	126,8	116,4	108,9
1999 touko	63,7	4,5	1,3	1,0	9,0	17,3	28,8	1,8	122,7	113,1	108,5
1999 kesä	73,5	4,6	1,3	1,1	9,8	19,8	34,5	2,2	141,7	129,6	109,3
1999 heinä	76,1	4,6	1,4	1,2	10,3	20,8	35,4	2,4	146,7	132,6	110,6
1999 elokuu	60,9	4,2	1,3	1,1	9,2	16,1	27,2	1,8	117,4	106,7	110,0
1999 syys	72,2	5,1	1,4	1,5	10,1	19,8	32,4	1,9	139,2	128,9	108,0
1999 loka	77,1	5,2	1,4	1,4	10,1	20,8	36,0	2,1	148,6	135,2	109,9
1999 marraskuu	77,2	5,3	1,5	1,2	10,6	20,7	35,8	2,0	148,9	136,7	108,9
1999 joulukuu	75,6	5,1	1,6	1,4	9,6	20,1	35,5	2,3	145,7	130,8	111,4
2000 tammi	66,0	4,0	1,4	1,5	9,4	17,6	30,1	2,0	127,3	111,8	113,8
2000 helmi	75,3	4,5	1,6	1,6	10,8	20,8	33,9	2,1	145,1	125,6	115,5
2000 maaliskuu	88,4	5,2	1,8	1,7	12,3	23,7	41,2	2,4	170,4	148,9	114,5
2000 huhti	73,1	4,4	1,6	1,6	10,3	19,5	33,9	1,9	140,8	121,5	115,9
2000 touko	88,7	5,4	1,9	1,9	12,0	23,2	42,1	2,3	171,0	146,8	116,5
2000 kesä	84,8	5,0	1,6	1,7	11,8	22,2	40,1	2,3	163,4	139,7	117,0
2000 heinä	84,0	4,8	1,5	1,7	11,5	23,2	39,2	2,1	161,9	.	.
2000 elokuu	77,2	148,8	.	.

Lähde: Eurostat. Hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohtien erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.2).

2) EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin.

Taulukko 9

2. Tuonti¹⁾

(miljardia euroa [miljardia eua vuoden 1998 loppuun], cif-arvo)

	Yhteensä	Elin- tarvikkeet, juomat, tupakka	Raaka- aineet	Energia	Kemi- kaalit	Muut teollisuus- tuotteet	Koneet, kuljetus- laitteet	Muut	Tuonti-indeksejä, 1995 = 100		
									Arvo ²⁾	Määrä ²⁾	Yksikkö- arvo
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1996	593,9	46,6	36,5	71,6	54,1	167,0	193,6	24,6	105,5	102,9	102,6
1997	674,2	49,7	41,3	81,2	62,0	188,1	228,8	23,1	119,8	110,3	108,6
1998	711,0	55,1	41,3	58,5	68,0	202,0	270,1	16,1	126,3	123,0	102,7
1999	776,2	51,8	39,2	77,5	70,6	209,3	304,1	23,7	137,9	129,8	106,3
1997 I	159,1	11,4	9,7	21,2	14,7	44,6	51,8	5,8	113,1	106,0	106,7
1997 II	168,0	12,6	11,0	18,6	16,0	46,5	57,5	5,7	119,4	111,4	107,2
1997 III	166,6	12,2	10,0	20,0	15,2	48,9	55,6	4,7	118,5	106,9	110,8
1997 IV	180,4	13,5	10,6	21,4	16,1	48,2	63,8	6,8	128,2	117,0	109,6
1998 I	179,9	13,7	10,9	16,4	17,7	51,6	65,3	4,3	127,9	119,2	107,3
1998 II	179,2	13,7	11,1	15,1	17,3	50,4	67,2	4,3	127,4	121,6	104,7
1998 III	171,1	13,4	9,7	13,8	16,4	50,8	63,4	3,6	121,6	119,5	101,8
1998 IV	180,8	14,3	9,6	13,2	16,5	49,2	74,1	3,9	128,5	131,9	97,4
1999 I	178,5	12,3	9,2	13,8	16,9	49,9	70,9	5,5	126,9	128,3	98,9
1999 II	188,5	12,8	10,1	16,8	17,6	50,4	75,2	5,7	134,0	129,1	103,8
1999 III	193,2	12,7	9,5	21,2	17,1	54,0	72,9	5,8	137,3	125,5	109,4
1999 IV	216,0	14,0	10,4	25,8	19,0	54,9	85,2	6,7	153,6	136,5	112,5
2000 I	231,0	12,5	11,3	31,7	20,0	60,6	87,4	7,5	164,2	136,3	120,5
2000 II	242,4	13,7	12,5	32,0	21,3	62,1	93,2	7,6	172,3	137,4	125,4
1998 tammi	57,7	4,5	3,5	5,7	5,6	16,6	20,4	1,4	123,0	114,3	107,6
1998 helmi	57,9	4,3	3,5	5,4	5,6	16,7	20,8	1,6	123,4	114,4	107,9
1998 maaliskuu	64,3	4,9	3,8	5,3	6,5	18,3	24,1	1,3	137,1	128,6	106,6
1998 huhti	60,1	4,8	3,7	5,2	5,8	16,8	22,6	1,3	128,2	121,5	105,5
1998 touko	56,9	4,4	3,5	5,2	5,6	15,8	21,2	1,2	121,4	115,7	104,9
1998 kesä	62,1	4,6	3,9	4,7	6,0	17,8	23,4	1,8	132,5	127,8	103,7
1998 heinä	59,3	4,7	3,6	4,7	6,0	17,8	21,2	1,3	126,4	123,6	102,2
1998 elokuu	50,1	4,1	2,8	4,4	4,7	15,0	18,1	1,0	106,9	105,7	101,1
1998 syys	61,8	4,6	3,3	4,7	5,8	17,9	24,1	1,4	131,7	129,2	101,9
1998 loka	62,5	4,8	3,3	4,7	5,8	17,4	25,1	1,4	133,2	133,9	99,5
1998 marraskuu	59,7	4,6	3,1	4,2	5,4	16,2	24,9	1,3	127,3	131,8	96,6
1998 joulukuu	58,6	5,0	3,1	4,3	5,3	15,7	24,2	1,2	125,0	130,2	96,0
1999 tammi	54,8	3,8	3,0	4,6	5,1	15,4	21,2	1,7	116,9	119,0	98,2
1999 helmi	56,2	3,8	2,9	4,2	5,4	16,1	21,9	1,9	119,8	121,6	98,5
1999 maaliskuu	67,5	4,6	3,3	5,0	6,4	18,5	27,8	1,9	143,9	144,1	99,9
1999 huhti	61,3	4,2	3,3	5,6	5,7	15,9	24,6	1,9	130,8	127,7	102,4
1999 touko	62,1	4,2	3,3	5,7	5,7	16,4	24,9	1,8	132,3	126,5	104,6
1999 kesä	65,2	4,4	3,5	5,4	6,1	18,1	25,6	2,0	139,0	132,8	104,6
1999 heinä	64,2	4,3	3,4	6,7	5,7	18,3	24,0	1,9	137,0	126,9	108,0
1999 elokuu	58,3	4,0	2,7	7,0	5,1	16,2	21,6	1,7	124,4	113,1	110,0
1999 syys	70,6	4,4	3,4	7,6	6,3	19,5	27,3	2,1	150,6	136,6	110,2
1999 loka	69,8	4,5	3,3	7,9	6,3	18,5	27,0	2,3	148,9	133,7	111,3
1999 marraskuu	73,7	4,7	3,6	8,4	6,6	18,6	29,5	2,3	157,1	141,8	110,8
1999 joulukuu	72,5	4,8	3,4	9,5	6,1	17,9	28,7	2,1	154,7	134,1	115,4
2000 tammi	71,0	4,0	3,5	10,3	5,8	18,5	26,5	2,4	151,3	127,8	118,4
2000 helmi	75,4	4,0	3,6	10,3	6,8	20,1	28,2	2,5	160,9	133,6	120,4
2000 maaliskuu	84,6	4,5	4,2	11,1	7,5	22,0	32,7	2,6	180,4	147,3	122,5
2000 huhti	72,8	4,2	3,7	9,5	6,5	18,3	28,3	2,3	155,2	127,4	121,8
2000 touko	87,7	5,0	4,7	11,3	7,5	22,7	33,9	2,7	187,1	148,0	126,4
2000 kesä	81,9	4,5	4,1	11,3	7,3	21,1	31,1	2,6	174,7	136,9	127,6
2000 heinä	78,9	4,4	4,0	11,9	6,7	20,9	28,2	2,8	168,2	.	.
2000 elokuu	78,2	166,7	.	.

Lähde: Eurostat. Hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohtien erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.2). Ero johtuu osittain vakuutus- ja rahtipalveluiden kirjaamisesta tavaroiden tuontiin. Näiden palveluiden osuus tavaroiden tuonnista (cif) oli vuonna 1998 noin 3,8 %.

2) EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin.

Taulukko 9

3. Kauppatase¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], vienti (fob) – tuonti (cif))

	Yhteensä	Elin- tarvikkeet, juomat, tupakka	Raaka- aineet	Energia	Kemikaalit	Muut teollisuus- tuotteet	Koneet, kuljetus- laitteet	Muut
	1	2	3	4	5	6	7	8
1996	75,8	2,7	-22,3	-58,5	31,4	28,5	102,3	-8,3
1997	88,6	3,2	-25,0	-66,8	37,0	28,5	114,0	-2,2
1998	85,3	1,0	-25,5	-45,9	36,4	19,7	101,0	-1,4
1999	53,4	3,5	-22,9	-64,0	43,0	14,9	78,6	0,3
1997 I	11,6	0,6	-5,8	-17,5	7,9	4,3	22,8	-0,8
II	23,8	0,7	-6,9	-15,0	9,1	7,4	28,9	-0,4
III	26,8	0,9	-5,9	-16,6	10,4	6,8	30,9	0,3
IV	26,3	1,0	-6,4	-17,7	9,5	10,0	31,3	-1,3
1998 I	14,6	0,1	-6,7	-13,0	9,0	3,2	22,7	-0,7
II	25,4	0,9	-7,2	-11,7	9,6	6,1	28,2	-0,6
III	24,8	0,1	-5,8	-10,9	9,3	4,5	27,6	0,0
IV	20,6	-0,1	-5,7	-10,3	8,5	5,9	22,6	-0,2
1999 I	9,1	0,1	-5,4	-11,2	8,9	1,1	15,5	0,1
II	14,4	0,7	-6,2	-13,7	10,3	4,5	18,7	0,1
III	16,0	1,1	-5,4	-17,4	12,5	2,6	22,2	0,3
IV	13,9	1,6	-5,9	-21,8	11,3	6,7	22,2	-0,3
2000 I	-1,3	1,2	-6,6	-26,8	12,4	1,6	17,9	-0,9
II	4,1	1,1	-7,4	-26,8	12,8	2,7	22,8	-1,1
1998 tammi	0,9	-0,2	-2,2	-4,6	2,8	-0,3	5,6	-0,2
helmi	5,9	0,3	-2,2	-4,3	3,1	1,4	8,1	-0,4
maalis	7,8	0,1	-2,3	-4,1	3,1	2,0	9,0	0,0
huhti	8,0	0,1	-2,4	-4,1	3,4	2,2	8,7	0,0
touko	9,0	0,4	-2,3	-4,1	3,1	2,4	9,5	-0,1
kesä	8,3	0,3	-2,6	-3,5	3,1	1,5	10,1	-0,5
heinä	13,8	0,0	-2,2	-3,6	3,3	3,3	13,0	0,0
elo	6,6	0,1	-1,6	-3,5	3,0	0,6	7,7	0,1
syys	4,4	-0,1	-2,0	-3,8	3,0	0,5	6,8	-0,1
loka	6,6	0,0	-2,0	-3,7	2,8	2,2	7,4	-0,2
marras	7,4	0,2	-1,9	-3,3	2,7	2,0	7,7	0,0
joulu	6,6	-0,3	-1,9	-3,3	2,9	1,7	7,5	0,1
1999 tammi	-0,5	-0,1	-1,8	-3,8	2,6	-0,7	3,6	-0,2
helmi	3,9	0,1	-1,7	-3,3	2,9	0,4	5,4	0,2
maalis	5,7	0,1	-1,9	-4,0	3,4	1,4	6,5	0,2
huhti	4,4	0,2	-2,0	-4,6	3,4	1,8	5,9	-0,2
touko	1,6	0,3	-2,1	-4,8	3,2	0,9	3,9	0,0
kesä	8,3	0,2	-2,1	-4,3	3,7	1,8	8,9	0,2
heinä	11,8	0,2	-2,0	-5,5	4,7	2,5	11,5	0,5
elo	2,6	0,2	-1,4	-5,8	4,0	-0,2	5,6	0,1
syys	1,6	0,7	-2,0	-6,1	3,8	0,3	5,1	-0,2
loka	7,3	0,8	-1,9	-6,5	3,8	2,3	9,0	-0,1
marras	3,6	0,6	-2,1	-7,2	4,1	2,2	6,4	-0,2
joulu	3,0	0,2	-1,9	-8,1	3,5	2,3	6,8	0,1
2000 tammi	-5,0	0,0	-2,2	-8,8	3,6	-0,9	3,6	-0,3
helmi	-0,2	0,5	-2,0	-8,6	4,0	0,7	5,7	-0,4
maalis	3,8	0,6	-2,4	-9,4	4,8	1,7	8,6	-0,2
huhti	0,3	0,2	-2,1	-7,9	3,7	1,1	5,6	-0,5
touko	1,0	0,3	-2,8	-9,4	4,6	0,4	8,2	-0,4
kesä	2,8	0,5	-2,5	-9,5	4,5	1,2	9,0	-0,3
heinä	5,1	0,4	-2,5	-10,2	4,8	2,3	11,1	-0,8
elo	-1,0

Lähde: Eurostat. Hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohtien erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.1). Ero johtuu osittain vakuutus- ja rahtipalveluiden kirjaamisesta tavaroiden tuontiin. Näiden palveluiden osuus tavaroiden tuonnista (cif) oli vuonna 1998 noin 3,8 %.

10 Valuuttakurssit

Taulukko 10

Valuuttakurssit

(jakson keskiarvo, x yksikköä valuuttaa / 1 ecu tai euro, 1999/I = 100 [efektiivinen])

	Euron efektiivinen valuuttakurssi ¹⁾						Ecu/euron valuuttakurssit ²⁾				
	Suppea maaryhmä				Laaja maaryhmä		USA:n dollari	Japanin jeni	Sveitsin frangi	Englannin punta	
	Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi	Reaalinen: tehdasteollisuuden tuottaja-hintaindeksi	Reaalinen: tehdasteollisuuden yksikkötyökustannukset	Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1996	107,9	108,8	107,5	112,3	95,4	105,9	1,270	138,1	1,568	0,814	
1997	99,1	99,4	99,2	100,9	90,4	96,6	1,134	137,1	1,644	0,692	
1998	101,5	101,3	101,6	99,6	96,6	99,1	1,121	146,4	1,622	0,676	
1999	95,7	95,7	95,7	95,4	96,6	95,8	1,066	121,3	1,600	0,659	
1999	I	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	1,122	130,7	1,599	0,687	
	II	96,1	96,0	96,0	96,1	96,5	1,057	127,7	1,600	0,658	
	III	94,6	94,7	94,5	94,0	95,5	1,049	118,7	1,602	0,655	
	IV	92,2	92,2	92,2	91,4	94,2	1,038	108,4	1,600	0,636	
2000	I	89,0	89,6	89,7	87,9	91,1	0,986	105,5	1,607	0,614	
	II	86,0	86,6	87,0	85,6	88,4	0,933	99,6	1,563	0,610	
	III	84,7	85,7	86,1	84,4	87,3	0,905	97,4	1,544	0,612	
1999	tammi	102,0	101,8	101,8	-	101,4	1,161	131,3	1,605	0,703	
	helmi	99,9	99,9	99,8	-	100,0	1,121	130,8	1,598	0,689	
	maalis	98,3	98,3	98,4	-	98,7	1,088	130,2	1,595	0,671	
	huhti	97,1	96,9	97,0	-	97,5	1,070	128,2	1,602	0,665	
	touko	96,6	96,5	96,4	-	96,9	1,063	129,7	1,603	0,658	
	kesä	94,7	94,7	94,7	-	95,1	1,038	125,3	1,595	0,650	
	heinä	94,8	95,2	94,8	-	95,0	1,035	123,7	1,604	0,658	
	elo	95,4	95,6	95,4	-	96,3	1,060	120,1	1,600	0,660	
	syys	93,6	93,4	93,4	-	95,2	1,050	112,4	1,602	0,647	
	loka	94,4	94,2	94,3	-	96,3	1,071	113,5	1,594	0,646	
	marras	92,0	92,0	92,1	-	94,0	1,034	108,2	1,605	0,637	
	joulu	90,1	90,4	90,3	-	92,2	1,011	103,7	1,601	0,627	
2000	tammi	90,2	90,8	90,9	-	92,4	1,014	106,5	1,610	0,618	
	helmi	89,2	89,8	89,9	-	91,2	0,983	107,6	1,607	0,615	
	maalis	87,7	88,3	88,4	-	89,7	0,964	102,6	1,604	0,611	
	huhti	86,1	86,6	86,9	-	88,4	0,947	99,9	1,574	0,598	
	touko	84,5	85,0	85,6	-	86,9	0,906	98,1	1,556	0,602	
	kesä	87,4	88,1	88,4	-	89,9	0,949	100,7	1,561	0,629	
	heinä	86,9	88,0	88,2	-	89,4	0,940	101,4	1,551	0,623	
	elo	84,6	85,5	86,1	-	87,0	0,904	97,8	1,551	0,607	
	syys	82,8	83,7	84,1	-	85,3	0,872	93,1	1,531	0,608	
	loka	81,6	82,6	82,9	-	84,4	0,855	92,7	1,513	0,589	
Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾											
2000	loka	-1,4	-1,3	-1,4	-	-1,1	-1,3	-1,9	-0,4	-1,2	-3,0
Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾											
2000	loka	-13,6	-12,4	-12,1	-	-12,4	-13,4	-20,1	-18,3	-5,1	-8,8

Lähde: EKP.

- 1) EKP:n laskelmat. Tiedot perustuvat euron valuuttakurssien painotettuihin keskiarvoihin. Painot perustuvat teollisuustuotteiden kaupankäynti-tilastoihin vuosilta 1995–1997, ja niissä on otettu huomioon kolmansien markkinoiden vaikutus. Suppeaan maaryhmään kuuluvat ne maat, joiden valuutat on esitetty taulukossa. Laajaan maaryhmään kuuluvat lisäksi seuraavat maat: Algeria, Argentiina, Brasilia, Etelä-Afrikka, Filippiinit, Indonesia, Intia, Israel, Kiina, Kroatia, Kypros, Malesia, Marokko, Meksiko, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Taiwan, Thaimaa, Tšekki, Turkki, Unkari, Uusi-Seelanti, Venäjä ja Viro. Reaaliset valuuttakurssit lasketaan kuluttajahintaindeksin, tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksin ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannusten pohjalta. Jos deflaattoreita ei ole saatavissa, käytetään arvioita.
- 2) Joulukuuhun 1998 asti euron valuuttakurssit (BIS); tammikuusta 1999 alkaen euron valuuttakurssit.
- 3) Koska EKP ei ilmoittanut virallisia viitekursseja näille valuutoille ennen lokakuuta 2000, taulukossa esitetään viitteelliset kurssit syyskuuhun 2000 saakka.
- 4) Viimeisen kuukausihavainnon prosenttimuutos on esitetty verrattuna edellisen kuukauden tietoihin ja vuotta aikaisempiin tietoihin. Positiivinen muutos merkitsee euron vahvistumista.

Ecun/euron valuuttakurssit ²⁾										
Ruotsin kruunu	Tanskan kruunu	Kreikan drakma	Norjan kruunu	Kanadan dollari	Australian dollari	Hongkongin dollari ³⁾	Etelä-Korean won ³⁾	Singaporen dollari ³⁾		
11	12	13	14	15	16	17	18	19		
8,51	7,36	305,5	8,20	1,731	1,623	9,68	1 007,9	1,765	1996	
8,65	7,48	309,3	8,02	1,569	1,528	8,75	1 069,9	1,678	1997	
8,92	7,50	330,7	8,47	1,665	1,787	8,69	1 568,9	1,876	1998	
8,81	7,44	325,8	8,31	1,584	1,652	8,27	1 267,3	1,806	1999	
8,98	7,44	322,7	8,60	1,696	1,770	8,69	1 342,6	1,911	1999	I
8,90	7,43	325,0	8,24	1,557	1,618	8,19	1 258,8	1,810		II
8,71	7,44	326,1	8,22	1,558	1,613	8,14	1 252,8	1,772		III
8,65	7,44	329,2	8,19	1,528	1,613	8,07	1 217,4	1,737		IV
8,50	7,45	332,7	8,11	1,434	1,564	7,68	1 109,8	1,674	2000	I
8,28	7,46	336,2	8,20	1,381	1,585	7,27	1 042,0	1,608		II
8,40	7,46	337,6	8,10	1,341	1,576	7,06	1 009,5	1,569		III
9,08	7,44	323,6	8,65	1,765	1,839	8,99	1 362,4	1,950	1999	tammi
8,91	7,44	322,0	8,65	1,679	1,751	8,68	1 330,2	1,905		helmi
8,94	7,43	322,5	8,51	1,651	1,726	8,43	1 336,2	1,881		maalis
8,91	7,43	325,5	8,32	1,594	1,668	8,30	1 292,2	1,834		huhti
8,97	7,43	325,2	8,23	1,553	1,605	8,24	1 272,1	1,820		touko
8,83	7,43	324,2	8,17	1,524	1,580	8,05	1 212,6	1,775		kesä
8,74	7,44	325,0	8,18	1,540	1,576	8,03	1 229,4	1,756		heinä
8,75	7,44	326,4	8,26	1,583	1,645	8,23	1 269,1	1,779		elo
8,63	7,43	327,0	8,23	1,552	1,619	8,15	1 260,1	1,781		syys
8,73	7,43	329,2	8,29	1,581	1,641	8,32	1 289,9	1,793		loka
8,63	7,44	328,7	8,19	1,516	1,618	8,04	1 215,9	1,727		marras
8,59	7,44	329,7	8,10	1,491	1,580	7,86	1 149,6	1,694		joulu
8,60	7,44	331,1	8,12	1,469	1,542	7,89	1 145,9	1,697	2000	tammi
8,51	7,45	333,2	8,10	1,427	1,564	7,65	1 110,8	1,674		helmi
8,39	7,45	333,9	8,11	1,408	1,583	7,51	1 076,1	1,654		maalis
8,27	7,45	335,2	8,15	1,389	1,588	7,38	1 051,4	1,620		huhti
8,24	7,46	336,6	8,20	1,355	1,570	7,06	1 015,3	1,566		touko
8,32	7,46	336,6	8,25	1,402	1,597	7,40	1 061,1	1,641		kesä
8,41	7,46	336,9	8,18	1,389	1,598	7,33	1 047,9	1,636		heinä
8,39	7,46	337,3	8,10	1,341	1,557	7,05	1 007,6	1,556		elo
8,41	7,46	338,6	8,03	1,295	1,575	6,80	973,2	1,517		syys
8,52	7,45	339,5	8,00	1,292	1,618	6,67	965,1	1,498		loka
1,3	-0,2	0,3	-0,3	-0,2	2,7	-1,9	-0,8	-1,2	Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾	2000 loka
-2,3	0,2	3,1	-3,4	-18,2	-1,4	-19,8	-25,2	-16,5	Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾	2000 loka

II Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa

Taulukko II

Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	YKHI	Julkisen talouden alijäämä (-)/yli-jäämä (+), % BKT:stä	Julkisen talouden brutto-velka, % BKT:stä	Valtion pitkä-aikaisten lainojen tuotot ¹⁾ , vuotuinen korko	Valuttakurssi ²⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Vaihtotase ja uusi pääomatase, % BKT:stä	Yksikkötyö-kustannukset ³⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyyymi-indeksi ⁴⁾	Standardoitu työttö-myysaste, % työvoimasta (kp.)	Lavea raha ⁵⁾	3 kk:n korko ¹⁾ , vuotuinen korko
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Tanska												
1997	1,9	0,5	61,4	6,25	7,48	0,6	1,4	3,1	5,3	5,6	4,7	3,73
1998	1,3	1,2	55,8	4,94	7,50	-1,1	2,6	2,5	2,2	5,2	4,6	4,27
1999	2,1	2,8	52,6	4,91	7,44	1,5	3,4	1,7	1,8	5,2	4,2	3,44
1999	III	2,3	-	5,35	7,44	1,8	3,2	1,4	-0,4	5,2	3,4	3,19
	IV	2,8	-	5,57	7,44	0,8	0,2	2,5	4,5	4,9	4,1	3,78
2000	I	2,8	-	5,79	7,45	1,3	2,5	2,6	3,1	4,9	2,2	3,95
	II	2,9	-	5,67	7,46	0,8	2,3	3,6	7,7	4,8	1,3	4,73
	III	2,6	-	5,69	7,46	5,84
2000	huhti	2,9	-	5,57	7,45	-	-	-	12,5	4,7	-0,9	4,32
	touko	2,8	-	5,77	7,46	-	-	-	11,4	4,8	1,5	4,70
	kesä	2,9	-	5,67	7,46	-	-	-	0,3	4,9	3,3	5,14
	heinä	2,8	-	5,76	7,46	-	-	-	6,1	4,9	0,5	5,78
	elo	2,2	-	5,64	7,46	-	-	-	8,2	4,8	2,5	5,66
	syys	2,7	-	5,66	7,46	-	-	-	.	.	.	6,10
	loka	.	-	5,57	7,45	-	-	-	.	.	.	5,55
Kreikka												
1997	5,4	-4,6	108,3	9,92	309,3	-4,1	8,4	3,5	1,8	7,9	11,8	12,48
1998	4,5	-3,2	105,5	8,48	330,7	-3,1	5,5	3,1	8,3	10,0	10,2	13,53
1999	2,1	-1,8	104,6	6,30	325,8	-4,1	2,5	3,4	3,4	.	7,6	10,08
1999	III	1,4	-	6,56	326,1	-	-	-	4,7	.	6,6	9,86
	IV	2,0	-	6,68	329,2	-	-	-	0,0	.	6,3	10,13
2000	I	2,6	-	6,44	332,7	-	-	-	7,8	.	5,1	8,71
	II	2,3	-	6,12	336,2	-	-	-	5,9	.	8,9	8,33
	III	2,8	-	6,06	337,6	-	-	-	.	.	.	7,79
2000	huhti	2,1	-	6,09	335,2	-	-	-	8,0	.	9,5	8,48
	touko	2,6	-	6,19	336,6	-	-	-	6,7	.	8,0	8,30
	kesä	2,2	-	6,06	336,6	-	-	-	3,3	.	9,3	8,22
	heinä	2,6	-	6,08	336,9	-	-	-	0,4	.	9,7	8,02
	elo	2,9	-	6,04	337,3	-	-	-	.	.	9,4	7,92
	syys	3,0	-	6,05	338,6	-	-	-	.	.	.	7,42
	loka	.	-	5,97	339,5	-	-	-	.	.	.	6,88
Ruotsi												
1997	1,8	-2,0	75,0	6,62	8,65	-	0,4	2,0	7,1	9,9	4,2	4,43
1998	1,0	1,9	72,4	4,99	8,92	3,3	1,6	3,0	4,1	8,3	3,5	4,36
1999	0,6	1,9	65,7	4,98	8,81	1,6	0,1	3,8	1,0	7,2	6,8	3,32
1999	III	0,7	-	5,48	8,71	2,8	0,3	3,8	-0,7	7,1	6,1	3,22
	IV	1,0	-	5,69	8,65	0,8	-0,8	3,8	3,0	6,8	9,1	3,69
2000	I	1,2	-	5,79	8,50	3,0	6,7	4,0	6,2	6,5	8,7	3,99
	II	1,2	-	5,30	8,28	1,5	5,2	3,9	10,4	6,1	9,1	4,09
	III	1,3	-	5,30	8,40	4,14
2000	huhti	1,0	-	5,43	8,27	-	-	-	13,2	6,1	9,9	4,14
	touko	1,3	-	5,34	8,24	-	-	-	6,4	6,0	11,2	4,10
	kesä	1,4	-	5,13	8,32	-	-	-	11,6	6,1	6,1	4,05
	heinä	1,3	-	5,31	8,41	-	-	-	.	5,6	5,9	4,21
	elo	1,4	-	5,31	8,39	-	-	-	.	5,9	4,4	4,13
	syys	1,3	-	5,27	8,41	-	-	-	.	.	.	4,08
	loka	.	-	5,23	8,52	-	-	-	.	.	.	4,03
Iso-Britannia												
1997	1,8	-2,0	51,1	7,13	0,692	0,9	2,9	3,5	1,3	7,0	11,2	6,92
1998	1,6	0,4	48,0	5,60	0,676	0,0	2,9	2,6	0,8	6,3	9,7	7,42
1999	1,3	1,3	45,7	5,01	0,659	-1,1	3,6	2,2	0,6	6,1	5,3	5,54
1999	III	1,2	1,3	45,6	5,39	0,655	-1,8	3,4	2,3	1,9	6,0	5,28
	IV	1,2	1,5	45,4	5,46	0,636	-0,3	3,0	2,9	2,2	5,9	5,98
2000	I	0,8	6,6	43,6	5,60	0,614	-1,3	2,9	3,0	2,0	5,8	6,20
	II	0,6	-0,3	43,9	5,31	0,610	-0,8	.	3,2	2,6	5,5	6,28
	III	0,8	1,9	42,6	5,31	0,612	6,21
2000	huhti	0,6	1,8	43,5	5,30	0,598	-	-	-	2,0	5,7	6,30
	touko	0,5	-1,3	43,1	5,41	0,602	-	-	-	2,4	5,5	6,30
	kesä	0,8	-1,4	43,9	5,21	0,629	-	-	-	3,3	5,4	6,23
	heinä	1,0	7,5	43,4	5,24	0,623	-	-	-	0,1	.	6,19
	elo	0,6	-2,3	44,0	5,32	0,607	-	-	-	0,9	.	6,22
	syys	1,0	0,6	42,6	5,38	0,608	-	-	-	.	.	6,21
	loka	.	.	.	5,20	0,589	-	-	-	.	.	6,16

Lähteet: Eurostat (sarakeet 1, 8, 9 ja 10 pl. Kreikka), Euroopan komissio (talous- ja raha-asioista vastaava pääosasto ja Eurostat) (sarake 2 [vuosittain] ja sarake 3 [vuosittain]), Reuters (sarake 12), kansalliset tilastot (sarake 2 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], sarake 3 [neljännesvuosittain ja kuukausittain]), 4, 5, 7 [pl. Ruotsi], 10 [Kreikka] ja 11), EKP:n laskelma (sarakeet 6 ja 7 [Ruotsi]).

- Ajanjakson keskiarvoja.
- Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.
- Koko talous; Ison-Britannian tilastot eivät sisällä työntekijän sosiaaliturvamaksuja.
- Yhteensä (rakentamista lukuun ottamatta); korjattu työpäivien määrällä.
- Kuukauden lopun keskiarvoja; M3; M4 Kreikan ja Ison-Britannian osalta.

12 Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella

Taulukko 12.1

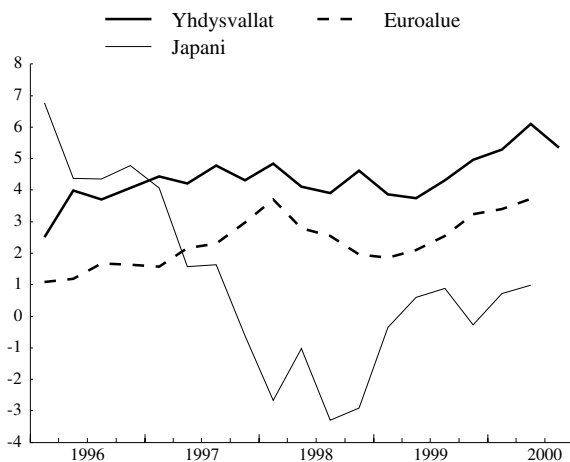
Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	KHI	Yksikkö-työ-kustannukset ¹⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyyymi-indeksi ¹⁾	Työttö-myysaste, % työ-voimasta (kp.)	M2 ²⁾	Pankkien välisen 3 kk:n talletusten korko ³⁾ , vuotuinen korko	Valtion 10 vuoden lainojen tuotto ³⁾ , vuotuinen korko	Valuutta-kurssi ⁴⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Julkisen talouden rahoitus- asema alijäämä (-) ⁵⁾ ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkinen brutto-velka ⁶⁾ , % BKT:stä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Yhdysvallat											
1996	2,9	-2,3	3,6	4,7	5,4	4,8	5,51	6,54	1,270	-2,2	58,8
1997	2,3	0,0	4,4	7,0	4,9	4,9	5,76	6,45	1,134	-0,9	56,4
1998	1,6	0,7	4,4	4,9	4,5	7,4	5,57	5,33	1,121	0,3	53,3
1999	2,2	-1,7	4,2	4,2	4,2	7,5	5,42	5,64	1,066	1,0	50,3
1999 II	2,1	-1,4	3,8	4,1	4,3	8,0	5,07	5,54	1,057	0,9	51,2
1999 III	2,3	-0,8	4,3	4,4	4,2	7,5	5,44	5,88	1,049	1,2	50,4
1999 IV	2,6	-3,1	5,0	4,8	4,1	6,1	6,14	6,13	1,038	1,3	50,3
2000 I	3,2	-3,7	5,3	5,9	4,1	5,8	6,11	6,48	0,986	2,0	49,3
2000 II	3,3	-4,4	6,1	6,6	4,0	5,8	6,63	6,18	0,933	2,1	46,4
2000 III	3,5	.	5,3	6,2	4,0	5,6	6,70	5,89	0,905	.	.
2000 touko	3,2	.	.	6,6	4,1	5,6	6,75	6,42	0,906	.	.
2000 kesä	3,7	.	.	6,8	4,0	5,5	6,79	6,10	0,949	.	.
2000 heinä	3,7	.	.	6,3	4,0	5,4	6,73	6,04	0,940	.	.
2000 elo	3,4	.	.	6,2	4,1	5,6	6,69	5,83	0,904	.	.
2000 syys	3,5	.	.	6,2	3,9	6,0	6,67	5,80	0,872	.	.
2000 loka	6,78	5,74	0,855	.	.
Japani											
1996	0,1	-1,9	5,1	2,3	3,4	3,3	0,57	3,03	138,1	-2,9	-
1997	1,7	-2,2	1,6	3,6	3,4	3,1	0,62	2,15	137,1	-2,7	-
1998	0,6	6,3	-2,5	-7,1	4,1	4,4	0,66	1,30	146,4	-10,3	-
1999	-0,3	-2,5	0,2	0,8	4,7	3,7	0,22	1,75	121,3	-10,4	-
1999 II	-0,3	-1,6	0,6	-0,6	4,7	4,1	0,12	1,53	127,7	.	-
1999 III	0,0	-5,0	0,9	3,1	4,7	3,6	0,10	1,78	118,7	.	-
1999 IV	-1,0	-6,0	-0,3	4,8	4,6	3,0	0,29	1,77	108,4	-	-
2000 I	-0,7	-7,0	0,7	6,2	4,8	2,2	0,14	1,79	105,5	-	-
2000 II	-0,7	-7,3	1,0	7,1	4,7	2,3	0,12	1,72	99,6	-	-
2000 III	-0,7	.	.	5,3	.	1,9	0,32	1,79	97,4	-	-
2000 touko	-0,7	-7,8	.	7,5	4,6	2,2	0,10	1,71	98,1	-	-
2000 kesä	-0,7	-7,5	.	7,3	4,7	1,9	0,13	1,69	100,7	-	-
2000 heinä	-0,5	-4,5	.	4,2	4,7	2,0	0,22	1,72	101,4	-	-
2000 elo	-0,8	.	.	8,2	4,6	1,7	0,32	1,77	97,8	-	-
2000 syys	-0,8	.	.	3,8	.	1,9	0,41	1,88	93,1	-	-
2000 loka	0,52	1,83	92,7	-	-

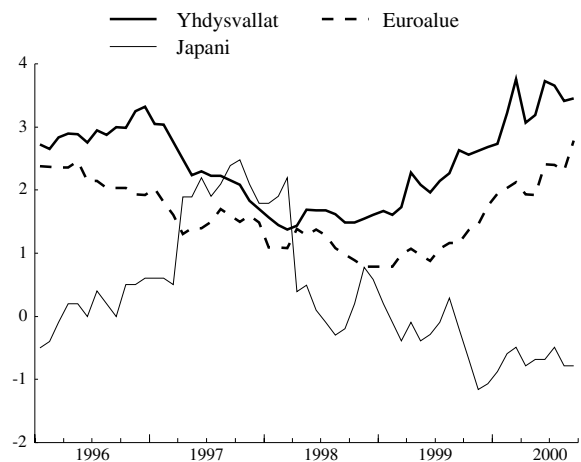
Bruttokansantuotteen määrä

(vuotuinen prosenttimuutos; neljännesvuosittain)

Kuluttajahintaindeksit

(vuotuinen prosenttimuutos; kuukausittain)

Lähteet: Kansalliset tilastot (sarakeet 1, 2 [Yhdysvallat], 3, 4, 5, 6, 8 [joulukuuhun 1998 asti], 9 ja 10), OECD (sarake 2 [Japani]), Eurostat (euroaluetta koskevan kuvion tilastot), Reuters (sarake 7 ja sarake 8 [tammikuusta 1999 alkaen]), EKP:n laskelma (sarake 11).

1) Tehdasteollisuus.

2) Ajanjakson keskiarvo, M2 ja sijoitustodistukset Japanin osalta.

3) Lisäinformaatiota, ks. taulukot 3.1 ja 3.2.

4) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

5) Japania koskevat tiedot: vuoden 1998 alijäämä sisältää valtion vastuulle ottaman suuren velan; vuoden 1999 tiedot perustuvat rahoitustilin rahoitustilinpitotilastoihin.

6) Julkisen sektorin konsolidoitu bruttovelka (ajanjakson lopussa).

Taulukko 12.2

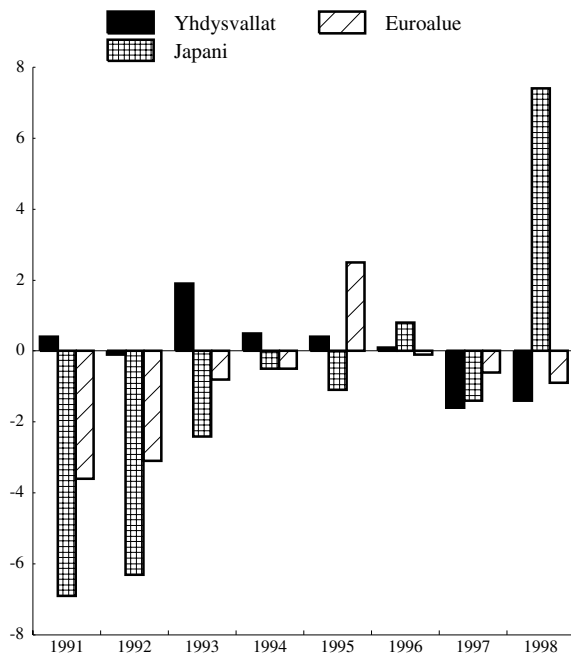
Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä)

	Kansallinen säästäminen ja investoinnit			Yritysten (pl. rahoitussektori) investoinnit ja rahoitus						Kotitalouksien investoinnit ja rahoitus ¹⁾			
	Brutto-säästäminen	Pääoman bruttomuodostus	Nettoluotonanto ulkomaille	Pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Rahoitusvarojen nettohankinta	Brutto-säästäminen	Nettovelkaantuminen	Arvopaperit ja osakkeet	Pääoma-menot	Rahoitusvarojen nettohankinta	Brutto-säästäminen	Nettovelkaantuminen
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Yhdysvallat													
1996	17,3	19,1	-1,4	8,8	8,4	5,2	8,7	5,1	1,1	11,8	5,7	13,0	4,8
1997	18,1	19,9	-1,5	9,4	8,6	1,8	8,7	3,4	1,9	11,6	3,7	12,3	4,6
1998	18,8	20,8	-2,3	9,6	8,8	3,9	8,5	5,4	1,7	12,0	5,8	12,5	5,8
1999	18,5	21,1	-3,4	9,8	9,3	7,0	8,7	8,5	3,6	12,6	5,3	11,4	6,7
1998 III	19,0	20,8	-2,5	9,7	8,8	4,4	8,5	5,8	0,6	12,0	3,7	12,4	5,3
1998 IV	18,6	20,9	-2,6	9,7	9,0	1,6	8,4	3,3	-1,0	12,3	4,3	12,4	6,0
1999 I	18,8	21,0	-2,7	9,6	9,1	8,3	8,7	9,7	6,3	12,4	4,5	11,9	6,5
1999 II	18,4	21,2	-3,2	9,6	9,5	8,0	8,7	9,4	0,4	12,7	5,7	11,6	6,8
1999 III	18,4	21,1	-3,6	9,8	9,3	6,9	8,6	8,4	3,6	12,6	5,1	11,1	6,4
1999 IV	18,3	21,4	-3,9	10,0	9,3	4,9	8,7	6,6	4,2	12,6	5,8	10,9	7,0
2000 I	18,2	21,4	-4,0	9,9	9,6	8,8	8,9	10,3	5,8	12,8	4,7	10,1	8,2
2000 II	18,4	22,0	-4,2	10,4	9,7	4,2	9,0	6,0	3,7	12,5	4,1	9,9	5,6
Japani													
1996	31,3	29,8	1,4	16,1	15,6	1,7	15,1	0,3	1,0	6,7	6,4	13,3	1,1
1997	31,2	28,7	2,6	16,6	16,1	3,3	13,7	1,2	0,1	5,4	7,1	13,4	0,7
1998	29,3	26,4	3,1	14,5	14,6	-6,6	15,1	-9,4	-1,5	5,0	5,6	13,7	-0,4
1999	.	26,0	.	.	.	2,6	.	-2,4	1,4	.	6,8	.	-0,5
1998 III	.	26,9	.	.	.	3,3	.	-0,9	1,5	.	4,4	.	2,0
1998 IV	.	26,9	.	.	.	13,4	.	-6,9	-7,0	.	11,3	.	-0,8
1999 I	.	26,9	.	.	.	0,8	.	-14,9	-2,2	.	-3,6	.	6,3
1999 II	.	24,2	.	.	.	-16,5	.	-17,7	1,9	.	14,4	.	-7,2
1999 III	.	26,4	.	.	.	9,9	.	-1,4	1,5	.	4,3	.	1,4
1999 IV	.	26,9	.	.	.	15,0	.	21,1	4,1	.	11,8	.	-2,2
2000 I	.	26,3	.	.	.	7,2	.	-6,1	-4,4	.	2,9	.	8,4
2000 II	.	23,7	.	.	.	-25,1	.	-19,9	0,3	.	4,2	.	-9,3

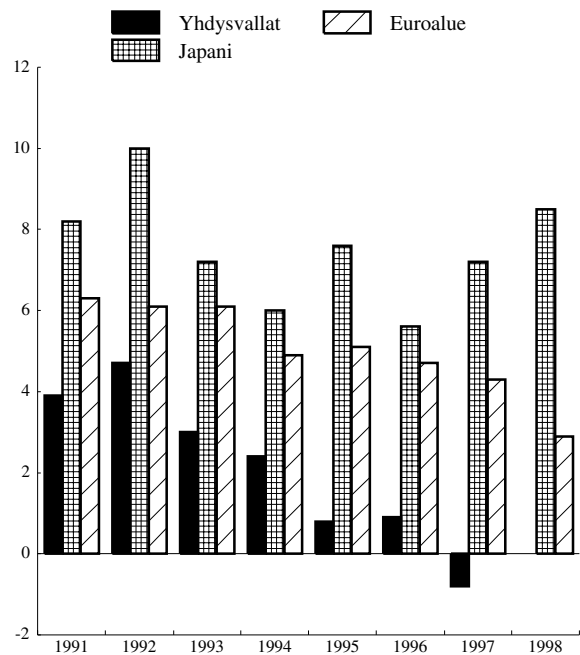
Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto

(prosenttia BKT:stä)

Kotitalouksien nettoluotonanto¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

Lähteet: EKP, Federal Reserve Board, Bank of Japan ja Economic Planning Agency.

1) Kotitaloudet mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt.

Tekninen huomautus

taulukoon 2.4

Euroalueen raha-aggregaattien puhdistaminen kausivaihtelusta

Raha-aggregaattitiedot puhdistetaan kausivaihtelusta joko X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2¹) tai TRAMO/SEATS-ohjelmalla² (beetaversio, heinäkuu 1998). Kausitasoituksessa käytetään menetelmien multiplikaatiivisia malliversioita. Teknisistä syistä on päädytty julkistamaan X-12-ARIMAn tulokset virallisina tietoina. Joihinkin M2:n eriin tehdään kalenterikorjauksia. M3 puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen M1:n ja erotuksien (M2-M1) ja (M3-M2) kausivaihtelusta puhdistetut sarjat, jotta aluerät summautuvat yhteen M3:ksi.

Kausivaihtelusta puhdistettujen kantojen indeksille estimoidaan kausitekijät. Niillä muokataan miljardeina euroina ilmaistuja kantoja ja uudelleenluokittelusta, arvostusmuutoksista ja muista vastaavista muutoksista aiheutuvia korjauksia. Näin saadaan kantojen, korjauksien ja virttojen kausipuhdistetut arvot (taulukko 2.4.1).

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko (a) virtatietojen tai (b) kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella.

Jos F_t kuvaa muutosta kuukauden t aikana, L_t kantaa kuukauden t lopussa, X_t suhteellista muutosta kuukaudessa t , eli $X_t = (F_t/L_{t-1} + 1)$, ja jos I_t on kuukauden t kausivaihtelusta puhdistettu kanta, voidaan suhteellinen vuosimuutos a_t eli muutos viimeisten 12 kuukauden aikana laskea seuraavasti

$$(a) \quad a_t = \left(\frac{X_t * X_{t-1} * X_{t-2} * X_{t-3} * X_{t-4} * X_{t-5} * X_{t-6} * X_{t-7} * X_{t-8} * X_{t-9} * X_{t-10} * X_{t-11}}{I_t / I_{t-12}} - 1 \right) * 100$$

$$(b) \quad a_t = (I_t / I_{t-12} - 1) * 100$$

Pyöritysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukon 2.4 lukujen kanssa. Kausivaihtelusta puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n Internet-kotisivulta (<http://www.ecb.int>) sivun "Euro area statistics-download" csv-tiedostona, jolloin taulukon 2.4 tarkat suhteelliset muutosluvut voidaan laskea.

taulukoihin 2.5–2.8

Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Tammikuussa 1999 käyttöönotetun uuden raportointimenetelmän vuoksi taulukoiden 2.5–2.8 tiedot vuoden 1999 ensimmäistä neljänestä edeltävältä ajalta eivät ole suoraan vertailukelpoisia myöhempien tietojen kanssa. Lisäksi neljännesvuosittaisia virtatilastoja ei voida laskea millekään tilastoidulle ajanjaksolle, koska uudelleenluokittelun ja arvostusmuutosten vaikutuksia ei vielä ole koottu. Taulukkoja 2.5–2.8 voidaan käyttää rakenneanalyysiin, mutta niissä esitettyjen kasvuvauhtien yksityiskohtainen analyysi ei ole suositeltavaa.

1 Lisätietoja: Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B.C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", *Journal of Business and Economic Statistics*, 16, 2, 127–152, tai "X-12-ARIMA Reference Manual Version 0.2.2" (joulukuu 1998), *Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C.*

2 Lisätietoja: Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", *Bank of Spain, Working Paper No. 9628, Madrid.*

Yleistä

Euroopan keskuspankin (EKP) keräämät ja julkaisemat tilastot perustuvat toukokuussa 2000 julkaistuun asiakirjaan ”Statistical information collected and compiled by the ESCB”, jolla päivitetään heinäkuussa 1996 julkaistua asiakirjaa ”Statistical requirements for Stage Three of Monetary Union (Implementation Package)”. Päivitetystä asiakirjasta kuvataan tilastojen nykyistä tuottamista. Siinä käsitellään raha- ja pankkitilastoja sekä niihin liittyviä tilastoja, maksutasetilastoja, ulkomaista varallisuutta koskevia tilastoja ja rahoitustilinpitoa. Sen sijaan hinta- ja kustannustilastoja, kansantalouden tilinpitoa, työmarkkina-tilastoja, julkisen talouden tulo- ja menotilastoja, lyhyen aikavälin tarjonta- ja kysyntätilastoja sekä yrittäjiä ja kuluttajia koskevia suhdannekyselyitä koskevat EKP:n vaatimukset esitetään elokuussa 2000 julkaistussa asiakirjassa ”Statistical requirements of the ECB in the field of general economic statistics”.¹

Nämä tilastot keskittyvät euroalueeseen kokonaisuudessaan. Pidemmän aikavälin yksityiskohtaisempia tilastotietoja lisäselvityksineen on saatavissa csv-muodossa EKP:n verkkosivuilla (<http://www.ecb.int>), ja EKP:n Kuukausikatsauksessa julkaistaan uusia tai yksityiskohtaisempia tietoja heti tuoreeltaan.

Koska ecun muodostavat valuutat eivät ole samat kuin rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat, rahaliiton ulkopuolisten jäsenvaltioiden valuuttojen kurssimuutokset vaikuttaisivat niihin vuotta 1999 edeltäviin tilastojen lukuihin, jotka saataisiin muuttamalla rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat senhetkisten vaihtokurssien mukaan ecuiksi. Jotta tämä voitaisiin välttää rahatilastoissa, taulukoiden 2.1–2.8 tiedot vuotta 1999 edeltävältä ajalta on ilmoitettu yksikköinä, jotka on saatu muuttamalla kansalliset valuutat 31.12.1998 asetetuilla euron peruuttamattomilla muuntokursseilla. Ellei toisin mainita, hinta- ja kustannustilastot vuotta 1999 edeltävältä ajalta perustuvat kansallisissa valuutoissa ilmoitettuihin tietoihin.

Tietoja on laskettu yhteen ja/tai konsolidoitu (mukaan lukien maitten välinen konsolidointi) tarpeen mukaan.

Kuukausikatsauksen tilastot perustuvat yleensä tietoihin, jotka ovat olleet käytettävissä EKP:n neuvoston kunkin kuukauden ensimmäistä kokouspäivää edeltävänä päivänä. Tämän numeron tilastot perustuvat 31.10.2000 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Uusimmat tiedot ovat usein ennakkotietoja, joita voidaan tarkistaa. Pyöristysten vuoksi eri lukujen yhteissummat eivät välttämättä täsmää.

Yhteenveto

Taulukossa esitetään yhteenveto euroalueen talouskehityksen keskeisimmistä piirteistä.

Rahapolitiikka- ja rahoitusmarkkinatilastot

Taulukoissa 1.1–1.5 esitetään eurojärjestelmän (Eurosystem) konsolidoitu tase, tietoja eurojärjestelmän rahapoliittisista operaatioista sekä vähimmäisvarantoihin ja pankkijärjestelmän likviditeettiasemaan liittyviä tilastoja. Taulukot 1.2 ja 1.3 kuvaavat siirtymistä vaihtuvakorkoihin huutokauppoihin kesäkuussa 2000. Taulukoissa 2.1–2.3 esitetään rahalaitoksiin liittyviä rahataloutta koskevia tilastoja eurojärjestelmä mukaan lukien. Taulukon 2.3 tiedot on konsolidoitu; euroalueen rahalaitosten välisiä positioita ei ole esitetty, mutta niiden saamisen ja velkojen yhteissummien erotus esitetään sarakkeessa 13. Taulukossa 2.4 esitetään rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta johdetut raha-aggregaatit ja joitakin valtionhallinnon (monetaarisia) velkoja. Taulukossa 2.5 esitetään neljännesvuositilastot rahalaitosten lainoista kotitalouksille ja yrityksille eriteltävinä käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Taulukossa 2.6 esitetään neljännesvuositilastot euroalueella olevien talletuksista rahalaitoksiin. Taulukossa 2.7 esitetään neljännesvuositilastot euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvista rahalaitosten saamisista ja veloista. Taulukossa 2.8 esitetään neljännesvuositilastot joistakin rahalai-

¹ Euroopan tasolla raha- ja pankkitilastoista vastaa EKP. Maksutasetilastoista sekä ulkomaista varallisuutta ja rahoitustilinpitoa koskevista tilastoista vastaavat Euroopan komissio (Eurostat) ja EKP yhdessä. Hinta- ja kustannustilastoista ja muista taloustilastoista vastaa Euroopan komissio (Eurostat).

tosten tase-eristä valuutoittain. Luettelo rahalaitoksista on kokonaisuudessaan EKP:n verkkosivuilla. Sektoriluokitus on esitetty yksityiskohteisesti raha- ja pankkitilastojen sektorikäsi-kirjassa ”Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers” (EKP, marraskuu 1999). Raha- ja pankkitilastojen kokoamisohjeissa ”Money and Banking Statistics Compilation Guide” (EMI, huhtikuu 1998) esitetään suositukset, joita kansallisten keskuspankkien tulee noudattaa. Tilastotiedot kerätään ja tilastot laaditaan 1.1.1999 alkaen rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta annetun Euroopan keskuspankin asetuksen (EKP/1998/16) mukaisesti.

EKP tuottaa rahamarkkinakorkoja, valtion pitkäaikaisten lainojen tuottoja ja osakeindeksejä koskevat tilastot (taulukot 3.1–3.3) sähköisistä markkinainformaatiojärjestelmistä saatujen tietojen perusteella. Pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevien tilastojen (taulukko 3.4) yksityiskohdat ilmenevät taulukon alaviitteestä.

Arvopapereiden liikkeeseenlaskuja, kuoletuksia ja kantoja koskevat tilastot esitetään taulukossa 3.5. Taulukossa 3.6 on euromääräisten arvopapereiden liikkeeseenlaskijoiden (sekä euroalueella että sen ulkopuolella sijaitsevien) erittely sektoreittain. Taulukon 3.6 yhteismäärät (sarakkeet 1, 7 ja 14) ovat samat kuin taulukossa 3.5 esitetyt luvut euromääräisten arvopapereiden kannoista (sarakkeet 8, 16 ja 20), bruttomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakkeet 5, 13 ja 17) ja nettomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakkeet 7, 15 ja 19). Rahalaitosten liikkeeseen laskemien arvopapereiden kanta (sarake 2) taulukossa 3.6 vastaa suurin piirtein taulukossa 2.8.3 esitettyjä rahalaitosten yhteenlasketun taseen velkapuolen rahamarkkinapapereita ja velkapapereita (sarakkeet 2 ja 10), vaikka liikkeeseenlaskutilastojen kattavuus onkin tällä hetkellä hieman suppeampi.

Hinnat ja reaalitalouden tilastot

EKP:n kuukausikatsauksessa esitettävät tilastot ovat muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta Euroopan komission (lähinnä Eurostatin) ja kansallisten tilastoviranomaisten tuottamia. Euroaluetta koskevat tiedot on saatu laskemalla yk-

sittäisten jäsenvaltioiden tiedot yhteen. Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Vertailukelpoisten tietojen saatavuus vaihtelee tilastosta toiseen, mutta yleisesti ottaen vertailukelpoista tietoa on paremmin saatavissa viime ajoilta kuin aikaisemmilta ajanjaksoilta.

Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi YKHI (taulukko 4.1) on käytettävissä vuodesta 1995 lähtien. Kansallisiin kuluttajahintaindekseihin perustuvat arviot vuotta 1995 edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia. YKHI perustuu kansallisiin yhdenmukaistettuihin kuluttajahintaindekseihin, jotka lasketaan samoin menetelmin kaikissa euroalueen valtioissa. Tammikuusta 2000 alkaen YKHlin sisältyvät terveydenhoito- ja koulutuspalvelujen kustannukset. Laajennetun YKHlin mukaisia tietoja ei yleensä ole saatavissa tammikuuta 2000 edeltävältä ajalta. Tammikuusta 2000 alkaen YKHI sisältää myös euroalueella vierailevien kulutuksen, joka ei aiemmin ole sisältynyt kaikkien jäsenmaiden YKHlin.

Kansantalouden tilinpitoa koskevat tilastot (taulukot 4.2 ja 5.1) – mm. neljännesvuosittaiset yhteenvedot tilinpidosta – tulevat täysin vertailukelpoisiksi koko euroalueella, kun Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä (EKT 95) otetaan käyttöön vuoden 1999 aikana ja sen jälkeen. Osa tilastoista on jo täysin vertailukelpoisia. Taulukossa 4.2.2 esitetyt bruttokansantuotteen deflaattorit vuotta 1999 edeltävältä ajalta on laskettu kansallisessa valuutassa kansallisten tietojen perusteella. Tämän Kuukausikatsauksen kansantalouden tilinpitotilastot perustuvat pääasiassa EKT 95:een.

Taulukossa 5.2 esitetään muita keskeisiä reaalitalouden tilastoja. EU:n neuvoston 19.5.1998 antaman lyhyen aikavälin tilastoja koskevan asetuksen (EY) N:o 1165/98 täytäntöönpano tulee kasvattamaan käytettävissä olevien euroaluetta koskevien tilastojen määrää.

Barometritiedot (taulukko 5.3) perustuvat Euroopan komission tekemiin yritys- ja kuluttajakyselyihin.

Työllisyystilastot (taulukko 5.4) perustuvat EKT 95:een. Koska kaikki euroaluetta koskevat

tiedot eivät olleet käytettävissä tätä Kuukausikatsausta laadittaessa, jotkin luvut ovat käytettävissä oleviin tietoihin perustuvia EKP:n arvioita. Työttömyystilastot ovat Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ohjeiden mukaisia.

Rahoitustilinpitotilastot

Rahatalouden analysointia ja rahapolitiikan tutkimusta täydentämään tarvitaan yksityiskohtaisia tietoja euroalueen rahoitustaloustoimista ja rahoitustaseista. Tarkoituksena on julkaista laaja, joskaan ei täydellinen, EKT 95:n mukainen euroalueen rahoitustilinpito raha- ja pankki-, maksutase-, pääomamarkkina-, rahoituslaitosten (ilman rahalaitoksia) ja julkisyhteisöjen rahoitustilastojen perusteella. Taulukossa 6 esitetään kansallisiin pääomatilastoihin ja rahoitustilinpitoon perustuvat euroalueen aggregaatit.

Yksityiskohtaisemmat ja yhtenäisemmät euroalueen rahoitustilinpitoa koskevat tilastot tultaen julkaisemaan EKP:n Kuukausikatsauksessa vuoden 2001 alkupuolella.

Julkisen talouden rahoitusasema

Taulukoissa 7.1–7.3 esitetään euroalueen julkisen talouden rahoitusasema. Tiedot on suurimaksi osaksi konsolidoitu, ja ne perustuvat EKT 95:een. EKP laatii euroalueen aggregaattitilastot kansallisten keskuspankkien toimittamien yhdenmukaistettujen tietojen perusteella, ja tilastoja päivitetään säännöllisesti. Euroalueen maiden julkisen talouden alijäämää ja julkista velkaa koskevat tiedot voivat siten poiketa Euroopan komission liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn yhteydessä käyttämistä tiedoista.

Taulukossa 7.1 esitetään julkisyhteisöjen tulot ja menot EKT 95:n määritelmien mukaisesti sellaisina kuin ne ovat muutettuina Euroopan komission 10.7.2000 antamassa asetuksessa N:o 1500/2000. Taulukossa 7.2 esitetään konsolidoitu julkisen talouden bruttovelka nimellisarvoisena liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä käsittelevien Euroopan yhteisön perustamissopimuksen määreysten mukaisesti. Taulukoissa 7.1 ja 7.2 esitetään yhteenvedot euroalueen yksittäisten mai-

den tiedoista, koska ne ovat tärkeitä vakaus- ja kasvusopimuksen kannalta. Taulukossa 7.3 esitetään analyysi julkisen talouden velan muutoksesta. Julkisen velan muutoksen ja julkisen talouden alijäämän erotus (eli alijäämä-/velkakoikaisu) johtuu pääasiassa julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutoksista ja valuutan arvostusmuutosten vaikutuksista.

Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto), ulkomaankauppa ja valuuttakurssit

Maksutasetta (taulukot 8.1–8.6) ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen käsitteet ja määritelmät ovat yleensä IMF:n maksutasekäsikirjan 5. laitoksen (lokakuu 1993), EKP:n toukokuussa 2000 antamien Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksia koskevien suuntaviivojen (EKP/2000/4) ja Eurostatin ohjeiden mukaisia.

Euroalueen maksutasetilastot on laatinut EKP. Joulukuuhun 1998 asti tiedot on ilmoitettu euoina. Maksutasetilaston tuoreimmat kuukausitiedot ovat ennakkotietoja, jotka tarkistetaan yksityiskohtaisten neljännesvuosittaisten maksutasetilastojen julkaisemisen yhteydessä. Aiempia tietoja tarkistetaan aika ajoin.

Maksutaseen rahoitustasetilastot vuoden 1998 loppua edeltävältä ajalta, palvelutasetilastot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta, tuotannon-tekijäkorvausten taseen kuukausikehitystä koskevat tilastot vuosilta 1997–1998 ja ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta perustuvat osittain arvioihin eivätkä ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa. Taulukossa 8.5.2 esitetään euroalueella olevien sijoitukset euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin sijoittajan sektorin mukaan jaoteltuina. Ulkomaisten sijoittajien sijoituksia euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin ei voida esittää liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuina.

Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot (taulukko 8.7.1) on saatu laskemalla kansalliset nettomääräiset tiedot yhteen. Ulkomainen varallisuus on laskettu käyttäen tämänhet-

kisiä markkinahintoja lukuun ottamatta suorien sijoitusten kantatietoja, jotka laajalti perustuvat kirjanpitoarvoihin.

Eurojärjestelmän valuuttavarannon ja siihen liittyvien saamisten kannat esitetään taulukossa 8.7.2. EKP:n valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset esitetään erikseen taulukossa 8.7.3. Taulukoiden 8.7.2 ja 8.7.3 tiedot ovat IMF:n/BIS:n valuuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeetin raportointimallin mukaisia. Valuuttavarantotilastot vuoden 1999 loppua edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien tilastojen kanssa. Eurojärjestelmän valuuttavarannon tilastointia käsittelevä uusi julkaisu on saatavissa EKP:n verkkosivuilla.

Taulukossa 9 esitetään euroalueen ulkomaankauppa sekä kokonaisvientä ja -tuontia koskevat indeksit (arvo, määrä ja yksikköarvo). Arvoindeksin laskee EKP. Määräindeksi lasketaan Eurostatin ilmoittaman yksikköarvoindeksin ja arvoindeksin perusteella. Määritelmien, luokittelun, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia maksutasetilastojen tavarakaupan erien kanssa (taulukot 8.1 ja 8.2).

Taulukossa 10 esitetään euron nimellinen ja reaalin efektiivinen valuuttaindeksi. Taulukossa esitetään reaaliset indeksit deflatoituina kuluttajahinnoilla, tehdasteollisuuden tuottajahinnoilla ja yksikkötyökustannuksilla suhteessa niihin 13 valuttaan, joita EKP käyttää ”suppean” efektiivisen valuuttakurssin laskennassa. EKP julkaisee päivittäisiä viitekursseja näille ja joillekin muille valuutoille. Lisäksi taulukossa esitetään laajemmasta, 39 valuutan ryhmästä laskettu nimellinen ja reaalin (kuluttajahinnoilla deflatoitu) indeksi.

Muut tilastot

EU:n muita jäsenvaltioita koskevat tilastot (taulukko 11) noudattavat samoja periaatteita kuin euroalueen tilastot. Yhdysvaltoja ja Japania koskevat tilastot (taulukot/kuviot 12.1 ja 12.2) perustuvat kansallisiin lähteisiin. Tiedot, jotka koskevat säästämistä, investointeja ja rahoitusta Yhdysvalloissa ja Japanissa (taulukko/kuvio 12.2.), on ryhmitelty samalla tavalla kuin euroalueen vastaavat tiedot taulukossa/kuviossa 6.

Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet¹

4.1.2000

EKP ilmoittaa, että eurojärjestelmä toteuttaa 5.1.2000 likviditeettiä vähentävän hienosäätöoperaation, jonka maksut suoritetaan samana päivänä. Tällä toimenpiteellä pyritään palauttamaan normaali likviditeetti markkinoille sen jälkeen, kun vuoteen 2000 siirtyminen oli sujunut ongelmitta.

5.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

15.1.2000

Kreikan viranomaisten pyynnöstä euroalueeseen kuuluvien EU:n jäsenvaltioiden ministerit, EKP sekä Tanskan ja Kreikan ministerit ja keskuspankkien pääjohtajat päättävät revalvoida Kreikan drakman keskuskurssin valuuttakurssimekanismissa (ERM II) 3½ prosentilla alkaen 17.1.2000.

20.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

EKP:n neuvosto päättää myös, että eurojärjestelmä aikoo jakaa vuoden 2000 alkupuoliskolla toteutettavissa pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa 20 miljardia euroa kussakin. Määrää päätettäessä otettiin huomioon euroalueen pankkijärjestelmän arvioitu likviditeetin tarve vuoden 2000 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana sekä eurojärjestelmän pyrkimys jakaa vastaisuudessa suurin osa rahoitussektorille rahoitusoperaatioissa tarjoamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

3.2.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 9.2.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien. Talletuskorkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien.

17.2., 2.3.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

16.3.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,5 prosenttiin siitä operaatiosta lähtien, jonka maksut suoritetaan 22.3.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,5 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 2,5 prosenttiin 17.3.2000 lähtien.

30.3., 13.4.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,5 %, maksuvalmiusluoton korko 4,5 % ja talletuskorko 2,5 %.

27.4.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 4.5.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin 28.4.2000 lähtien.

¹ Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet vuonna 1999 on esitetty EKP:n vuosikertomuksessa vuodelta 1999 sivuilla 172–175.

11.5.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

25.5.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

8.6.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin ja soveltaa sitä kahteen (kiinteäkorkoisena huutokauppana toteutettavaan) operaatioon, joiden maksut suoritetaan 15. ja 21.6.2000. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää nostaa maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 5,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin 9.6.2000 lähtien.

EKP:n neuvosto ilmoittaa myös, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina siten, että likviditeetin jaossa käytetään monikorkoista menettelyä. EKP:n neuvosto päättää asettaa näissä operaatioissa tehtäville korkotarjouksille alarajan, joka on 4,25 %. Siirtymisellä vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin ei ole tarkoitus muuttaa eurojärjestelmän rahapolitiikan viritystä. Uudella huutokauppamenettelyllä pyritään vastaamaan huomattavaan ylikysyntään, johon tähänastinen kiinteäkorkoisen huutokauppamenettelyn soveltaminen on johtanut.

19.6.2000

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artiklan 122 kohdan 2 mukaisesti Ecofin-neuvosto päättää, että Kreikka täyttää artiklan 121 kohdassa I esitettyihin kriteereihin perustuvat vaatimukset, ja kumoaa Kreikkaa koskevan poikkeuk-

sen 1.1.2001 lukien. Ecofin-neuvosto teki päätöksensä ottaen huomioon Euroopan komission ja EKP:n kertomukset Ruotsin ja Kreikan edistymisestä talous- ja rahaliiton jäsenyyteen liittyvien velvoitteiden täyttämässä ja kuultuaan Euroopan parlamenttia ja keskusteltuaan valtion- tai hallitusten päämiesten kokouksessa kokoon-tuneen Eurooppa-neuvoston kanssa.

Toimien yksimielisesti niiden Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden, joita ei koske poikkeus, ja kyseisen jäsenvaltion kanssa Ecofin-neuvosto – Euroopan komission esityksestä ja EKP:tä kuultuaan – vahvistaa myös Kreikan drakman ja euron välisen peruuttamattoman muuntokurssin, joka tulee voimaan 1.1.2001. Kreikan drakman ja euron välisen muuntokurssin (joka vastaa drakman valitsevaa keskuskurssia euroon nähden ERM II -valuuttakurssimekanismissa) määrittämisen jälkeen EKP ja Kreikan keskuspankki ilmoittavat, että ne tulevat seuraamaan Kreikan drakman ja euron välisen markkinakurssin lähentymistä drakman euromuuntokurssiin. Lähentyminen tulisi saavuttaa viimeistään 29.12.2000 mennessä.

21.6.2000

EKP:n neuvosto päättää, että maksuvalmiusluoton korko on edelleen 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %. Neuvosto toistaa, että – kuten 8.6.2000 ilmoitettiin – eurojärjestelmän tulevat perusrahoitusoperaatiot tullaan toteuttamaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina monikorkoista huutokauppamenettelyä käyttäen ja että operaatioissa tehtävien korkotarjousten alaraja on 4,25 %.

EKP:n neuvosto ilmoittaa myös, että vuoden 2000 loppupuolella toteutettavissa pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa eurojärjestelmä aikoo jakaa 15 miljardia euroa operaatiota kohden. Tässä määrässä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän ennakoitujen likviditeettitarpeet vuoden 2000 loppupuolella ja eurojärjestelmän halukkuus myöntää edelleen suurin osan rahoitussektorin rahoituksesta perusrahoitusoperaatioiden kautta.

6.7., 20.7., 3.8.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,25 %, maksuvalmiusluoton korko 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %.

31.8.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa 0,25 prosenttiyksikköä 4,50 prosenttiin siitä operaatiosta lähtien, jonka maksut suoritetaan 6.9.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 5,50 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin 1.9.2000 lähtien.

14.9.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,50 %, maksuvalmiusluoton korko 5,50 % ja talletuskorko 3,50 %.

5.10.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa 0,25 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 11.10.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 5,75 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin 6.10.2000 alkaen.

19.10., 2.11.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja

Tässä luettelossa on tietoja joistakin Euroopan keskuspankin julkaisemista asiakirjoista. Julkaisut ovat saatavissa maksutta EKP:n lehdistöpalvelusta (Press Division). Tilaukset voi lähettää nimiösivun kääntöpuolella olevaan postiosoitteeseen.

Täydellinen luettelo Euroopan rahapoliittisen instituutin julkaisemista asiakirjoista löytyy Internet-kotisivuiltamme (<http://www.ecb.int>).

Vuosikertomus

Vuosikertomus 1998. Huhtikuu 1999.

Vuosikertomus 1999. Huhtikuu 2000.

Lähentymisraportti

Lähentymisraportti 2000. Toukokuu 2000.

Kuukausikatsaus

Tammikuusta 1999 lähtien julkaistut artikkelit:

Euroalue kolmannen vaiheen alussa. Tammikuu 1999.

Vakauteen tähtäävä eurojärjestelmän rahapolitiikan strategia. Tammikuu 1999.

Euroalueen raha-aggregaatit ja niiden merkitys eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiassa. Helmikuu 1999.

Lyhyen aikavälin talousindikaattorien merkitys euroalueen hintakehityksen arvioinnissa. Huhtikuu 1999.

Euroalueen pankkitoiminta: rakenteellisia piirteitä ja kehitysnäkymiä. Huhtikuu 1999.

Eurojärjestelmän toimintakehikko: kuvaus ja ensimmäinen arviointi. Toukokuu 1999.

Vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpano. Toukokuu 1999.

Keskeisten talousindikaattorien pitkän aikavälin kehitys ja suhdannevaihtelut euroalueen maissa. Heinäkuu 1999.

Euroopan keskuspankkijärjestelmän institutionaalinen rakenne. Heinäkuu 1999.

Euron kansainvälinen asema. Elokuu 1999.

Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella. Elokuu 1999.

Inflaatioerot rahaliitossa. Lokakuu 1999.

EKPJ:n valmistautuminen vuoteen 2000. Lokakuu 1999.

Vakauteen tähtäävä politiikka ja pitkien reaalikorkojen kehitys 1990-luvulla. Marraskuu 1999.

TARGET ja euromääräiset maksut. Marraskuu 1999.

Euroopan keskuspankin säädökset. Marraskuu 1999.

Euroalue vuosi euron käyttöönoton jälkeen: rahoitusrakenteen tärkeimmät piirteet ja muutokset. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja -operaatiot. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmä ja EU:n laajentuminen. Helmikuu 2000.

Arvopaperiselvityksen yhdentyminen. Helmikuu 2000.

Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit. Huhtikuu 2000.

EMU ja pankkivalvonta. Huhtikuu 2000.

Korkojen ja korkojohdannaisten informaationsäilytys rahapolitiikan kannalta. Toukokuu 2000.

Euroalueen työmarkkinoiden kehitys ja rakenteelliset piirteet. Toukokuu 2000.

Siirtyminen vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin. Heinäkuu 2000.

Rahapolitiikan välittymismekanismi euroalueella. Heinäkuu 2000.

Väestön ikääntyminen ja finanssipolitiikka euroalueella. Heinäkuu 2000.

Katsaus euroalueen hinta- ja kustannusindikaattoreihin. Elokuu 2000.

Euroalueen ulkomaankauppa: tyypilliset piirteet ja viimeaikainen kehitys. Elokuu 2000.

Potentiaalisen tuotannon kasvun ja tuotantokuilun käsitteet, hyödyntäminen ja estimaatit. Lokakuu 2000.

EKP:n suhteet Euroopan yhteisön toimielimiin ja laitoksiin. Lokakuu 2000.

EKP:n rahapolitiikan strategian kaksi pilaria. Marraskuu 2000.

Elektronisen rahan käyttöönoton vaikutuksia. Marraskuu 2000.

Occasional Paper Series

1 Santillán J., Bayle M. ja Thygesen C., The impact of the euro on money and bond markets. Heinäkuu 2000.

Working Paper Series

- 1 Brousseau V. ja Scacciavillani F., A global hazard index for the world foreign exchange markets. Toukokuu 1999.
- 2 Monticelli C. ja Tristani O., What does the single monetary policy do? A SVAR benchmark for the European Central Bank. Toukokuu 1999.
- 3 Detken C., Fiscal policy effectiveness and neutrality results in a non-Ricardian world. Toukokuu 1999.
- 4 Angeloni I. ja Dedola L., From the ERM to the euro: new evidence on economic and policy convergence among EU countries. Toukokuu 1999.
- 5 Wynne M., Core inflation: a review of some conceptual issues. Toukokuu 1999.
- 6 Coenen G. ja Vega J.-L., The demand for M3 in the euro area. Syyskuu 1999.
- 7 de Bandt, O. ja Davis E. P., A cross-country comparison of market structures in European banking. Syyskuu 1999.
- 8 Orphanides A. ja Wieland V., Inflation zone targeting. Lokakuu 1999.

- 9 Coenen G., Asymptotic confidence bands for the estimated autocovariance and autocorrelation functions of vector autoregressive models. Tammikuu 2000.
- 10 Fatum R., On the effectiveness of sterilized foreign exchange intervention. Helmikuu 2000.
- 11 Berk J. M. ja van Bergeijk P., Is the yield curve a useful information variable for the Eurosystem? Helmikuu 2000.
- 12 Svensson L. E. O. ja Woodford M., Indicator variables for optimal policy. Helmikuu 2000.
- 13 Söderström U., Monetary policy with uncertain parameters. Helmikuu 2000.
- 14 Rudebusch G. D., Assessing nominal income rules for monetary policy with model and data uncertainty. Helmikuu 2000.
- 15 Orphanides A., The quest for prosperity without inflation. Maaliskuu 2000.
- 16 Hördahl P., Estimating the implied distribution of the future short-term interest rate using the Longstaff-Schwartz model. Maaliskuu 2000.
- 17 Fabiani S. ja Mestre R., Alternative measures of the NAIRU in the euro area: estimates and assessment. Maaliskuu 2000.
- 18 Iacoviello M., House prices and the macroeconomy in Europe: results from a structural VAR analysis. Huhtikuu 2000.
- 19 Detken C. ja Hartmann P., The euro and international capital markets. Huhtikuu 2000.
- 20 de Bandt O. ja Mongelli F. P., Convergence of fiscal policies in the euro area. Toukokuu 2000.
- 21 Ehrmann M., Firm size and monetary policy transmission: evidence from German business survey data. Toukokuu 2000.
- 22 Holthausen C. ja Ronde T., Regulating access to international large-value payment systems. Kesäkuu 2000.
- 23 Cho I-K. ja Sargent T. J., Escaping Nash inflation. Kesäkuu 2000.
- 24 Smets F., What horizon for price stability. Heinäkuu 2000.
- 25 Schellekens P., Caution and conservatism in the making of monetary policy. Heinäkuu 2000.
- 26 Winkler B., Which kind of transparency? On the need for clarity in monetary policy-making. Elokuu 2000.
- 27 Camacho M. ja Perez-Quiros G., This is what the US lending indicators lead. Elokuu 2000.
- 28 Ellison M. ja Valla N., Learning, uncertainty and central bank activism in an economy with strategic interactions. Elokuu 2000.
- 29 Fabiani S., Locarno A., Oneto G. ja Sestito P., The sources of unemployment fluctuations: an empirical application to the Italian case. Syyskuu 2000.
- 30 Coenen G. ja Wieland V., A small estimated euro area model with rational expectations and nominal rigidities. Syyskuu 2000.
- 31 Gropp R. ja Kostial K., The disappearing tax base: Is foreign direct investment eroding corporate income taxes? Syyskuu 2000.
- 32 de Fiore F., Can indeterminacy explain the short-run non-neutrality of money? Syyskuu 2000.

- 33 Trecroci C. ja Vega J.L., The information content of M3 for future inflation in the euro area. Lokakuu 2000.
- 34 Castrén O. ja Takalo T., Capital market development, corporate governance and the credibility of exchange rate pegs. Lokakuu 2000.
- 35 de Bandt O. ja Hartman P., Systemic risk: a survey. Marraskuu 2000.
- 36 Morana C., Measuring core inflation in the euro area. Marraskuu 2000.
-

Muita julkaisuja

- The TARGET service level. Heinäkuu 1998.
- Report on electronic money. Elokuu 1998.
- Assessment of EU securities settlement systems against the standards for their use in ESCB credit operations. Syyskuu 1998.
- Money and banking statistics compilation guide. Syyskuu 1998.
- Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja EKP:n rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Syyskuu 1998.
- Third progress report on the TARGET project. Marraskuu 1998.
- Correspondent central banking model (CCBM). Joulukuu 1998.
- Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1997 figures. Tammikuu 1999.
- Possible effects of EMU on the EU banking systems in the medium to long term. Helmikuu 1999.
- Euro area monetary aggregates: conceptual reconciliation exercise. Heinäkuu 1999.
- The effects of technology on the EU banking systems. Heinäkuu 1999.
- Payment systems in countries that have applied for membership of the European Union. Elokuu 1999.
- Improving cross-border retail payment services: the Eurosystem's view. Syyskuu 1999.
- Compendium: Säädöskokoelma. Kesäkuu 1998 – toukokuu 1999. Lokakuu 1999.
- European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 1999.
- Money and Banking Statistics Compilation Guide, Addendum I: Money market paper. Marraskuu 1999.
- Money and Banking Statistics Sector Manual. Toinen painos. Marraskuu 1999.
- Report on the legal protection of banknotes in the European Union Member States. Marraskuu 1999.
- Correspondent central banking model (CCBM). Marraskuu 1999. (Ei saatavissa painettuna; julkaisun sähköinen versio on nähtävissä EKP:n Internet-sivuilla.)
- Cross-border payments in TARGET: A users' survey. Marraskuu 1999.
- Money and Banking Statistics: Series keys for the exchange of balance sheet items time series. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics: Handbook for the compilation of flow statistics. Joulukuu 1999.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1998 figures. Helmikuu 2000.

Interlinking: Data dictionary, version 2.02. Maaliskuu 2000.

Asset prices and banking stability. Huhtikuu 2000.

EU banks' income structure. Huhtikuu 2000.

Correspondent central banking model (CCBM). Heinäkuu 2000.

Statistical requirements of the European Central Bank in the field of general economic statistics. Elokuu 2000.

Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area. Elokuu 2000.

Improving cross-border retail payment services. Syyskuu 2000.

Statistical treatment of the Eurosystem's international reserves. Lokakuu 2000.

Esitteitä

TARGET. Heinäkuu 1998.

TARGET: facts, figures, future. Syyskuu 1999.

Euroopan keskuspankki. Kesäkuu 2000.

The ECB payment mechanism. Elokuu 2000.

Eurosetelit ja -metallirahat. Elokuu 2000.

The euro: integrating financial services. Elokuu 2000.

TARGET. Elokuu 2000.